

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อมรศักดิ์ กองสิงห์

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

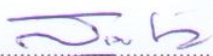
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ อมรศักดิ์ กองสิงห์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)

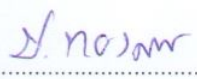

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียวอิสเรศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อมรศักดิ์ กองสิงห์

56810119: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต)

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้/ การบริหารความเสี่ยง

อมรศักดิ์ กองสิงห์: การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (THE DEVELOPMENT INDICATORS OF RISK MANAGEMENT OF SYSTEMS FOR OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION)

คณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., พงศ์เทพ จิระโร, Ph.D. 413 หน้า.

ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ ทดสอบความสอดคล้องของโมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาสภาพและแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งขั้นตอนวิจัย เป็น 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสร้างกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้ ด้วยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Content analysis) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) โดยผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ขั้นตอนที่ 3 เป็นการทดสอบ ความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 400 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของ โมเดล ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า 5 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านผลผลิต 2 ตัวบ่งชี้ ด้านผลกระทบ 2 ตัวบ่งชี้ และ ด้านสิ่งแวดล้อม 2 ตัวบ่งชี้

2. โมเดลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง มีความสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่า $Chi-Square = 126.05$, $df = 37$, $Chi-Square/df = 3.406$, $p \leq .05$, $GFI = 0.96$, $AGFI = 0.86$, $RMSEA = 0.078$, $SRMR = 0.031$, $CFI = 1.00$

3. สภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แนวทางการบริหารใช้กลยุทธ์ ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (Take) การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) และการกระจาย/โอนความเสี่ยง (Transfer)

56810119: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: DEVERLOPMENT INDICATORS/ RISK

AMONSAK KONGSING: THE DEVERLOPMENT INDICATORS OF RISK MANAGEMENT OF SYSTEMS FOR SCHOOL UNDER OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION. DISSERTATION ADVISORS: DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., PONGTEP JIRALO, Ph.D., 413 P. 2017.

The purpose of this research was to development indicators; a consistency test of factor analysis model with empirical data, study condition and approaches of risk management of systems for school under office of basic education commission. Research was to four procedure include, The first step had make creation of conceptual framework and form indicators with content analysis of theory and literature. The second had develop indicators with ethnographic delphi futures research technique (EDFR) by 17 experts. The third had a consistency test of model risk management of systems for school under office of basic education commission with empirical data. The sampling was amount 400 school under office of basic education commission. The research instrumental was a five level rating scale questionnaire and semi structure interview form. Statistics had confirmatory factor analysis for a consistency test of model empirical data with lisrel program. The last step was study condition and approaches of risk management of systems for school under office of basic education commission by opinions of 5 experts.

The findings of this research were as follows;

1. The indicators of risk management of systems for school under office of basic education commission had 5 factors 16 indicators including; factor of input 5 indicators, factor of process 5 indicators, factor of output 2 indicators, factor of impact 2 indicators, factor of environment 2 indicators.

2. The second order factor analysis model of risk management of systems for school under officee of basic education commission had goodness of fit with empirical data ($Chi-Square = 126.05$, $df = 37$, $Chi-Square/ df = 3.406$, $p \leq .05$, $GFI = 0.96$, $AGFI = 0.86$, $RMSEA = 0.078$, $SRMR = 0.031$, $CFI = 1.00$). Statistical analysis results confirmed the research hypotheses.

3. The study condition risk management of systems for school under office of basic education commission had high level overall with approaches of management by 4 strategy that include take, treat, terminate and transfer strategis.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
คำถามในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	95
ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	174

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	244
5 สรุปผลและอภิปรายผล.....	284
สรุปผลการวิจัย.....	285
อภิปรายผล.....	291
ข้อเสนอแนะ.....	320
บรรณานุกรม.....	322
ภาคผนวก.....	333
ภาคผนวก ก.....	334
ภาคผนวก ข.....	337
ภาคผนวก ค.....	341
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	413

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ระดับคะแนนของความเล็งที่มีผลกระทบต่อการทำงาน..... 33
2	ระดับคะแนนของความน่าจะเป็นที่อาจเกิดขึ้น..... 34
3	ระดับคะแนนของผลกระทบของความเล็งที่มีต่อโครงการหรือกิจกรรมในภาพรวม 34
4	โอกาสที่จะเกิดความเล็ง..... 43
5	ระดับของผลกระทบ..... 44
6	ตารางประเมินความเล็ง (Risk assessment matrix)..... 44
7	เกณฑ์ในการยอมรับความเล็ง..... 45
8	ทฤษฎีความเล็งของเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 60
9	ความสัมพันธ์ของการบริหารเชิงระบบและความเล็ง คำน้้าหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ การบริหารความเล็งเชิงระบบ..... 62
10	เกณฑ์แสดงโอกาสเกิดความเล็ง..... 89
11	เกณฑ์ผลกระทบ..... 89
12	เกณฑ์ระดับความเล็ง..... 90
13	เกณฑ์ในการศึกษาสภาพการบริหารความเล็งเชิงระบบ..... 90
14	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเล็งเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า..... 98
15	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเล็งเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ..... 115
16	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเล็งเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต..... 135
17	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเล็งเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ..... 143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม.....	151
19 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า.....	158
20 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ.....	162
21 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต.....	167
22 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ.....	170
23 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม.....	172
24 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	175
25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ย่อยขององค์ประกอบด้านปัจจัย นำเข้า.....	195
26 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer- Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัย นำเข้า ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	199
27 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้า.....	200
28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ด้านกระบวนการ.....	206

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
29	ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิล(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy: MSA) ของโมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	212
30	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านกระบวนการ.....	213
31	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลผลิต.....	220
32	ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิล(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิตตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	221
33	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลผลิต.....	222
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลกระทบ...	226
35	ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิล (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	227
36	ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลกระทบ.....	228
37	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	232
38	ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิล (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	233

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
39 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม.....	234
40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	239
41 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	240
42 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	241
43 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า.....	245
44 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ.....	256
45 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต.....	269
46 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ.....	274
47 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม....	279

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ.....	14
3 รูปแบบระบบตามแนวคิดระบบเปิด.....	15
4 องค์การในฐานะเป็นระบบเปิด.....	19
5 โรงเรียนในฐานะเป็นระบบเปิด.....	22
6 แผนที่มีความเสี่ยง.....	35
7 ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐานของออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์.....	37
8 การบริหารความเสี่ยงด้าน HR ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง.....	39
9 แผนภูมิความเสี่ยง.....	45
10 องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบจากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	65
11 ขั้นตอนการวิจัย.....	94
12 โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	188
13 โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้.....	190
14 โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 52 ตัวบ่งชี้.....	191
15 โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 17 ตัวบ่งชี้ และโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 18 ตัวบ่งชี้.....	192
16 โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 15 ตัวบ่งชี้.....	193
17 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า.....	203
18 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านกระบวนการ.....	217
19 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลผลิต.....	224
20 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลกระทบ.....	230

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
21	โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม..... 236
22	โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 238
23	โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 243

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายเป็นดั่งกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2543, หน้า 1) การจัดการศึกษาจึงต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงาน หรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542) มาตรา 6 และมาตรา 7 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากรายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 ค, หน้า 22-23) โดย Global competitiveness report: GCR ปี ค.ศ. 2013-2014 ซึ่งรวบรวม และเผยแพร่โดย World economic forum: WEF เป็นการวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดแต่ละด้าน หรือเรียกว่า เสาหลัก (Pillar) มีทั้งหมด 12 เสาหลัก ซึ่งการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในเสาหลักสุขภาพและการประถมศึกษา (Pillar 4: Health and primary education) และเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Pillar 5: Higher education and training) นอกจากนี้ยังมีเสาหลักอื่น เช่น เสาหลักโครงสร้างพื้นฐาน (Pillar 2: Infrastructure) เสาหลักประสิทธิภาพสินค้าและการตลาด (Pillar 6: Goods market efficiency) เสาหลักประสิทธิภาพตลาดแรงงาน (Pillar 7: Labor market efficiency) เป็นต้น การจัดอันดับ WEF 2013 ครั้งนี้มีประเทศที่เข้าร่วม 148 ประเทศ ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอยู่อันดับที่ 37 ต่ำกว่าประเทศในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีมาเลเซีย บรูไน และจีน แต่จากการจัดอันดับในภาพรวมนี้ ประเทศไทยดีขึ้น 1 อันดับ จากอันดับที่ 38 เป็น 37 หรือถ้าจะกล่าวถึงกลุ่มประเทศอาเซียน บวก 6 ประเทศไทยก็เป็นอันดับที่ 9 จาก 16 ประเทศ ดีกว่ากลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน คือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า มีเพียง 3 ประเทศที่อันดับสูงกว่าประเทศไทย คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และบรูไน เท่านั้นแม้ตัวชี้วัดด้านการศึกษาในแต่ละเสาหลัก (Pillar) จะมีอันดับลดลง แต่ในภาพรวมความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยดีขึ้น 1 อันดับ จาก 38 เป็น 37 เพราะตัวชี้วัดจากเสาหลักอื่นมีคะแนนในการประเมินสูง จึงทำให้ภาพรวมของประเทศไทยได้รับอันดับที่ดีขึ้น แต่หากคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทยในทุกด้านได้รับการพัฒนาและยกระดับในภาพรวม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จะได้รับการปรับอันดับให้ดีกว่านี้อีกมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา ซึ่งขณะนี้ทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญของการศึกษาและร่วมพลังร่วมขับเคลื่อนการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ต่อไป

การจัดการศึกษาของไทย จัดการศึกษาโดยยึดหลักอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 3) เพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

ในอนาคต และมีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมและนโยบายในการบริหารประเทศเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลให้มีการควบคุมการดำเนินการประกันคุณภาพในการบริหารจัดการในส่วนขององค์กรในระบบราชการ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระเบียบคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน (2544, หน้า 1147) ข้อ 5 กำหนดให้หน่วยรับตรวจ จัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในท้ายระเบียบนี้เป็นแนวทาง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ โดยอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูล ดังนี้

- 1) สรุปภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญในระดับหน่วยรับตรวจ และระดับกิจกรรม
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในหน่วยรับตรวจ
- 3) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อภารกิจวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน
- 4) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่สำคัญตามข้อ 3
- 5) ผู้รับผิดชอบประเมินระบบการควบคุมภายใน และวิธีการติดตามประเมินผล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการทำงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ ตามความในพระราชบัญญัตินี้ส่งผลให้องค์กรของรัฐต้องมีการบริหารจัดการด้วยระบบธรรมาภิบาล และทำให้เกิดคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้นมาและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2546, หน้า 4) มาตรา 9 (3) บัญญัติว่า ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการทำงานปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พร. กำหนด ส่งผลให้ มาตรา 12 กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับการบริหาร โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวิธีการอื่นใดเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ กลุ่มพัฒนา

ระบบราชการ (2558, หน้า 230-233) ได้ออกระเบียบในการควบคุมภายในทุกภาคส่วนเพื่อเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลืองหรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี ระดับสถานศึกษา 1) แต่งตั้งคณะทำงานติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของสถานศึกษา 2) จัดทำแบบรายงานตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.1) รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.2) รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.3) รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปอ.3) 3) จัดส่งหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคทราบภายในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ด้วยเหตุดังกล่าวกลุ่มตรวจสอบภายในระดับ กระทรวงศึกษาธิการ (2556 ข, หน้า 3) ได้นำเอาความเสี่ยงตามแนว COSO มาใช้จำแนกความเสี่ยงเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

ด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน ที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์/พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์/เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจ ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance risk) หรือ (Event risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

สถานศึกษาเป็นองค์กรของรัฐที่ทำงานภายใต้ระบบราชการ มีระบบและหน้าที่ขั้นตอน เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายในการทำงาน จึงสามารถวิเคราะห์ห้วงองค์กรของสถานศึกษาในรูปแบบของการบริหารเชิงระบบ สัมมนา รณิษฐ์ (2553) กล่าวว่า การบริหารเชิงระบบมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กร ที่จะทำให้การบริหารบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ หากองค์กรมีการจัดการอย่างเป็นระบบแล้วจะดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพสูง เพราะมีการนำเอาระบบ และคน

เข้ามาประยุกต์ร่วมกัน พร้อมทั้งพิจารณาสภาพแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 24, 25) ให้ทัศนะว่า การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ (System theory) ตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่าองค์การหนึ่ง ๆ สามารถมองเป็นระบบหนึ่ง ๆ ได้ โดยระบบหนึ่ง ๆ นั้นหมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อมุ่งสู่จุดหมายของค์การร่วมกัน ดังนี้ ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน ข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นต่อการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation processes) จากการใช้ศักยภาพทางการบริหารและเทคโนโลยีขององค์การ เพื่อเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าให้เป็น ปัจจัยป้อนออก ปัจจัยป้อนออก (Outputs) ประกอบด้วย ผลผลิต การให้บริการ หรือผลลัพธ์อื่น ๆ ที่้องค์การ ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลลัพธ์และสถานะขององค์การที่เกี่ยวข้องกับ สภาพแวดล้อม ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545, หน้า 30-33) กล่าวว่า ระบบ (Systems) เป็นส่วนต่าง ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งสัมพันธ์และขึ้นต่อกันเป็นหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำบางสิ่งบางอย่างให้บรรลุ สำเร็จผลตามที่ต้องการ หรือเป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องกันซึ่งต้องการบรรลุจุดหมายร่วมกัน ทุกระบบ หรือเป็นกลุ่มของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งต้องใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) จากสภาพแวดล้อม กระบวนการแปรสภาพปัจจัยนำเข้า และการขนย้ายผลผลิต (Output) ออกสู่ สภาพแวดล้อมภายนอก ด้วยเหตุนี้ การบริหารจึงควบคู่ไปกับการมององค์การอย่างเป็นระบบ หากผู้บริหารสามารถยับยั้ง ควบคุม ป้องกันให้ส่วนต่าง ๆ ของระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้ โดยการระบุและประเมินสิ่งที่ไม่ต้องการ จัดการกับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เพื่อป้องกันความสูญเสียได้นั้นคือ การบริหารความเสี่ยงในองค์กร การบริหารงานขององค์กรทุกประเภท ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ทุกองค์กรจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจน การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้จะไม่สมบูรณ์ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ เพราะองค์กรมักจะประสบกับความเสี่ยงอยู่เสมอ ทั้งนี้ อาจปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557) และไม่ว่าจะเป็นความสูญเสียต่อทรัพย์สิน สูญเสียโอกาส เสียเวลาดำเนินงาน สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ทรัพยากรและพลังงาน รวมไปถึงการส่งผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของทั้งบุคลากรและผู้รับบริการอีกด้วย (ธารชอุดา อมรเพชรกุล, 2546)

การบริหารความเสี่ยง จึงเป็นเทคนิคทางการบริหารที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เหตุผลส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะบทเรียนจากความสูญเสียเมื่อครั้งหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ที่หลายองค์กรได้เรียนรู้ประสบการณ์ของการขาดการบริหารความเสี่ยงของค์การที่ดี การบริหารความเสี่ยงกลายเป็นกลไกสำคัญเรื่องหนึ่งสำหรับองค์กรที่ได้รับการปรับเปลี่ยน นอกจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับองค์กรทางธุรกิจและเศรษฐกิจแล้ว

หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ยังให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานราชการเช่นกัน และพัฒนาการที่เป็นรูปธรรมเห็นได้ชัดเจนที่สุด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแผนยุทธศาสตร์ อันเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยราชการนั้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ (นฤมล สอาดโหม, 2550) สอดคล้องกับทฤษฎีของ จรรยา (2550) ที่กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงคือการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้นอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์การ เป็นสำคัญ อีกทั้งยังเป็นกระบวนการในการป้องกันอำนาจและทรัพย์สินที่ได้มาของบริษัท โดยการลดโอกาสของการสูญเสีย ซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารในบริษัททุกประเภทจะต้องตื่นตัวต่อ ความเสี่ยงที่มีต่อบริษัท และผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อกำไรของบริษัทด้วย (ชัยเสกฐ์ พรหมศรี, 2550)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำทฤษฎีระบบและการบริหารความเสี่ยงมาสังเคราะห์ เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถนำไปเป็นมาตรฐานในการป้องกัน ยับยั้ง และพัฒนาโรงเรียนให้มีความประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยใช้ตัวแบบของการบริหารเชิงทฤษฎีระบบ คือ การบริหารจัดการที่มององค์กรอยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Product or Output) ผลกระทบ (Outcome or Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment) และการบริหาร ความเสี่ยงจากนักวิชาการและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) เจริญ เจษฎาวัลย์ (2546) 2) นฤมล สอาดโหม (2550) 3) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2544) 4) ชร สุนทรายุทธ (2550) 5) ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) 6) ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) 7) ปสุตา โอบฐ์จันทร์ศรี (2556) 8) ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2550) 9) สาลินี มีเจริญ (2556) ผนวกกับความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาจึงสามารถสร้างและพัฒนาองค์ประกอบหลักของตัวบ่งชี้ แล้วทดสอบ ความสอดคล้องของตัวบ่งชี้กับข้อมูลประจักษ์ ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถามในการวิจัย

1. ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง
2. โมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
3. สภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเสี่ยงอยู่ในระดับใด และควรใช้กลยุทธ์ใดในการบริหารความเสี่ยง

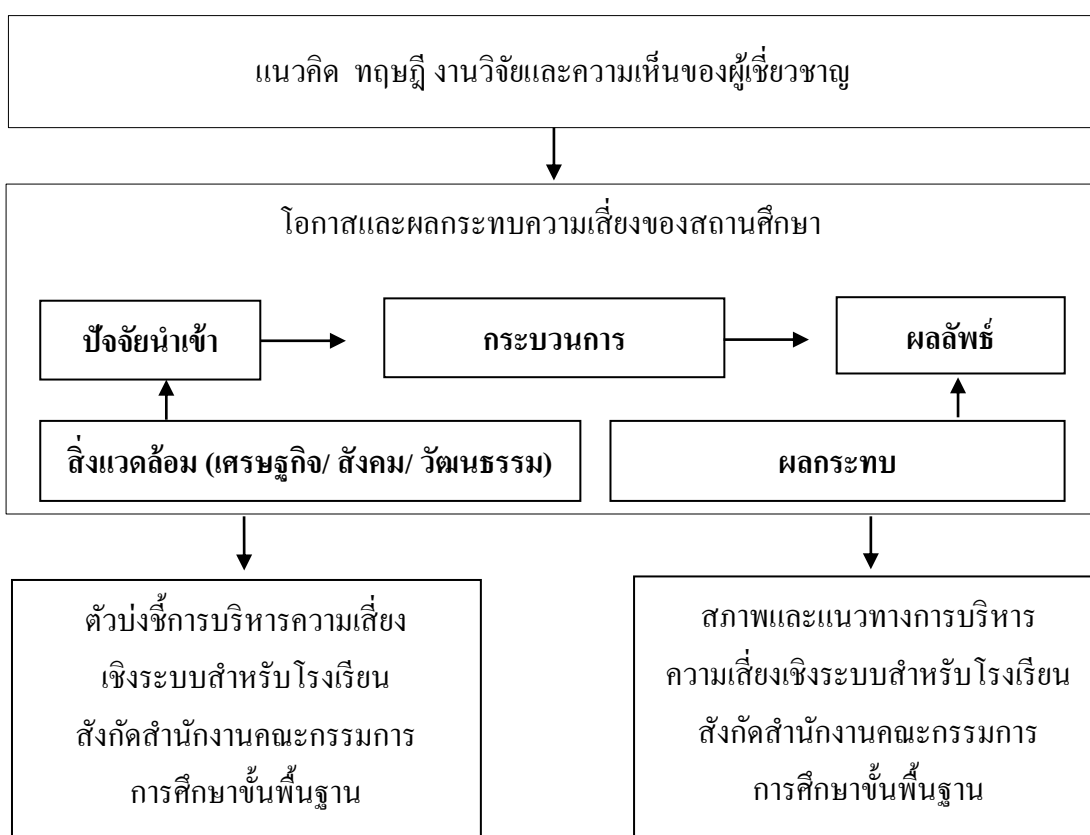
สมมติฐานของการวิจัย

แบบจำลองความสัมพันธ์ของโมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษาในเรื่องทฤษฎีระบบ (System theory) และการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) เจริญ เกษฎาวัลย์ (2546) 2) นฤมล สะอาดโนม (2550) 3) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2544) 4) ธร สุนทรายุทธ (2550) 5) ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) 6) ประขอบ กุลเกลี้ยง (2550) 7) ปสุตา โอบฐ์จันทร์ศรี (2556) 8) ชัยเสฎฐ์ พรหมศรี (2550)

9) สาลีณี มีเจริญ (2556) มาเป็นกรอบแนวคิดทางการวิจัยในการพัฒนาความเสี่ยงและความสอดคล้องกับการบริหารงานเชิงทฤษฎีระบบ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่มององค์กรอยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) ผลกระทบ (Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment) ดังนั้นจึงสามารถนำมาจัดกลุ่มและหาองค์ประกอบหลักของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่ดีมาใช้เป็นองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ แสดงแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ใช้เป็นมาตรฐานกำหนดความเสี่ยงในการบริหารจัดการเชิงระบบของสถานศึกษาในระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นำระดับการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปพัฒนาและจัดทำแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตามตัวบ่งชี้
4. ได้แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปเป็นแนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การบริหารเชิงทฤษฎีระบบเป็นการบริหารจัดการที่มององค์กรอยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) ผลกระทบ (Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment)
2. การบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในองค์กรและสถานศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) เจริญ เจริญวัฒน์ (2546) 2) นฤมล สะอาดโคม (2550) 3) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2544) 4) ชร สุนทรายุทธ (2550) 5) ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) 6) ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) 7) ปสุตา โอบัฐจันทร์ศรี (2556) 8) ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550) 9) สาลินี มีเจริญ (2556) และความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ งานวิจัยด้านตัวบ่งชี้ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประเภทโรงเรียนประถมศึกษาและสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30,816 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวน 395 โรงเรียนที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ด้วยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงปี พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี

ตัวแปรที่วิจัย

ตัวแปรที่วิจัย คือ ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบจากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานในระบบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) ผลกระทบ (Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ในการวิจัย ดังนี้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา ยกเว้น โรงเรียนศึกษาพิเศษ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

การบริหารเชิงทฤษฎีระบบ หมายถึง การบริหารจัดการที่มององค์กรอยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) ผลกระทบ (Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการควบคุมติดตามผล เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ หมายถึง การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย ความเสี่ยง 5 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) ผลกระทบ (Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment)

ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มีโอกาสส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้ทั้งสิ้นจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร 2) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ 4) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ 5) ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ 2) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป 3) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน 4) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล 5) การดำเนินงานด้านกฎหมาย
3. องค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน 2) ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน
4. องค์ประกอบด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ 2) ผลกระทบด้านความพึงพอใจ
5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม 2) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นกรอบแนวคิดตัวบ่งชี้ และโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

แนวคิดทฤษฎีระบบเป็นแนวคิดดั้งเดิมที่มองความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อการทำงานเป็นขั้นตอน ผู้ที่คิดทฤษฎีระบบ คือ ลูควิก วอน เบอ์ธาลาฟฟ์ (Ludwig Von Bertalanffy) ซึ่งเป็นนักชีววิทยา และเป็นคนแรกที่เขียนหนังสือชื่อ “General system theory” โดยนำเอาแนวความคิดมาจากระบบชีววิทยา ซึ่งเป็นระบบเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมว่า ระบบชีววิทยาที่สมบูรณ์จะช่วยให้ทั้งคน สัตว์ และพืช สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ทั้งในด้านการเรียนรู้ ปฏิกริยาตอบสนอง และการแก้ปัญหา เขามีความเชื่อว่าเป็นเมื่อองค์การเป็นระบบเปิด จึงย่อมมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบ มีความเกี่ยวพันต่อกันหลายด้าน หลายระดับ และส่วนต่าง ๆ ขององค์การก็เป็นส่วนสำคัญเท่า ๆ กับตัวขององค์การเอง ดังนั้น ทฤษฎีระบบจะรวมเอาระบบย่อยทุกชนิดทั้งทางด้านชีวภาพ กายภาพ พฤติกรรม ความคิดเกี่ยวกับการควบคุม โครงสร้างเป้าหมาย และกระบวนการปฏิบัติงานไว้ด้วยกัน (จันทร์านิ สงวนนาม, 2553, หน้า 92) ได้มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นและแสดงทรรศนะความหมายของคำว่าระบบ ดังนี้

ความหมายของระบบ

Keiser, Frederick, and Grimes (2000, p. 71) กล่าวว่า ระบบ (Systems) เป็นการจัดกลุ่มขององค์ประกอบที่แบ่งแยกไว้ ซึ่งมีการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในทางการบริหารจัดการ ระบบที่สมบูรณ์จะต้องบรรลุถึงหลักเกณฑ์ทางธุรกิจ ซึ่งก็คือ

เป้าหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ของธุรกิจ ทรัพยากร ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และกระบวนการ

Dunham and Pierce (1989, p. 151) กล่าวว่า ระบบเป็นส่วนประกอบที่สัมพันธ์ (A set of interrelated elements) ที่ทำหน้าที่ในฐานะหน่วยหนึ่งหน่วยเดียว เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง

Barnard (1938, p. 77) กล่าวว่า ระบบ คือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะต้องมองในภาพรวม ซึ่งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทุก ๆ ส่วนภายในระบบมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างเด่นชัด

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 93) กล่าวว่า ระบบเป็นกลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545, หน้า 30-33) กล่าวว่า ระบบ (Systems) เป็นส่วนต่าง ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งสัมพันธ์และขึ้นต่อกันเป็นหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำบางสิ่งบางอย่างให้บรรลุสำเร็จผลตามที่ต้องการ หรือเป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน ทุกระบบ หรือเป็นกลุ่มของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งต้องใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) จากสภาพแวดล้อม กระบวนการแปรสภาพปัจจัยนำเข้า และการขนย้ายผลผลิต (Output) ออกสู่สภาพแวดล้อมภายนอก

กล่าวได้ว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบที่ทำงานร่วมกันมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน

แนวคิดการบริหารตามทฤษฎีระบบ

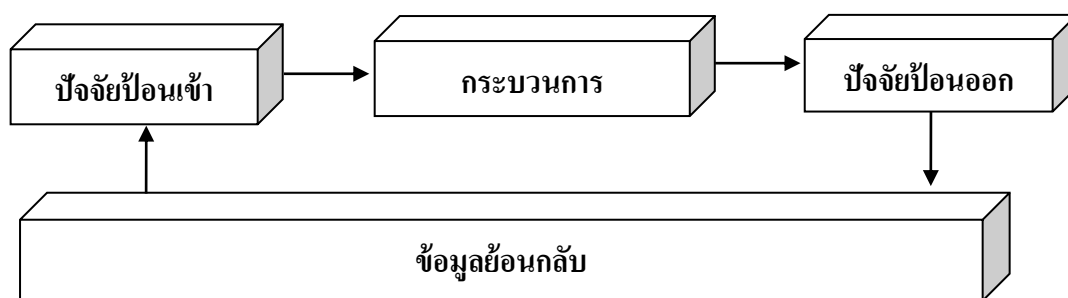
การบริหารองค์การได้นำเอาทฤษฎีระบบมาใช้และมองภาพรวมขององค์การเป็นด้าน ๆ ที่ประกอบกันเป็นระบบ ส่งผลให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในกระบวนการทำงาน ทรัพยากรที่ใช้ บุคลากร เทคโนโลยี กระบวนการทำงาน และผลผลิตที่เกิด ส่งผลให้การทำงานสัมพันธ์กัน ทำให้นักบริหารมองภาพรวมการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ได้มีนักวิชาการได้ให้ทรรศนะความหมายการบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 24-25) กล่าวว่า การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ (System theory) ตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่าองค์การหนึ่ง ๆ สามารถมองเป็นระบบหนึ่ง ๆ ได้ โดยระบบหนึ่ง ๆ นั้นหมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อมุ่งสู่จุดหมายองค์การร่วมกัน ดังนี้

1. ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน ข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นต่อการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ

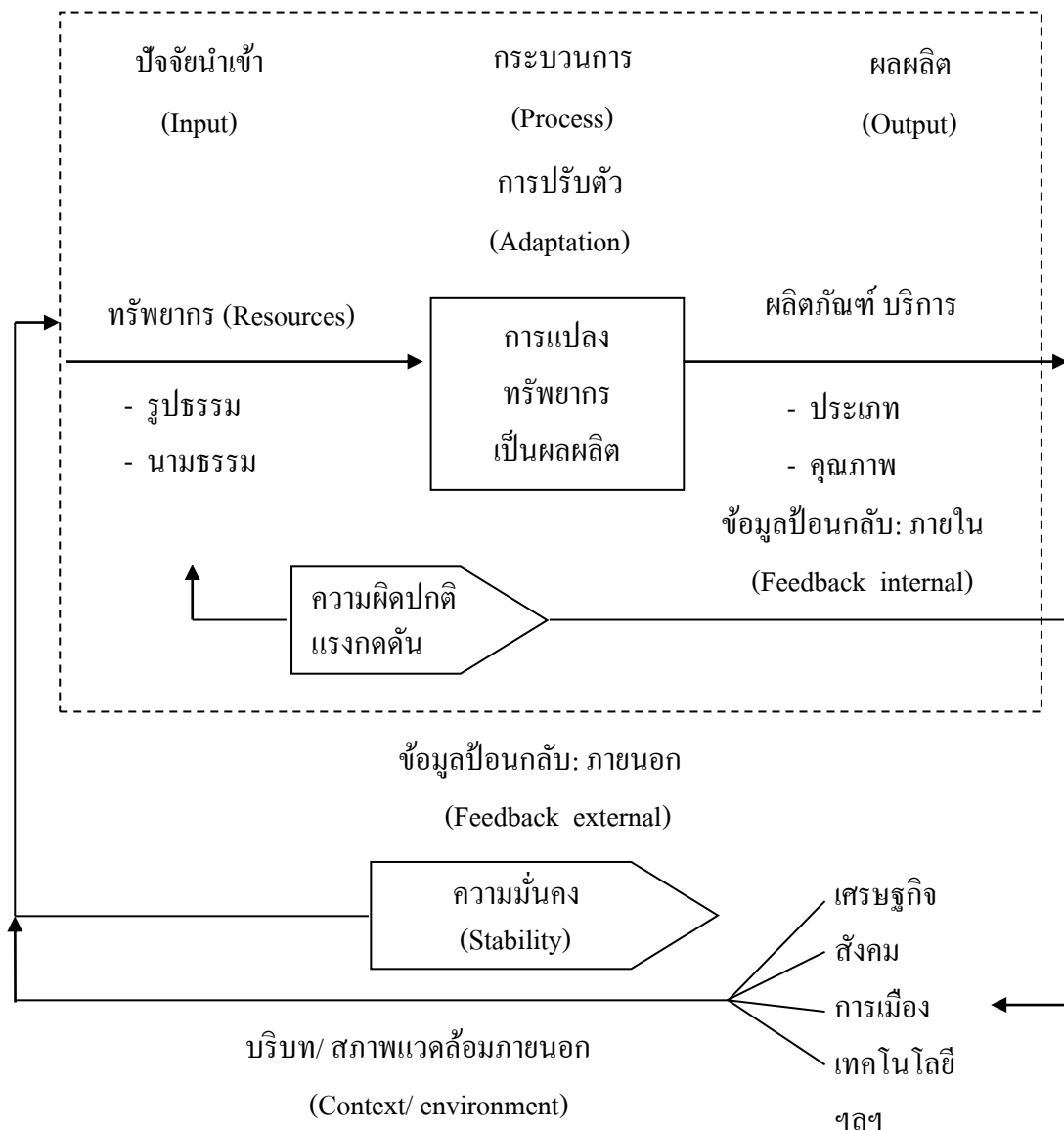
2. กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation processes) จากการใช้ศักยภาพทางการบริหาร และเทคโนโลยีขององค์กร เพื่อเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าให้เป็นปัจจัยป้อนออก
3. ปัจจัยป้อนออก (Outputs) ประกอบด้วย ผลผลิต การให้บริการ หรือผลลัพธ์อื่น ๆ ที่องค์กร
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลลัพธ์และสถานะขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ดังภาพ 2 ต่อไปนี้

ทรัพยากร: คน วัสดุอุปกรณ์	ความสามารถทางการบริหาร	ผลลัพธ์: ผลผลิต การบริหาร
เงิน ข้อมูลสารสนเทศ	และเทคโนโลยี: การวางแผนการ	กำไร ขาดทุน ความก้าวหน้า
	จัดองค์กร การนำ การควบคุม	และความพึงพอใจของพนักงาน
	และเทคโนโลยี	

ภาพที่ 2 การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2545, หน้า 25)

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2547, หน้า 18-20) ให้ทัศนะว่า การบริหารมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในรูปแบบระบบที่นำเสนอในที่นี้อาจเรียกว่า รูปแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual model) ที่มีจุดมุ่งหมายจะแสดงแนวคิดที่สมบูรณ์ของระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของระบบเปิด ซึ่งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบริบท รายละเอียดของรูปแบบปรากฏ ดังภาพ 3 ต่อไปนี้

ภาพที่ 3 รูปแบบระบบตามแนวคิดระบบเปิด (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 2547, หน้า 18)

จากภาพจะเห็นว่า รูปแบบระบบที่นำเสนอมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต ข้อมูลย้อนกลับ และสภาพแวดล้อม กรอบของระบบที่เป็นเส้นประ แสดงแนวคิดที่ว่า อาณาบริเวณของระบบ (Boundary) ไม่แน่ชัดตายตัว และจะมีการถ่ายโอนข้อมูลระหว่างระบบกับสภาพแวดล้อม อันเป็นคุณสมบัติของระบบเปิดอยู่เสมอ รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยนำเข้าในรูปแบบนี้จะครอบคลุมถึงทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลผลิตตามที่คาดหวังทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ปัจจัยนำเข้าที่เป็นรูปธรรม เช่น คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ในรูปแบบของอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนปัจจัยนำเข้าที่เป็นนามธรรม เช่น สารสนเทศอาจเป็นในรูปแบบของปรัชญา ความคาดหวัง นโยบายเทคโนโลยีในรูปแบบของวิธีการ กลยุทธ์ในการบริหารและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ซึ่งปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นหรือมีอยู่ในองค์การเองและอีกส่วนหนึ่งอาจเกิดจากภายนอกและส่งเข้าไปภายในระบบโดยผ่านทรัพยากรที่นำเข้า เช่น เจตคติ ค่านิยมซึ่งติดตัวบุคลากร เข้าไปในองค์การ

2. กระบวนการ หมายถึง ชุดของการกระทำที่สัมพันธ์กัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เกิดผลที่มุ่งหวังโดยใช้ทรัพยากรที่ป้อนเข้าสู่ระบบ ซึ่งกระบวนการให้เป็นผลผลิต (Transformation) สำหรับระบบเปิดจะต้องพร้อมที่จะมีการปรับตัว ในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อม สำหรับระบบบริหารการศึกษา กระบวนการหลักก็คือ กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการบริหาร

3. ผลผลิต เป็นผลรวมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม จะเห็นได้ว่า ผลผลิตตามคำจำกัดความนี้ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจริง (Actual outputs) ซึ่งอาจจะป้อนไปสู่สภาพแวดล้อมภายนอก ผลที่เกิดขึ้นสามารถพิจารณาได้ทั้งผลที่เกิดขึ้นทันที (Immediate outputs) ผลที่เกิดตามมา (Outcomes) หรือผลกระทบ (Impact) ผลผลิตที่ได้ก็เช่นเดียวกับปัจจัยนำเข้า คือ มีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น สินค้า สิ่งประดิษฐ์ บริการสาธารณูปโภค ฯลฯ สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เจตคติลูกค้า ต่อสินค้า เป็นต้น ผลผลิตที่เป็นจริงจึงต้องพิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

การนำความคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหาร จะต้องใช้กระบวนการคิดในทางกลับกัน กล่าวคือ จะเริ่มจากการกำหนดผลที่คาดหวัง (Expected outputs) ก่อน ซึ่งส่วนหนึ่งอาจกำหนดสารสนเทศที่เป็นปัจจัยนำเข้า เช่น นโยบาย จากนั้นจึงกำหนดกระบวนการหรือทางเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์หลาย ๆ ทาง วิเคราะห์และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยต้องพิจารณาด้วยว่าทางเลือกแต่ละทางจะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง มีสภาพทั้งภายในและภายนอกที่เกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคอย่างไร และในการเลือกก็จะต้องพิจารณาควบคู่กันไป ทั้งในแง่ที่ว่า วิธีการใดจะบรรลุผลสูงสุด และมีความเป็นไปได้มากที่สุด และหลังจากที่ได้ดำเนินการตามวิธีการที่ได้เลือกไว้แล้ว ก็จะนำผลที่ได้จริงมาเปรียบเทียบกับผลที่คาดหวัง เพื่อให้ทราบว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร

4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นกลไกในการควบคุมให้ผลผลิตเป็นไปตามความคาดหวังของระบบ กลไกควบคุมนี้อาจอยู่ในรูปของการกำกับ (Monitoring) การติดตาม (Follow-ups) หรือการประเมิน (Evaluation) ซึ่งระบบสามารถสร้างกลไกให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับทั้งจากภายในระบบเองและจากบริบทภายนอก

5. บริบทหรือสภาพแวดล้อมภายนอก (Context/ Environment) ซึ่งประกอบด้วย บริบทภายนอกและบริบทภายใน รูปแบบนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบริบทหรือสภาพแวดล้อมภายนอกกับระบบใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรก บริบท ในฐานะผู้รับผลผลิตจากระบบสามารถทำหน้าที่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ หรือสะท้อนภาพเกี่ยวกับผลผลิตของระบบว่ามีความเหมาะสมหรือสนองความจำเป็นของสภาพแวดล้อมภายนอกระบบได้หรือไม่ เพียงใด ส่วนลักษณะที่ 2 บริบทภายนอก มีความสัมพันธ์ในแง่ของการมีอิทธิพลทั้งในเชิงเกื้อหนุนหรืออุปสรรคต่อการดำรงต่อ และการเจริญเติบโตของระบบ

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2553, หน้า 24-26) กล่าวว่า องค์กรมีหลายประเภท บริษัท ห้างร้าน โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ ค่าอพยพ ล้วนแต่เป็นองค์กรทั้งนั้น องค์กรมีลักษณะเหมือนกัน คือ เป็นระบบและเป็นระบบแบบเปิด ระบบประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการแปรสภาพ และผลผลิต ระบบรับเอาตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม ทำการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้เป็นผลผลิต แล้วส่งผลผลิตออกสู่สภาพแวดล้อม กระบวนการเช่นนี้เป็นอย่างต่อเนื่องและเป็นวัฏจักรจนกว่าระบบจะแตกสลาย ตัวป้อน ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรมนุษย์
2. ทรัพยากรวัสดุ
3. ทรัพยากรเงิน
4. สารสนเทศ

ทรัพยากรมนุษย์ ประกอบไปด้วย คุณสมบัติที่สำคัญ เช่น ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะทางร่างกาย ทรัพยากรวัสดุ เช่น โรงงาน วัตถุดิบ เครื่องมือ เครื่องจักร ทรัพยากรการเงิน เช่น เงินสด บัญชีเงินฝาก เงินกู้ สารสนเทศ เช่น ความคิดเห็น รายงาน ผลย้อนกลับ ระบบเอาตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมจึงเป็นแหล่งของตัวป้อนแหล่งสำคัญ ได้แก่ ครอบครัว ชนาคาเร ตลาดหุ้น ผู้จำหน่ายสินค้าสำเร็จรูป

เมื่อตัวป้อนเข้าสู่ระบบจะได้รับการแปรสภาพเป็นผลผลิต กระบวนการแปรสภาพที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร การตัดสินใจทางการบริหาร การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม นโยบาย แนวปฏิบัติ ระเบียบ กฎเกณฑ์ กระบวนการผลิตและกระบวนการบริการ กระบวนการพัฒนาองค์กร บรรยากาศ และพฤติกรรมองค์กร

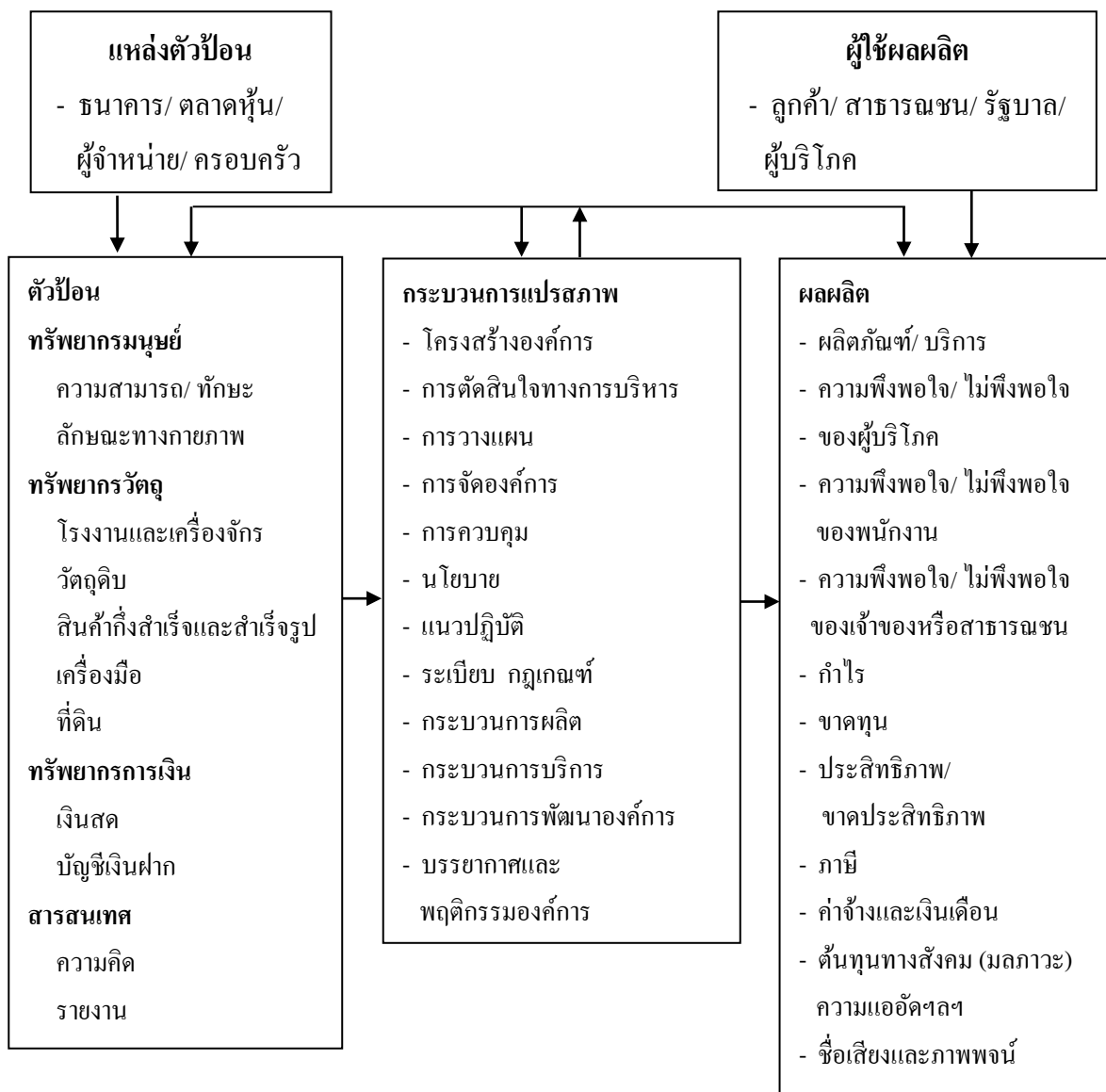
หลังจากการแปรสภาพ ตัวป้อนก็จะกลายเป็นผลผลิต ผลผลิตมีหลายประเภท ได้แก่ ผลผลิตและบริการความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของผู้บริโภค ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของพนักงาน ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของเจ้าของหรือสาธารณชน กำไร ขาดทุน ประสิทธิภาพ หรือการขาดประสิทธิภาพ ค่าจ้างและเงินเดือน ต้นทุนทางสังคม ชื่อเสียง และภาพพจน์

ระบบทุกระบบส่งผลผลิตออกสู่สภาพแวดล้อม ผู้ใช้ผลผลิต ได้แก่ ผู้บริโภค ลูกค้า ประชาชน และรัฐบาล

สภาพแวดล้อมเป็นทั้งโอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Constraints) ของระบบ ตัวอย่างของโอกาส เช่น โรงเรียนซึ่งอยู่ในชุมชนที่ขยายตัว ประชากรกำลังเพิ่ม เศรษฐกิจกำลังเจริญเติบโต โอกาสการขยายตัวย่อมมีมาก ตรงกันข้ามโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่ประชากรลดลง เป็นอย่างมาก สภาพแวดล้อมย่อยเป็นข้อจำกัด โรงเรียนอาจต้องเปิดสภาพแวดล้อม จึงเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัด สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

1. ค่านิยมและปทัสถาน
2. ระบบการเมือง
3. ระบบเศรษฐกิจ
4. การแข่งขัน
5. สถานภาพทางเทคโนโลยี
6. ทักษะและการศึกษาของทรัพยากรมนุษย์ในสังคม
7. กลุ่มผู้บริโภคและลูกค้า

องค์การทุกองค์การมีส่วนประกอบดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนรับเอาเด็กเป็นตัวป้อน ทำการแปรสภาพ โดยการเรียนการสอน ผลผลิต คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ไม่สำเร็จ โรงพยาบาลรับเอาผู้ป่วยเข้าเป็นตัวป้อนโรงพยาบาลทำการแปรสภาพ โดยการรักษาพยาบาล ผลผลิตของโรงพยาบาล คือ ผู้หายป่วยหรือไม่หายป่วยโรงแรมรับเอาแขกเป็นตัวป้อน การบริการเป็นกระบวนการแปรสภาพของโรงแรม ผลผลิต คือ ความพึงพอใจ หรือความไม่พึงพอใจของลูกค้า ตัวอย่างเหล่านี้แสดงว่าองค์การเป็นระบบ และเป็นระบบแบบเปิด เพราะมีการแลกเปลี่ยนกับสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) หรือข้อจำกัด (Constraints)

- ค่านิยมและปทัสฐาน
- ระบบการเมือง
- ระบบเศรษฐกิจ
- การแข่งขัน
- สถานภาพทางเทคโนโลยี
- ทักษะ/ การศึกษาของทรัพยากรมนุษย์
- กลุ่มผู้บริโภค/ กลุ่มลูกค้า

ภาพที่ 4 องค์กรในฐานะเป็นระบบเปิด (Hodge & William, 1988)

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 13) กล่าวว่า ระบบการบริหาร ประกอบด้วย ส่วนที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)

ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือทรัพยากรการบริหาร เป็นทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้สำหรับการดำเนินงาน ได้แก่ คนหรือทรัพยากรมนุษย์ เงิน/ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิธีการบริหาร และเวลา กระบวนการหรือกระบวนการบริหาร (Process of management) เป็นการบริหารจัดการให้ งานดำเนินไปได้จนบรรลุวัตถุประสงค์

กระบวนการบริหาร (Process of management) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย

ผลผลิต (Output) เป็นผลผลิตหรือบริการที่ให้แก่ประชาชน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูล ในการประเมินผลการดำเนินงานได้ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปการบริหารเชิงระบบหมายถึงการบริหารที่นำกระบวนการทฤษฎีระบบ มาเป็นกระบวนการในการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน ข้อมูล สารสนเทศ ที่จำเป็นต่อการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ กระบวนการ (Processes) การดำเนินการที่เกิดในองค์กรการบริหารปัจจัยป้อนออก (Outputs) ประกอบด้วย ผลผลิต การให้บริการ ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลลัพธ์และสภาพแวดล้อมที่อยู่ภายใน และภายนอกองค์กร (Environment)

โรงเรียนในฐานะเป็นระบบ

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งในระบบราชการ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยย่อยหลาย ๆ ระบบย่อย ซึ่งทำงานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง จนเป็นระบบใหญ่ขึ้นมา อาจกล่าวได้ว่าระบบการทำงานและ สังคมในโรงเรียนเป็นระบบหนึ่งที่สำคัญ โดยดำเนินการภายใต้เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน จึงมีฐานะเป็นระบบระบบหนึ่ง

Hoy and Miskel (2001, p. 24) กล่าวว่า ระบบในโรงเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือตัวป้อนในระบบการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะนำเข้าสู่ ระบบสังคมในโรงเรียน ประกอบด้วย คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน 2) กระบวนการทางสังคมในโรงเรียน (Process) ได้แก่ การบริหารงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรักษาสภาพ การเรียนรู้ การสร้างสรรค์ การสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมเป็นต้น และ 3) ผลผลิตของโรงเรียน (Output) ซึ่งเป็นผลที่เกิดจาก ปัจจัย และกระบวนการของระบบโรงเรียน เมื่อทรัพยากรต่าง ๆ เข้าสู่ระบบสังคมในโรงเรียนแล้ว จะก่อให้เกิดพฤติกรรมกรรมการบริหาร พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน การดูแลและพัฒนา

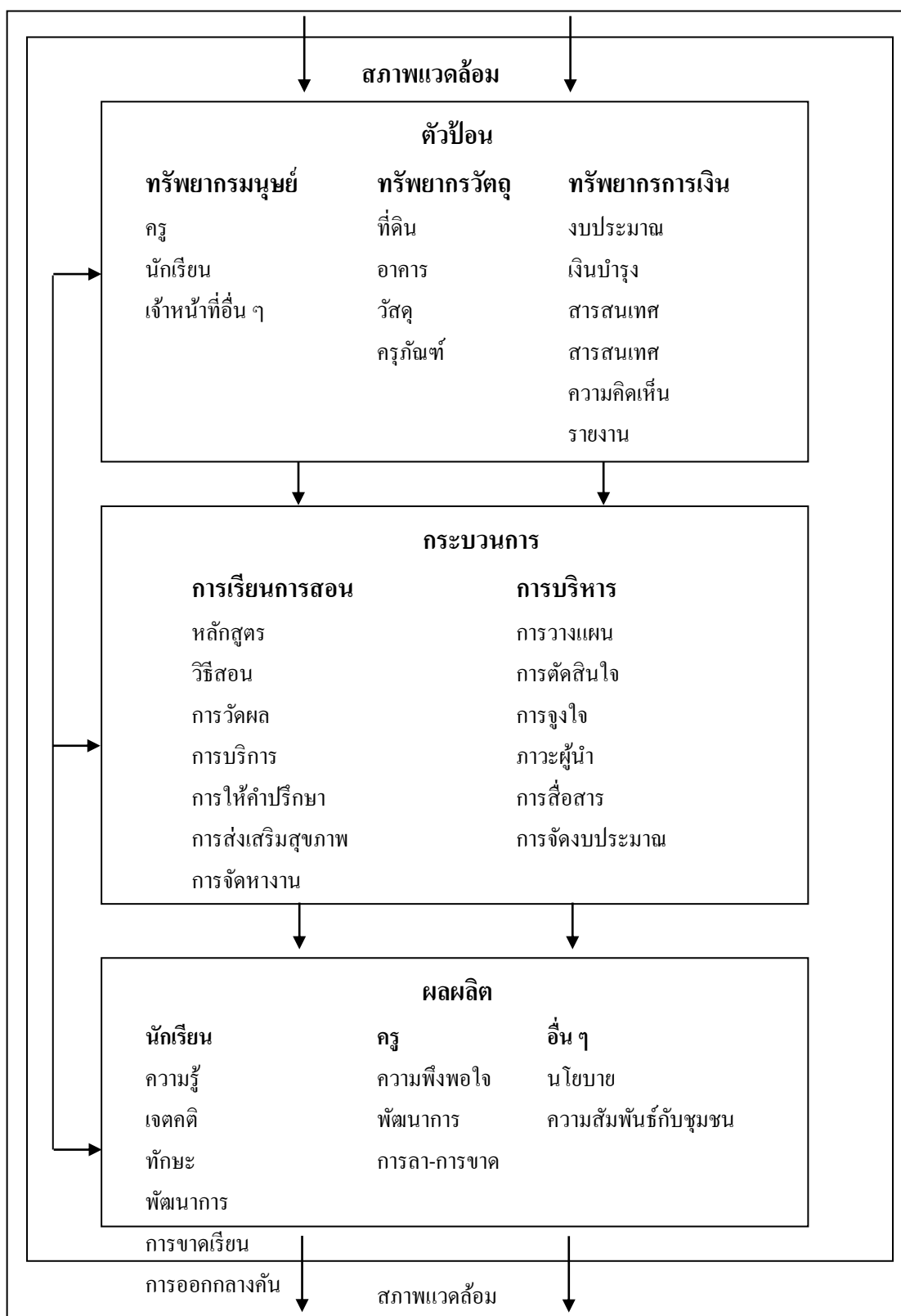
บุคลากร การเรียนรู้และการสร้างสรรค์ จนได้ผลผลิตของโรงเรียนคือคุณภาพและมาตรฐานของนักเรียน

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2553, หน้า 27-29) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์การราชการ โครงสร้างจึงเป็นแบบองค์การทั้งหลาย องค์การเป็นระบบ โรงเรียนเป็นองค์การ โรงเรียนเป็นระบบ โรงเรียนทุกแห่ง ไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็ก ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเมืองหรือชนบท ไม่ว่าจะป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา ไม่ว่าจะป็นของรัฐหรือเอกชน ต่างก็ป็นระบบ ทั้งนี้ โรงเรียนมีตัวป้อน กระบวนการแปรสภาพ และผลผลิตเช่นเดียวกับระบบอื่น ๆ

โรงเรียนรับเอาตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม ตัวป้อนของโรงเรียน ได้แก่ 1) ทรัพยากรมนุษย์ เช่น ครู นักเรียน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ 2) ทรัพยากรวัตถุ เช่น ที่ดิน อาคารวัสดุ ครุภัณฑ์ 3) ทรัพยากรการเงิน เช่น งบประมาณแผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษาเงินบริจาค และ 4) สารสนเทศ เช่น ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียน เป็นต้น

กระบวนการแปรสภาพของโรงเรียน ได้แก่ 1) กระบวนการเรียนการสอน 2) กระบวนการบริการ 3) กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีสอนและการวัดผลกระบวนการให้บริการ เช่น การให้คำปรึกษา การส่งเสริมสุขภาพนักเรียน การจัดบริการหางานทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา กระบวนการบริหาร เช่น การวางแผน การตัดสินใจ เป็นต้น

ผลผลิตของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ผลผลิตเกี่ยวกับนักเรียน 2) ผลผลิตเกี่ยวกับครู 3) ผลผลิตอื่น ๆ ผลผลิตเกี่ยวกับนักเรียน เช่น ความรู้ เจตคติ ทักษะ พัฒนาการ การขาดเรียน การออกกลางคัน การสำเร็จการศึกษา ผลผลิตเกี่ยวกับครู เช่น ความพึงพอใจของครู พัฒนาการของครู การลา-การขาด การขอย้ายออก ผลผลิตอื่น ๆ เช่น นโยบาย ระเบียบข้อบังคับ ความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น ดังภาพ

ภาพที่ 5 โรงเรียนในฐานะเป็นระบบเปิด (ทองอินทร์ วงศ์โสธร, 2553, หน้า 28)

โดยที่โรงเรียนมีตัวป้อนที่หลากหลาย มีกระบวนการแปรสภาพหลายกระบวนการและมีผลผลิตหลายประเภทออกสู่สภาพแวดล้อม โรงเรียนจึงเป็นระบบแบบเปิด ดังแสดงในภาพที่ 5 ภาพนี้น่าจะให้แนวแก่ผู้บริหาร ดังนี้ (ทองอินทร์ วงศ์โสธร, 2553, หน้า 29)

1. โรงเรียนมีวัตถุประสงค์หลากหลาย โดยทั่วไปมักจะเข้าใจกันว่า โรงเรียนมีวัตถุประสงค์อย่างเดียว คือ การเรียนการสอน แนวคิดเชิงระบบชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีผลผลิตหลายอย่าง ผลผลิตไม่ได้หมายถึงการผลิตคนให้สำเร็จการศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงสิ่งอื่นอันเป็นผลสืบเนื่องจากระบวนการแปรสภาพในโรงเรียน ผลผลิตเหล่านี้มีทั้งตรงตามวัตถุประสงค์และไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม กระบวนการบริหารก่อให้เกิดทั้งความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ทำให้ครูเจริญก้าวหน้าหรือล่าหลังในวิชาชีพ ทำให้ครูลา ครูขาดหรือขยันขันแข็งในการทำงาน ผลผลิตของระบบจึงมีทั้งทางลบและทางบวก โรงเรียนจึงมีวัตถุประสงค์หลากหลาย สิ่งสำคัญก็คือ ทั้งผู้บริหารและครูจะต้องเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์ร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันให้เด่นชัด และจัดตัวป้อนและกระบวนการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น ๆ กระบวนการดังกล่าว คือ การบริหารแบบยึดวัตถุประสงค์ (Management by objectives หรือ MBO) ซึ่งเป็นเทคนิคสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร

2. ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียน แนวคิดเชิงระบบชี้ให้เห็นว่า ส่วนต่าง ๆ ของระบบมีความสัมพันธ์กัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตัวป้อนกระบวนการ ผลผลิต และสภาพแวดล้อมล้วนแต่มีความสัมพันธ์กันทั้งนั้น ทฤษฎีระบบทั่วไปจึงให้ภาพรวมของโรงเรียนแก่ผู้บริหาร เป็นภาพรวมที่รวมไว้ซึ่งส่วนประกอบต่าง ๆ เห็นส่วนย่อยและหน้าที่ของส่วนย่อยที่ทำเพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกัน หน้าที่ของผู้บริหาร คือ การกำกับดูแลให้ระบบทำหน้าที่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ในเมื่อผลผลิตเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ ผู้บริหารจะต้องจัดหาด้วยกัน กระบวนการแปรสภาพ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมซึ่งเอื้ออำนวยต่อการผลิตผลผลิตนั้น ๆ ให้มีคุณภาพ ชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน ครู ผู้บริหาร วัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตนักเรียนให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ

3. การใช้ผลย้อนกลับ (Feedback) ผลย้อนกลับเป็นตัวป้อนอย่างหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการควบคุมการทำงานของระบบ คำถามสำคัญก็คือ ได้มีการใช้ผลย้อนกลับอย่างไรหรือไม่ เพียงใด ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ผลย้อนกลับทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นหรือไม่ โดยทฤษฎีผลย้อนกลับทำให้ระบบปรับตัวเพื่อทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารจึงควรที่จะจัดให้มีระบบการใช้ผลย้อนกลับขึ้นในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 94-95) กล่าวว่า จากหลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ ระบบประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ

2. กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศการวัดและการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าไปสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดไว้หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นก็ได้

กล่าวโดยสรุปการบริหารเชิงทฤษฎีระบบ คือ การบริหารจัดการที่มององค์การอยู่ในรูปแบบของระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Product or Output) ผลกระทบ (Outcome or Impact) และสภาพแวดล้อมภายนอก (Environment)

แนวความคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

นิยาม ความหมาย

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกระบวนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง ตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (มปป, หน้า 3) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ความเสี่ยงนี้จะถูกวัดด้วยผลกระทบที่ได้รับ และความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ต้องการได้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550, หน้า 2) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึงเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลในด้านลบที่ไม่ต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจกระทำใด ๆ โดยไม่มีข้อมูล หรือไม่มีการวางแผนใด ๆ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเสี่ยงตัดสินใจในสภาวะของความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยทักษิณ (2555, หน้า 1) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อ ให้อัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเบี่ยงเบนไป ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร โดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2556 ข, หน้า 3) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ หากเป็นทางลบจะก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้การดำเนินงานขององค์กรไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2555, หน้า 1) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจและพันธกิจหลักขององค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2557, หน้า 1) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุที่ไม่พึงประสงค์ อาจทำให้อนาคตส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหาย ทำให้อัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) ที่องค์กรกำหนดไว้เบี่ยงเบนไปหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานใด ๆ ย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงดังกล่าวอาจอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย เช่น การวางกลยุทธ์และแผนงาน การตัดสินใจของผู้บริหาร การบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน และโครงการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานภายในที่ทำการ การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

การรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย (2553, หน้า 2) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อด้านลบ สร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และบุคลากรได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550, หน้า 3) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต แล้วส่งผลกระทบต่อในแง่ลบหรือขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน (2545, หน้า 10) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ความเสี่ยงสามารถวัดได้ในรูปของผลที่จะเกิดขึ้นและโอกาสที่จะเกิดขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2556 ข, หน้า 11) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นและมีผลทำให้หน่วยงานเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550, หน้า 19) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความไม่แน่นอนขึ้นในการดำเนินงาน และอาจทำให้องค์กรเกิดข้อผิดพลาด บกพร่องหรือสูญเสียในการผลิตสินค้าหรือบริการจนเกิดความไม่เชื่อมั่นและสูญเสียภาพพจน์ที่ดี

ประภาพรณ รักเกลี้ยง (2556, หน้า 28) กล่าวว่า ความเสี่ยงหมายถึงโอกาสหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นแล้วส่งผลให้กระบวนการทำงานขององค์กร ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีทั้งความเสี่ยงภายในและภายนอกองค์กร

ปรีชา แก้วสุข (2555, หน้า 61) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลได้

ปศุตา โอบจันท์ศรี (2556, หน้า 16) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือสถานการณ์ที่มีอุปสรรค ซึ่งมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2554, หน้า 8) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบต่อ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร

ธร สุนทรยุทธ (2550, หน้า 152) กล่าวว่า ความเสี่ยงในความหมายของการจัดการ หมายถึง โอกาสที่องค์การจะเกิดการดำเนินการผิดพลาดเสียหาย ไม่ประสบผลสำเร็จตามแผนงานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือความเป็นไปได้อันที่จะเกิดความสูญเสียขึ้น หรืออุปสรรคที่มากกระทบต่อองค์กร

นฤมล สะอาดโหม (2550, หน้า 13) กล่าวว่า ความเสี่ยงจะแตกต่างกันกันไปตาม ความเชี่ยวชาญและอาชีพของผู้ให้คำจำกัดความ นักเศรษฐศาสตร์ นักสถิติ นักคณิตศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านความเสี่ยงและผู้เชี่ยวชาญด้านประกันภัย ก็ให้คำจำกัดความของคำว่าความเสี่ยง แตกต่างกันไปตามมุมมองของตน แต่สาระสำคัญของความหมายของคำว่าความเสี่ยงที่เหมือนกัน คือ ความไม่แน่นอนที่อาจนำไปสู่ความสูญเสีย

เจนเนตร มณีนาค (2548, หน้า 5) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายหรือ ความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับ องค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ

เจริญ เจษฎาวัดย์ (2546, หน้า 15) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่องค์การจะเกิด การดำเนินงานที่ขาดทุน หรือไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามแผนงานหรือ เป้าหมายที่ตั้งไว้

ชัยเสถียร พรหมศรี (2550, หน้า 14) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่บางสิ่ง บางอย่างอาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสิ่งที่เป็นอันตรายหรือคุกคาม ที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรม ทางธุรกิจหรือแผนการต่าง ๆ ทั้งนี้ความเสี่ยงเกิดขึ้นเนื่องมาจากความไม่แน่นอน

หทัยชนก จรณะ (2550, หน้า 17) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง การวัดความสามารถ ที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จ ภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่

กล่าวโดยสรุป ความเสี่ยง หมายถึง ความไม่แน่นอนและโอกาสที่จะเกิดผลกระทบขึ้น ในองค์กร และส่งผลให้องค์กรไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่องค์กร ได้ตั้งไว้

ประเภทความเสี่ยง

หทัยชนก จรณะ (2550, หน้า 11-12) กล่าวว่า ความเสี่ยงเกิดได้ทั้งจากปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงที่คาดการณ์ได้ และความเสี่ยงที่แท้จริง ดังนี้

1. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายในของกิจการ คือ ความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อกิจการ ของคุณ และคุณสามารถควบคุมการเกิดความเสี่ยงและผลกระทบจากความเสี่ยงนั้น ๆ ได้ด้วย การตัดสินใจของตัวเอง

2. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก คือ ความเสี่ยงที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อ กิจการต่าง ๆ ที่คล้ายกันหรืออยู่ในหมวดเดียวกันในวงกว้าง โดยที่เจ้าของธุรกิจทุกรายไม่สามารถ

ควบคุมการเกิดหรือระดับของผลกระทบจากความเสี่ยงนั้น ๆ ได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน วิกฤติการเงินที่อ่อนตัว เป็นต้น

3. ความเสี่ยงที่คาดการณ์ได้ คือ ความเสี่ยงที่ทำให้เรามีโอกาสที่จะ “ได้” หรือ “เสี่ย”

4. ความเสี่ยงที่แท้จริง เป็นความเสี่ยงที่จะทำให้เรา “เสมอตัว” หรือ “เสี่ย”

หากความเสี่ยงนั้น ๆ เกิดขึ้นกับธุรกิจของเรา

นฤมล สะอาดโคม (2550, หน้า 17-19) กล่าวว่า ความเสี่ยงแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบตามมุมมองที่แตกต่างกันไป เช่น

1. ความเสี่ยงตามที่ปรากฏ (Objective risk) และความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก

(Subject risk)

ความเสี่ยงตามที่ปรากฏ คือ ความเสี่ยงที่วัดค่าความเบี่ยงเบนที่ต่างไปจากค่าที่คาดหวังไว้ ฉะนั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่ได้รับการประเมินค่าคาดหวังและค่าความแปรปรวนทางสถิติได้ นั่นคือ จะต้องเป็นความเสี่ยงที่แสดงอยู่ในรูปของการแจกแจงของตัวแปรสุ่มความเสี่ยงได้

ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก คือ ความเสี่ยงที่เป็นไปตามความรู้สึก ไม่สามารถประมาณค่าทางสถิติได้ เป็นความเสี่ยงที่ต่างกันไปตามความรู้สึกของแต่ละคน นอกจากนั้น ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึกยังเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละคน ด้วยเหตุนี้เราจึงไม่สามารถนำหลักการกระจายความเสี่ยง และทฤษฎีทางสถิติมาจัดการความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึกได้

2. ความเสี่ยงที่แท้จริง (Pure risk) และความเสี่ยงจากการเก็งกำไร (Speculative risk)

ความเสี่ยงที่แท้จริง คือ ความเสี่ยงที่มีอยู่โดยธรรมชาติ ไม่ใช่ความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างขึ้น ฉะนั้น โอกาสของความสูญเสี่ยจึงมีอยู่สองกรณี นั่นคือ โอกาสที่จะเกิดความสูญเสี่ย และโอกาสที่จะไม่เกิดความสูญเสี่ย ความเสี่ยงที่แท้จริงจึงอาจนำไปสู่ความสูญเสี่ยหรือไม่สูญเสี่ยเท่านั้น แต่จะไม่นำไปสู่การทำกำไรได้ ในขณะที่เดียวกันความเสี่ยงที่แท้จริงสามารถแบ่งได้ออกเป็นสามประเภท คือ ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวบุคคล ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความเสี่ยงที่แท้จริงจากระบบกฎหมาย

ความเสี่ยงที่เกิดจากการเก็งกำไร เป็นความเสี่ยงที่ไม่ได้มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อหวังผลในการเก็งกำไรจากความเสี่ยงนั้น ความเสี่ยงประเภทนี้จึงรวมถึงความเสี่ยงจากการลงทุน ความเสี่ยงจากการพนัน ความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ ฯลฯ ความเสี่ยงจากการเก็งกำไร จึงต่างไปจากความเสี่ยงที่แท้จริงตรงที่สามารถนำไปสู่กำไร ทำทุนหรือขาดทุน จากกิจกรรมความเสี่ยงที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อการเก็งกำไรนั้น

3. ความเสี่ยงพื้นฐานและความเสี่ยงเฉพาะ คือ ความเสี่ยงที่นำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบกับคนจำนวนมากหรือสังคมโดยรวม เช่น ภัยธรรมชาติหรือวิกฤติการเงิน การวางแผนควบคุมความเสี่ยงพื้นฐานจึงต้องอาศัยนโยบายระดับมหภาค

ในขณะที่ความเสี่ยงเฉพาะ คือ ความเสี่ยงที่นำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น การวางแผนป้องกันและควบคุมความเสี่ยงเฉพาะจึงสามารถกระทำได้ในระดับจุลภาค เช่น ระดับองค์กร ครอบครั้ว หรือบุคคล

กล่าวโดยสรุปประเภทความเสี่ยง หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในองค์กร แบ่งเป็นความเสี่ยงในพื้นที่เฉพาะและความเสี่ยงในพื้นที่ทั่วไป ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการ

การบริหารความเสี่ยง

ทฤษฎีชนก จรณะ (2550) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้นอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ 7 ขั้นตอนในกระบวนการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ ได้แก่

1. การกำหนดวัตถุประสงค์

ผู้บริหารองค์กรต้องกำหนดความต้องการในการบริหารความเสี่ยงและกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุในการบริหารความเสี่ยงนั้น ๆ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้นจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน การเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบ อัตราดอกเบี้ย ฯลฯ และจะต้องระบุด้วยว่าต้องการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวนี้จำนวนเท่าใด

2. การระบุความเสี่ยง

การระบุถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กรหรือบริษัท เช่น องค์กรที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ จะมีปัจจัยเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ไม่มีความแน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดขององค์กรนั่นเอง

3. การประเมินความเสี่ยง

องค์กรจะต้องพิจารณาว่ามีโอกาสจะเกิดความเสียหายขึ้นเท่าใด เพื่อที่จะได้เลือกใช้เครื่องมือป้องกันและความเสี่ยงได้ถูกต้อง เพราะวิธีการแต่ละวิธีในการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีต้นทุนและมีความเหมาะสมที่แตกต่างกัน การเลือกวิธีการหรือแนวทางใดในการป้องกันความเสี่ยงที่ถูกต้อง

จึงจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างแท้จริง ไม่ต้องสูญเสียทั้งเวลาและเงินทองไปโดยเปล่าประโยชน์

4. การศึกษาถึงผลกระทบ

บริษัทต้องทำการประเมินปัจจัยเสี่ยงที่ละปัจจัย ว่าปัจจัยใดมีผลกระทบมากน้อยต่อองค์กรเพียงใด ปัจจัยที่มีผลกระทบมากจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แต่อย่าลืมว่าแม้ปัจจัยที่มีผลกระทบน้อยที่สุดนั้นก็ไม่สามารถละเลยได้เช่นเดียวกัน

5. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการวางแผนในการบริหารความเสี่ยง และการลงมือปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงอย่างแท้จริง เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนธุรกิจ จึงต้องวางแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยระบุว่าความเสี่ยงใดจะต้องทำการบริหารก่อนหรือหลัง และการบริหารความเสี่ยงนั้นก็ไม่สามารถมองปัญหา แต่เพียงปัญหาเดียวได้ การบริหารความเสี่ยงจะต้องมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กรและลงมือแก้ไขอย่างพร้อมเพรียงกัน

6. การรายงานและติดตามผล

เป็นขั้นตอนของการศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขและป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรว่าประสบความสำเร็จในการป้องกันและความเสี่ยงเพียงใด และการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้หรือไม่

7. การประเมินผลแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนสุดท้ายนี้ คือ การประเมินผลแผนการบริหารความเสี่ยง และแก้ไขแผนในการป้องกันความเสี่ยงหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการรายงานและติดตามผลว่าแผนที่ได้วางไว้นั้นเป็นไปตามขั้นตอนและประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนในการป้องกันความเสี่ยง ก็จะต้องมีการปรับแผนใหม่เพื่อให้รองรับได้กับสถานการณ์จริง การแก้ไขป้องกันและจัดการกับความเสี่ยงขององค์กรหรือธุรกิจ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

7.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น (Risk avoidance) วิธีการนี้เป็นการแก้ไขปัญหาลดความเสี่ยงในเบื้องต้น คือ เมื่อบริษัทพบว่า มีความเสี่ยงใดที่อาจจะเกิดขึ้น

7.2 การถ่ายโอนความเสี่ยงให้กับผู้อื่น (Risk transfer) การป้องกันความเสี่ยงวิธีนี้ คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังบุคคลที่ 3 การถ่ายโอนความเสี่ยงประเภทนี้เป็นประเภทที่เรา มักจะรู้จักกันเป็นอย่างดี คือ การประกันภัย

7.3 การควบคุมความเสี่ยง (Risk control) เป็นการควบคุมไม่ให้ความเสี่ยงนั้น เกิดขยายตัวลุกลามออกไป ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาต่อบริษัทในอนาคต การควบคุมความเสี่ยงนี้อาจกระทำได้สองทาง คือ หนึ่งการกำจัดความเสี่ยงออกไป และสอง การลดทอนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

7.3.1 การกำจัดความเสี่ยงออกไป (Risk elimination) เป็นการกำจัดความเสี่ยงออกไปทั้งหมด โดยอาจทำได้ด้วยการยกเลิกกิจกรรมบางอย่างที่อาจเกิดความเสี่ยงต่อบริษัท

7.3.2 การลดทอนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น (Risk minimization) เป็นกิจกรรมที่คล้ายกับการกำจัดความเสี่ยง แต่แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงนี้จะไม่สามารถกำจัดความเสี่ยงทั้งหมดออกไปได้ ซึ่งหลังจากทำการลดทอนความเสี่ยงต่าง ๆ ลงแล้ว อาจยังคงหลงเหลือความเสี่ยงอยู่อีกบ้างบางส่วน

7.3.3 การยอมรับความเสี่ยง (Risk acceptance) เป็นทางเลือกที่บริษัทอาจเลือกในกรณีที่การแก้ไขหรือป้องกันความเสี่ยงนั้นอาจมีต้นทุนสูงกว่าผลกระทบที่จะเกิดขึ้น บริษัทจึงต้องยอมให้ความเสี่ยงเหล่านั้น เกิดขึ้นโดยที่ไม่ทำการป้องกันใด ๆ

นฤมล สอาดโคม (2550) กล่าวว่า ขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ประกอบด้วย

1. การจัดตั้งผู้บริหารงานด้านความเสี่ยงและทีมบริหารความเสี่ยงขององค์กร

ขั้นตอนแรกของผู้บริหารพึงปฏิบัติ คือ การสร้างความรู้สึกร่วมในงานบริหารความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้พนักงานทุกคนในองค์กรเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เมื่อสามารถจัดตั้งทีมบริหารความเสี่ยงได้แล้ว ขั้นตอนที่สำคัญต่อไป คือ การวางขอบเขตและวัตถุประสงค์ของงานบริหารความเสี่ยง

2. การระบุความเสี่ยงขององค์กร

คือ การประชุมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อทำการระบุความเสี่ยงร่วมกัน อันเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละหน่วยงานได้ประเมินตนเองในด้านความเสี่ยงร่วมกับทีมงานบริหารความเสี่ยง ควรมีการเก็บข้อมูลความสูญเสียที่เกิดในแต่ละหน่วยงานเพิ่มเติมในรูปของความถี่ของการเกิดความสูญเสียและความรุนแรงของความสูญเสีย

3. การประเมินความเสี่ยงขององค์กร

การประเมินผลกระทบความเสี่ยงต่อองค์กร สามารถจัดทำแยกเป็นความถี่และความรุนแรงของความสูญเสีย ความถี่ของการเกิดความสูญเสียเป็นมาตรวัดจำนวนครั้งที่เกิดความสูญเสียสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภทที่ระบุไว้ ส่วนความรุนแรงของความสูญเสียเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง

4. การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง

ขั้นตอนต่อมา คือ การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารและทุกคนในองค์กรได้เห็นภาพรวมว่า ความเสี่ยงมีการกระจายตัวตามความเสี่ยงและความรุนแรงอย่างไร ถ้าความถี่และความรุนแรงสามารถมีค่าวัดที่ละเอียดกว่าจากค่าสุดมีค่าเท่ากับหนึ่ง ถึงสูงสุดมีค่าเท่ากับห้า แผนภูมิความเสี่ยงจะมีความละเอียดมากขึ้น

5. การวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

แผนภูมิความเสี่ยงยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการมองผลกระทบของความเสี่ยงจากแต่ละแหล่งที่มา ความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการอย่างเร่งด่วน ความเสี่ยงใดควรได้รับการจัดการในอันดับรองลงไป

หลังจากได้จัดลำดับของความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการก่อนหลังแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การวิเคราะห์เพื่อวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง ทีมบริหารความเสี่ยงสามารถพิจารณาสีทางเลือกหลัก คือ (ก) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (ข) การรับความเสี่ยงไว้เอง (ค) การควบคุมความสูญเสีย และ (ง) การถ่ายโอนความเสี่ยง

6. การติดตามประเมินผลแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง

การติดตามประเมินผลกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง การติดตามประเมินผลจะช่วยให้ทีมบริหารความเสี่ยงได้ข้อมูลเพิ่มเติมไปใช้ เพื่อการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ชัยเชษฐี พรหมศรี (2550, หน้า 17) กล่าวว่า ในแต่ละวันเราต้องเผชิญกับความเสียหายอยู่ตลอดเวลา ทั้งความเสี่ยงที่เราอาจคาดการณ์ได้ และความเสี่ยงที่เราคาดการณ์ไม่ได้ กระบวนการในการป้องกันอำนาจและทรัพย์สินที่ได้มาของบริษัท โดยการลดโอกาสของการสูญเสีย ซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารในบริษัททุกประเภทจะต้องตื่นตัวต่อความเสี่ยงที่มีต่อบริษัท และผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อกำไรของบริษัทด้วย กระบวนการในการบริหารความเสี่ยงนั้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การระบุถึงความเสี่ยงและโอกาสของความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น การระบุถึงความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เปิดเผย และกำหนดว่าความเสี่ยงที่เป็นไปได้ขององค์กรมีอะไรบ้าง การระบุความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรสามารถที่จะรู้ว่ากิจกรรมหรือสถานที่ หรือทรัพยากรใดขององค์กรที่อยู่ในความเสี่ยง โดยทั่วไปการระบุถึงความเสี่ยงสามารถอธิบายได้ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แหล่งของความเสียหาย (Sources of risks) เป็นส่วนประกอบของสภาพแวดล้อมขององค์กรที่นำมาซึ่งผลลัพธ์ทั้งในด้านบวกและลบ

2. ปัจจัยที่อันตราย (Hazard factors) เป็นสภาพหรือสถานการณ์ที่เพิ่มโอกาสของความสูญเสีย หรือความเสียหาย หรือความรุนแรง ความผิดพลาดในการบริหารจัดการของบริษัท

3. ภัย (Peril) คือ บางสิ่งที่ใกล้เคียงกับความเสียหาย และมีผลลัพธ์ในเชิงลบหรือไม่ก่อให้เกิดผลดีใด ๆ ภัยสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลา

4. ทรัพยากรที่มีโอกาสต่อความเสี่ยง (Resources exposed to risks) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่กำลังเผชิญกับความสูญเสียหรือการได้ผลประโยชน์เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 วัดความถี่และความรุนแรงของความเสียหายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ในการวัดความถี่และความรุนแรงของความเสี่ยง อาจต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น อาจกำหนดตารางให้กับบุคลากรในแต่ละแผนก เพื่อช่วยกันระดมสมองในการหาลำดับความสำคัญของความเสี่ยงตามคะแนนที่ต้องระบุไว้ โดยมีองค์ประกอบหรือปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ เพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ได้แก่ ผลกระทบ (Impact) โอกาสที่จะเกิด (Probability) และการพินิจพิเคราะห์ (Discrimination)

1. ผลกระทบ (Impact) ผู้บริหารหรือบริษัทสามารถกำหนดค่าของผลกระทบที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้ โดยการให้คะแนนตามระดับ 5, 4, 3, 2, 1 ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับคะแนนของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน

ระดับของความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ผลลัพธ์
ความเสี่ยงที่วิกฤติ	5	ทำให้งานที่วางไว้ล้มเหลวและไม่บรรลุเป้าหมาย
ความเสี่ยงที่รุนแรง	4	ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น ใช้เวลามากขึ้นและความต้องการในระดับรองไม่ได้รับการตอบสนอง
ความเสี่ยงปานกลาง	3	ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มพอสมควร อาจใช้เวลามากขึ้น แต่ความต้องการที่สำคัญยังได้รับการตอบสนอง
ความเสี่ยงเล็กน้อย	2	ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายและเวลาในการทำงานที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ความเสี่ยงที่เพิกเฉยได้	1	ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อเรื่องค่าใช้จ่ายและเวลา

1. โอกาสที่จะเกิด (Probability) ผู้บริหารหรือบริษัทสามารถกำหนดค่าของความน่าจะเป็นที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้ โดยการให้คะแนนตามระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 5, 3, 1 ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ระดับคะแนนของความน่าจะเป็นที่อาจเกิดขึ้น

ระดับของความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ผลลัพธ์
โอกาสที่จะเกิดสูง	5	โอกาสที่จะเกิดประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดปานกลาง	3	โอกาสที่จะเกิดมีประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ ถึง 49 เปอร์เซ็นต์
โอกาสที่จะเกิดต่ำ	1	โอกาสที่จะเกิดมีน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์

2. การพินิจพิเคราะห์ (Discrimination) เป็นการให้มุมมองเพิ่มเติมที่นำไปใช้เพื่อวัดผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อโครงสร้างของโครงการ หรือกิจกรรมที่ทำในภาพรวมทั้งหมด มากกว่าพิจารณาเพียงแต่ความเสี่ยงในแต่ละตัว ซึ่งระดับของการพินิจพิเคราะห์ความเสี่ยงในภาพรวมนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับคะแนนของผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อโครงการหรือกิจกรรมในภาพรวม

ระดับของความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ผลลัพธ์
ผลกระทบ	1	โครงการหรือกิจกรรมที่ทำกำลังเผชิญกับความเสี่ยง ซึ่งความเสี่ยงนี้จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้คำสั่งของขอบเขต ระยะเวลาและทรัพยากรที่ใช้
ผลกระทบปานกลาง	3	โครงการหรือกิจกรรมมีโอกาสประสบความสำเร็จ แต่ต้องมีการวางแผนใหม่อีกครั้ง
ผลกระทบต่ำ	5	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกิดขึ้น ความเสี่ยงสามารถจัดการได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก

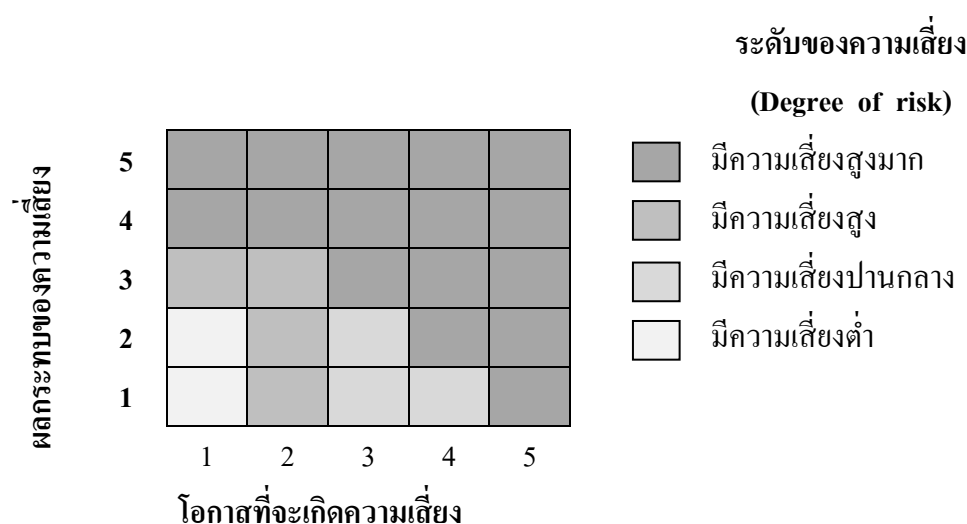
หลังจากที่ได้มีการประเมินความเสี่ยงแต่ละด้านตามองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็สามารถระบุคะแนนของความเสี่ยงในแต่ละเรื่องใดตามสูตร ดังต่อไปนี้

$$\text{ปัจจัยความเสี่ยงทั้งหมด} = \frac{\text{โอกาสที่จะเกิด} \times \text{ผลกระทบ}}{\text{พินิจพิจารณา}}$$

หลังจากนั้นผู้บริหารก็สามารถจัดลำดับความเสี่ยงจากคะแนนที่ได้ในแต่ละด้านที่วิเคราะห์
 ขั้นที่ 3 ประเมินตัวเลือกและเลือกเทคนิคที่ดีที่สุดในการรับมือกับความเสี่ยง

หลังจากที่ได้มีการระบุและวัดโอกาสของความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นแล้ว ผู้บริหารยังต้อง
 ตัดสินใจอีกด้วยว่าจะรับมือความเสี่ยงที่มาพร้อมกับความสูญเสียนี้อย่างไร ซึ่งมีวิธีการหรือเทคนิค
 ในการรับมือความเสี่ยงที่สำคัญอยู่ 4 แบบ ได้แก่ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง
 การคงไว้ซึ่งความเสี่ยง และการถ่ายโอนความเสี่ยง

แผนที่ความเสี่ยง: ตาราง Matrix

ภาพที่ 6 แผนที่ความเสี่ยง

1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) ในกรณีที่บริษัทเลือกที่ใช้เทคนิคการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อหยุดหรือลดการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง เพื่อหยุดหรือลดการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง
2. การควบคุมความเสี่ยง (Risk control) ในกรณีที่การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เพราะจะส่งผลกระทบในเชิงลบต่อบริษัทได้มากกว่า
3. การคงไว้ซึ่งความเสี่ยง (Risk retention) ในกรณีที่ความสูญเสียหรือความเสียหายไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงหรือควบคุมได้ บริษัทก็ต้องยอมรับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เมื่อการสูญเสียสามารถความคาดเดาได้หรือจัดการได้

4. การถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk transfer) เมื่อโอกาสของความเสี่ยงที่มีสูง ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือควบคุมได้ ผู้บริหารหรือบริษัทส่วนมากเลือกที่จะใช้เทคนิคการถ่ายโอนความเสี่ยง ซึ่งการถ่ายโอนมักจะถูกส่งต่อไปให้กับบริษัทประกันภัย

นักวิชาการทางด้านการบริหารความเสี่ยงในต่างประเทศนั้น ได้ให้วิธีในการจำเทคนิคการบริหารความเสี่ยงไว้ง่าย ๆ ว่าประกอบด้วย ตัว T 4 ตัว หรือเรียกว่า “Four Ts” อันได้แก่

4.1 Terminate คือ การยกเลิกหรือกำจัดความเสี่ยงนั้นออกไป

4.2 Treat คือ การหาแนวทางในการควบคุมกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง หรือการสูญเสียขึ้น

4.3 Tolerate คือ การยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

4.4 Transfer คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงไปให้กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นบริษัทประกัน หรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่บริษัทประกัน

ขั้นที่ 4 การนำเอาโปรแกรมการบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติ

ความสำคัญของการนำเอาการตัดสินใจเรื่อง การบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับเทคนิคที่เลือกและกิจกรรมที่กำลังการอยู่ ตัวอย่างเช่น การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงสำหรับกิจกรรมที่กระทำอยู่สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยการซื้อกิจกรรมนั้นจากผู้ให้บริการรายอื่นภายนอกบริษัทของตน

ขั้นที่ 5 การติดตามผล

เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการหรือกิจกรรม การติดตามผลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องคอยสอดส่องการจัดการความเสี่ยงของบริษัทอย่างต่อเนื่อง ประเมินวิธีการที่ใช้เพื่อรับมือกับความเสี่ยงเหล่านั้นเป็นระยะ

ถ้าพิจารณามาตรฐานของออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ (Australia/ New Zealand Standard 4360, 2004) การบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ (ดูภาพที่ 7)

1. การกำหนดบริบทขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลักเกณฑ์ต่าง ๆ

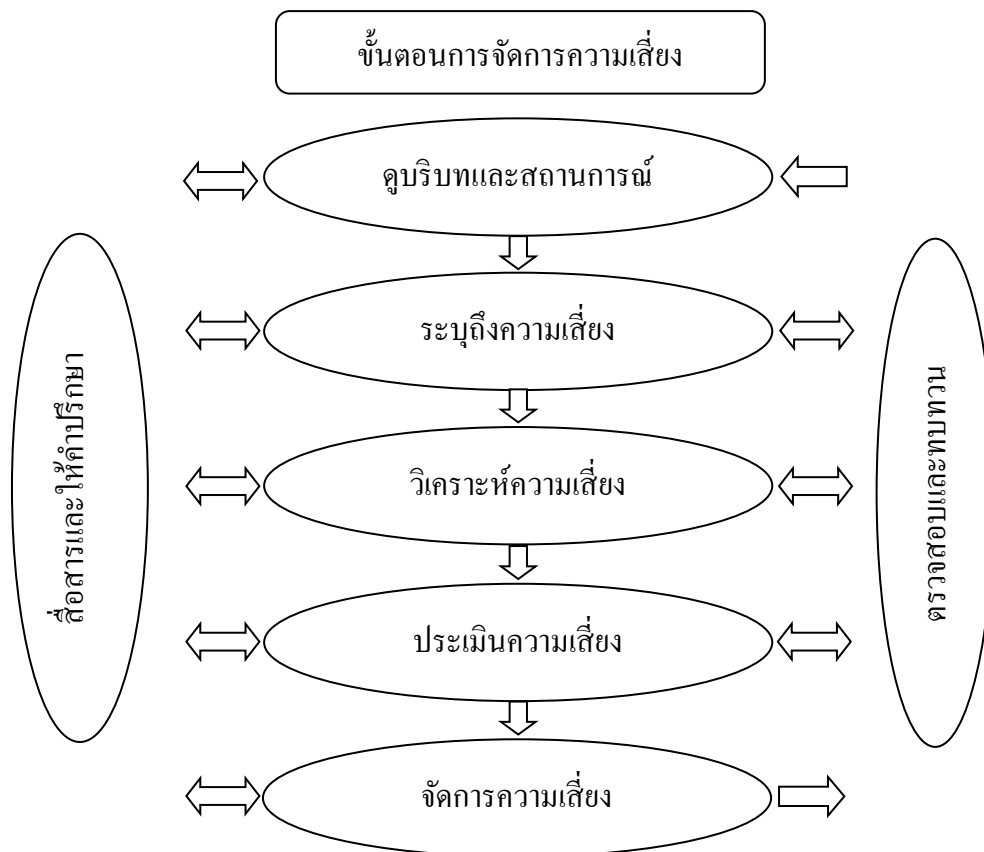
2. ระบุถึงความเสี่ยง อะไรที่สามารถเกิดขึ้นได้บ้าง และมันเกิดขึ้นได้อย่างไร

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยการทบทวนการควบคุมที่มีอยู่ แนวโน้ม ผลลัพธ์ และระดับของความเสี่ยง

4. ประเมินความเสี่ยง โดยทำการประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับของความเสี่ยงนั้น

5. จัดการกับความเสี่ยงนั้น โดยการระบุถึงทางเลือกที่มีเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด พัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยง และนำแผนนั้นไปปฏิบัติ

6. การตรวจสอบและทบทวน

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐานของออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์
(Australia/New Zealand Standard 4360, 2004)

เจนเนตร มณีนาค (2548, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงขององค์กรก็คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับ ที่องค์กรรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

หลักการในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย การวางกลยุทธ์ การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการควบคุมความเสี่ยง

การวางกลยุทธ์จะต้องมีการร่างกรอบการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรเพื่อที่จะสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการ และการบริหารความเสี่ยงให้ดำเนินไปอย่างดีที่สุด รวมถึง

การผนวกกระบวนการความเสี่ยง ทั้งจากระดับล่างสู่ระดับบน และจากระดับบนสู่ระดับล่าง มีการประสานงานและติดต่อระหว่างหน่วยงานที่ดี

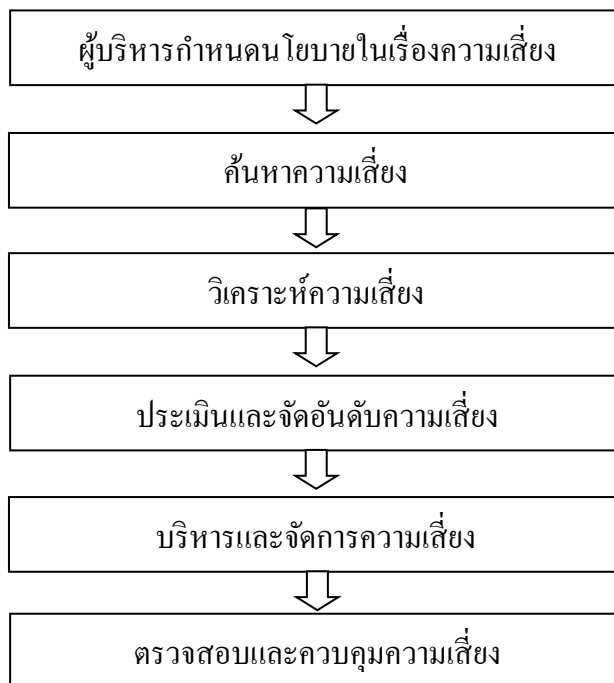
การวิเคราะห์ความเสี่ยง เราจะต้องสามารถบอกได้ว่าอะไรคือความเสี่ยง รู้จักกลิ่นกรองว่าความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงที่สำคัญหรือจำเป็น เพื่อที่จะได้มุ่งเน้นและทำแผนปฏิบัติงานต่อไป และเมื่อเราทราบแล้วว่ามิอะไรที่เป็นความเสี่ยงในหน่วยงานเรา เราต้องตอบต่อไปว่าแล้วในปัจจุบันนี้ เรามีการควบคุมความเสี่ยงตัวนี้อย่างไร

การควบคุมความเสี่ยง เราอาจมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อจะปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง ต้องมีระบบตรวจตราดูแลและรายงานความเสี่ยงที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์ต้องเชื่อมต่อกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจขององค์กร ซึ่งจะประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ การวางแผนในอนาคตเชิงกลยุทธ์ และต้องมีดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (Key performance indicator หรือ KPI) ส่วนขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงอย่างคร่าว ๆ คือ

1. ต้องบอกได้ว่าอะไรเป็นความเสี่ยง (Identification) ความเสี่ยงตัวไหนที่เรากำลังเผชิญอยู่
 2. ประเมินความเสี่ยง (Assessment) เช่น ถ้าไม่มีความเสี่ยงตัวนี้แล้ว ผลกระทบต่อองค์กรจะเป็นอย่างไร
 3. การควบคุมและการจัดการความเสี่ยง (Control/ Treatment) เช่น เราจะกำจัด ลด หรือถ่ายเทความเสี่ยงไปได้อย่างไร
 4. การตรวจตราและรายงาน (Monitoring and reporting) เช่น มาตรการที่เราใช้ควบคุมความเสี่ยงได้ผลหรือไม่ ความเสี่ยงเหล่านี้ดีขึ้นหรือไม่ ต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2551, หน้า 39-44) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงด้าน HR ประกอบด้วย ขั้นตอนการบริหาร ดังภาพที่ 8 ดังนี้

การบริหารความเสี่ยงด้าน HR ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

ภาพที่ 8 การบริหารความเสี่ยงด้าน HR ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายในเรื่องความเสี่ยงด้าน HR

ความหมายก็คือ จุดเริ่มต้นต้องเกิดจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เช่น CEO หรือ MD หรือประธานบริษัท จะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในเรื่องของทรัพยากรบุคคล

กำหนดนโยบายหลักขององค์กรในเรื่องของการบริหารความเสี่ยง และประกาศแจ้งให้พนักงานทั้งองค์กรรับทราบว่านี่เป็นเรื่องที่ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้มีการดำเนินการในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงที่จะมีขึ้นในองค์กรต่อไป

2. การค้นหาความเสี่ยง

ในขั้นตอนนี้องค์กรควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ หรือพูดง่าย ๆ ว่าต้องกำหนดตัว “เจ้าภาพ” สำหรับกิจกรรมค้นหาความเสี่ยงให้ชัดเจน เช่น การกำหนดกลุ่มคณะทำงานขึ้นมา

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อระบุถึงเรื่องที่เป็นความเสี่ยงทางด้านทรัพยากรบุคคลในแต่ละหมวดหมู่ได้แล้ว ต่อไปก็ต้องนำความเสี่ยงต่าง ๆ เหล่านี้มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ในลักษณะของการเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งที่คาดหวัง กับข้อมูลความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อดูว่าจะมีโอกาสความเป็นไปได้ (Probability) ที่จะเกิดปัญหา หรือผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ มากหรือน้อยขนาดไหน

4. การประเมินและจัดอันดับความเสี่ยง

เป็นขั้นที่ต่อเนื่องมาจากขั้นของการค้นหา การระบุความเสี่ยง และการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาแล้ว เราก็จะนำมาประเมินและจัดอันดับเพื่อให้เห็นว่าขนาดความรุนแรง รวมถึงระดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคลในแต่ละเรื่องนั้นมีมากหรือน้อยแค่ไหน

การจัดอันดับความเสี่ยงนั้นอาจจะมีการกำหนดระดับความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงต่ำ ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงสูงมาก

5. การบริหารและจัดการความเสี่ยง

ในการบริหารความเสี่ยงนั้นต้องยอมรับว่าองค์กรจะต้องมีต้นทุนกันอยู่แล้ว ซึ่งวิธีการบริหารความเสี่ยง มักจะมีแนวทาง ดังนี้

5.1 การรับความเสี่ยงนั้นไว้เอง

5.2 หลีกเลี่ยงความเสี่ยงนั้น ๆ

5.3 การโอนความเสี่ยงไปให้ผู้อื่น

5.4 การป้องกันความเสี่ยงให้มากขึ้น

6. การตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง

เมื่อองค์กรมีการกำหนดแนวทาง หรือวิธีการบริหารจัดการเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ แล้ว ก็จำเป็นจะต้องมีระบบการตรวจสอบหรือการควบคุมภายในที่ดี เพื่อให้แน่ใจว่าระบบต่าง ๆ ที่วางไว้นั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยขนาดไหน ซึ่งองค์กรควรจะมีระบบการตรวจสอบในเรื่องความเสี่ยงต่าง ๆ เป็นระยะ เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ

เจริญ เกษภูวาลัย (2546, หน้า 70-81) กล่าวว่า Risk cycle model เป็นต้น แบบวงจรความเสี่ยงที่ออกแบบขึ้นมาข้างต้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบของตนตามพันธกรณีที่มีอยู่ต่อองค์กรได้ ภายในวงจรดังกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์

ขั้นตอนแรกของ Risk cycle model เริ่มต้นที่ Key business objectives กล่าวคือ การดำเนินงานทุกอย่าง ผู้บริหารที่รับผิดชอบจะต้องเริ่มตั้งงานวางแผนการบริหารจัดการด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) หรือเป้าหมาย (Goals) ขององค์การขึ้นมาเสียก่อน องค์ประกอบของวัตถุประสงค์หลักขององค์การ โดยทั่วไปประกอบด้วย: 1) นโยบาย (Policies) 2) กระบวนการปฏิบัติ (Procedures) 3) กฎข้อบังคับ (Rules) 4) กลยุทธ์ (Strategies)

การสำรวจความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 2 ของ Risk cycle model ตามมาด้วยกิจกรรมการสำรวจความเสี่ยงที่เรียกว่า Risk survey ใครควรทำหน้าที่เป็นผู้สำรวจความเสี่ยง?

การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของกิจกรรมการสำรวจความเสี่ยงไว้ว่า ควรเป็นภารกิจของใคร จะช่วยให้ภาพการให้ความสำคัญต่องานบริหารความเสี่ยงของฝ่ายจัดการ มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การค้นหาและการคัดเลือกรisk

ขั้นตอนที่ 3 ของ Risk cycle model จะต่อเนื่องกับเรื่องการสำรวจความเสี่ยงดังกล่าวมาข้างต้นนั้น เมื่อเราเก็บกองดิน หิน กรวดทราย ซึ่งเปรียบเสมือนบรรดาข้อมูลประเภทต่าง ๆ นำมาทำการค้นหา (Searching) และการคัดเลือกรisk (Identify) เพื่อร่อนหาตัวแร่ดีบุก หรือตัวความเสี่ยงที่เราต้องการนั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 4 ของ Risk cycle model คือ การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis) กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีความเกี่ยวโยงใกล้ชิดและต่อเชื่อมระหว่างการ Identify risk กับการประเมิน (Assess) ความเสี่ยง

การประเมินและการจัดลำดับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 5 ของ Risk cycle model ก็คือ การประเมินและการจัดลำดับความเสี่ยง (Risk assessing and ranking) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญและสลับซับซ้อนที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องอย่างใกล้ชิดกับกิจกรรมการค้นหาและคัดเลือกรisk กับการวิเคราะห์ความเสี่ยงก็คือ การนำผลลัพธ์มาทำการประเมิน (Assess) และจัดลำดับ (Ranking or Prioritizing) เพื่อทราบถึงขนาด ความรุนแรง และขนาดระดับความสำคัญของความเสี่ยงที่ได้ทำการวิเคราะห์ผลออกมา

การประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงมีทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรม ในการประเมินความเสี่ยงให้สามารถเห็นภาพชัดเจน จึงความต้องใช้ความพยายามประเมินแปรผลออกมาในเชิงรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ สามารถวัดผลได้ โดยทั่วไปอาจวัดผลได้ 2 รูปแบบ คือ วัดเป็นจำนวน วัดเป็นเวลา

การจัดลำดับความเสี่ยง

เมื่อวัดผลออกมาได้ว่าความเสี่ยงที่มีอยู่ เป็นเงิน หรือเป็นหน่วย จำนวนเท่าใด หรือคิดเป็นหน่วยเวลาเท่าใด ก็นำมาจัดลำดับความเสี่ยง ซึ่งอาจกำหนดระดับความเสี่ยงทำนองนี้

A = ความเสี่ยงสูง (High)

B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium)

C = ความเสี่ยงต่ำ (Low)

การบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 6 ของ Risk cycle model ก็คือ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) ที่เป็นหัวใจของความสำเร็จขององค์กรโดยตรง

ฝีมือการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรแต่ละองค์กรจะแพรวพราวอย่างไร ก็สุดแต่กลยุทธ์และทรัพยากรขององค์กรที่มีอยู่ แต่อย่างน้อยควรตั้งอยู่บนพื้นฐานสำคัญเหล่านี้

การยอมรับความเสี่ยง กลยุทธ์สำคัญที่สุดในการบริหารความเสี่ยงก็คือ จะต้องยึดหลักการเปรียบเทียบต้นทุน (Cost) ในการกำจัดความเสี่ยงกับผลประโยชน์ (Benefit) ที่จะได้รับจากการไม่มีความเสี่ยงนั้นที่จะต้องให้มีความคุ้มค่า

การถ่ายโอนความเสี่ยง ความเสี่ยงที่ไม่อาจป้องกันได้ อาจเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้บริหารที่ฉลาดอาจใช้วิธีการโอนถ่ายความเสี่ยง โดยวิธีการทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยหรือการประกันชีวิตให้กับพนักงาน เป็นต้น

การวางระบบควบคุมภายใน กลไกการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดก็คือ การออกแบบระบบควบคุมภายในที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการป้องกันความเสี่ยงลักษณะต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และเกิดประสิทธิผล

การตรวจสอบความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 7 สุดท้ายของ Risk cycle model ก็คือ การสอบความเสี่ยง (Risk audit) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการควบคุมกำกับและติดตามผลว่า กลไกการบริหารความเสี่ยงมีการปฏิบัติตามหรือไม่อย่างไร เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับ

1. การสอบทานความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
2. การประเมินระบบควบคุมภายใน
3. การวางมาตรการปรับปรุงแก้ไข
4. การสร้างสัญญาณเตือนภัย (Warning signal) ที่มีประสิทธิผล

สัมมา รัชนิษฐ์ (2552, หน้า 175-182) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง มีความสำคัญ เนื่องจาก ความเสี่ยงจะเกิดขึ้นอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร ความเสี่ยงเป็นความไม่แน่นอนในอนาคตที่คุกคามความสามารถขององค์กรหรือหน่วยงาน ในการบรรลุเป้าหมายที่มีผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ผู้บริหาร ทรัพย์สินขององค์กร อุปกรณ์ต่าง ๆ อาคารสถานที่ รายได้ เงินลงทุน ค่าใช้จ่าย ตลอดจน ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ ผู้บริหารจึงควรทำความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นตลอดเวลา

1. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นการค้นหาและระบุให้เห็นถึงระดับความเสี่ยง เพื่อพิจารณาดำเนินการลดคุ้มครองหรือป้องกันให้อโอกาสที่จะเกิดความสูญเสียมีน้อยที่สุด ในการดำเนินการต่าง ๆ การวิเคราะห์ความเสี่ยงจะพิจารณาถึง

1.1 โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุในอดีต ปัจจุบันหรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต ซึ่งสามารถกำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย น้อยมาก ดังตาราง

ตารางที่ 4 โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ความถี่ที่เกิดขึ้น (เฉลี่ย)	ร้อยละโอกาสที่จะเกิด	ระดับคะแนน
สูงมาก/ บ่อยมาก	มากกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน	มากกว่า 80	5
สูง/ บ่อย	ระหว่าง 1-6 เดือน ต่อครั้ง	70-79	4
ปานกลาง	ระหว่าง 6-12 เดือน ต่อครั้ง	60-69	3
น้อย/ ไม่น้อย	มากกว่า 1 ปี ต่อครั้ง	50-59	2
น้อยมาก/ นาน ๆ ครั้ง	มากกว่า 5 ปี ต่อครั้ง	น้อยกว่า 50	1

1.2 ผลกระทบ (Impact) เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหาย จากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ สามารถแบ่งระดับของผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ซึ่งการกำหนดระดับของผลกระทบนั้นจะต้องพิจารณาถึงความเสียหายความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น โดยแบ่งผลกระทบออกเป็นผลกระทบด้านการเงิน การดำเนินงาน ชื่อเสียง บุคลากร ฯลฯ เป็นต้น

ตารางที่ 5 ระดับของผลกระทบ

ผลกระทบ (ความรุนแรง)	คำนิยาม
1	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบเลย)
2	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่น/ ตำหนิ)
3	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ถูกร้องเรียน/ ถูกลงโทษทางวินัย)
4	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน)
5	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)

2.3 การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยง
ที่ได้จากการประเมินโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ
สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางประเมินความเสี่ยง (Risk assessment matrix)

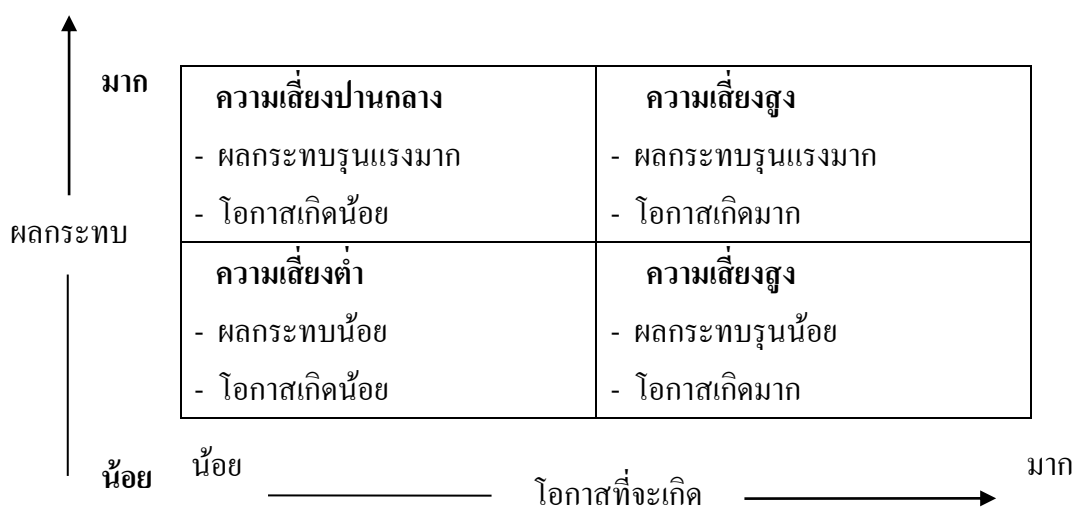
Risk assessment matrix		ความเป็นไปได้					
		ต่ำมาก/ น้อยมาก	ต่ำ/ น้อย	ปานกลาง	สูง/ วิกฤต	สูงมาก/ หายนะ	
		1	2	3	4	5	
ผลกระทบ/ ความรุนแรง	สูงมาก/ หายนะ	5	5	10	15	20	25
	สูง/ วิกฤต	4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง	3	3	6	9	12	15
	ต่ำ/ น้อย	2	2	4	6	8	10
	ไม่เป็นสาระสำคัญ น้อยมาก	1	1	2	3	4	5

ระดับความเสี่ยง

ตารางที่ 7 เกณฑ์ในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ต่ำ	1-3	ระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	4-9	ระดับที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
สูง	10-16	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยต้องจัดการความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
สูงมาก	17-25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้จำเป็นต้องเร่งจัดการ ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

เกณฑ์ในการยอมรับความเสี่ยง พิจารณาได้ดังตารางที่ 7 และผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง
อาจสรุปได้ดังภาพที่ 9 ต่อไปนี้

ภาพที่ 9 แผนภูมิความเสี่ยง

จากภาพที่ 9 จะเห็นได้ว่า สามารถแบ่งความเสี่ยงออกเป็น 3 ระดับ คือ

2.3.1 ความเสี่ยงสูง หมายถึง การดำเนินงานนั้นมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง และมีผลกระทบรุนแรงมาก

2.3.2 ความเสี่ยงปานกลาง หมายถึง การดำเนินงานมีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยงน้อย แต่มีผลกระทบรุนแรงมาก หรือมีโอกาที่จะเกิดมากแต่มีผลกระทบน้อย

2.3.3 ความเสี่ยงต่ำ หมายถึง การดำเนินงานนั้นมีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงน้อย และมีผลกระทบน้อยด้วย

3. กระบวนการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง เริ่มจากการระบุความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อประเมินผลกระทบจากความเสียหาย และหาแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยง พร้อมทั้งตรวจสอบว่าแนวทางในการจัดการความเสี่ยงนั้น ได้ถูกดำเนินตามที่วางแผนไว้และยังเกิดผลเป็นอย่างไร

4. การจัดการความเสี่ยง

เมื่อหน่วยงานหรือองค์กรประเมินความเสี่ยงแล้ว จะต้องพิจารณาถึงวิธีการที่จะนำมาใช้ในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้ลดลงเหลือน้อยที่สุดหรือหมดไป วิธีการหลัก ๆ ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย การควบคุมให้สามารถดำเนินการได้ การดูแลแก้ไขให้เหมาะสม การหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง และการถ่ายโอนความเสี่ยงให้แก่องค์กรอื่น โดยมีการแลกเปลี่ยนหรือผลตอบแทน

การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่ลดอุปสรรค หรือสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นทั้งในด้านผลกำไรและการปฏิบัติงาน ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร และสร้างความมั่นใจในรายงานและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การบริหารความเสี่ยงมีประโยชน์หลายประการ เช่น

4.1 ความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้ผู้บริหารพิจารณาความเสี่ยงที่ยอมรับได้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร

4.2 การบริหารความเสี่ยงครอบคลุมเหตุการณ์ทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่จำกัดเพียงสิ่งที่เป็นความเสียหาย จึงช่วยให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากเหตุการณ์ในเชิงบวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวัง ช่วยให้องค์กรตระหนักถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในทางเสียหาย ช่วยลดสิ่งที่ไม่คาดหวังและความสูญเสีย

4.4 ความเสี่ยงในองค์การส่งผลต่อหน่วยงานและการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ
การบริหารความเสี่ยงช่วยให้เห็นว่าความเสี่ยงมีความเชื่อมโยงกัน

กล่าวโดยสรุปการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการควบคุมติดตามผล เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา

การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทางการศึกษา เพื่อป้องกันและยับยั้งความไม่แน่นอนไปตามจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาไว้ดังนี้

ธ สุนทรายุทธ (2550, หน้า 244-258) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษา เป็นความเสี่ยงที่สำคัญของการจัดการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการการศึกษา
 - 1.1 ปัญหาการกระจายอำนาจ
 - 1.2 ปัญหาสายการบังคับบัญชา
 - 1.3 ปัญหาความล่าช้าและสิ้นเปลืองทรัพยากร
 - 1.4 ปัญหาการเติบโตระดับตำแหน่งที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพขององค์การ
 - 1.5 การทุจริตหรือราษฎร์บังหลวง
 - 1.6 ปัญหาการไม่มีส่วนร่วมและการตรวจสอบจากประชาชน
2. ทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา
 - 2.1 ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีคุณลักษณะส่วนตัวด้านความน่าเชื่อถือ

5 ประการ คือ เป็นผู้ที่มีความฉลาด และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงได้ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในหลักการ ค่านิยมที่ถูกต้อง และเป็นผู้ที่มีความกล้าพึ่งตนเองด้วยความมั่นใจ

ส่วนความสามารถเชิงบริหารทรัพยากร พบว่า ควรมีคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการวิเคราะห์และวางแผน ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากร ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านแหล่งความรู้ สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ด้านอาคาร สถานที่ และด้านบุคลากร

ความสามารถในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ความสามารถในการติดตามงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.1 ผู้บริหารยังขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ

2.2.2 ผู้บริหารขาดทักษะในการบริหารจัดการ

2.2.3 ผู้บริหารขาดคุณลักษณะ

2.3 ครูอาจารย์ผู้สอน

2.3.1 ครูจำนวนไม่น้อยยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน

2.3.2 ปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3 ครูจำนวนไม่น้อยยังไม่แน่นในเนื้อหาทางวิชาการ

2.3.4 ครูจำนวนไม่น้อยยังไม่มีความเข้าใจผิดในเรื่อง Child centered

2.3.5 ครูจำนวนไม่น้อยที่ไม่ทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่สอน

2.3.6 ครูสอนไม่น้อยที่ขาดความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังละเลยปัญหา

2.3.7 แผนการสอนของครูได้รับการล้อเลียนว่าเป็น “แผนการส่ง”

2.3.8 ครูขาดการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 นักเรียนนักศึกษาและคุณภาพของบัณฑิต

3. ทักษะการสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ สื่อการสอนและอุปกรณ์การศึกษา และวิจัย ห้องสมุดและระบบสารสนเทศ สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และงบประมาณ พบว่า มีปัญหา อุปสรรคเพราะความไม่พร้อม

4. ระบบการจัดการและกระบวนการผลิต ได้แก่ ระบบและไกลการควบคุมมาตรฐาน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา และสัมฤทธิ์ผล การวิจัย และงานพัฒนา นักเรียนและนักศึกษา

5. การบริหารการศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารที่เป็นนิติบุคคล ผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแทนนิติบุคคล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นตัวแทนนิติบุคคล ผู้อำนวยการสถานศึกษาอาจถูกฟ้องให้รับผิดชอบในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา ทรัพย์สินทางปัญญา หรือสื่อสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรม

6. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน คุณภาพที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญ คือ คุณภาพของผลผลิต แต่การที่จะได้มาซึ่งคุณภาพของผลผลิตที่ลูกค้าพอใจนั้น จะต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการ (Process quality) และคุณภาพของบุคลากร (Human quality) กระบวนการที่มีคุณภาพและคนที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงจะสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้ และกระบวนการที่มีคุณภาพจะต้องเป็นกระบวนการที่ครบวงจร

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงได้นำเอาหลักทฤษฎีและงานวิจัยทางการบริหารเชิงทฤษฎีระบบ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการในระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ และสิ่งแวดล้อมนำมาสร้างเป็นองค์ประกอบหลักของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงระบบ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดและงานวิจัยทางการบริหาร ความเสี่ยงของนักวิชาการ ดังนี้

ธร สุนทรายุทธ (2550, หน้า 167-170) กล่าวว่า ความเสี่ยงมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับสภาพองค์กรนั้นว่ามีวัตถุประสงค์ เป้าหมายใด มีปัจจัยเสี่ยงอะไรบ้างที่จะมากระทบต่อองค์การ การจำแนกความเสี่ยงโดยทั่ว ๆ ไป แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. ความเสี่ยงโดยทั่วไป (General categories of risk) เป็นการมองความเสี่ยงโดยภาพรวมขององค์กรนั้น ๆ อาจมองลึกลงไปต่อว่ามีความเสี่ยงต่อด้านใดบ้าง ดังนี้

1.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากขนาดขององค์กร ขนาดขององค์กรจะเป็นตัวบ่งชี้ของโอกาสจะเกิดความเสียหาย กล่าวคือ องค์กรที่มีการแบ่งขนาดเป็นใหญ่ กลาง เล็ก

1.2 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสลับซับซ้อน ความสลับซับซ้อน ละเอียดอ่าน ยุ่งยาก ย่อมมีโอกาสเกิดความเสียหายได้มากกว่า วิธีแก้ความเสี่ยงแบบกำปั้นทุบดิน ก็คือ อย่าให้องค์กรมีความสลับซับซ้อนมากนัก นักบริหารจัดการทราบกันดีว่าการทำสายการบังคับบัญชาที่ไม่สลับซับซ้อน ไม่เป็นรูปแบบหรือพิธีการ ต้องกล้าเผชิญกับความเป็นจริง ต้องรู้สึกได้เร็ว ทำให้เกิดความเสียหายขึ้นในระบบควบคุม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ความเสี่ยงที่เกิดจากคุณภาพของระบบควบคุมภายใน องค์กรที่มีการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล (Good governance) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของภาครัฐ กล่าวคือจะต้องให้มีระบบการตรวจสอบภายใน โดยมี Audit committee และอื่น ดูเหมือนว่ายังมีระเบียบกฎหมายข้อบังคับมากขึ้นเท่าใด โอกาสที่จะเกิดความเสียหายในเรื่องคุณภาพของการควบคุมภายในก็ยังมีมากขึ้น เพราะการออกแบบระบบควบคุมภายใน และผลการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ที่ออกมาในรูปการควบคุมภายในที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ผลการประเมินไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ย่อมเป็นความเสี่ยงที่ทำความเสียหายต่อองค์กรได้

1.4 ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราการเจริญเติบโตขององค์กร อัตราการเติบโตอย่างรวดเร็วบางองค์กรเป็นแบบก้าวกระโดด ย่อมนำมาซึ่งการบริหารจัดการ อาจจะต้องเร่งรีบทำงาน แข่งขันกับเวลา ระบบที่มีอยู่อาจจะต้องปรับปรุงให้ทัน ต้องรีบทำ รีบตัดสินใจ บางครั้งก็นำมาซึ่งความผิดพลาดได้

1.5 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสามารถของฝ่ายบริหารความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้นอาจจะขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้บริหารเป็นสำคัญ จะเห็นว่า ตัวผู้บริหารก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะผลักดันให้งานสำเร็จถ้ากิจกรรมใดมีผู้บริหารที่หย่อนความสามารถหรือด้อยคุณภาพ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการบริหารงานก็จะมามาก

1.6 ความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตทางการบริหาร การทุจริตทางการบริหารจัดการเป็นความเสี่ยงที่อันตรายอย่างยิ่ง เพราะเกิดจากการกระทำของผู้บริหารที่ทุจริต ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตนหากอยู่ในขั้นรุนแรงแล้ว นับว่าเป็นความเสี่ยงอยู่ในขีดอันตรายพร้อมจะทำให้องค์กรถึงขั้นล่มสลายได้

1.7 ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยน หากสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในเปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงต่อองค์กรได้ที่สำคัญได้แก่ ระบบเปลี่ยน การเปลี่ยนระบบเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือในพื้นที่ที่มีความสำคัญขององค์กร ย่อมนำมาซึ่งความเสี่ยงต่อความเสียหายรุนแรงได้ การเปลี่ยนตัวพนักงานที่สำคัญในบางครั้งการเปลี่ยนตัวพนักงานที่รู้เรื่องดีอยู่แล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบดูแลกะทันหันหรือผิดจังหวะ ย่อมอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงในการทำให้ประสิทธิภาพของงานด้อยลงได้

1.8 ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากรขาดคุณภาพ ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับบุคคล หากบุคลากรในหน่วยงานมีคุณภาพงานต่าง ๆ ก็สัมฤทธิ์ผล ในทางตรงข้ามหากบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ ขาดความรับผิดชอบ ขาดจรรยาบรรณแล้ว นับว่าเป็นความเสี่ยงอย่างร้ายแรงขององค์กรที่จะก่อให้เกิดอาการของความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร ท้ายสุดก็จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ขาดการควบคุม เกิดการแตกสามัคคี แบ่งพรรค แบ่งพวก ดังนั้น ควรให้ความสนใจในกระบวนการสรรหาให้มาก ให้ได้คนดี คนเก่ง เข้ามาทำงาน

1.9 ความเสี่ยงที่เกิดจากผลการปฏิบัติงานไม่ดี ผู้บริหารที่ละเลยไม่ให้ความสำคัญต่อการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการดำเนินการหรือมีก็ไม่มีประสิทธิภาพ ยังจะนำซึ่งความสูญเปล่าค่าใช้จ่ายขององค์กรนั้น

1.10 ความเสี่ยงที่เกิดจากภาครัฐ องค์กรอาจถูกอิทธิพลจากภายนอกที่เกิดจากการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อภารกิจขององค์กรนั้น ๆ เช่น ความไม่แน่นอนนโยบายภาครัฐ การออกกฎหมายควบคุม หลักการสำคัญก็คือ หากมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ออกโดยภาครัฐถ้าผู้บริหารไม่ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหาร การตัดสินใจ หรือระบบควบคุมภายในเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านั้นแล้ว โอกาสที่องค์กรจะเผชิญกับความเสี่ยงก็มีสูงมากขึ้น โดยเฉพาะความเสี่ยงใหม่ อันอาจเกิดขึ้นจากผลการออกกฎหมายใหม่ ๆ ของรัฐ

2. ความเสี่ยงโดยเฉพาะพื้นที่ (Specific risk areas) การจำแนกประเภทความเสี่ยงอีกทางหนึ่ง คือ การพิจารณาลักษณะความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ (Area) ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กร ลักษณะของโครงสร้างการจัดองค์กรเป็นอย่างไร แล้วมุ่งแบ่งความเสี่ยงตามประเภท และพื้นที่หรือของข่ายขององค์กรนั้น ๆ ลักษณะความเสี่ยงที่สำคัญในพื้นที่ ดังนี้

2.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management)

2.2 การบริหารการเงิน (Financial management)

2.3 การบริหารสินทรัพย์ (Asset management)

2.4 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการ (Innovation technological management)

เจริญ เจษฎาวุฒิ (2546, หน้า 41-54) กล่าวว่า การจำแนกประเภทความเสี่ยงออกมาเป็นกลุ่ม ๆ ทำให้เรามองภาพของความเสี่ยงแต่ละประเภทนั้น ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงเพื่อวางมาตรการควบคุมและป้องกันได้อย่างเหมาะสม อาจจัดกลุ่มประเภทความเสี่ยงได้ดังต่อไปนี้

1. ประเภทความเสี่ยงโดยทั่วไป (General categories of risk) การสร้างมุมมองภาพของความเสี่ยงโดยทั่วไปในแนวคิดแรก เราอาจจำแนกประเภทความเสี่ยงในภาพรวม ซึ่งอาจจัดกลุ่มความเสี่ยงได้ดังต่อไปนี้

1.1 ขนาดขององค์กร (The size of an organization) ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก

1.2 ความสลับซับซ้อน (Complexity) การบริหารกิจการงานที่มีความละเอียดค่อนยุ่งยาก สลับซับซ้อน ย่อมมีโอกาสเกิดความเสี่ยงได้มากกว่าการบริหารกิจการงานที่มีความง่าย เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology) ระบบควบคุม (Control systems)

1.3 คุณภาพของระบบควบคุมภายใน (Quality of internal control system) การออกแบบระบบควบคุมภายใน และผลการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ที่ออกมาในรูปการควบคุมภายในที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้

1.4 อัตราการเจริญเติบโตขององค์กร (Growth rate) องค์กรที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว หรือมีอัตราความเจริญก้าวหน้าแบบก้าวกระโดดนั้น ย่อมนำมาซึ่งความเครียดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ที่บีบคั้นกระบวนการตัดสินใจที่ต้องทำแข่งกับเวลา นั่นหมายถึงว่า ระบบควบคุมภายในที่มีอยู่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วตามสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว หรือการต้องทำงานอย่างรวดเร็วแข่งกับเวลาของผู้บริหารและของพนักงานนั้น โอกาสที่จะเสี่ยงต่อความผิดพลาดมีได้สูง โดยเฉพาะการปฏิบัติผิดไปจากระบบควบคุมภายในที่วางไว้

1.5 ความสามารถของฝ่ายจัดการ (Management competent) ผลสำเร็จของงานหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ หรือ โครงการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฝีมือ หรือความสามารถของบรรดาผู้บริหารที่อยู่ในฝ่ายจัดการเป็นสำคัญ กิจกรรมใดมีผู้บริหารที่หย่อนความสามารถหรือด้อยความสามารถ โอกาสที่จะเกิดมีความเสี่ยงในการบริหารงานก็จะมามาก

1.6 การทุจริตทางการบริหาร (Management fraud) เป็นความเสี่ยงที่มีอันตรายอย่างยิ่ง เพราะการทุจริตทางการบริหารจะเกิดขึ้นได้ ก็จากการกระทำของผู้บริหารที่ทุจริตที่ไม่มีความซื่อตรง (Integrity) ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบ

1.7 สภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยน (Control environment changes) การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน (Control environment) ย่อมส่งผลกระทบต่อองค์กรได้ทั้งสิ้น เช่น ระบบเปลี่ยน (System changes) การเปลี่ยนตัวพนักงาน (Key personnel changes)

1.8 พนักงานศีลธรรมเสื่อม (Low morale) การจัดรับพนักงานที่ไม่มีความซื่อตรง (Integrity) หรือกระบวนการสรรหาบุคลากรของฝ่ายการพนักงานผิดพลาด โดยการรับบุคลากรที่มีศีลธรรมเสื่อม (Low employee) เข้ามาไว้ในองค์กร เป็นความเสี่ยงร้ายแรงขององค์กรที่จะก่อให้เกิดอาการของความขัดแย้ง (Symptom of conflict)

1.9 ผลการปฏิบัติงานที่ไม่ดี (Unsatisfactory performance) เมื่อได้มีการปฏิบัติงานละเมิดระเบียบปฏิบัติขององค์กร ย่อมสร้างความกดดันให้กับผู้บริหารที่จะต้องใช้ความพยายามในการปรับปรุงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งนั่นก็หมายความว่าผู้บริหารจะต้องออกกฎระเบียบใหม่ ๆ มาใช้ในการควบคุม และบังคับพนักงานมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารที่ละเลยไม่ให้ความสำคัญต่อการพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ไม่น่าพอใจ หรือปล่อยให้การปฏิบัติงานของพนักงานไม่มีประสิทธิภาพไปเรื่อย ๆ นอกจากการควบคุมภายในถูกละเลยแล้ว ยังนำมาซึ่งความสูญเปล่าของต้นทุนค่าใช้จ่ายขององค์กรด้วย

1.10 ความเสี่ยงจากภาครัฐ (Governmental risk) องค์กรอาจถูกอิทธิพลภายนอก (External influences) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เช่น เสถียรภาพของรัฐบาล การออกกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจ หลักการสำคัญก็คือว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ออกโดยภาครัฐถ้าผู้บริหารไม่ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารการตัดสินใจ หรือระบบควบคุมภายในใหม่ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

เหล่านั้นแล้วโอกาสที่องค์กรจะเผชิญกับความเล็งสูงมากขึ้น โดยเฉพาะความเล็งใหม่ ๆ อันอาจเกิดขึ้นจากผลการออกกฎหมายใหม่ ๆ ของรัฐ

2. ประเภทความเล็งเฉพาะพื้นที่ (Specific risk areas) การจำแนกประเภทความเล็งอีกแนวคิดหนึ่ง คือ การพิจารณาลักษณะความเล็งที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ (Area) ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างการจัดองค์การของแต่ละกิจการว่า จัดวางไว้อย่างไร แล้วเราพุ่งเน้นมองไปยังแต่ละพื้นที่เหล่านั้นก็มีลักษณะความเล็งที่สำคัญอะไรอยู่บ้าง เช่น พื้นที่ดังต่อไปนี้

2.1 การบริหารการเงิน (Financial management) การดำเนินกิจกรรมทั้งหลายทั้งปวงขององค์กรทั้งหมดที่สามารถเดินไปได้ทุกขณะต้องอาศัยปัจจัยเงินเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องการเงินและการบัญชี จึงเปรียบเสมือนลมหายใจที่ขาดเมื่อไรความตายก็มาเยือนเมื่อนั้น ความเล็งของพื้นที่การเงินการบัญชี มีความเล็งดังต่อไปนี้

- 2.1.1 ความเล็งเรื่องสภาพคล่อง (Liquidity risk)
- 2.1.2 ความเล็งเรื่องความปลอดภัยของเงินสด (Security risk for cash)
- 2.1.3 ความเล็งเรื่องการลงทุนและการกู้ยืมเงิน (Invest and borrowings risk)
- 2.1.4 ความเล็งจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ (Foreign exchange risk)
- 2.1.5 ความเล็งเรื่องความปลอดภัยทรัพย์สิน (Asset security risk)
- 2.1.6 ความเล็งจากการบันทึกบัญชีผิดพลาด (Accounting inaccuracy risk)
- 2.1.7 การสูญเสียรายได้ (Loss of income)
- 2.1.8 การมีรายจ่ายที่ไม่จำเป็น (Unnecessary expenditure)
- 2.1.9 การทุจริตรายงานทางการเงิน (Fraudulent financial reporting)

2.2 การจัดซื้อจัดหา (Purchasing and procurement) กล่าวกันว่าในบรรดากิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรงานจัดซื้อจัดหาเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด และเป็นพื้นที่ที่มีความเล็งสูงสุด โดยเฉพาะความเล็งในเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน หรือการยกยอกน้อ โกงองค์การ ความเล็งในพื้นที่นี้ที่สำคัญอาจได้แก่เรื่องดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ความเล็งเรื่องคุณภาพ (Quality risk)
- 2.2.2 ความเล็งเรื่องคุณลักษณะ (Specification risk)
- 2.2.3 ความเล็งเรื่องกำหนดราคา (Pricing risk)
- 2.2.4 ความเล็งเรื่องผู้ขาย (Supplier risk)
- 2.2.5 ความเล็งจากการทุจริต (Fraud risk)

2.3 การบริหารงานพัสดุ (Inventory management)

การบริหารงานพัสดุเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องใกล้ชิดกับงานจัดซื้อจัดหา (หรืองานจัดซื้อจัดจ้าง) และกิจกรรมอื่น เช่น การผลิต การจัดบรรจุหีบห่อ การลำเลียงขนถ่าย การตรวจนับ การคลังสินค้าหรือการเก็บรักษา เป็นต้น ซึ่งในพื้นที่ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีโอกาสเกิดความเสี่ยงขึ้นได้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

2.3.1 นโยบายการควบคุมพัสดุ (Inventory control policy)

2.3.2 การรับสินบนหรือคอร์รัปชัน (Bribery or corruption)

2.3.3 การใช้ดุลยพินิจที่ไม่ดี (Unsatisfactory consideration)

2.3.4 ผู้ขายที่มีปัญหา (A critical supplier)

2.3.5 ความปลอดภัยของพัสดุ (Stock security)

2.3.6 พักตร์ล้าสมัย (Stock obsolescence)

2.3.7 การบันทึกพัสดุไม่น่าเชื่อถือ (Unreliable inventory record)

2.3.8 ไม่มีการป้องกันความเสี่ยงเรื่องอัตราซื้อขายแลกเปลี่ยนเงิน (Unprotected exchange rate risk)

2.3.9 ระบบควบคุมพัสดุมีจุดอ่อน (Weakness in the system of inventory control)

2.4 การผลิต (Production)

การดำเนินงานของบริษัทอุตสาหกรรมการผลิต กิจกรรมของฝ่ายผลิตเป็นพื้นที่ที่นับว่ามีความสำคัญมากที่สุดอีกพื้นที่หนึ่ง เพราะเป็นที่มาของต้นทุน (Cost) จำนวนมาก อีกทั้งเป็นพื้นที่ที่มีโอกาสประหยัดต้นทุนของธุรกิจได้อีกด้วย ความเสี่ยงจึงมีหลากหลาย เช่น ความเสี่ยงเหล่านี้

2.4.1 การวางแผน (Planning)

2.4.2 การออกแบบ (Design)

2.4.3 การจัดซื้อ (Purchasing)

2.4.4 การผลิต (Manufacturing)

2.4.5 การควบคุมคุณภาพ (Quality control)

2.4.6 บรรจุภัณฑ์ (Package)

2.4.7 การบรรจุ (Packing)

2.4.8 การเก็บรักษา (Storage)

2.4.9 การจัดส่ง (Delivery)

2.4.10 การให้บริการ (Service)

2.5 การตลาด (Marketing)

กิจกรรมการตลาด เป็นที่มาของรายได้จากการขายที่สำคัญ ซึ่งแน่นอนว่าโชคชะตาขององค์การธุรกิจทุกแห่งจะต้องขึ้นอยู่กับการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดของฝ่ายกิจการ การประเมินสภาพตลาด ส่วนแบ่งการตลาดและราคาว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของเราเป็นที่ต้องการของลูกค้าหรือไม่ ผู้บริหารการตลาดจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่สำคัญอย่างน้อยความเสี่ยงในการตัดสินใจเรื่องเหล่านี้

2.5.1 ตัวผลิตภัณฑ์ (Products)

2.5.2 การกำหนดราคา (Pricing)

2.5.3 การส่งเสริมการขาย (Promotion)

2.5.4 การเลือกทำเลสถานที่ (Place)

2.6 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management)

ในบรรดาทรัพยากรทั้งหมดขององค์การ ต้องถือว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรมีค่าสูงสุด และเป็นทรัพยากรที่มีความเสี่ยงมากที่สุด ความเสี่ยงที่สำคัญของผู้บริหารองค์การทุกองค์การจะเกี่ยวกับกิจกรรมเหล่านี้ เช่น

2.6.1 การจัดรับพนักงาน (Recruitment)

2.6.2 การคัดเลือกคน (Selection)

2.6.3 การบริหารคน (Personnel management)

2.6.4 การพัฒนาและการฝึกอบรม (Training and development)

2.6.5 การให้รางวัลและการลงโทษ (Rewards and punishment)

2.6.6 การทุจริต (Employee fraud)

2.7 เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ (Information technology)

ระบบข้อมูลที่มีศักยภาพดังกล่าว ทำได้ก็โดยอาศัยระบบอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ และการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัย แต่เนื่องจากเทคโนโลยีดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อน ยิ่งเป็นระบบที่มีศักยภาพสูงมากเท่าใด ความเสี่ยงก็ย่อมมีมากตามนั้น

ความเสี่ยงที่สำคัญของเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ หรือ IT นั้น ก็มีมากมาย หลากหลาย อย่างน้อยในเรื่องสำคัญเหล่านี้

2.7.1 ความถูกต้องของข้อมูล (Accuracy of standing data)

2.7.2 การจำกัดการเข้าถึงทรัพย์สินและการบันทึก (Restricted access to assets and records)

- 2.7.3 การเปลี่ยนเข้าสู่ระบบใหม่ (Conversion to new system)
- 2.7.4 การเข้าถึงของผู้ใช้ที่ไม่ได้รับมอบหมาย (Unauthorized users)
- 2.7.5 ระบบความปลอดภัยของเครือข่าย (Network security)
- 2.7.6 ความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ (Information security)
- 2.7.7 ไวรัส (Virus)
- 2.7.8 นักเจาะคอมพิวเตอร์ (Hacker, cracker)
- 2.7.9 การทุจริต (Computer fraud)
- 2.7.10 การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี (Changing technology)

2.8 การทุจริตและการลักขโมย (Fraud and theft)

ความเสี่ยงที่สำคัญอันเนื่องจากการทุจริตโดยพนักงาน หรือโดยพนักงานร่วมมือกับคนนอกหรือคนนอกล้วน ๆ อาจมีดังนี้

- 2.8.1 การทุจริต (Fraud)
- 2.8.2 การปลอมลายมือ (Forgery)
- 2.8.3 การฉ้อโกงหลอกลวง (Fraudulent)
- 2.8.4 การลักขโมย (Theft)

การทุจริตมีทั้งความเสียหายที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งรวมตลอดถึงความเสื่อมเสียชื่อเสียงและความไว้วางใจด้วย

นฤมล สะอาดโคม (2550, หน้า 81-107) กล่าวว่า ความเสี่ยงในองค์กร ประกอบด้วย ความเสี่ยง ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินธุรกิจ และการนำแผนไปปฏิบัติไม่เหมาะสม อันส่งผลกระทบต่อการบริหารวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีที่มาทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงจากภายในองค์กร

2. ความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่คู่สัญญาทางการเงินฝ่ายหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามข้อสัญญา ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางการเงินกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง วิธีการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตได้รับการพัฒนาไปอย่างมาก ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วิธีการและเครื่องมือใหม่ ๆ ได้รับการคิดค้นและพัฒนาขึ้น โดยนักสถิติและวิศวกรการเงิน เพื่อช่วยให้การประเมินความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือมีความแม่นยำ และรวดเร็วมากขึ้น

3. ความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk)

ความเสี่ยงด้านตลาด คือ ความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาสินทรัพย์หรือหนี้สินที่อาจส่งผลให้อัตราผลตอบแทนที่ได้รับต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ ความเสี่ยงทางตลาดนี้เป็นผลมาจากความผันผวนของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของสถาบันการเงิน

4. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk)

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธุรกิจมีกระแสเงินสดรับไม่เพียงพอสำหรับกระแสเงินสดจ่าย หรือไม่สามารถที่จะแปลงสินทรัพย์ให้เป็นเงินสดได้

5. ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน (Operational risk)

ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากที่กระบวนการในการทำงานหรือระบบการบริหารจัดการองค์กรเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม และนำไปสู่ความเสียหายทางการเงินเนื่องมาจากความผิดพลาดของการควบคุมภายในองค์กร

6. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย (Legal risk)

ความเสี่ยงด้านกฎหมาย คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากข้อพิพาททางกฎหมาย ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งที่อยู่ในรูปตัวเงินและที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงินในส่วนของตัวเงิน

7. ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational risk)

ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง คือ ความเสี่ยงต่อการสูญเสียชื่อเสียงของสถาบันหรือองค์กรนั้น ซึ่งนับเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีรูปร่าง (Intangible asset) เพราะชื่อเสียงของสถาบันได้มาจากการสั่งสมความเชื่อถือ ความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียกับสถาบัน ทั้งจากนักลงทุน ชื่อเสียงของสถาบันจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สถาบันได้เปรียบหรือเสียเปรียบคู่แข่งอื่น ๆ ในตลาด

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2544) กำหนดการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ อาจไม่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยความเสี่ยงสี่กลุ่ม ความเสี่ยงขององค์กรภาครัฐมีความแตกต่างไปจากความเสี่ยงขององค์กรภาคเอกชน เนื่องจากวิสัยทัศน์และพันธกิจต่างกันอย่างชัดเจน แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรภาคเอกชนมุ่งเน้นไปที่การสร้างกำไรสูงสุด

ในขณะที่แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรภาครัฐมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองนโยบายรัฐและให้บริการประชาชน การบริหารความเสี่ยงขององค์กรภาครัฐ จึงเกี่ยวเนื่องกับความเสี่ยงเชิงนโยบาย และปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งความเสี่ยงทางการเงินนับเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อให้หน่วยงานราชการไม่สามารถดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ได้สำเร็จเช่นเดียวกัน (นฤมล สะอาดโคม, 2550, หน้า 155-160)

1. ความเสี่ยงด้านธุรกิจ

ความเสี่ยงด้านธุรกิจขององค์กรภาครัฐครอบคลุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ เช่น ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ อันเป็นผลมาจากขาดการวางแผนการดำเนินงานที่สามารถรองรับแผนยุทธศาสตร์ได้อย่างเต็มที่

2. ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน

ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์ และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการ ได้แก่

- 2.1 การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม
- 2.3 ผู้ปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
- 2.4 การปฏิบัติงานผิดพลาดหรือล่าช้า
- 2.5 การขาดข้อมูลหรือเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน
- 2.6 การทุจริตโดยบุคลากรภายในองค์กรเอง และโดยบุคคลภายนอก

3. ความเสี่ยงทางการเงิน

แผนยุทธศาสตร์ที่ดีควรได้รับการกำหนดภายใต้เงื่อนไขและองค์ประกอบที่จะอำนวยความสะดวกให้การดำเนินการตามแผนนั้นสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ตามเวลาที่กำหนด แต่ในทางปฏิบัติ บ่อยครั้งที่โครงการภายใต้แผนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพราะการบริหารงบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ บางหน่วยงานราชการไม่มีการจัดสรรเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม อันเป็นความผิดพลาดทางการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงทางการเงินของหน่วยงาน

4. ความเสี่ยงด้านเหตุการณ์

ความเสี่ยงที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ แต่ส่งผลกระทบต่อการสัมฤทธิ์ผลตามแผนยุทธศาสตร์ เป็นอีกหนึ่งกลุ่มความเสี่ยงหลักที่ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสำคัญ ในหลายกรณี เช่น

- 4.1 ความเสี่ยงทางการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล
- 4.2 การโยกย้ายผู้บริหาร ทำให้ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินการ
- 4.3 ภัยธรรมชาติ มหันตภัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรและชุมชน
- 4.4 ความเสี่ยงทางกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ
- 4.5 ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ความถดถอยทางเศรษฐกิจหรือวิกฤติเศรษฐกิจ

4.6 ผู้รับจ้างหรือผู้รับเหมาของโครงการล้มละลาย

4.7 ความเสี่ยงจากการก่อการร้ายที่สร้างความสูญเสียต่อบุคลากร

สาลินี มีเจริญ (2556, หน้า 40-49) กล่าวว่าความเสี่ยงในองค์กรประกอบด้วย

1. ด้านงบประมาณ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้เรื่องการเงิน ขาดเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า แผนการใช้จ่ายเงินไม่มีประสิทธิภาพ และสำนักพิมพ์ส่งหนังสือล่าช้า

2. ด้านวิชาการ ได้แก่ ครูไม่นำผลงานวิจัยออกมาใช้ ครูไม่ได้รับการสนับสนุน อุปกรณ์การเรียนการสอน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่สมบูรณ์ การนิเทศภายในไม่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนไม่สนใจทำข้อสอบ

3. ด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ อาคารเก่าไม่เหมาะสมกับการใช้งาน อุปกรณ์ขาดการบำรุงรักษา อุปกรณ์มีอายุการใช้งานเกิน 10 ปี ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และสภาพแวดล้อมรอบโรงเรียนเป็นแหล่งอบายมุข

4. ด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่ การลงประวัติ กพ.7 ไม่เป็นปัจจุบันนักเรียนมาสาย การบรรจุแต่งตั้งครูล่าช้า นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ และนักเรียนทำลายทรัพย์สินของทางโรงเรียน

ชัยเสถียร พรหมศรี (2550, หน้า 63) กล่าวว่า ความเสี่ยงเป็นความไม่แน่นอนต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่คุกคามความสามารถขององค์กร หรือหน่วยงานในการบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยทั่วไปความเสี่ยงจะมีผลกระทบต่อปัจจัยที่สำคัญขององค์กรอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ผู้บริหาร ลูกค้า และผู้ถือหุ้น

2. ทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ อุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่ รวมทั้งป้ายสัญลักษณ์ขององค์กร

3. รายได้ ไม่ว่าจะเป็นเงินลงทุน ค่าใช้จ่ายในการชดเชย รายได้ที่อาจลดลง อันสืบเนื่องมาจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

4. ชื่อเสียง ไม่ว่าจะเป็นความน่าเชื่อถือต่อนักลงทุน บุคคลภายนอก บุคคลภายใน และโอกาสที่จะกลับเข้าสู่การดำเนินกิจการให้ได้เหมือนเดิมอีกครั้ง

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า การคอร์รัปชันยังมีปรากฏในสังคมไทย โดยเฉพาะในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พฤติกรรมคอร์รัปชันที่พบมีถึง 17 พฤติกรรม และมีลักษณะซับซ้อนและยากแก่การตรวจสอบ เนื่องจากวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของข้าราชการที่ฝังรากลึกในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ปรับตัว ให้สอดคล้องกับบริบทการบริหารแบบกระจายอำนาจ รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปลสุตา โยษฐ์จันทร์ศรี (2556) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร ลักษณะของหน่วยงาน ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์สถานศึกษา

จากข้อมูลของนักวิชาการ นักวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรทางการศึกษาสามารถแยกรายละเอียดความเสี่ยงต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ทรรศนะความเสี่ยงของเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เจริญ เจริญวัลย์	นฤมล สอาดโคม	สดง.
การจัดซื้อจัดหา	ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	การเงิน
การบริหารงานพัสดุ	ความเสี่ยงด้านเครดิต	กฎหมาย
การผลิต	ความเสี่ยงด้านตลาด	การดำเนินงาน
การตลาด	ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง	
การบริหารทรัพยากรมนุษย์	ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน	
เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ	ความเสี่ยงด้านกฎหมาย	
การทุจริตและการลักขโมย	ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เจริญ เจริญวัลย์	ชร สุนทรายุทธ	ดวงใจ ช่วยตระกูล
ขนาดขององค์กร	ด้านเทคโนโลยี	ด้านการเรียนการสอน
ความสลับซับซ้อน	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านการเงิน
คุณภาพระบบควบคุมภายใน	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านความมั่นใจทางการศึกษา
อัตราการเจริญเติบโตขององค์กร	ด้านการเมืองและกฎหมาย	ด้านสิ่งแวดล้อม
ความสามารถของฝ่ายจัดการ	เสี่ยงในโครงสร้างนโยบาย	ด้านการบริหารจัดการ
การทุจริตทางการบริหาร	สถานศึกษา	
สภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยน	เสี่ยงต่อผลผลิตและบริการ	
พนักงานศีลธรรมเสื่อม	เสี่ยงด้านบุคลากร	
ผลการปฏิบัติที่ไม่ดี	เสี่ยงด้านประสิทธิภาพ	
ความเสี่ยงจากภาครัฐ	ทางการเงิน	
การบริหารการเงิน	ด้านวัสดุทรัพยากร	
	เสี่ยงด้านการบริหารจัดการ	
ประกอบ กุลเกลี้ยง	ปสุตา โฆษน์จันทร์ศรี	ชัยเสถียร พรหมศรี
จรรยาบรรณ	เป้าหมายและวัตถุประสงค์	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร
การเงินพัสดุ	ทรัพยากร	ทรัพย์สินขององค์กร
กฎหมายข้อบังคับ	การติดต่อสื่อสาร	รายได้
	ลักษณะของหน่วยงาน	ชื่อเสียง
	สภาพสังคม เศรษฐกิจ สังคม	
	ความร่วมมือร่วมใจของ	
	ผู้ปฏิบัติ	
	ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	
สาธิตี มีเจริญ		
ด้านงบประมาณ		
ด้านวิชาการ		
ด้านบริหารทั่วไป		
ด้านบริหารงานบุคคล		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	การบริหาร เชิงระบบ	ความเสี่ยง	1	2	3	4	5	6	7	8	9	รวม ความถี่
15		ขนาดขององค์กร	/									1
16		ความสลับซับซ้อน	/									1
17		คุณภาพระบบควบคุมภายใน	/									1
18		ความสามารถของฝ่ายจัดการ/ การบริหาร	/			/	/				/	4
19		การทุจริตทางการบริหาร	/									1
20		ผลการปฏิบัติที่ไม่ดี/ การดำเนินงาน	/	/	/							3
21		การบริหารการเงิน	/		/	/	/	/			/	6
22		ด้านการเรียนการสอน					/				/	2
23	ผลผลิต	ปัจจัยเสี่ยงต่อผลผลิตและบริการ				/						1
24		อัตราการเจริญเติบโตขององค์กร	/									1
25		รายได้								/		1
26	ผลกระทบ	ความเสี่ยงด้านเครดิต		/								1
27		ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง		/								1
28		ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง		/			/					2
29	สิ่งแวดล้อม	สภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยน/ สังคมและวัฒนธรรม	/			/	/		/			4
30		ความเสี่ยงจากภาครัฐ	/									1
31		ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ				/						1
รวม			18	6	3	10	5	3	7	3	4	59

จากตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ของการบริหารเชิงระบบและความเสี่ยง คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานเชิงระบบ ได้แก่

ด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยความเสี่ยงด้านทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ การทุจริตและการลักขโมย พนักงานศีลธรรมเสื่อม ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์/ นโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์

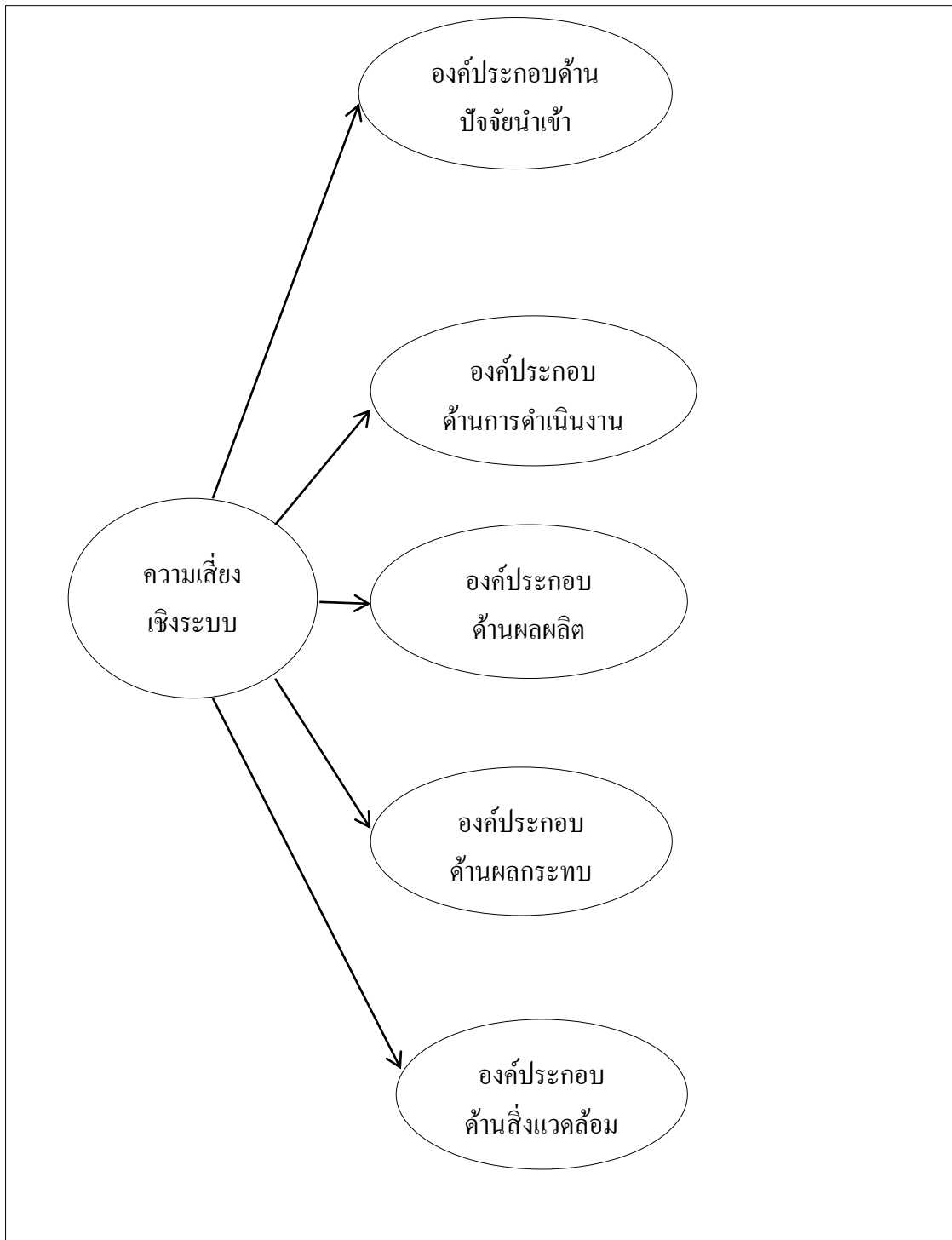
ด้านกระบวนการ ได้แก่ ลักษณะของหน่วยงาน การจัดซื้อจัดหา การบริหารงานพัสดุ การผลิต การตลาด ขนาดขององค์กร ความสลับซับซ้อน คุณภาพระบบควบคุมภายใน ความสามารถของฝ่ายจัดการ/ การบริหาร การทุจริตทางการบริหาร ผลการปฏิบัติที่ไม่ดี/ การดำเนินงาน การบริหารการเงิน ด้านการเรียนการสอน

ด้านผลผลิต ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงต่อผลผลิตและบริการ อัตราการเจริญเติบโตขององค์กร รายได้

ด้านผลกระทบ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง

ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยน/ สังคมและวัฒนธรรม ความเสี่ยงจากภาครัฐ ความเสี่ยงด้านกฎหมาย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ คือ การบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร อยู่ในรูปแบบของทฤษฎีระบบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย ความเสี่ยง 5 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านปัจจัยนำเข้า ความเสี่ยงด้านกระบวนการ ความเสี่ยงด้านการผลิต ความเสี่ยงด้านผลกระทบ และความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ดังแผนภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 10 องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบจากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากภาพที่ 10 พบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ จากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบที่ได้จากการสังเคราะห์จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเชิงระบบและการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย องค์ประกอบความเสี่ยง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ความเสี่ยงด้านกระบวนการ ความเสี่ยงด้านผลผลิต ความเสี่ยงด้านผลกระทบ และความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ จากการศึกษาด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผ่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ทั้งหมดด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) พร้อมทั้งศึกษาระดับของความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สงวน ช่างฉัตร (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโครงการ ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงมี 4 ด้าน คือ 1) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ 2) ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย 3) ความเสี่ยงด้านการกำหนดปฏิบัติการ 4) ความเสี่ยงด้านเทคนิคจากการศึกษาได้พบขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงว่า การบริหารความเสี่ยงมีขั้นตอนสำคัญ 8 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดโครงสร้างพื้นฐานการจัดการ 2) การกำหนดของเขตการบริหารความเสี่ยงของโครงการ 3) การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของโครงการ 4) การระบุความเสี่ยง 5) การวิเคราะห์ความเสี่ยง 6) การวางแผนควบคุมความเสี่ยง 7) การควบคุมความเสี่ยง และ 8) การตรวจติดตามสรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงของโครงการจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุลงได้ โครงการสำคัญจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยง โดยผู้จัดการจะต้องวางแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อระบุและควบคุมการปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงด้านการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา การบริหารความเสี่ยงของโครงการควรให้ครอบคลุม 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การควบคุมและการติดตามผลหรืออาจกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยง และคู่มือการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า การคอร์รัปชันยังมีปรากฏในสังคมไทย

โดยเฉพาะในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พฤติกรรมคอร์รัปชันที่พบมีถึง 17 พฤติกรรม และมีลักษณะซับซ้อนและยากแก่การตรวจสอบ เนื่องจากวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของข้าราชการที่ฝังรากลึกในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทการบริหารแบบการกระจายอำนาจ รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เสนอในผลการวิจัย มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ดัชนีชี้วัดรูปแบบ 3) หลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ คือ หลักการจัดการความเสี่ยง หลักการการมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและหลักการควบคุมองค์การ แต่ละหลักการประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติเป็นการเฉพาะ ความตรงของรูปแบบได้รับการยืนยันด้วยกระบวนการสัมมนาขัฒนศาสตร์

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมือง และในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษาควรใช้วิธีการควบคุม และหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคี คือ ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย ควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

วินัย เวียงลอ (2552) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ พบว่า การใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจเกิดจากกิจกรรมเร่งด่วนของการสั่งการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกิจกรรมใหม่ของชุมชนที่โรงเรียนเข้าร่วม และงานจัดเลี้ยงต่าง ๆ ที่เกิดจากวัฒนธรรมองค์การ โรงเรียนต้องหางบประมาณจากองค์การอื่น มาสนับสนุนมากขึ้น และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน การวิเคราะห์

ความเสี่ยงด้านการเงินเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้นและการจัดลำดับการใช้จ่ายเงินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ ในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน ส่วนการลดความเสี่ยง โรงเรียนควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการเงินและบัญชีมาปฏิบัติหน้าที่โดยตรง และการปฏิบัติงานด้านการเงินและต้องดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นไปตามระบบ ระเบียบ สำหรับการยอมรับความเสี่ยง ควรจัดงบประมาณสำรองให้ภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ให้บรรลุผลสำเร็จ และไม่พบการดำเนินการถ่ายโอนความเสี่ยง ส่วนการควบคุมภายในโรงเรียนควรดำเนินการให้เป็นระบบ และสามารถควบคุมการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนได้

สมจิตร พึ่งหรรษพร (2552) ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการบริหารของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกทุกระบบ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ระบบวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ระบบโครงสร้าง ระบบการเมือง และระบบปัจเจกบุคคล 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการภายใน ด้านผู้รับบริการ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาและด้านการเงิน 3) ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4) ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่สถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมและปัจจัยระบบการเมือง

กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ใน 40 ขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ด้านการบริหารงบประมาณคืองบประมาณจำกัด ด้านบริหารงานบุคคล คือ ความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ ด้านบริหารงานทั่วไป คือ ผู้เรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และการบริหารจัดการโรงเรียนในพื้นที่ และได้ใช้กลยุทธ์ในการบริหารทั้ง 4 งาน มีการกระจายอำนาจและสร้างเครือข่ายชุมชน

ไพรวลัย คุณาสถิตชัย (2553) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารความเสี่ยงของด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในการปฏิบัติระดับมาก ยกเว้น การติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางด้านการเงิน

ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น คือ 1) กำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง ต้องเป็นนโยบายและ บังคับ ผู้บริหารออกแนวทางการปฏิบัติ การกำหนดเรื่องความเสี่ยงในเรื่องการบริหารความเสี่ยง 2) มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน 3) มีหน่วยงานให้คำปรึกษาส่วนกลาง การปฏิบัติงานต้องมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดความเสี่ยง 4) เจ้าหน้าที่ที่มีสมรรถนะในการให้บริการและควรคัดเลือก ผู้ปฏิบัติทางการเงินและบัญชีอย่างรอบคอบ 5) การสื่อสารและให้ข้อมูลความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ประเด็นความเสี่ยงต้องได้รับการจัดการ ทันทีและการปรับปรุงแผนการดำเนินงานที่จำเป็น 6) การจัดให้มีการอบรมและใช้กลไกการบริหาร ทรัพยากรบุคคลเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงความรับผิดชอบของแต่ละ บุคคล เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสม 7) จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการบริหาร ความเสี่ยง เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินกาสนับสนุนการนำการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติ และพัฒนาความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของพนักงาน 8) ผู้ตรวจสอบภายในมีบทบาท สำคัญในการทำให้มั่นใจว่าองค์กรมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการจัดการความเสี่ยง และในกรณีจำเป็น ผู้ตรวจสอบภายในควรเสนอแนะประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง

ทักษิณ สิทธิศักดิ์ (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงระบบและแนวทางการจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานของครู การรับรู้ประสิทธิผลโดยรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ปัจจัยเชิงระบบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ปัจจัย สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และปัจจัยกระบวนการ 3) แนวทางในการจัดการศึกษาโรงเรียน ขนาดเล็กจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม คือ จัดปัจจัยสนับสนุนทั้งด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาพส่วนในการส่งเสริมการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเอง และมีนโยบายโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ เหมาะกับบริบทของโรงเรียนของโรงเรียนเพื่อพัฒนาประสิทธิผลของ โรงเรียนขนาดเล็ก

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน พบว่า 1) สภาพการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย 1.1) การกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง 1.2) โครงสร้าง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 1.3) ขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยง 1.4) กระบวนการบริหารความเสี่ยง 2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 2.1) การกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง 2.2) โครงสร้างคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 2.3) ขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยง 2.4) กระบวนการบริหารความเสี่ยง และผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ปศุตา โยษฐ์จันทร์ศรี (2556) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารความเสี่ยง ด้านนโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบาย และด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร ลักษณะของหน่วยงาน ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ 2) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์สถานศึกษา 3) การบริหารความเสี่ยงทั้งในด้านการนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน พบว่า ความเสี่ยงทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กัน โดยรูปแบบดำเนินการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนต้องมีหน่วยงานหรือมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบ 2) สร้างความได้เปรียบการแข่งขัน 3) สร้างความร่วมมือ การระดมทรัพยากร 4) มีระบบการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยต่างประเทศ

Timmermans, Wolf, Bosker, and Doolaard (2015) ศึกษาการพัฒนาล่าสุดของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบทางการศึกษา เป็นวิธีตามความเสี่ยงซึ่งความเข้มและความถี่ของการตรวจสอบโรงเรียนแตกต่างกัน เพื่อให้โรงเรียนความรับผิดชอบทางการศึกษามีประสิทธิภาพ การตรวจสอบ เพื่อเปิดใช้งานและมีประสิทธิภาพมากขึ้นองค์กรที่มีความเสี่ยง ลักษณะที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่โรงเรียนเสี่ยงบนผลกระทบ และเสถียรภาพของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยผ่านหลายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถูกประเมิน โดยการวิเคราะห์ผลของโรงเรียนคัดส่งผลกำหนดไว้ ด้านล่างนี้ ผลสัมฤทธิ์ขั้นสุดท้ายเฉลี่ยหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นขององค์ประกอบโรงเรียน ภายใต้การปฏิบัติ ก่อนหน้านี้ คำพิพากษาไม่เพียงพอมีวิธีการประเมินระบบ การสนับสนุน

และตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของนักศึกษา ปรากฏเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน แม้ว่าปัจจัยเสี่ยงของโรงเรียนมีการตรวจสอบเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้เพื่อค้นหาเกือบทุกวิธี อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างประมาณ ร้อยละ 40 ของโรงเรียนที่เห็นความสำคัญ ความเสี่ยงน้อยมากในการปฏิบัติ ซึ่งแสดงถึงกำไรประสิทธิภาพเมื่อความเสี่ยงตามความรับผิดชอบโรงเรียนจะสามารถใช้ นอกจากนี้ โรงเรียนอย่างประเภทในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโรงเรียนมากขึ้นอยู่กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

Cassidy, Goldstein, Mattie, and Morley (2001) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมาย อย่างเช่น มหาวิทยาลัยขนาดเล็กที่มีรายได้หลักจากค่าหน่วยกิต มหาวิทยาลัยเหล่านี้ใช้กลยุทธ์โดยการขยายฐานการรับนักศึกษาไปยังตลาดใหม่ เพื่อให้บริหารจัดการเงินอุดหนุน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกิดคำถามว่ามหาวิทยาลัยเหล่านี้จะบริหารและประเมินความเสี่ยงได้อย่างไร 2) ความเสี่ยงด้านการเงินเป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดความสูญเสียทางด้านทรัพย์สิน เช่น มหาวิทยาลัยที่มีปรัชญาทางการลงทุนและกองทุนสะสมแบบดั้งเดิม ตัดสินใจที่จะไปลงทุนในต่างประเทศและลงทุนกับกองทุนเงินกู้เอกชน โดยเป็นการลงทุนเหล่านี้ได้อย่างไรและองค์ประกอบของขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการจัดหลักสูตร การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการ เช่น มหาวิทยาลัยเพิ่งจะเปลี่ยนระบบงานใหม่การเปลี่ยนแปลงของระบบ ส่งผลกระทบต่อกระบวนการด้านธุรกิจ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจะจัดการความเสี่ยงที่พนักงานจะไม่สามารถทำงานตามขั้นตอนใหม่ และติดตามผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สิ่งแวดล้อมใหม่ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นความเสี่ยงในการยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่มาจากภายนอก ร่วมกับการปฏิบัติงานตามนโยบายจากภายใน รวมไปถึงกฎหมายด้านความปลอดภัยในการทำงาน ผลประโยชน์ทับซ้อนและอื่น ๆ 5) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร ซึ่งความเสี่ยงนี้อาจเป็นผลจากความล้มเหลวของประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหรือจากความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถรับรู้และสัมผัสได้ เช่น การสร้างวิทยาเขตหลายแห่งของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่อาจเกิดความเสียหายในเรื่องชื่อเสียง หากขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้ทุกวิทยาเขตมีคุณภาพเท่าเทียมกัน

Thomas (2004) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับประสิทธิภาพของการบริหาร ความเสี่ยงลักษณะการทำงานของโรงเรียนการกีฬาฟลอริดา มีวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ มีอยู่สองประการ 1) การวัดระดับการบริหารความเสี่ยงภายในโปรแกรมการกีฬา และ 2) เพื่อตรวจสอบว่าเลือกปัจจัยประชากร (ระดับปริญญาตรี ประสบการณ์เป็นผู้อำนวยการกีฬา ระดับการศึกษา ฯลฯ) มีลักษณะพิเศษในการระดับประสิทธิภาพของพฤติกรรมจัดการ ความเสี่ยงเหล่านี้ ใช้แบบสำรวจ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจัดการความเสี่ยง มีค่านิยมสถิติอธิบายสำหรับแต่ละปัจจัย ในส่วนของประชากรวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทางเดียว แล้วใช้การทดสอบความสำคัญระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยทางประชากรที่เลือก) และตัวแปรขึ้นอยู่กับคะแนนพฤติกรรมบริหาร ขนาด ความเสี่ยง ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรม การจัดการความเสี่ยงกำลังดำเนินการภายในฟลอริดา โรงเรียนกีฬากำลังดำเนินการบนพื้นฐาน ค่อนข้างสอดคล้อง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง

Helen (2004) ทำการศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงการปฏิบัติ ใน โรงเรียนภาคบังคับ แคนซัส การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่แคนซัสโรงเรียน และความเสี่ยงการจัดการของอำเภอ การสำรวจสามส่วนถูกส่งไปทั้งหมดของโรงเรียนแคนซัส แบบสอบถามถามเกี่ยวกับข้อมูล โปรแกรมการจัดการความเสี่ยงในการอำเภอและพื้นที่เสี่ยง การดำเนินการแก้ไขโดยโรงเรียนที่มี ความเสี่ยง รวมถึงการขนส่งของนักเรียนไปและกลับจากโรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียน การได้รับบาดเจ็บนักเรียน ของเสียชีวิต การโจรกรรมไฟไหม้และสภาพอากาศ การเจ็บป่วย ที่เกิดจากอาหาร บุคลากรที่ได้รับบาดเจ็บ เชื้อโรคในเลือดที่มีเชื้อ นักเรียนและเจ้าหน้าที่ได้รับ บาดเจ็บรุนแรงที่เกิดจากการกระทำ และแร่ใยหินและการสัมผัสสารตะกั่ว กลยุทธ์การจัดการ ความเสี่ยงที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการประกันการพัฒนานโยบายการฝึกอบรม นักเรียน และบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เฉพาะการทำงานของบุคลากรเพิ่มเติม การทำสัญญา การให้บริการและการจำกัดของกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง 90 โรงเรียน ตอบแบบสำรวจทุกสถานที่ ทางภูมิศาสตร์ และประชากรนักเรียนที่เป็นตัวแทนในกลุ่ม ตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนไม่ค่อยมีโปรแกรมการบริหารความเสี่ยง การศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ที่ใช้บ่อย กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ การซื้อการประกัน ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ พื้นที่สภาพอากาศ การโจรกรรมและไฟเป็นความเสี่ยงที่พบมากที่สุดที่อยู่ในเขตโรงเรียน

Scott (2008) ทำการศึกษาการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและสภาพแวดล้อมการทำงานในโรงเรียน เพิ่มสมรรถภาพของผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการความเสี่ยง โรงเรียนมีความรับผิดชอบ ทางกฎหมาย จริยธรรม และจริยธรรม เพื่อให้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนและ เจ้าหน้าที่ทำงาน การศึกษานี้ตรวจสอบว่า การบริหารความเสี่ยงเบื้องต้นและคู่มือความปลอดภัย

มีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนโรงเรียนผู้จัดการความเสี่ยง ในรายงานนี้ บริหารความเสี่ยงไว้ รวมถึงผลกระทบของกฎหมายสำหรับโรงเรียน โดยการศึกษาที่สรุปเนื้อหาและการออกแบบที่มีประสิทธิภาพสูงสุดควรรวมอยู่ในคู่มือการสำหรับโรงเรียน จากการสัมภาษณ์และเน้นการตอบสนองของกลุ่มผู้รวบรวม และวิเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบที่لاءที่เคยได้รับความคิดเห็นจากโรงเรียนแบบในคู่มือชุดรูปแบบเกี่ยวข้องกับวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยมีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำภายในหน่วยงาน โรงเรียนและสนับสนุนโรงเรียน หลักการ ข้อผูกมัดทางกฎหมาย เพื่อความปลอดภัยและการดูแลการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

Robert (2008) ทำการศึกษากฎหมายบริหารความเสี่ยง และปัญหาความเสี่ยง ในบริบทของการศึกษาจากมุมมองของนักการศึกษาในโลกปัจจุบัน การจัดการความเสี่ยงได้กลายเป็นความจำเป็นที่สำคัญของสังคมและชีวิตขององค์กร สังคมได้กลายเป็นมากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินคดีศาลและคณะลูกขุนไม่คู่สถาบันการศึกษาที่มีสถานะพิเศษของสถาบันคุ้มครองในชุมชน วันนี้มีการย้ายไปดูแลพวกเขาในลักษณะเดียวกับองค์กรหน่วยงาน เพื่อวัตถุประสงค์รับผิดชอบ ด้วยเหตุผลเหล่านี้การศึกษาในวันนี้จะต้องทราบว่าพวกเขาตัดสินใจที่จะอยู่ภายใต้การตรวจสอบข้อเท็จจริงของประชาชน และการพิจารณาคดีและเตรียมการอย่างเต็มที่เพื่อตอบสนองต่อคำถามเกี่ยวกับนโยบายของพวกเขาวิธีการและการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ คือ การพัฒนาความเข้าใจในเชิงลึกของวิธีการ การศึกษาการบริหารความเสี่ยงโดยการตรวจสอบกฎหมายการบริหารความเสี่ยงและปัญหาความเสี่ยงในบริบทของการศึกษาจากมุมมองของนักการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษาครั้งนี้เป็นที่สนใจในการตรวจสอบสองคำถามการวิจัยที่ระบุ

- 1) สิ่งที่เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลาการศึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาความเสี่ยง
- 2) ปัจจัยอะไรที่ทำให้การศึกษา ต้องคำนึงถึงในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาความเสี่ยงในการศึกษา ผู้ถูกถามจะบอกพวกเขาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องความเสี่ยงที่พวกเขาพบในระหว่างการเรียนรู้การสอน จากประสบการณ์ของพวกเขาในการศึกษา การบริหารความเสี่ยง และกรณีศึกษาที่กฎหมายถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เรื่องราวของผู้บริหารและรองผู้บริหารในประเด็นที่มีความเสี่ยงสำหรับวัตถุประสงค์ในการระบุรูปแบบที่มีอยู่ในเรื่องราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง และกรณีที่กฎหมายถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบรูปแบบที่มีอยู่ในเรื่องราวที่มีรูปแบบที่ฝังอยู่ใน และการบริหารความเสี่ยงกรณีที่กฎหมายที่จะได้รับข้อมูลเชิงลึกในการตัดสินใจของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ปัญหาผ่านการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะทำให้การศึกษา มีส่วนสำคัญกับการศึกษา จากทั้งมุมมองของนักวิชาการและการปฏิบัติ ครั้งแรกกับการศึกษาคั้งนี้ นำมาสู่วิธีการ โฟกัสที่คมชัด ความเสี่ยงและการจัดการ กรณีที่กฎหมายสามารถนำมาใช้

โดยนักการศึกษาการจัดการกับปัญหาความเสี่ยง การศึกษาให้การวิเคราะห์ที่ตรงจุดของ
 สามองค์ประกอบสาขาวิชาชีพ และแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันระหว่างโครงสร้างมาจาก
 แต่ละสามารถรวมและการพิจารณาของการศึกษา เมื่อประเด็นความเสี่ยงประการที่สอง
 การศึกษาครั้งนี้ผ่านการประยุกต์ใช้รูปแบบการจับคู่ เพื่อบรรยายสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ใช้
 เรื่องราวของครูในการรวมกันกับการบริหารความเสี่ยง และกรณีกฎหมายสำหรับวัตถุประสงค์
 ในการให้การศึกษามีร่วมกันภาษาอย่างเข้มงวดและสอดคล้องกัน และวิธีการสำหรับการอภิปราย
 และการตัดสินใจในการจัดการกับปัญหาความเสี่ยง ประการที่สาม วิธีการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า
 มันเป็นความสามารถในการระบุช่องว่างความเหมือนและความแตกต่างในขั้นตอนและปัจจัยที่ใช้
 โดยนักการศึกษาในการจัดการกับความเสี่ยงปัญหา ประการที่สี่ การศึกษาสามารถใช้เป็นกระบวนการ
 อย่างเป็นทางการสำหรับการจัดการและการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงในบริบทของการศึกษา
 โดยคำนึงถึงทั้งสองประเภท กรณีที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยงและกฎหมายร่วมกับผลประโยชน์
 ของกระบวนการทั้งสองเหตุผลในการวิเคราะห์และใช้งานง่าย ประการที่ห้าของกระบวนการและ
 ผลการศึกษาที่สามารถนำมาใช้โดยครูผู้บริหารและนักวิจัย ที่จะกำหนดคำแนะนำสำหรับการพัฒนา
 นโยบาย วิธีการ และการปฏิบัติ และเพื่อเพิ่มคุณภาพของการบริการที่มีให้

Christine Louise Maney Eric (2003) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพ
 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยคาร์เนกี ตามระบบเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับปริญญาเอก
 การศึกษาครั้งนี้จะตรวจสอบปัจจัยที่มหาวิทยาลัยจัด โดยระบบส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงที่มี
 ประสิทธิภาพ นักวิจัยใช้วิธีการผสมและวิธีการในทางทฤษฎีกรอบการศึกษาตามใน Bolman
 และข้อเสนอของทฤษฎีการวิเคราะห์องค์กร การออกแบบการวิจัย รวมถึงการสัมภาษณ์กับ
 หัวหน้าผู้จัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยที่ได้รับความเสี่ยงที่โดดเด่น ได้รับรางวัลผู้จัดการจาก
 มหาวิทยาลัยการจัดการความเสี่ยงและการประกันภัย และสมาคมการสำรวจอิเล็กทรอนิกส์
 ที่ถูกส่งไปยัง 171 ผู้จัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย สถิติเชิงพรรณนาถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์
 ข้อมูลจากการสำรวจการศึกษาความสามารถระบุความเสี่ยง และปัจจัยผู้จัดการขององค์กรที่ส่งเสริม
 การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ความเสี่ยงที่ความสามารถของผู้จัดการที่ถูกระบุ รวมถึง
 ความสำคัญของความรู้และความเชี่ยวชาญด้านความสำคัญของทักษะความเป็นผู้นำ และความสำคัญ
 ของการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ของผู้จัดการความเสี่ยง 71 มหาวิทยาลัย ที่ตอบสนองต่อ
 การสำรวจเกือบครึ่งหนึ่งถือปริญญาบัณฑิตและกว่าร้อยละ 50 รายงานว่า พวกเขาได้จัดให้มี
 การแต่งตั้งรองในการบริหารความเสี่ยง ปัจจัยขององค์กรระบุว่าการสนับสนุนและส่งเสริม
 ความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพการจัดการ รวมถึงความสำคัญของการมองเห็นสูง การบริหาร
 ความเสี่ยง การสนับสนุนการเป็นผู้นำและทรัพยากร การมองเห็นมีรายงานว่าจะมีความสำคัญ

สำหรับความเสี่ยงทั้งผู้จัดการและตำแหน่ง ซึ่งรายงานการบริหารความเสี่ยง เป็นผู้นำที่ได้รับ การสนับสนุนที่กำหนดไว้ในแง่ของการให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือผู้จัดการความเสี่ยงในการ ทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยและให้เข้ม อิทธิพลผู้จัดการความเสี่ยง ความสามารถในการ บริหารความเสี่ยงที่จะได้รับทรัพยากรที่ถูกระบุโดยผู้จัดการความเสี่ยงที่ได้รับการสัมภาษณ์ ในฐานะที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการฝึกการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ผู้จัดการความเสี่ยง ให้สัมภาษณ์ตั้งข้อสังเกตว่าทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ที่อำนวยความสะดวกในการทำงานของพวกเขา เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ทั้งภายในฝ่ายบริหารความเสี่ยงของพวกเขาและในอุตสาหกรรมประกันภัย ที่ให้บริการของพวกเขา บัญชีมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้อาจจะมีประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ความเสี่ยงและมหาวิทยาลัยที่ต้องการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

Rick (2003) ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงการอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ การเน้นการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในการศึกษา ที่สูงขึ้น การศึกษาที่ใช้ตั้งคำถามหลักที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณภาพความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ ทั่วไป (GL) แนวโน้มในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงที่สูงขึ้น และวิธีการจัดการการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาคุณภาพการตอบสนอง จากยี่สิบสี่ปีที่มีประสิทธิภาพผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ ในอุตสาหกรรม การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสโนว์บอลถูกใช้ในการได้รับการอ้างอิงจากผู้ที่ได้รับจาก มหาวิทยาลัยการบริหารความเสี่ยงและการประกันภัย สมาคมรางวัลดีเด่นจัดการความเสี่ยง ที่จะสัมภาษณ์ผู้บริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจากสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนของ การศึกษาที่สูงขึ้น หนึ่งในสมมติฐานพื้นฐานของการศึกษา คือ การที่แต่ละโปรแกรมการบริหาร ความเสี่ยงที่มีลักษณะเฉพาะ สมมติฐาน คือ วิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดและกำกับการวิจัยเพื่อปฏิบัติ ที่มีประสิทธิภาพในบริบทของแต่ละวิทยาลัยและผู้จัดการความเสี่ยง สมมติฐานนี้ได้รับการตรวจสอบ ในทุกการสัมภาษณ์ แต่ละคนมีความเสี่ยงเป็นโปรแกรมการจัดการที่ไม่ซ้ำกันเท่าหลายนิ้วมือและ ความแตกต่างเหล่านี้มีการค้นพบที่สำคัญในการวิจัย ผู้จัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพที่ไม่ซ้ำกัน เหล่านี้ระบุลักษณะและการปรับแต่งโปรแกรมการจัดการความเสี่ยงของพวกเขาไปพบพวกเขา การศึกษาการพัฒนารายการของการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการสูญเสียและการควบคุม เช่นเดียวกับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่สำคัญ ผู้จัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ที่ใช้ร่วมกันของพวกเขาเกี่ยวข้องกับแนวโน้มในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะที่เสนอการรักษาร่วม กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ชุดของความต้องการการบริหารความเสี่ยง นักวิจัยยังตั้งข้อสังเกต ทักษะเฉพาะและความสามารถที่มีความชัดเจนในการที่มีประสิทธิภาพผู้จัดการความเสี่ยง ทักษะ เหล่านี้รวมถึงความสามารถในการมีอิทธิพลต่อคนอื่น ๆ ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการจัดหา เงินทุนความเสี่ยง เทคนิคการป้องกันการสูญเสียเชิงรุกและนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยง

ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในการบริหารการศึกษาแต่เพียงร้อยละสิบของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีความเสี่ยงอย่างเป็นทางการ ผู้จัดการที่เหลือมีผู้ดูแลระบบที่ดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงรับผิดชอบ

Donald (2008) ทำการศึกษาการจัดการความเสี่ยงการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียด: ความเข้าใจความสัมพันธ์กับการวางแผนการศึกษาต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษารั้งนี้ คือ การทำความเข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ในกรณีใด ๆ ระหว่างการบริหารความเสี่ยงและการวางแผนการศึกษาต่อเนื่อง ดังนั้น การศึกษาการตรวจสอบความหมายของความเสี่ยงในรูปแบบของตัวแปรจำนวนมากที่จะเข้าใจ และบางทีอาจจะเป็นแนวทางในอนาคตการตัดสินใจสำหรับการศึกษาอย่างต่อเนื่องในระหว่างการวางแผน โดยเฉพาะที่อยู่ในการบริหารความเสี่ยงในการศึกษาอย่างต่อเนื่องถูกจำกัดมาก ดังนั้น วรรณกรรมที่ผ่านมาใน 12 สาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้รับการใช้ในการสร้างเหตุผลสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น โครงสร้างพื้นฐานการสนับสนุนการศึกษารั้งนี้มีการปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ครอบคลุมปรัชญา การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงใช้ 151 เพียร์รีวิว บทความการบริหารความเสี่ยงที่ขุดจากสภาระหว่างประเทศเกี่ยวกับวิศวกรรมระบบห้องสมุด ตั้งแต่ในช่วงระยะเวลาการประกาศ 15 ปี โดยทั่วไปผลการวิจัยสรุปอย่างต่อเนื่องต้องศึกษากระบวนการในการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในระหว่างการวางแผน โดยเฉพาะการค้นพบแสดงออกแนะนำ (ก) วิธีที่ดีที่สุดเพื่อดำเนินการต่อการศึกษา เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงคือการวางแผนอย่างดี (ข) สาเหตุหรือผลมาจากความเสี่ยงในการดำเนินการต่อไป การวางแผนการศึกษาสามารถควบคุมได้ (ค) การโอนเงินสามารถนำมาใช้เพื่อลดความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องในการศึกษาความเสี่ยง โดยการย้ายจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกที่เป็นผลที่มีความเสี่ยงน้อย และ (ง) การศึกษาอย่างต่อเนื่องก็ต้องยอมรับความจริงว่า ความเสี่ยงที่จะเป็นในปัจจุบันที่ระดับบางอย่างในช่วงการวางแผนกิจกรรมทางวิชาการ ดังนั้น คำแนะนำที่สองไหลออกมาจากการศึกษาแรกและสำคัญที่สุดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจะต้องเข้าใจความเสี่ยง ประการที่สอง เป็นที่ยอมรับและพิสูจน์แล้วว่าเทคนิคการบริหารความเสี่ยงที่ควรได้รับการสังเคราะห์เป็นวิธีที่ดีที่สุดอย่างต่อเนื่องภายในกระบวนการวางแผนการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ

สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสร้างกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีลำดับขั้นตอน วิธีการดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Content analysis) โดยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงและทฤษฎีระบบ จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำกรอบแนวคิด องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำร่างตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยกำหนดร่างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบแนวคิดทางการวิจัย กำหนดเป็นร่างตัวบ่งชี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งมีขั้นตอนหรือวิธีการ ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2535, หน้า 55)

1. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เอกสารหรือข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเป็นเหตุการณ์หรือรูปธรรม โดยนำข้อมูลที่ได้มาตีความสรุปเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบต่อไป

2. การวิเคราะห์โดยจำแนกชนิดข้อมูล (Typological analysis) เป็นการแยกข้อมูลเป็นกลุ่ม ๆ หรือชนิดตามของเขตการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant comparison) คือ การนำข้อมูลที่ผ่านวิธีการขั้นต้นแล้วมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปเชิงหลักการ หรือข้อสรุปเชิงนามธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) โดยมีลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย เครื่องมือการวิจัย และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จากผู้ที่มีคุณสมบัติและมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารความเสี่ยง จำนวน 17 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้มีผลงานวิชาการ หรือมีผลงานตีพิมพ์บทความ วารสาร หรือเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง การพัฒนาตัวบ่งชี้

2. การสัมภาษณ์ EDFR รอบที่หนึ่งมีลักษณะคล้ายกับ EFR แต่มีความยืดหยุ่นมากกว่า โดยผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายการวิจัย เวลา งบประมาณ และสถานการณ์ของการวิจัยได้ด้วยการยืดรูปแบบ EFR โดยเริ่มจากภาพที่มองโลกตามความเป็นไปในแง่บวก (Optimistic-realistic: O-R) ภาพที่มองโลกตามความเป็นไปในแง่ลบ (Pessimistic-realistic: P-R) และภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด (Most-probable: M-P) และเลือกสัมภาษณ์เฉพาะแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ตามความคาดหมายของผู้เชี่ยวชาญ

3. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มาตรฐานเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยแบบเดลฟาย

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากรอบที่หนึ่ง มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นข้อความในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales)

5. ในรอบที่สองนี้ คณะหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical feedbacks) ที่เป็นภาพรวมของกลุ่มในรูปแบบค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile range) ของกลุ่ม เสนอด้วยคำตอบเดิมของตนเอง โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญตอบใหม่

6. ทำการวิจัยแบบเดลฟายรอบที่สาม หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว

7. สรุปและอภิปรายผลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการเสนอแนวโน้มที่เป็นนันทตามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research)

ผู้วิจัยดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยกำหนดคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญ ดังนี้

1. มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ
2. เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการ หรือมีผลงานตีพิมพ์บทความ วารสาร หรือ
3. เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง การพัฒนาตัวบ่งชี้หรือ
4. เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญหรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา หรือ

5. เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหารความเสี่ยง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ ประธานกรรมการหลักสูตรการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ดร.สาทร ทรัพย์รวงทอง อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์
3. ผู้อำนวยการ ดร.เชน มั่นเขตกิจ ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
จังหวัดอุทัยธานี

4. ผู้อำนวยการ ดร.มานิตย์ นาคเมือง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังแจ่มวิทยา
จังหวัดกำแพงเพชร
5. ผู้อำนวยการ ดร.สยาม สุ่มงาม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสร้อยา
จังหวัดชัยนาท
6. รองผู้อำนวยการ ดร.รุ่งนภา ทิฆะพร	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไร่วิทยา
จังหวัดอุทัยธานี
7. ผู้อำนวยการ ดร.สิทธิพงษ์ สังคร	ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคล้อ
จังหวัดนครสวรรค์
8. ผู้อำนวยการ ดร.สุชาติ เอกป้าชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตา
จังหวัดนครสวรรค์
9. ผู้อำนวยการ ดร.ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจิกลาด
จังหวัดนครสวรรค์
10. ผู้อำนวยการ ดร.กนกรัตน์ คงไทย	ผู้อำนวยการผู้อำนวยการโรงเรียน
ชาณุวรลักษณ์วิทยา จังหวัดกำแพงเพชร
11. ดร.นริศนันท์ เศษสุระ	ผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
12. ดร.ธดา สิทธิธดา	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
13. ดร.ปพนสรรค์ โภธิพิทักษ์	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
14. ดร.พฤษพิพล พฤติกุล	รองคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกานต์
สุขสดเขียว	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปกร จังหวัดนครปฐม
16. ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (ช่วยตระกูล)	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อตรวจสอบและหาความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเอกสารและทฤษฎี มีทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเสี่ยงและทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก การวิเคราะห์เอกสารแต่ละด้าน ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ และด้านสิ่งแวดล้อม มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามรอบที่ 2

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในส่วนของที่ 1 ทั้งในส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายปิดและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์แบบสอบถามในรอบที่ 1 แบบสอบถามรอบที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ช่องสำหรับแสดงความคิดเห็น ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียดสำหรับความหมายในการตอบแต่ละช่อง ดังนี้ (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2547, หน้า 86)

5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม

4 หมายถึง เห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม

3 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม

3. แบบสอบถามรอบที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เหมือนแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่มีการเพิ่มเติมตัวบ่งชี้และปรับแก้ข้อความตัวบ่งชี้บางตัวตามที่มีผู้เชี่ยวชาญบางคนเสนอไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในแบบสอบถามรอบที่ 3 ด้วย นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มการแสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) ขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ

แต่ละคนในรอบที่ 2 ทั้งในรูปแบบของสัญลักษณ์และตัวเลขที่คำนวณได้ เพื่อประกอบการพิจารณาการคงคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนคำตอบให้ขึ้นไปตามภาพรวมของกลุ่ม กรณีที่ผู้เชี่ยวชาญต้องการยืนยันคำตอบเดิม เมื่อคำตอบในรอบที่ผ่านมาอยู่นอกเหนือขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ต้องแสดงเหตุผลประกอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน การเก็บข้อมูลดำเนินการอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) สำหรับการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological analysis) เป็นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ ออก โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่สร้างขึ้นเป็นหมวดของข้อมูล ผสมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ จากนั้นจึงสรุปมาเป็นร่างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นำร่างตัวบ่งชี้ที่ได้สร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน (Mo-Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ค่าความแตกต่างของค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐาน (Mo-Mdn) ไม่เกิน 1.00 (พัชรพงษ์ ทัดศรี, 2557, หน้า 136)

ค่ามัธยฐาน (Median) จากแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดระดับคะแนนและความหมาย ดังนี้ (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2547, หน้า 89)

ค่ามัธยฐาน 4.50-5.00 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50-4.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

ค่ามัธยฐาน 2.50-3.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50-2.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อย

ค่ามัธยฐาน 1.00-1.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าฐานนิยม (Mode) การคำนวณหาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อความ ระดับคะแนนใดที่มีความถี่มากที่สุด ถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน และระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกัน จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ส่วนกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้ติดกัน จะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (จุมพล พุทธิภักชีวิน, 2532)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile range) เป็นการแสดงค่าข้อมูลจำนวนร้อยละ 50 ที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมด โดยคำนวณจากสูตร (มังกรแก้ว ครุณศิริปป์, 2557, หน้า 113-114)

$$IR = Q3 - Q1$$

เมื่อ IR แทน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

Q3 แทน ควอไทล์ที่ 3

Q1 แทน ควอไทล์ที่ 1

คำนวณหาตำแหน่งของ Q_r โดยใช้สูตร

$$Q_r = \left[\frac{(N+1)r}{4} \right]$$

เมื่อ r แทน ค่าตำแหน่งควอไทล์

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ตั้งแต่ .00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสูง

ตั้งแต่ 1.01-1.50 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันปานกลาง

ตั้งแต่ 1.51 ขึ้นไป ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำ

เกณฑ์การพิจารณา

1. ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้เหมาะสม

2. ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน [Mo-Med] มีค่าไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

3. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile range) มีค่าไม่เกิน 1.50 จึงจะถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหาร ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหาร
ความเสี่ยงเชิงระบบ เพื่อทดสอบยืนยันความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหาร
ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัย
พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิจัยในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ
สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์ที่ได้จากการใช้เทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) สอบถาม
ความคิดเห็นเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้
การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยกเว้นโรงเรียนศึกษาพิเศษ จำนวน 30,816 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จากประชากร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)
ได้จำนวน 395 โรงเรียนที่ระดับความเชื่อมั่น .05 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
เป็นการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ ซึ่งต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สัมพันธ์กับตัวแปร
ในการศึกษา Comrey and Lee (1992) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบไว้ว่า
ถ้าใช้ขนาดตัวอย่าง 50 ความเหมาะสมของการวิเคราะห์แย่มาก ถ้าใช้ขนาดตัวอย่าง 100
ความเหมาะสมของการวิเคราะห์แย่มาก ถ้าใช้ขนาดตัวอย่าง 200 ความเหมาะสมของการวิเคราะห์
กำลังดี ถ้าใช้ขนาดตัวอย่าง 300 ความเหมาะสมของการวิเคราะห์ดี ในการวิจัยครั้งนี้จึงเก็บตัวอย่าง
ทั้งสิ้นจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random
sampling) ซึ่งครอบคลุมการเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่ดี โดยมีวิธีดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างจากวิธีการแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จากเขตตรวจราชการ
จำนวน 19 เขต เป็นจังหวัด จำนวน 19 จังหวัด

2.2 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้โรงเรียน
ทั้งสิ้นจำนวน 400 โรงเรียน ได้แก่ เขตตรวจราชการที่ 1 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี เขตตรวจ
ราชการที่ 2 ได้แก่ จังหวัดชัยนาท เขตตรวจราชการที่ 3 ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ เขตตรวจ

ราชการที่ 4 ได้แก่ จังหวัดนครปฐม เขตตรวจราชการที่ 5 ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี เขตตรวจราชการที่ 6 ได้แก่ จังหวัดพัทลุง เขตตรวจราชการที่ 7 ได้แก่ จังหวัดระนอง เขตตรวจราชการที่ 8 ได้แก่ จังหวัดสงขลา เขตตรวจราชการที่ 9 ได้แก่ จังหวัดชลบุรี เขตตรวจราชการที่ 10 ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี เขตตรวจราชการที่ 11 ได้แก่ จังหวัดนครพนม เขตตรวจราชการที่ 12 ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์เขตตรวจราชการที่ 13 ได้แก่ จังหวัดยโสธร เขตตรวจราชการที่ 14 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา เขตตรวจราชการที่ 15 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เขตตรวจราชการที่ 16 ได้แก่ จังหวัดเชียงรายเขตตรวจราชการที่ 17 ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เขตตรวจราชการที่ 18 ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ เขตตรวจราชการที่ 19 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จังหวัดละ 22 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 418 โรงเรียน ได้กลับคืน 400 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากตัวบ่งชี้ที่ผ่านการพัฒนาแล้ว ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ในตอนที่ 1 และแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating scale) ในตอนที่ 2 จำนวน 5 ด้าน ขององค์ประกอบหลัก ซึ่งแต่ละข้อ ประกอบด้วย ข้อความแสดงพฤติกรรมที่สามารถเป็นตัวบ่งชี้ที่สังเกตได้ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว แบบสอบถามชุดนี้ครอบคลุมตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยง เชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ความคิดเห็นเรื่อง โอกาส และผลกระทบที่เกิดในสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างละ 1 ชุด การเก็บข้อมูลดำเนินการอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (Lisrel) เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)
4. ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy)
5. ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett's test of sphericity)
6. ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom: df)
7. ค่า Factor loading
8. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index: GFI)
9. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: $AGFI$)
10. ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit index: CFI)
11. ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน (Standardized root mean square: $SRMR$)

12. ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (R^2)

การพิจารณาคุณภาพของตัวบ่งชี้แต่ละตัว และการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมโดยทั่วไปไว้ ดังนี้ (ศุภมาส อังสุโชติ, 2549)

ค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.50 ลงมา หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์จะต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า .30 จึงจะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป (Hair et al., 2006, p. 114)

ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy) ใช้วิเคราะห์ว่าข้อมูลชุดนี้เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ โดยดัชนี KMO จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน ส่วนค่าในช่วงอื่น ๆ แปลความหมาย ดังนี้ (Hair et al., 2006, pp. 114-115)

0.80 ขึ้นไป	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์ห้องค้ประกอบดีมาก
0.70-0.79	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์ห้องค้ประกอบดี
0.60-0.69	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์ห้องค้ประกอบปานกลาง
0.50-0.59	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์ห้องค้ประกอบน้อย
น้อยกว่า 0.50	ไม่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ห้องค้ประกอบ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดตามที่นิยม คือ ข้อมูลต้องมีค่าค้ช้ KMO มากกว่า 0.50 จึงจะนำมาวิเคราะห์ห้องค้ประกอบ

ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett's test of sphericity) ใช้ทดสอบว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าค่าสถิติของ Bartlett มีนัยสำคัญแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำไปวิเคราะห์ห้องค้ประกอบได้ (สุกมาศ อังสุโชติ และคณะ, 2557, หน้า 98)

ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square: X^2) ในการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยัน ไม่ควรมี นัยสำคัญ อัตราส่วนไค-สแควร์ ($Chi-Square: X^2 / df$) ในการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยัน (Bollen, 1989, p. 278)

ค่าระหว่าง 2.00-5.00 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

น้อยกว่า 2.00 สอดคล้องกลมกลืนดี

อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ ($Chi-Square: X^2 / df$) น้อยกว่า 3.00 ถือว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Mueller, 1996) หากความแตกต่างระหว่างโมเดลองค์ประกอบกับโมเดลข้อมูลเชิงประจักษ์มีเพียงเล็กน้อย ก็ทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์ มีนัยสำคัญทางสถิติ (Wang, Fan, & Willson, 1996) จึงไม่ควรใช้สถิติไค-สแควร์เพียงค่าเดียว ในการสรุปความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen & Long, 1993)

ค่า Factor loading ในการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยัน ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.30

ค่า $RMSEA$ ใช้ประเมินความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Diamantopoulos & Siguaw, 2000, p. 85)

น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า สอดคล้องกลมกลืนดี

ค่าระหว่าง 0.05-0.08 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

ค่าระหว่าง 0.08-0.10 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนไม่ค่อยดี

ตั้งแต่ 0.10 ขึ้นไป แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนไม่ดี

ในการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ พิจารณาความสอดคล้องของโมเดล ต้องมีค่า $RMSEA$ ต่ำกว่า 0.08

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) ซึ่งแสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Diamantopoulos & Siguaw, 2000, p. 87)

ค่าดัชนีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี

ค่าดัชนี 0.90-0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

ในการวิเคราะห์ห้อยคล้องประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี พิจารณาความสอดคล้องของโมเดล ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*Comparative fit index: CFI*) เป็นดัชนีที่บอกว่าโมเดลที่นำมาตรวจสอบดีกว่าโมเดลที่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Kaplan, 2000, p. 110)

ค่าดัชนีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี

ค่าดัชนี 0.90-0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

ถ้าดัชนี *CFI* (*Comparative fit index*) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ มีค่ามากกว่า 0.95 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hu & Bentler, 1999)

ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน (*Standardized root mean square: SRMR*) เป็นค่าสรุปของ *Standardized residual* ใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Diamantopoulos & Siguaw, 2000, p. 88) ค่าดัชนีน้อยกว่า 0.05 โมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินตัวบ่งชี้ทั้ง 400 ฉบับ มาหาระดับความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงประยุกต์จากสัมมนา ธรณิตย์ (2553, หน้า 175-182) ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (*Likelihood*) พิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุในอดีต ปัจจุบันหรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต ซึ่งสามารถกำหนดระดับโอกาสที่จะเกิด

เหตุการณ์ต่าง ๆ เป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย น้อยมาก โดยใช้เกณฑ์ ดังตาราง

ตารางที่ 10 เกณฑ์แสดงโอกาสเกิดความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ความถี่ที่เกิดขึ้น (เฉลี่ย)	ร้อยละโอกาสที่จะเกิด	ระดับคะแนน
สูงมาก/ บ่อยมาก	มากกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน	มากกว่า 80	5
สูง/ บ่อย	ระหว่าง 1-6 เดือน ต่อครั้ง	70-79	4
ปานกลาง	ระหว่าง 6-12 เดือน ต่อครั้ง	60-69	3
น้อย/ ไม่บ่อย	มากกว่า 1 ปี ต่อครั้ง	50-59	2
น้อยมาก/ นาน ๆ ครั้ง	มากกว่า 5 ปี ต่อครั้ง	น้อยกว่า 50	1

ผลกระทบ (Impact) เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสียหายที่คาดว่าจะได้รับ สามารถแบ่งระดับของผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ดังตาราง

ตารางที่ 11 เกณฑ์ผลกระทบ

ผลกระทบ (ความรุนแรง)	คำนิยาม
1	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์น้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบเลย)
2	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์น้อย
3	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ปานกลาง
4	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มาก
5	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ดังภาพต่อไปนี้

ตารางที่ 12 เกณฑ์ระดับความเสี่ยง

Risk assessment matrix			โอกาสที่จะเกิด				
			ต่ำมาก/ น้อยมาก	ต่ำ/น้อย	ปานกลาง	สูง/วิกฤต	สูงมาก/ หายนะ
			1	2	3	4	5
ผลกระทบ/ ความรุนแรง	สูงมาก	5	5	10	15	20	25
	หายนะ						
	สูง/วิกฤต	4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง	3	3	6	9	12	15
	ต่ำ/น้อย	2	2	4	6	8	10
	ไม่เป็นสาระสำคัญ น้อยมาก	1	1	2	3	4	5

เกณฑ์ในการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ

เกณฑ์ในการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบในการวิจัยครั้งนี้ หาได้จากการคำนวณจากผลคูณระหว่างโอกาสกับผลกระทบที่จะเกิด โดยแสดงจากสูตรและเปรียบเทียบหาค่าระดับคะแนนตามตารางประยุกต์จากตารางระดับความเสี่ยงของกลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 ข, หน้า 30)

สภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ = โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) x ผลกระทบ (Impact)

ตารางที่ 13 เกณฑ์ในการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ต่ำ	1-3	ระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	4-9	ระดับที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
สูง	10-16	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
สูงมาก	17-25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

ตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการหาสร้างแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

เกณฑ์การใช้กลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ

การสร้างแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบในขั้นตอนนี้จะใช้กลยุทธ์ 4T เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยง โดยใช้กลยุทธ์สำหรับจัดการความเสี่ยงมี 4 แบบ รวมเรียกว่า 4T STRATEGIES (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 ข, หน้า 32-34) ดังนี้

1. Take-การยอมรับความเสี่ยง (Risk acceptance)

การยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดการหรือสร้างระบบควบคุม อาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์ที่ได้ แต่ก็ควรมีมาตรการติดตามและดูแล เช่น การกำหนดระดับของผลกระทบที่ยอมรับได้ เตรียมแผนการตั้งรับ/จัดการความเสี่ยง เป็นต้น

2. Treat-การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Risk reduction/ Control)

การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย เช่น ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ วางมาตรการเชิงรุก เป็นต้น

3. Terminate-การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance)

การหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น งดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและจะนำมาซึ่งความเสี่ยง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ลดขอบเขตการดำเนินการ เป็นต้น

4. Transfer-การกระจาย/โอนความเสี่ยง (Risk sharing/ Spreading)

การกระจายทรัพย์สินหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย เช่น การประกันทรัพย์สิน เพื่อโอนความเสี่ยงไปยังบริษัทประกัน การจ้างบริษัทภายนอกให้ทำงานบางส่วนแทน การทำสำเนาเอกสารหลาย ๆ ชุด การกระจายที่เก็บทรัพย์สินมีค่า เป็นต้น

เกณฑ์กำหนดการตอบสนองความเสี่ยง

การกำหนดมาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยงจะเป็นการกำหนดวิธีการที่จัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นให้ลดลง โดยนำระดับความเสี่ยงมากำหนดลงในแผนผังเมทริกซ์แสดงระดับความเสี่ยง (Risk matrix) ซึ่งแบ่งระดับของความเสี่ยง ดังนี้

ความเสี่ยงสูงมาก (Extreme, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 17-25) จะต้องมีการกำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยทันที โดยใช้กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer) หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

ความเสี่ยงสูง (High, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 10-16) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่ออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer) หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยมีระดับความสำคัญในการดำเนินงาน หรือการจัดสรรงบประมาณให้น้อยกว่าระดับความเสี่ยงสูงมาก

ความเสี่ยงปานกลาง (Medium, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 4-9) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้

ความเสี่ยงต่ำ (Low, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ กับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ในทางกลับกันอาจมีการทบทวนระบบควบคุมภายในใหม่ เพื่อให้ผ่อนคลายการควบคุมได้ระดับหนึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำตัวบ่งชี้ความเสี่ยงที่ได้รับการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างมาหาระดับความเสี่ยงและจัดทำร่างแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกใช้กลยุทธ์ (4T'STRATEGIES) และแนวทางการดำเนินงาน สร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

2. นำร่างแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมในการใช้กลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีค่าระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบมีความเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบมีความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบมีความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบมีความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน
 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	ประธานกรรมการหลักสูตรการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ผู้อำนวยการ ดร.สิทธิพงศ์ ตั้งศร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนตะค้อ
จังหวัดนครสวรรค์
3. ผู้อำนวยการ ดร.ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดจิกลาด
จังหวัดนครสวรรค์
4. ดร.พฤษทิพย์ พฤติกุล	รองคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

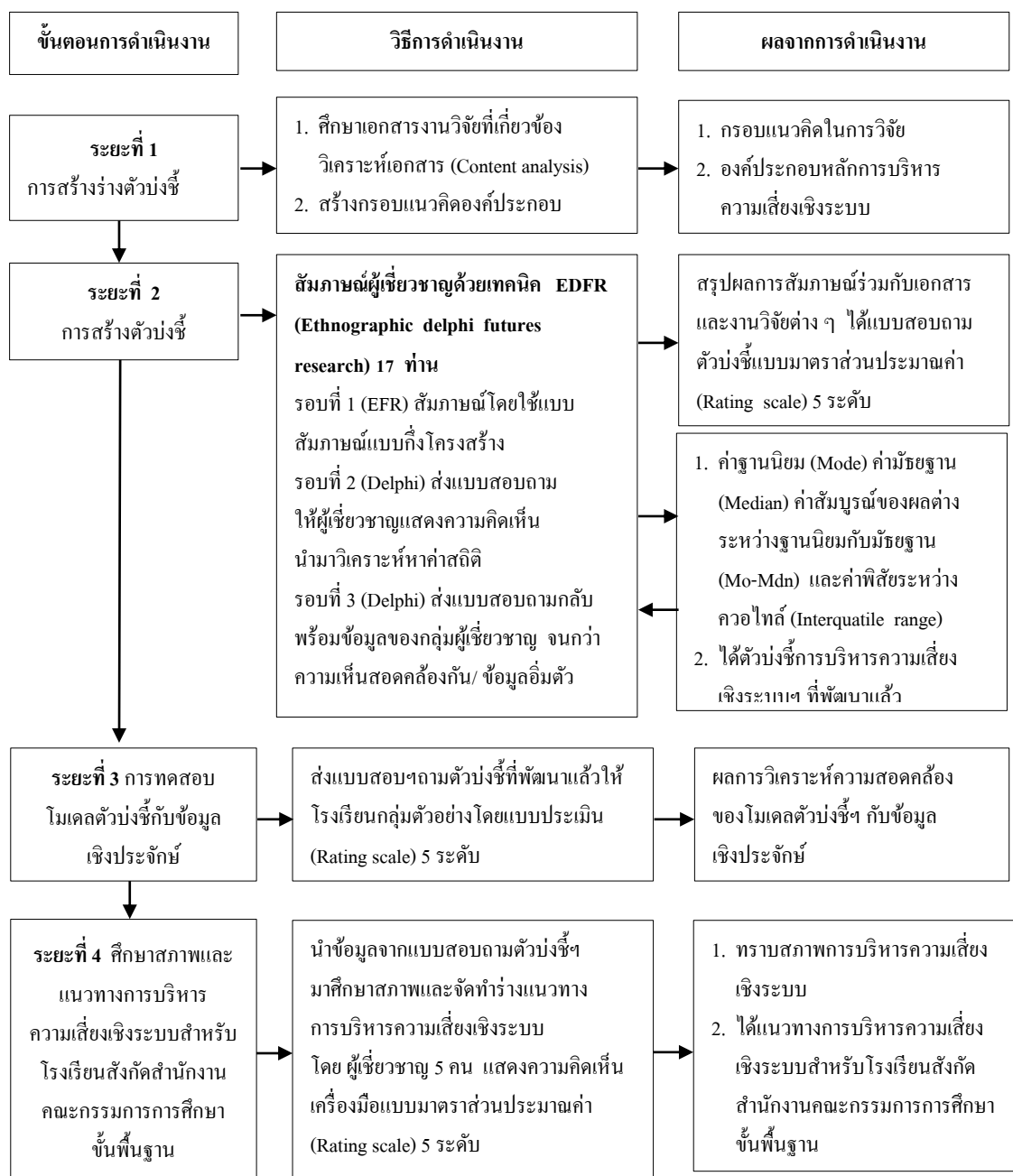
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างละ 1 ชุด การเก็บข้อมูลดำเนินการอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2559 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการประเมินความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) มีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 30)

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยสรุป สามารถแสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหาร
ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังภาพที่ 11 ดังนี้

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ จำแนกตัวบ่งชี้ตามทฤษฎีระบบเป็นกรอบแนวคิดในการสังเคราะห์ สามารถจำแนกองค์ประกอบได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ องค์ประกอบด้านผลผลิต องค์ประกอบด้านผลกระทบ และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน มีขั้นตอนดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสอบถามถึงโครงสร้าง (EFR)

ขั้นตอนที่ 2 การทำเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การทำเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 2 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยแบบสอบถามถึงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic delphi futures research) รอบที่หนึ่งจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน การสัมภาษณ์ EDFR รอบที่หนึ่ง มีลักษณะคล้ายกับ EFR แต่มีความยืดหยุ่นมากกว่าโดยผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายการวิจัย เวลา งบประมาณ และสถานการณ์ของการวิจัยได้ด้วยการยืดรูปแบบ EFR โดยเริ่มจากภาพที่มองโลกตามความเป็นไปในแง่บวก (Optimistic-realistic: O-R) ภาพที่มองโลกตามความเป็นไปในแง่ลบ (Pessimistic-realistic: P-R) และภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด (Most-probable: M-P) และเลือกสัมภาษณ์เฉพาะแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ตามความคาดหมายของผู้เชี่ยวชาญ ผลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งที่สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญ เพื่อประสิทธิภาพที่ดีในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวไว้ว่า

“ความเสี่ยงมีความสำคัญสถานศึกษาต้องคำนึงถึง” หากมีการจัดการที่ดีนั้นย่อมหมายถึงประสิทธิผลที่จะเกิดตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้ตั้งเป้าหมายไว้ หากสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างจริงจังและพัฒนาการจัดการบริหารความเสี่ยงของตน จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นในลักษณะเดียวกันไว้ว่า

“ความเสี่ยงมีความสำคัญที่ต้องเฝ้าระวังเพื่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องค้นหาความเสี่ยง และนำไปจัดทำแผนป้องกันความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำไปใช้ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ สรุปผลจากการควบคุมความเสี่ยงเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการต่อไป”

“ความเสี่ยงมีความสำคัญส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ติดตามกระบวนการความเสี่ยงอย่างเป็นระยะ ต่อเนื่อง เป็นหลักประกันความเสี่ยงก่อนทำและหลังทำ หากไม่มีการจัดทำความเสี่ยงการบริหารจัดการก็ไร้ทิศทาง” จะเห็นได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการบริหารความเสี่ยงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รวมไปถึงแผนการดำเนินงาน กระบวนการการควบคุมความเสี่ยง การดำเนินการติดตาม และควบคุม เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงครอบคลุมกระบวนการทำงานและดำเนินการอย่างเป็นระบบ ดังจะเห็นได้ว่า “การประกันความเสี่ยงป้องกันแนวโน้มความไม่สำเร็จในอนาคต มีภูมิคุ้มกัน ปัญหาคือการเข้าใจความเสี่ยง และการประกันความเสี่ยงภายในต้องเข้มแข็ง” จากทัศนะดังกล่าวหากสถานศึกษาไม่เข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงก็ไม่สามารถดำเนินการจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้ จะทำให้

สถานศึกษาไม่สามารถที่จะระบุความเสี่ยง และค้นหาความเสี่ยงของตนได้ การบริหารจัดการความเสี่ยงก็ไม่เกิดขึ้น ดังทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่ได้กล่าวว่า

“ปัจจัยต่าง ๆ ต้องการคุณภาพ อะไรที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต้องควบคุม จำเป็นอย่างยิ่งต้องศึกษาสาเหตุปัจจัย ผลเกิดจากเหตุ ถ้ารู้เหตุความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ ก็สามารถควบคุมได้ คุณภาพต้องศึกษาควบคุม เริ่มจากความเห็นที่ถูกต้อง ใส่ใจ บันทึกลงประสิทธิภาพและคุณภาพองค์กร เนื่องจากไม่มีหลักประกัน องค์กรต้องตรวจเช็คความปลอดภัยและความเสี่ยง มีการตรวจสอบอยู่เสมอ มีระบบการตรวจเช็ค องค์กรที่มีความเสี่ยงต้องใส่ใจตรวจเช็คพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยง เพื่อความปลอดภัย ความมั่นใจ และคุณภาพ”

“การตรวจสอบความเสี่ยงน้อยมาก ขาดการตระหนักรับรู้ จำเป็นต้องมีการป้องกันเพื่อลดความเสียหาย มองความเสี่ยงจากวิกฤตให้เป็นโอกาส”

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่า หากองค์กรหรือสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ไม่สร้างความตระหนัก ไม่มีกระบวนการควบคุมและจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิด ไม่สร้างหลักประกันความสำเร็จ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงกับผลผลิตที่เป็นพันธกิจหลักของตน จึงต้องระบุความเสี่ยงของตนเองให้ได้ดังทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่ได้กล่าวไว้ว่า

“ภาพรวมจุดอ่อน จุดแข็ง ข้อมูลพื้นฐาน ต้องส่งเสริมแก้ไข ถ้าจำแนกเป็นความเสี่ยงบุคลากรเสี่ยงที่สุด การบริหารองค์กรคนสำคัญที่สุด ต้องใช้คนให้ถูกกับงาน โรงเรียนบริหารจัดการครู ตั้งเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แล้วส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายของโรงเรียน ไม่ใช่งานการเงินเพียงอย่างเดียว”

“ความเสี่ยงส่งผลต่อสถานศึกษาต้องจัดการ”

จากความเห็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษาย่อมมีโอกาสเกิดความเสี่ยงได้ทั้งสิ้น ไม่ได้มีแต่ความเสี่ยงทางการบริหารการเงินเพียงอย่างเดียว ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรควบคุมความเสี่ยงของตน

“มีความจำเป็น มีการป้องกันและพัฒนา ทำเป็นปกติมีความเสี่ยงทุกด้าน ควรบริหารจัดการความเสี่ยงควบคู่การบริหารสถานศึกษา ป้องกันตามความเหมาะสม”

“ความเสี่ยงมีความจำเป็นเพื่อการบริหารจุดสำคัญของสถานศึกษา หากไม่ตรวจสอบไม่มีการพัฒนา หากกระบวนการดีไม่ต้องประกันความเสี่ยง”

และการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาที่ดีและทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ครอบคลุมภารกิจต่าง ๆ ดังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้กล่าวว่า

“ควรจะมีการควบคุมความเสี่ยงของสถานศึกษา ในงานทั้ง 4 ฝ่าย”

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งมีทัศนคติสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษามีโอกาสไม่ประสบความสำเร็จและเกิดผลกระทบอย่างรุนแรงในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ต่อไปดังแสดงผลการวิจัยในส่วนที่ 2 ดังนี้

ส่วนที่ 2 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้ แสดงดังตารางที่ 14 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 14 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
1. บุคลากร	ด้านบุคลากร	ด้านบุคลากร	การบริหารความเสี่ยง
	เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553, หน้า 111) ผู้บริหาร	กระบวนการสอบ	เชิงระบบด้านปัจจัย
	มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ และมีความสามารถ	แข่งขันบรรจุแต่งตั้ง	นำเข้ามีตัวบ่งชี้ ได้แก่
	การบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ อัตราส่วนของ	บุคลากร	การสอบแข่งขันบรรจุ
	ครูกับนักเรียนมีความเหมาะสมกับสถานศึกษา	การสรรหาครูต้องมี	แต่งตั้งบุคลากร
	ครูมีความรู้ ความสามารถ ตรงกับหน้าที่	ประสิทธิภาพ ป้องกัน	
	รับผิดชอบ ครูมีความสามารถจัดการเรียน	การทุจริตการสอบ ครู	
	การสอนอย่างน่าสนใจ ทำทนายและมีประสิทธิภาพ		
	ผู้เรียนมีพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	ชวนพิศ สิทธิธาดา (2552, หน้า 236-237) กล่าวว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ได้แก่ มองการณ์ไกล ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อระเบียบคุณภาพและความถูกต้อง ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานที่ดี ควรเน้นความสำคัญด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ ความสามารถในการโน้มน้าวใจได้ ดึงความสนใจหรือกำหนดให้ผู้อื่นทำงานด้วยความเต็มใจได้ การสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนมีวัตถุประสงค์ตรงกัน โดยกระตุ้นการทำงานมีความมีความตื่นตัวเร้าใจ ไม่น่าเบื่อ จัดสรรผลประโยชน์แก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึงและยุติธรรม ให้กำลังใจผู้บริหาร ต้องสร้างความปรองดองและความสามัคคี ในโรงเรียน รวมถึงยอมรับปัญหาและข้อผิดพลาดในการทำงาน มีการจูงใจผู้อื่นเพื่อการทำงานที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสร้างแรงกระตุ้นในการทำงาน และที่สำคัญผู้บริหารจัดการกับความขัดแย้งได้ดี สามารถเข้าใจความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มต่าง ๆ แล้วหาสิ่งที่เป็นความคิดเห็นร่วมกันออกมาได้ พัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ควรเน้นการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน ให้ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีการจัดเตรียมแผนการรองรับภาวะฉุกเฉิน และสามารถเข้าใจวิธีการ	การดำเนินการสอบครู สรรหาตามวิชาเอก มีความรู้ ความสามารถ ลักษณะบุคคล มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ต้องมีสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ ไม่ว่า จะเป็นสมรรถนะหลัก สมรรถนะรอง และ สมรรถนะประจำ สายงานตามระเบียบ บริหารงานบุคคลก่อน เข้าสู่ตำแหน่งทุก ตำแหน่ง ผู้บริหารต้องมีภาวะ ผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานได้ คล้อยตาม วิธีการปฏิบัติ กระบวนการทำงาน ที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ทักษะความคิด จรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ใน การบริหาร ความคิดเชิงระบบการตัดสินใจ ภาวะลักษณะที่ดี ความเป็น ประชาธิปไตยและ มีความรู้ใน การปฏิบัติงาน โรงเรียนมีจำนวน ครูและบุคลากร ที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนตาม เกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรงตาม ความต้องการ จำนวนนักเรียน มีสัดส่วนเหมาะสม กับห้องเรียน ครูมีความรู้ ความสามารถใน วิชาที่สอน เข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและ เป้าหมายการจัด การศึกษาของ หลักสูตร

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ปฏิบัติการในการทำงานแบบใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งความคาดหวังสูงในการทำงาน และผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความเด็ดขาดในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในระบบการทำงาน</p> <p>ชูชาติ รักอุ (2555, หน้า 325) เปิดโอกาสสนับสนุนให้ครูร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น หลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน การพัฒนาโรงเรียน ติดต่อประสานสัมพันธ์กับองค์กรเอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ สถาบันการศึกษาอื่น เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมมีพลังและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานที่สนองตอบความต้องการของโรงเรียน</p> <p>ไพรวลัย เหล็งสุดใจ (2555, หน้า 234-238) จรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร โรงเรียน มีความซื่อสัตย์และสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยทุกคน มีความโปร่งใสในทุก ๆ ด้าน สามารถให้การอธิบายและให้เหตุผลได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ปฏิบัติงานบนผลประโยชน์ของโรงเรียน ไม่ฉวยโอกาสนำมาสู่ผลประโยชน์ของตนเอง คำนึงถึงสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและความสำเร็จ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ วางตนเสมอต้นเสมอปลายกับครูทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้การสนับสนุนครูและนักเรียน มีความรักดีต่อองค์กร ให้ความสำคัญและสิทธิที่เท่าเทียมกัน</p>	<p>มีคุณภาพ วิสัยทัศน์ ในการบริหาร ผู้บริหารมีสมรรถนะ ภาวะผู้นำ ความรู้ ความสามารถ จรรยาบรรณวิชาชีพ วิสัยทัศน์ ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดีน่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณลักษณะที่ดีในการทำงานตามสายงาน ผู้บริหารและครู เป็นมืออาชีพ ผู้บริหารมีทักษะการจัดการ มีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ ครูมีคุณลักษณะที่ดี นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่ดี</p>	<p>กรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการศึกษา โรงเรียน มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม คณะกรรมการ ดำเนินการและมีแผนการระดมทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ใช้จ่ายงบประมาณ การจัดการศึกษาของโรงเรียน มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา โรงเรียนและชุมชนร่วมรักษา พัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม ให้อยู่ในสภาพมั่นคงปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	แก่ครูและนักเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้น และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติตนต่อตนเองและ ผู้อื่น มีความเคารพในความแตกต่างทางเพศ ฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด ความพิการ หรืออุปถัมภ์ภายนอกของร่างกาย มี ความยืดหยุ่นผ่อนปรน ใจกว้างต่อการวิพากษ์ วิจารณ์จุดเด่นจุดด้อยของตน สนับสนุน ส่งเสริม ให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาได้แสดงความสามารถ และผลงานของเขาในทุกวิถีทาง ใช้ภาษาใน การสื่อสารอย่างเหมาะสม เคารพในอุดมการณ์ ความคิดเห็น และความแตกต่างของทุก ๆ คน สร้างสัมพันธภาพกับผู้ปกครองปฏิบัติหน้าที่ ให้นักเรียนไปสู่ความสำเร็จที่แท้จริง เสริมแรงจิตใจแก่ครูที่ท้อแท้หรือขาดกำลังใจ ยึดถือในเกียรติยศ ศักดิ์ศรี และจรรยาบรรณใน วิชาชีพทางการศึกษาอย่างเคร่งครัด ส่งเสริม เผยแพร่ภาพลักษณ์วิชาชีพทางการศึกษาให้เป็น ที่ปรากฏให้มากที่สุด มีความรู้เชี่ยวชาญ ด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับและปฏิบัติ ตามกฎระเบียบในหน้าที่บริหาร โรงเรียนอย่าง เคร่งครัด สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	ครูมีสมรรถนะใน การสอนและมีพฤติกรรม ทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครู ครูมีสมรรถนะ จรรยาบรรณในวิชาชีพ ภาพลักษณ์ที่ดี ทักษะ การสอน ครู เชี่ยวชาญการสอน คุณธรรม มีความเป็นครู มีสมรรถนะประจำ สายงาน กรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง กรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับ การศึกษา มีความรู้ ทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาร่วมกับ โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมการดำเนิน กิจกรรม	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการศึกษาเพื่อ การเรียนการสอน และเทคโนโลยี ในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศ กระบวนการทำงาน ที่เป็นระบบ การกำกับติดตาม การประเมินผล การดำเนินงาน และ นำผลการปฏิบัติงาน มาปรับปรุงใน การทำงาน หลักการบริหาร โรงเรียน ดำเนินงาน ตามกรอบภาระงาน เทคนิค การบริหารที่ เหมาะสมกับบริบท โรงเรียน การมีส่วนร่วม ในการจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียน
	สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 315-316) มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ดีและมีอารมณ์ ความมั่นคง ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและ กระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดให้กับนักเรียน มีการสื่อสาร สร้างความผูกพันกับครู บุคลากร	กรรมการสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง มีความรู้ ความสามารถ จำนวน นักเรียนเพียงพอต่อ ห้องเรียน นักเรียน มีความรู้พื้นฐาน สมรรถนะประจำสายงาน	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวป่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวป่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งคำพูดและการกระทำ ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีการปกป้องผลประโยชน์ของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ปรับปรุงผลการดำเนินงาน มีการทบทวนตัวชี้วัด มีการพัฒนาตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่องเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 116)</p> <p>ผู้บริหารมืออาชีพ เป็นผู้บริหารที่มีความหนักแน่นและความชัดเจนในการบริหารเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง สร้างความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชนได้และสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรมีความรับผิดชอบร่วมกัน โดยให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการวางแผนในการกำหนดนโยบาย พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา</p> <p>วรลักษณ์ จันทน์ผา (2555, หน้า 293)</p> <p>คุณลักษณะของครู ประกอบด้วย ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี ครูมีความเสียสละอุทิศเวลา และปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ครูมีความตั้งใจพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง ครูมีความรู้ความสามารถ ครูมีความประพฤติดี ครูมีความเอาใจใส่ต่อนักเรียนและการเรียนการสอน</p> <p>เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547, หน้า 112-114)</p> <p>สัดส่วนภาระงานสอนและงานพิเศษของครูต่อสัปดาห์ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและปฏิบัติได้</p>	<p>และความพร้อม</p> <p>การคัดเลือกนักเรียน</p> <p>เข้าสู่สถานศึกษา</p> <p>พฤติกรรมที่พึงประสงค์</p> <p>นักเรียนมีการคัดเลือก</p> <p>การออกกลางคัน</p> <p>การจบการศึกษา</p> <p>นักเรียนเป็นไปตาม</p> <p>เกณฑ์ สัดส่วนเหมาะสม</p> <p>กับห้องเรียน กระบวนการคัดเลือก</p>	<p>ความสอดคล้อง</p> <p>กับบริบทโรงเรียน</p> <p>การแปลงกลยุทธ์</p> <p>ไปสู่การปฏิบัติ</p> <p>การติดตามผล</p> <p>การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>สถานศึกษามีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามเกณฑ์ ครุมีวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ปฏิบัติและทำงานอย่างมีคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจและมีความผูกพันในอาชีพ มีความเอื้ออาทร เข้าใจ เอาใจใส่ผู้เรียนทุกคน อย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์และควบคุมอารมณ์ได้ มีความยุติธรรมซื่อสัตย์รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา อุทิศตนในการพัฒนาผู้เรียน วางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติและบุคลิกภาพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความสามารถในการใช้และผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหากระบวนการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของหลักสูตร หลักการและเป้าหมายการจัดการศึกษา</p> <p>ผู้บริหารมีความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ มีความสนใจแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาปรับปรุงงานและถ่ายทอดให้ผู้ร่วมงานได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้เรื่องหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง สามารถให้การนิเทศและช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p>		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>วรรณวิสา กิจสนิท (2552, หน้า 38-39)</p> <p>จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู พบว่า มีองค์ประกอบหลักของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ประกอบด้วย มีความรอบรู้ มีความรู้ดีในวิชาที่สอน มีความรู้ในวิธีสอน มีความรู้ด้านเทคนิคการสอน มีความรู้ในภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในห้องเรียน มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นครูด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย เป็นผู้มีความยืดหยุ่นผ่อนปรนในการอบรมสั่งสอน เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีไปปฏิบัติได้ มีความริเริ่มสร้างสรรค์และค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงวิธีสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและสังคม เลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียน สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ</p>		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ประกอบด้วย การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน มีความตั้งใจในการทำงาน อุทิศเวลาในการทำงาน ปฏิบัติหน้าที่การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นคนเปิดเผย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดแก่ผู้เรียน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและชุมชน อย่างสร้างสรรค์ มีเมตตา กรุณา มีความเสียสละ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ แต่งกายเหมาะสมและมีสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลดี ตรงต่อเวลา มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน มีสัมพันธภาพที่ดีกับศิษย์ เพื่อนครู ผู้ปกครอง ชุมชน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ และสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ภาษาและการวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง</p>		
2. งบประมาณ	<p>ด้านงบประมาณ ทรัพยากร เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547, หน้า 114-115) มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว และชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วม ในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ใน การจัดการศึกษา</p>	<p>ด้านงบประมาณ ทรัพยากร มีการจัดสรรทรัพยากร อย่างเป็นระบบ และมี ส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ควรยึดตามรายหัว นักเรียนควรยึดตาม จุดเน้น</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวป่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวป่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา มีรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการระดมการจัดสรร การใช้และการประเมินผลการใช้งบประมาณและทรัพยากรที่สามารถตรวจสอบได้ ชุมชนมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการลงทุนทางการศึกษา</p> <p>พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 204) อิศระในการตัดสินใจควบคู่กับความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยตรวจสอบจากคุณภาพนักเรียน โรงเรียนมีสิทธิในทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีผู้มอบหรือบริจาคให้โดยมีกฎหมายการบริหารงบประมาณเฉพาะ การถือครองกรรมสิทธิ์นั้น ๆ เพื่อสามารถนำไปบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนและชุมชนมีพันธะร่วมกัน</p> <p>ในการบำรุงรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงปลอดภัย พร้อมเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างเสริมโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน</p>	<p>โรงเรียนต้องมี การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีคณะกรรมการ ดำเนินการและมีแผน การระดมทรัพยากร ใช้จ่ายเงินให้เกิด ความคุ้มค่า ส่งผลต่อ ผู้เรียนมากที่สุด</p>	
3. เทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์	<p>ด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 94) ด้านเทคโนโลยี การจัดทำมีการนำเอาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน มีการพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนรู้</p>	<p>ด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>ห้องปฏิบัติการ สถานที่พร้อมต่อ การจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ปลอดภัย เพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียน</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา มีรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการระดมการจัดสรร การใช้และการประเมินผลการใช้งบประมาณและทรัพยากรที่สามารถตรวจสอบได้ ชุมชนมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการลงทุนทางการศึกษา</p> <p>พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 204) อิศระในการตัดสินใจควบคู่กับความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยตรวจสอบจากคุณภาพนักเรียน โรงเรียนมีสิทธิในทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีผู้มอบหรือบริจาคให้ โดยที่มีกฎหมายการบริหารงบประมาณเฉพาะ การถือครองกรรมสิทธิ์นั้น ๆ เพื่อสามารถนำไปบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนและชุมชนมีพันธะร่วมกัน</p> <p>ในการบำรุงรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงปลอดภัย พร้อมเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างเสริมโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน</p> <p>เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547, หน้า 115-116) สถานศึกษามีนโยบายและแผนการผลิตและพัฒนาแบบเรียน เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ มีแหล่งการเรียนรู้และแหล่งบริการด้านการเรียนการสอนตามความจำเป็น เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและ</p>	<p>โรงเรียนต้องมี การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีคณะกรรมการ ดำเนินการและมีแผน การระดมทรัพยากร ใช้จ่ายเงินให้เกิด ความคุ้มค่า ส่งผลต่อ ผู้เรียนมากที่สุด มีเทคโนโลยีในการบริหารงานและ จัดการเรียนการสอน สื่อวัสดุในการเรียน การสอนเพียงพอ ทันสมัย มีอินเทอร์เน็ต จัดหาให้มีวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่พร้อมในการจัดการเรียนรู้</p> <p>ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีการติดต่อ สื่อสารทันสมัย เพียงพอ มีข้อมูลและสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ในการพัฒนา และบริหารจัดการได้</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สถานศึกษามีแบบเรียนตำรา สื่อทางวิชาการ ที่เป็นผลงานจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยของครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>กรองทอง เขียนทอง (2555, หน้า 129)</p> <p>ให้นิยามเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของสารสนเทศที่ได้รับจากคอมพิวเตอร์และรู้จักเลือกสรรส่วนที่เป็นสาระสำคัญ มาใช้ประโยชน์ในการบริหารและตัดสินใจ บริหารเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงสมาชิกทุกคนของสถานศึกษาและเชื่อมโยงไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่อยู่ภายนอกสถานศึกษาด้วย สร้างระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีลักษณะที่ให้ข้อมูลได้ทันทีที่เกิดขึ้นจริง มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารอย่างทันสมัยไว้บริการแก่สาธารณชน</p> <p>มีระบบการรักษาความปลอดภัยข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ ควบคุมการใช้ข้อมูลและระบบงานคอมพิวเตอร์ พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและการบริหารได้อย่างเหมาะสม มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ</p>		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
4. การจัดการ	<p>ด้านการจัดการ</p> <p>สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 318)</p> <p>โรงเรียนศึกษาความต้องการ ความคาดหวังและความนิยมนักเรียนผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งนำมาสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประกอบในการจัดทำแผนการศึกษา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีการติดตามและประเมินผลนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพ ด้านการบริหาร เพื่อรวบรวมข้อมูลย้อนกลับและนำไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงานต่อไปได้ มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ มีความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษาในการแสวงหาความร่วมมือในการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน</p> <p>ชูชาติ รักอุ (2555, หน้า 327) ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดลำดับความสำคัญการทำงานและบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของครูบรรจุใหม่ นำผลการปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนอื่นและองค์กรอื่นมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน กระตุ้นครูปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมครูวิจัยและ</p>	<p>ด้านการจัดการ</p> <p>การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีการจัดการอย่างเป็นระบบ การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผล การดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน</p> <p>มีคณะกรรมการกำกับติดตามการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดองค์กร การกำกับติดตาม ประเมินผลที่ดี ใช้คุณภาพเป็นตัวตั้ง</p> <p>การจัดการเป็นระบบ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นการมีส่วนร่วม วางระบบกำกับ ติดตามการดำเนินงาน เป็นระยะ มีการวางแผน กระจายอำนาจ การสั่งการ การควบคุมขนาดองค์กร</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>พัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่</p> <p>การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจการบริหารงานในโรงเรียน ตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการให้ครูปฏิบัติตามกรอบภาระงาน พัฒนางานจัดทำรายงานการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพความสำเร็จของตนเองอยู่เสมอ มีความรู้ เทคนิคการบริหารทันสมัยอยู่เสมอสามารถเรียนรู้และปรับตัวได้รวดเร็ว</p> <p>เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547, หน้า 110-111)</p> <p>สถานศึกษากำหนดโครงสร้างการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน สถานศึกษากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนิเทศภายในที่ชัดเจน นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา ระบบบริหารจัดการในสถานศึกษามีความชัดเจนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ครู และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมกันจัดการศึกษา</p>	<p>การบริหารโรงเรียน</p> <p>เป็นฐาน มีส่วนร่วม</p> <p>ทุกภาคส่วน (SBM)</p> <p>การกระจายอำนาจ</p> <p>การสั่งงานในองค์กร</p> <p>มีกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ</p> <p>มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและนำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา</p> <p>มีมาตรฐานในการจัดการ และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>การจัดการแบบควบคุมคุณภาพ</p> <p>มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายตลอดเวลา</p> <p>เน้นการประเมิน</p> <p>ปรับปรุงคุณภาพทุกจุด</p> <p>มีการบริหารจัดการที่ดี</p> <p>ไม่ตรงใจทย์และทิศทางโรงเรียน</p> <p>ไม่เหมาะกับบริบท</p> <p>การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหาร</p> <p>ใช้วงจรคุณภาพ</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
5. นโยบาย แผนงาน/ กลยุทธ์	<p>ด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์</p> <p>สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 317)</p> <p>โรงเรียนมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ มีการกำหนดกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร จัดทำแผนกำหนดการและผลการดำเนินการตามกรอบเวลาของการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว โดยวัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา มีการวิเคราะห์งาน ออกแบบงาน โดยการจัดเป็นกลุ่ม ฝ่าย แผนก ที่ควบคุมของชายและภารกิจเฉพาะของโรงเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ให้เกิดความสมดุลระหว่างโอกาสกับอุปสรรคทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนตามแผนกลยุทธ์ จัดทำแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติการและถ่ายทอดให้บุคลากรในโรงเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะเพื่อให้มั่นใจว่าระบบโดยรวมของแผนปฏิบัติการเสริมสร้างโรงเรียนไปในทางเดียวกันเพื่อให้นักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความมั่นใจ จัดทำคำบรรยายลักษณะงานในทุกตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน มีการทบทวนวิสัยทัศน์เป้าหมายและสถานภาพของโรงเรียนซึ่งบางครั้งอาจทำแผนฉุกเฉิน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า</p>	<p>ด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์</p> <p>มีการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของ สถานศึกษาเพื่อรวบรวม เป็นข้อมูลในการวางแผน เปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษาด้วยพื้นฐาน ข้อมูลที่ถูกต้อง มีแผนงานยุทธศาสตร์ ที่ดี สอดคล้องตามบริบท สถานศึกษาและนโยบาย ต้นสังกัด กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ สามารถ ปรับเปลี่ยนทันเหตุการณ์ นำไปสู่การปฏิบัติ การสร้างความเข้าใจใน ทิศทาง ของนโยบายและ แผนงานต่าง ๆ มีการจัดทำแผนงาน/ โครงการอย่างเป็นระบบ และนำไปใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 138-139) กลยุทธ์/ ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานไม่ตรงกับพันธกิจ/ แผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงนโยบายทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์/ พันธกิจของสถานศึกษา ขาดการติดตามผล การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ในการวัดผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ในการวัดผลการดำเนินงาน</p> <p>ไม่มีตัวชี้วัดผลงานที่แม่นยำในการเชื่อมโยงกับการขึ้นเงินเดือน/ เลื่อนระดับ พันธกิจที่กำหนดไว้ไม่สามารถทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้ แผนกลยุทธ์ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ เนื่องจากวางแผนไว้สูงเกินไป ไม่ได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับงบประมาณมากกว่าวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จ</p> <p>สมชิต บรรทัด (2556, หน้า 5) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์หมายถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนการบริหารดำเนินงาน และต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร มีเป้าหมายวิธีการดำเนินงาน การจัดสรร การติดตาม และแจ้งให้ทุกคนทราบอย่างชัดเจน ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป้าหมายขององค์กร ถ้าไม่เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้</p>	<p>มีนโยบายและแผนงานที่ดี มีแผนงานและยุทธศาสตร์ที่ดี การควบคุมแผนงาน กระบวนการสร้างแผนงาน การกำกับนโยบาย วิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน ทำทนายการทำงาน มีกระบวนการจัดทำแผนที่ดี สามารถแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>แผนงาน/ โครงการต่าง ๆ ต้องมีการประกันความเสี่ยง ชุมชนมีส่วนร่วม เน้นการประเมินและปรับปรุงคุณภาพ การปฏิบัติตามแผนงาน นโยบายและกลยุทธ์ มีกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง กระบวนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผน มีความเชื่อมโยงในโครงการ ประเมินย้อนกลับ ในเป้าประสงค์องค์กร</p>	

จากตารางที่ 14 แสดงการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า สามารถสังเคราะห์ ตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากร ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรงตามความต้องการของโรงเรียน จำนวน นักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม และมีพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละ อุทิศเวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา วางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่าง ความประพฤติและบุคลิกภาพ ครูมีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อ นักเรียน ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการจัดการศึกษาของหลักสูตร กรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง และกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับโรงเรียน

2. ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียน มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการระดมทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ตรวจสอบได้ องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัดการเรียน การสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีเทคโนโลยีใน

การบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบัน นำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน ใช้หลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตลอดเวลา การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

5. ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์สอดคล้องตามบริบทโรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์ สร้างความเข้าใจในทิศทางของนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ให้นักลากรในโรงเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียน วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์องค์กร

ตารางที่ 15 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย
และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
1. การ ดำเนินงาน	<p>ด้านการดำเนินงาน งานบริหารวิชาการ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 144) การดำเนินงานด้านหลักสูตร ขาดการวิเคราะห์ หลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่นไม่ได้พัฒนาให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น ขาดการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีโครงสร้างของ คณะทำงานด้านการพัฒนาหลักสูตร พัฒนา หลักสูตรไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ บุคลากร ขาดความรู้ ความสามารถ ในการวิเคราะห์ หลักสูตร การประเมินหลักสูตรไม่เป็นไปตาม เวลาที่กำหนด การจัดทำแผนการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนรู้ วัฒนชัย ธีรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 92) การจัด กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ บูรณาการตาม ความเหมาะสม จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริม บรรยากาศ สภาพแวดล้อม ใช้สื่อการเรียน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมีการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ</p>	<p>ด้านการดำเนินงาน งานบริหารวิชาการ หลักสูตรสถานศึกษา แผน สื่อการเรียน การสอน การนิเทศ การจัดการเรียน การวัดผล ประเมินผล ที่ชัดเจนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนสอน การวัดผล ประเมินผล แผนงานบริหารชัดเจน มีการประเมิน โครงการ จัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง วัดผลความสำเร็จของ เป้าหมาย เทคนิคของครูใน การจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน การนิเทศ การศึกษาเพื่อพัฒนา การสอน</p>	<p>การบริหาร ความเสี่ยงเชิงระบบ ด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวิเคราะห์ หลักสูตร เนื้อหา การเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน เทคนิคในการจัด การเรียนรู้ บทบาทการจัด การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การนิเทศภายใน โรงเรียน การวิจัยใน ชั้นเรียนและ การประกันคุณภาพ การศึกษา การดำเนิน โครงการ/ กิจกรรม อย่างเป็นระบบ คณะกรรมการ สถานศึกษา มีความสามารถ</p>

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 316) ครุมี เทคนิคการวัดผลประเมินผลนักเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดของมาตรฐาน การศึกษา มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีแผน การจัดการเรียนรู้มีเป้าหมายที่ชัดเจนหรือ วัตถุประสงค์ที่แน่นอนและมีความยืดหยุ่น ในเนื้อหาการเรียนการสอน มีกระบวนการสอน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของ ผู้เรียนและท้องถิ่น คำนึงถึงศักยภาพผู้เรียนและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย หลากหลาย กระตุ้น ความคิดของนักเรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพ สนับสนุนให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ มีระบบการส่งต่อนักเรียนทุกระดับชั้นอย่างมี คุณภาพ	การใช้งานวิจัย เป็นฐานในการเรียนรู้ การจัดการเรียน การสอนเป็นไปตาม หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัด การเรียนรู้เน้นผู้เรียน มีการใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้พัฒนา ผู้เรียน นักเรียนได้รับ การส่งเสริมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ สมรรถนะตามหลักสูตร สถานศึกษา ความเหมาะสมของ หลักสูตรกับบริบท ท้องถิ่น การวัดผล ประเมินผลด้วยเครื่องมือ ที่หลากหลาย เน้นผลงาน ตามสภาพจริง การประกันคุณภาพ ภายในควรเน้นสภาพจริง นำตัวบ่งชี้และมาตรฐาน การประกันคุณภาพ ภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ใน การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสถานศึกษา และการวัดผลการเรียน	การจัดระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน แหล่งเรียนรู้ มาตรการทำโทษ เด็กนักเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีความปลอดภัย ระบบการควบคุม ภายในและ ตรวจสอบภายใน ที่เข้มแข็ง การติดตาม การใช้งบประมาณ การจัดทำเอกสาร ด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การใช้ งบประมาณใน การพัฒนานักเรียน บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ทำงาน ตามระเบียบการเงิน และพัสดุ มีแผนงานการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์
	ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 138-144) วิธีสอนไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ขาดการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียน การสอน ขาดการนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ ขาดการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ จัดเนื้อหา การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดไม่ได้คำนึงถึง ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ขาดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผล การเรียนต่ำ ครูขาดการบันทึกผลการเรียน หลังจากการสอน ครูขาดทักษะในการเขียน โครงการเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ขาดการนำผลงานวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน ครูขาดทักษะในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการเรียนการสอน ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 13) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้ ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูมีการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการ ทางสติปัญญา ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ เหมาะสม ผสมกับการนำบริบทและภูมิปัญญา ของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วย ความเสมอภาค ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนา การจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและ ใช้ผลในการปรับการสอน ครูประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของ สถานศึกษา ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชา ที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ</p>	<p>การจัดการเรียนรู้ บทบาทครูต้องเปลี่ยน วิธีการสอน</p>	<p>การสร้างขวัญ และกำลังใจ การส่งเสริมและ พัฒนาบุคลากรให้มี ความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน การวางแผน ปฏิบัติงาน พัฒนา คน การหมุนเวียน หน้าที่การทำงาน ความยุติธรรม ในการพิจารณา ความดีความชอบ การส่งเสริม บุคลากรให้ ปฏิบัติงานอย่าง เต็มศักยภาพ มีความพึงพอใจ การควบคุม ดูแล และใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับใน การปฏิบัติงาน การสร้าง ความเข้าใจและ ส่งเสริมความรู้ เกี่ยวกับกฎระเบียบ และข้อบังคับของ ทางราชการ</p>

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p> <p>วัฒนชัย ธีรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 98)</p> <p>มีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถดำเนินการประเมินตนเองได้ นำเอามาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นหลักในการทำงาน จัดระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา</p> <p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 140)</p> <p>การประกันคุณภาพ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนิน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนางานประกันคุณภาพแบบต่างคนต่างทำ ไม่ได้จัดตั้งคณะดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ขาดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 118)</p> <p>โรงเรียนมีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมีระบบการวางแผน เพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนและปรับเปลี่ยนรูปแบบการประเมินผลให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ทั้งการประเมินศักยภาพของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงโรงเรียน อีกทั้งยังมีการรายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนอยู่ตลอดเวลา</p>		<p>การติดตามบุคลากรของโรงเรียนที่ละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย</p> <p>การควบคุมดูแลและดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในโรงเรียน</p> <p>ส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547, หน้า 111-112)</p> <p>บุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้าน การประเมินภายใน และการประกันคุณภาพ การศึกษาเพียงพอที่จะดำเนินการได้ สถานศึกษา มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษา สถานศึกษาใช้ผลการประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูล ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน สถานศึกษา มีรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นหลักฐาน เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน ผู้ปกครอง/ ชุมชนและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและยอมรับคุณภาพ ของสถานศึกษา</p>		
	<p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 143)</p> <p>การนิเทศ ขาดระบบการจัดการการนิเทศภายใน โรงเรียน ขาดการนำผลการนิเทศที่ได้รับ มาพัฒนางาน ผู้นิเทศขาดความรู้ความสามารถ ในการนิเทศงาน</p>		
	<p>สายสมร ศักดิ์คำดวง (2551, หน้า 166-167)</p> <p>ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการเรียนการสอน อย่างเป็นกัลยาณมิตร ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบ วัตถุประสงค์ ประเมินผล โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอก โรงเรียน รับรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารร่วมกับครูจัดและพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุน</p>		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ หลักคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียน เป็นแนวทางในการพัฒนางาน ผู้บริหารพัฒนาครู ให้มีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง ผู้บริหาร มีภาวะผู้นำด้านวิชาการ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและ ภาวะผู้ตาม ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่ จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ โรงเรียนมีนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่ามุ่งพัฒนา คุณภาพนักเรียน งานบริหารทั่วไป ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 139) การแนะแนว ผู้แนะแนวมีความรู้ไม่ครอบคลุม ในเรื่องที่จะแนะแนว ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนไม่ทั่วถึง ให้ความสำคัญในกิจกรรม แนะแนวไม่เพียงพอ ขาดการติดตามผลจาก การแนะแนว สายสมร สักดิ์คำดวง (2551, หน้า 182-183) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และรายงานประจำปีต่อ สาธารณชน ผู้บริหารวิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โรงเรียน มีการดำเนินงาน โครงการ ในรูปคณะกรรมการ โรงเรียนมีการจัดคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากร ต่าง ๆ ชัดเจน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึง สิทธิของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีกฎระเบียบที่เป็นไปตามหลักของ กฎหมาย ศาสนา วิถีประชาธิปไตย หลักความเป็น นิติบุคคลของ โรงเรียน และสอดคล้องกับ</p>	<p>งานบริหารทั่วไป สร้างความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงาน ติดตาม การดำเนินโครงการ กิจกรรม ทุกระยะ อาคารสถานที่แหล่ง เรียนรู้ ปลอดภัย เพียงพอ ควบคุมงานและ สรุปผลการดำเนินงาน การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเหมาะสม มีการบูรณาการโครงการ การมีส่วนร่วม การดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน มีโครงการหรือกิจกรรมทำความดี ผู้บริหาร ให้ครูดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ โรงเรียนกำหนดปฏิทินการทำงานตลอดปี อย่างชัดเจนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โรงเรียน มีแผนพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตามอย่าง ครบวงจร ผู้บริหารมีการระดมสรรพกำลัง จากชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียน</p> <p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 141-142) แหล่งการเรียนรู้ ขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ได้จัดทำทะเบียน แหล่งเรียนรู้ ไม่ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ แหล่งการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ยังไม่ทั่วถึง ขาดการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ขาดการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกโรงเรียน</p> <p>การตรวจสอบภายใน/ การควบคุมภายใน ขาดการตรวจสอบภายในสถานศึกษา บุคลากร ขาดความรู้ในเรื่องการทำเอกสารควบคุมภายใน การจัดทำหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ การควบคุมภายในไม่เป็นปัจจุบัน บุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการและกฎระเบียบ ในการตรวจสอบภายในการมีส่วนร่วมในเรื่อง การพัฒนาโรงเรียน และพฤติกรรมนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้เข้ามามีบทบาท ในการวางแผนฯ คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความต่อเนื่องในการเข้าร่วมประชุมกับ สถานศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา</p>	<p>กรรมการสถานศึกษา การจัดการ โครงการ ต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม คณะกรรมการ สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการจัด การเรียนการสอน การคัดเลือก</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>การระดมทรัพยากร ขาดการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อระดมทรัพยากรสำหรับการศึกษา</p> <p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 150-151)</p> <p>โรงเรียนมีการเฝ้าระวังความเสี่ยง ดังต่อไปนี้หรือไม่ บันทึกการบาดเจ็บ/ สถิติการเกิดอุบัติเหตุ การสำรวจจุดเสี่ยงบริเวณโรงเรียน</p> <p>ติดตั้งอุปกรณ์จราจรปิดตามจุดต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง จัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับนักเรียน</p> <p>จัดการเรียนการสอนบูรณาการความปลอดภัยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้สาว บันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรง จัดให้มีระบบการป้องกันคนแปลกหน้าเข้ามาภายในโรงเรียน ป้องกันสุนัขจรจัดเข้ามาภายในโรงเรียน จัดให้มีระบบคุ้มครองการเดินทางไป-กลับ โรงเรียนบนถนนที่มีรถวิ่งผ่านไปมา การติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงทุกชั้นของอาคารเรียน จัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยในอาคารเรียน สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนด้านสารเสพติดต่าง ๆ สังเกตภาวะซึมเศร้าของนักเรียนที่มีประวัติมาก่อนหรือสมาชิกในครอบครัวเคยมีประวัติภาวะซึมเศร้า</p> <p>จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความเสี่ยง โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ ตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องเล่น สนามเด็กเล่น โต้ะ เก้าอี้ฯ การชกซ้อมการหนีไฟ จัดครูเวรดูแลอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน จัดให้มีการเปิด</p>		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ประตู หน้าต่าง ภายในห้องเรียนเสมอโดยเฉพาะ ช่วงพักเวลากลางวัน จัดครูเวรดูแลนักเรียน ที่มาถึงโรงเรียนก่อนเวลาและที่ออกจากโรงเรียน หลังเลิกเรียน ทำป้ายบอกทาง/ ป้ายบอกเหตุ อันตราย เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง การจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในโรงเรียน วินัย มีการลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ การป้องกันในเรื่องของการมีวินัยจะดำเนินการ หลังจากที่มีเรื่องแล้ว ขาดการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานด้านวินัยอย่างเป็นระบบ ขาดมาตรการทำโทษเด็กนักเรียนทะเลาะวิวาท ในโรงเรียนและใช้ความรุนแรง โรงเรียน ของท่านมีการฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัย ธรรมชาติให้กับนักเรียน ดังรายการต่อไปนี้ หรือไม่ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก พายุ ฟ้าผ่า ดินถล่ม/ โคลนถล่ม คลื่นสึนามิ ไฟป่า ลูกเห็บตก ไฟไหม้ในโรงเรียน</p> <p>งานบริหารการเงิน วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 135) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการ เข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่าย ที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า มีความรับผิดชอบต่อผลิตผลและผลลัพธ์ ให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนา ผู้เรียนที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายใน การพัฒนาการศึกษา</p> <p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 145-147) ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการเงิน ไบเสรีจรับเงิน ขาดการทำทะเบียนคุมไบเสรีจรับเงิน การเจาะปรู/ ประทับตราเลิกใช้ในเสรีจรับเงิน การบันทึก</p>	<p>งานบริหารการเงิน มีการตรวจสอบ ภายใน การติดตามการใช้ งบประมาณ การป้องกัน ทุจริต การจัดทำเอกสาร การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง ใช้งบประมาณตาม แผนงาน กำกับติดตาม การดำเนินการใช้จ่ายเงิน ในแต่ละโครงการ โปร่งใสตรวจสอบได้</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	ทะเบียนคุมเงินไม่เป็นปัจจุบัน หลักฐานทาง การเงินสูญหาย เอกสารทางการเงินถูกปลอมแปลง การจัดทำบัญชีการเงิน เจ้าหน้าที่ทำบัญชี คลาดเคลื่อน รับเงินโดยไม่ได้บันทึกบัญชี รับเงินโครงการต่าง ๆ โดยไม่ผ่านระบบบัญชี ของโรงเรียน เจ้าหน้าที่แยกประเภทบัญชี ไม่ถูกต้อง ผู้รับผู้จ่าย ผู้ทำบัญชีเป็นคนคนเดียวกัน ลงวันเดือนปีที่รับเงินไม่ตรงกับการบันทึกบัญชี ใช้จ่ายเงินซ้ำในรายการเดียวกัน ใช้เงินผิด ประเภท รับเงิน โดยไม่ได้ออกใบเสร็จ การบริหาร พัสดุและสินทรัพย์ จ่ายเงิน โดยไม่ได้รับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุลงนามตรวจรับ ไม่ครบถ้วน มีการแบ่งซื้อ พัสดุนางรายการ เพื่อให้งบเงินต่ำกว่าที่กำหนดในการสอบราคา หรือประกวดราคา จัดซื้อวัสดุแจกนักเรียน ไม่ครบตามสิทธิที่นักเรียนควรจะได้รับ ไม่แนบ เอกสารหลักฐานที่นักเรียนลงชื่อรับกับชุดจัดซื้อ เงินยืมและเช็คในสัญญาการยืม มีการกรอก รายละเอียดไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ระบุเลขที่สัญญา วันที่ครบกำหนด ระยะเวลาที่ส่งเงินยืม ไม่มี ลายมือผู้ยืมเงิน ไม่ลงวันเดือนปีที่ยืม วันเดือนปี ที่อนุมัติเงินยืม การจัดทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง ไม่เป็นไปตามขั้นตอน	บุคลากรความรู้ ความเข้าใจ การทำงาน ให้เป็นไปตามระเบียบ การเงินและพัสดุ การทุจริต การถ่วงดุล การตรวจสอบภายใน มีแผนงานการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ การใช้จ่ายเงินตาม วัตถุประสงค์ การปฏิบัติตาม กฎหมาย การตรวจสอบการใช้ จ่ายเงิน ป้องกัน การทุจริตคอร์รัปชัน การดำเนินงาน ทุกขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้ คุ้มค่าในการใช้จ่าย งบประมาณ สร้างความตระหนัก รับรู้ถึงโทษการคอร์รัปชัน ทุจริต	
	ค่าใช้จ่ายรายหัว การแบ่งสัดส่วนของ งบประมาณไม่เป็นตามแนวการบริหารงบประมาณ เงินอุดหนุน การใช้จ่ายรายหัวไม่เป็นไปตาม ลักษณะของการใช้งบประมาณ การใช้จ่ายเงิน รายหัวไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน	การเบิกจ่าย การจัด ทำบัญชี พัสดุ ดำเนินการ ตามระเบียบ มีการตรวจสอบ การและประเมิน แผนงานงบประมาณ	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>การจัดซื้อและใช้จ่ายเงิน จัดซื้อพัสดุล่าช้ากว่ากำหนด ใช้จ่ายพัสดุไม่ประหยัดและไม่คุ้มค่า การจัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานและคุณภาพ ใช้จ่ายเงินไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ขาดการประเมินความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินกับผลที่ได้รับตามระยะเวลาที่กำหนด ใช้จ่ายเกินวงเงินที่กำหนด ใช้จ่ายเงินไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ ส่งเงินยืมช้ากว่ากำหนด</p> <p>ขาดการทำทะเบียนครุภัณฑ์ทุกรายการ นำสินทรัพย์ของโรงเรียนไปใช้ส่วนตัว</p> <p>การจัดสรรงบประมาณ ได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน</p> <p>การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้ ขาดการวางแผนในการใช้งบประมาณ</p> <p>สมชิต บรรทัด (2556, หน้า 5) ความเสี่ยงที่สำคัญเกี่ยวกับการควบคุมและการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานการเงินงบประมาณ การควบคุมตรวจสอบรายจ่าย การจัดหาแหล่งเงินทุน ทรัพยากร พัสดุ และความถูกต้องตรวจสอบได้</p> <p>จิรัชญา พัดศรีเรือง (2555, หน้า 228) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณของโรงเรียน โรงเรียนพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พอเพียงและเหมาะสม โรงเรียนมีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริม</p>		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>งบประมาณที่สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนและ การพัฒนาบุคลากร</p> <p>ชญานี นาดัน (2555, หน้า 72-73) พบว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน อันดับแรก คือ การใช้จ่าย ที่ไม่เป็นไปตามแผนหรือโครงการ การจัดทำ เอกสารการเงิน การเบิกจ่ายเงินโดยขาดการศึกษา ระเบียบและแนวปฏิบัติ การจัดทำเอกสารการเงิน ไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน การเบิกเงินผิด ประเภทรายจ่าย การเบิกจ่ายเงินไม่ตรงตาม กำหนดระยะเวลาที่กำหนด การอนุมัติให้ ดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีระเบียบรองรับ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วย การพัสดุ จัดซื้อพัสดุที่มีคุณภาพต่ำกว่าข้อกำหนด จัดจ้างในราคาแพง จัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ถูกต้องครบถ้วน จ่ายภาษีอากรล่าช้า เบิกจ่าย พัสดุเกินจำเป็น จัดซื้อไม่ตรงกับความต้องการ อย่างแท้จริง ขออนุมัติหลังจากดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างแล้ว</p> <p>สายสมร ศักดิ์คำดวง (2551, หน้า 172) ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ความเหมาะสม ในการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปี และการจัดระบบตรวจสอบ การใช้จ่าย วัดระดับความสำเร็จของ การดำเนินงานด้วยจำนวนงบประมาณที่ใช้ ผู้บริหารควบคุม ดูแลให้บุคลากรใช้และบำรุง รักษาวัสดุอุปกรณ์ให้สามารถใช้งานอย่างมี ประสิทธิภาพ โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายใน และตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง โรงเรียน</p>		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>มีเป้าหมาย แนวทางและการวัดระดับความสำเร็จ ในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิด ประสิทธิผล การวางแผนและการบริหาร งบประมาณดำเนินการ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตาม แบบแผนที่ทางราชการกำหนด ผู้บริหารบังคับใช้ กฎระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม กำหนด กฎระเบียบแนวปฏิบัติในโรงเรียน มีระบบและกลไกในการจัดสรรงบประมาณ โดยเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังพร้อมเหตุผล จัดสรรทรัพยากรดำเนินการอย่างทั่วถึงเป็นธรรม มีแผนงบประมาณในการบริหารทั้งระยะสั้นและ ระยะยาว เปิดเผยมายของงบประมาณและการใช้ งบประมาณของโรงเรียน</p> <p>งานบริหารบุคลากร สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 317-318) โรงเรียนนำผลการประเมินความรักความผูกพัน ต่อโรงเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น มีการประเมินความผูกพันของครูและบุคลากร ทางการศึกษาโดยมีตัวชี้วัด เช่น การขาดงาน การร้องทุกข์ และความปอดกัยของบุคลากร มีการกำหนดตำแหน่งแล้วสรรหา มีการเลื่อน ตำแหน่ง พิจารณาจากบุคคลภายในเป็นหลัก โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก อัตรากำลังของบุคลากร จำนวนครูและบุคลากร ที่เหมาะสม</p>	<p>งานบริหารบุคลากร การธำรงรักษา การสร้างขวัญกำลังใจ การพัฒนาคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัด การเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลตาม สภาพจริง ส่งเสริม เป้าหมาย การนิเทศ สอนงาน เสริมแรงทางบวก มีการวางแผน ปฏิบัติงาน พัฒนาคณ</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 140) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ มอบหมายงาน ไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ บรรจุ แต่งตั้งบุคลากรไม่ตรงกับควมถนัด บุคลากร ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน/ ทักษะในการจัด การเรียนการสอน บุคลากรขาดแรงจูงใจใน การปฏิบัติงาน บุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมและ พัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ครูที่มีความรู้ความสามารถขอลาออก ครูที่มี ความรู้ ความสามารถขอเกษียณก่อนกำหนด ครูทำงานไม่เต็มเวลาขาดการทုံมเท การพิจารณา เลื่อนขั้นเงินเดือนไม่โปร่งใส การปฏิบัติงาน เน้นเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ	สร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน การนั่งในหัวใจ ส่งเสริมความก้าวหน้า ทางวิชาชีพ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้รางวัล การครองตน การครองงาน มีคุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ การพัฒนาครูและ	
	สมชัย พุทธา (2552, หน้า 400) องค์ประกอบ ด้านความเป็นครูมืออาชีพ ครูและบุคลากร ในโรงเรียนมีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ให้โรงเรียน เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความผูกพันและ มีความจงรักภักดีต่อโรงเรียน และมีความศรัทธา เชื่อมั่นไว้วางใจผู้บริหารโรงเรียน	บุคลากรด้านความรู้และ ทักษะการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจ ขวัญ กำลังใจ การเลื่อนขั้น เลื่อนวิทยฐานะ การลดชั้น การปลด การย้ายข้าราชการ เป็นไปด้วยความยุติธรรม	
	สาขสมร ศักดิ์คำดวง (2551, หน้า 176-177) ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้บุคลากร ในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงาน ตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม มอบหมายงานแก่บุคลากร ในการวางแผน ปฏิบัติและประเมินผลร่วมกัน กำหนดขั้นตอน การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน ผู้บริหาร มีแผนการบริหาร	การรักษาวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ ความยุติธรรม ความเห็นอกเห็นใจ การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง การพัฒนา มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า อบรมพัฒนาตาม ความต้องการ	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>อัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร มีมาตรการในการดำเนินการอย่างชัดเจนกับ บุคลากรที่ด้อยสมรรถภาพ โรงเรียนมีระบบ การตรวจสอบการใช้เวลาในการทำงานของ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหาร ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมกับผิชอบ สนับสนุน ให้บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้ในกรณี ที่มีความจำเป็นเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน สนับสนุนให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของ บุคลากร การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานที่เป็นไป ตามความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง จัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร มีหลักเกณฑ์และ แนวทางที่ดีในการประเมินประสิทธิภาพของ บุคลากร ที่ยุติธรรมกับทุกฝ่าย ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายเกี่ยวกับ การบริหารบุคคลอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารส่งเสริม ให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ โรงเรียนมีจำนวนผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ที่ได้รับการยกย่องหรือ รางวัลด้านคุณธรรม สนับสนุน และส่งเสริมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนา ตนเองและก้าวหน้าในอาชีพ ประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร</p>	<p>การให้ค่าตอบแทน ที่เป็นธรรมการจ้าง รักษา การใช้คนให้ เหมาะสมกับงาน การพัฒนาอบรม การเป็นผู้นำและผู้ตาม ที่ดี การสร้างทีมงาน การประเมินเป็นระยะ และทดสอบการจัด การเรียนการสอน แผนพัฒนาบุคลากร อย่างต่อเนื่อง ต้องเป็นการบริหาร บุคคลที่แท้จริง ครูมืออาชีพ</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
2. กฎหมาย	ด้านกฎหมาย	ด้านกฎหมาย	
	กรณีการ พงศ์กิตติธัช (2553, หน้า 135-136) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาวินัยอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารู้เท่าทันกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปฐมนิเทศครูและบุคลากรของสถานศึกษาใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ วางมาตรการหรือระเบียบ ข้อบังคับที่สอดคล้องกับทางราชการ เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของทางราชการ มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้ความรู้เพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนให้การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของสถานศึกษา ละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย สนับสนุนการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดำเนินการขอรับและขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	ผู้บริหารต้องควบคุมดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ มีการประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ การละเมิดระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย การควบคุมดูแล กำกับ ส่งเสริมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	
	สมจิต บรรพิต (2556, หน้า 5) กฎหมายและระเบียบนั้นไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ชัดในแนวปฏิบัติ หรือขัดกับทัศนคติ ขัดต่อจรรยาบรรณ ส่งผลให้มีโทษทั้งทางด้านระเบียบและกฎหมาย	มีการประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ การละเมิดระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย การควบคุมดูแล กำกับ ส่งเสริมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	
	สายสมร ศักดิ์คำดวง (2551, หน้า 131-136) ออกกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารวิชาการเป็นไปตามกฎหมาย ใช้กฎระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ	มีการควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด การดำเนินการตามกฎระเบียบ ว่าด้วยการเงินและพัสดุ	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>เป็นไปอย่างถูกต้อง โรงเรียนออกกฎระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ เป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม การกำหนดกฎ ระเบียบแนวปฏิบัติใน โรงเรียน ดำเนินการ โดยการกระจายอำนาจและยืดหยุ่นตามสภาพ ผู้บริหารปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบ ราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารบุคคลอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มีใบขออนุญาตประกอบวิชาชีพ และเป็นครู มืออาชีพ ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงสิทธิของ นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีกฎระเบียบที่เป็นไปตามหลัก ของกฎหมาย ศาสนา วิถีประชาธิปไตย หลักความเป็นนิติบุคคลของ โรงเรียน และ สอดคล้องกับระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ กรองทอง เขียนทอง (2555, หน้า 121-122) กำหนดนิยามปฏิบัติการ (Operational definition) หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้เป็นข้อตกลงในสถานศึกษา มีหลักการแบ่งขอบข่ายของงานอย่างชัดเจน ให้ความคุ้มครองตามสิทธิและเสรีภาพ ให้ความเป็นอิสระในการบริหารของแต่ละฝ่าย และบังคับใช้อย่างเป็นธรรมเสมอภาคเท่าเทียมกัน แบ่งงานของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีการกำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน ไม่ละเมิด สิทธิของผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิความเท่าเทียมของ ผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เสรีภาพภายใน ของเขตของงาน คำนึงถึงสิทธิความเท่าเทียมกัน ของผู้รับบริการทางการศึกษา ปรับปรุง</p>	<p>การดำเนินการ ตามกฎ ระเบียบ ว่าด้วย การบริหารงานบุคคล การดำเนินการตาม กฎ ระเบียบ ว่าด้วยงาน วิชาการและข้อบังคับ ของสถานศึกษา</p>	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>เปลี่ยนแปลงกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ใช้กฎระเบียบและข้อบังคับเป็นหลักในการบริหารจัดการมากกว่าใช้ดุลพินิจส่วนตัว ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ให้อิสระในการบริหารงานของแต่ละฝ่าย บริหารงานให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระ ภายใต้กฎ ระเบียบ บังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรมแก่บุคลากรในสถานศึกษา อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน ให้ความเสมอภาคกับทุกคนเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้าย และพิจารณาค่าตอบแทน</p>		

จากตารางที่ 15 แสดงการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ มีตัวบ่งชี้ย่อย 13 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน

ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โรงเรียนมีการสร้าง สํารวจแหล่งเรียนรู้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้

2. การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างมีขั้นตอน และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนางาน การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสม เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมในรูปคณะกรรมการ การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึง ให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษเด็กนักเรียน การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การทศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่ และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุ โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงิน และพัสดุสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษการคอร์รัปชั่นทุจริต โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจนคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ การวางแผนและบริหารงบประมาณ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการกำหนด การดำเนินงานทุกขั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน

4. การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล มีตัวบ่งชี้ ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การให้รางวัล แก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร การเลื่อนขึ้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบ การจัดการเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบ วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาตนเองและก้าวหน้าในอาชีพ มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงานและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน

5. องค์ประกอบด้านการดำเนินงานด้านกฎหมาย มีตัวบ่งชี้ย่อย 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน การบังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติตามเป็นต้นแบบ การจัดอบรมหรือปฐมนิเทศครูและบุคลากรของโรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียนละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและกิจการงานในโรงเรียน การดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียน

ตารางที่ 16 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
1. คุณภาพนักเรียน	<p>คุณภาพผู้เรียน</p> <p>วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552, หน้า 122-125)</p> <p>ความรู้ ความสามารถของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญ เป็นกระบวนการของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ใช้</p> <p>ความรู้ ความสามารถด้วยตนเองส่งเสริมศักยภาพของตนเอง สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อการเรียนการทำงาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>มีคุณธรรม สามารถปรับตัวและนำพาตนเอง ครอบครัว ชุมชน ไปสู่การพัฒนาอย่างมีความสำเร็จ</p> <p>ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร</p> <p>วสันต์ชัย กากแก้ว (2553, หน้า 247-248)</p> <p>ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐาน</p> <p>น้ำหนัก และส่วนสูงของผู้เรียน การเกณฑ์เด็ก</p> <p>เข้าเรียนและเรียนตลอดหลักสูตร การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า</p> <p>เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553, หน้า 115)</p> <p>องค์ประกอบด้านผลผลิต/ ผลลัพธ์มีตัวบ่งชี้ได้แก่ การรับรองประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี</p> <p>มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์</p> <p>ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา ร่วมมือ</p> <p>จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและบุคลากร</p> <p>ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาการศึกษา จัดกิจกรรม</p>	<p>คุณภาพผู้เรียน</p> <p>ความรู้ ความสามารถของนักเรียนตามเกณฑ์</p> <p>ที่สถานศึกษาตั้งไว้</p> <p>ผลการสอบระดับชาติ</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>สมรรถนะที่จำเป็น</p> <p>ตามหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ผลสัมฤทธิ์ทาง</p> <p>การเรียน ทักษะตาม</p> <p>หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>เป้าหมาย ตามเกณฑ์</p> <p>ของสถานศึกษา</p> <p>รักษาสุขอนามัย</p> <p>มีสุขภาพแข็งแรง</p> <p>เล่นดนตรี และกีฬา</p> <p>ผู้บริหารและครู</p> <p>มีคุณภาพได้รับรางวัล</p> <p>การศึกษาต่อ</p> <p>ผลงานและรางวัลของ</p> <p>นักเรียน</p> <p>การจบการศึกษา</p> <p>การเข้าเรียนต่อ การออก</p> <p>กลางคืน</p> <p>ความเป็นมนุษย์ที่</p> <p>สมบูรณ์ ทักษะความคิด</p> <p>การปฏิบัติงาน การเข้าใจ</p> <p>และรู้จักตนเอง</p>	<p>การบริหาร</p> <p>ความเสี่ยงเชิงระบบ</p> <p>ด้านผลผลิต</p> <p>มีตัวบ่งชี้ ได้แก่</p> <p>ผลสัมฤทธิ์ทาง</p> <p>การเรียน คุณธรรม</p> <p>จริยธรรม ค่านิยม</p> <p>และคุณลักษณะ</p> <p>ที่พึงประสงค์</p> <p>สมรรถนะสำคัญ</p> <p>ตามหลักสูตร</p> <p>ผลการประเมิน</p> <p>การอ่าน คิด วิเคราะห์</p> <p>และเขียน</p> <p>ทักษะใน</p> <p>การทำงาน สุขนิสัย</p> <p>สุขภาพกาย จิตที่ดี</p> <p>มีความเป็น</p> <p>มนุษย์ที่สมบูรณ์</p> <p>มีเหตุผล เข้าใจ และ</p> <p>รู้จักตนเอง</p> <p>จำนวนนักเรียน</p> <p>ที่จบการศึกษา กับ</p> <p>จำนวนนักเรียน</p> <p>ที่ไม่จบหรือลาออก</p> <p>กลางคืน</p> <p>การระบุเอกลักษณ์</p> <p>ของสถานศึกษา</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน ผู้ปกครอง มีความชื่นชมและพึงพอใจสถานศึกษา มีทักษะในการทำงานรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ได้รับการชื่นชมยกย่องจากผู้ปกครองและชุมชน นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติสูง นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง</p> <p>จิรัชญา พัดศรีเรือง (2555, หน้า 226-227) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี นักเรียนมีผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติได้ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหาสังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความตระหนักรู้ในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี</p> <p>มังกรแก้ว ครุณศิริ (2557, หน้า 140) ด้านผลผลิต พบว่า มีองค์ประกอบหลักกลุ่มคุณภาพผู้เรียน 1) ด้านองค์ประกอบย่อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการประเมินคุณภาพระดับชาติสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ผ่านเกณฑ์ตามที่สถาน ศึกษากำหนด</p>		<p>การส่งเสริมและวางแผน สร้างอัตลักษณ์สถานศึกษา ความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน กิจกรรม การส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 2) ด้านบุคคล</p> <p>แห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดและนำเสนอผลจากการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคได้อย่างถูกต้องบนหลักเหตุผล และเผชิญสถานการณ์ได้อย่างมีสติ ผู้เรียนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในชุมชน ผู้เรียนรู้จักเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และชุมชน ได้ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเป็นผู้นำในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ผู้เรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และรู้จักป้องกันตนจากภัยอันตรายต่าง ๆ ผู้เรียนรักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลสุขภาพของตนเอง ให้แข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยครั้ง</p> <p>สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 , หน้า 11-12) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 6 มาตรฐาน ดังนี้</p>		

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีสุนทรีย์ในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ ตัวบ่งชี้ที่ 4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และให้เกิดดีผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/ นันทนาการตามจินตนาการ</p> <p>มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ขอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ 1 มีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ตัวบ่งชี้ที่ 4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอ</p>		

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ผลงาน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ประกอบด้วย</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง ดู และสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 กำหนดเป้าหมาย คาคการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างผลงานด้วยความภาคภูมิใจ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ 1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ</p>		

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
2. อัตลักษณ์ โรงเรียน/ นักเรียน	<p>อัตลักษณ์สถานศึกษา/ นักเรียน พัชรี ศรีสุวรรณ (2552, หน้า 10) สมาชิกกระบวน ได้ถึงความสำคัญของโรงเรียน ในลักษณะที่เป็น ศูนย์กลางทางความคิดในมุมมองของสมาชิก ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพ ความแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ในด้านกลยุทธ์ กิจกรรม วัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม ความสำเร็จของโรงเรียนที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ อันดีกับชุมชน และความสำเร็จในตัวนักเรียน ความภูมิใจของสมาชิกในฐานะบุคลากรของ โรงเรียน ความรู้สึกหรือมุมมองของบุคลากร ที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อโรงเรียน ที่ปฏิบัติงาน ความคิดของบุคลากรที่แสดงถึง ความคล้ายคลึงของตนเองกับโรงเรียนหรือ บุคลากรอื่น ๆ ในฐานะสมาชิกในโรงเรียน เดียวกัน</p> <p>ศุภฤกษ์ รักชาติ (2554, หน้า 58) ตัวตนของ โรงเรียนสิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่และสิ่งที่โรงเรียน กระทำ อัตลักษณ์มีความสำคัญต่อชื่อเสียงของ โรงเรียน อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญ ในการสร้างความผูกพันภายในโรงเรียน อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการกำหนด มุมมองต่อโรงเรียนในภาพรวม อัตลักษณ์ โรงเรียนมีประโยชน์ในการทำให้การบริหาร โรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถ บริหารจัดการได้ง่าย เมื่ออัตลักษณ์มีความเด่นชัด แล้วจะทำให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียให้ความสนใจ ต่อโรงเรียนมากขึ้น อัตลักษณ์ทำให้ครูและนักเรียน เกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์</p>	<p>อัตลักษณ์สถานศึกษา/ นักเรียน สิ่งที่สถานศึกษา แสดงออกเป็นพิเศษ ในการดำเนินการและ ตั้งใจให้เกิดปลูกฝัง ในตัว of นักเรียน เป็นกิจกรรมที่มี ความโดดเด่น อัตลักษณ์ที่เด่นชัด มีกิจกรรมส่งเสริม เป็นสถานศึกษา ต้นแบบ เป็นผลผลิต ของจุดเน้นของ สถานศึกษา คุณลักษณะพิเศษ ที่สถานศึกษาต้องการ ให้เกิดกับผู้เรียน จุดเน้นของโรงเรียน ที่ชัดเจน</p>	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>อัตรลักษณ์ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ ต้องพิจารณาสภาพของครู นักเรียน โรงเรียน ในการกำหนดอัตรลักษณ์ การบริหารอัตรลักษณ์ โรงเรียนต้องคำนึงถึงโครงสร้างหน้าที่ของ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์การบริหารให้ สอดคล้องกับอัตรลักษณ์ของโรงเรียน ต้องมี การวางนโยบายในการสนับสนุนให้อัตรลักษณ์ โรงเรียนมีความชัดเจน กิจกรรมการจัด การเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับอัตรลักษณ์ของ โรงเรียน ต้องมีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปรับรู้อัตรลักษณ์โรงเรียน การบริหารอัตรลักษณ์ต้องมีการวิจัยส่งเสริม อัตรลักษณ์</p> <p>ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2556, หน้า 21) กำหนดอัตรลักษณ์ของสถานศึกษา ให้มี ความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง สถานศึกษา ตามลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน ควรเน้นที่ การกำหนดภาพความสำเร็จของผู้เรียน มีกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม และมีการประเมินตรวจสอบอย่างเป็นระบบ</p> <p>มังกรแก้ว ครุณศิริ (2557, หน้า 137) พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจจุดเน้น และจุดเด่นของ สถานศึกษามีตัวบ่งชี้การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์จุดเน้นและจุดเด่น ของสถานศึกษา</p>		

จากตารางที่ 16 แสดงการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต พบว่า สามารถสังเคราะห์ ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมิน การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียน มีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง

2. ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/นักเรียน มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ บุคลากร สามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน กลยุทธ์การบริหาร สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีนโยบายในการสนับสนุน ให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน และประเมินตรวจสอบอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง อัตลักษณ์ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียน และโรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์ การเป็น โรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพของ โรงเรียน

ตารางที่ 17 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
1.	ภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ	ภาพลักษณ์/	การบริหาร
ภาพลักษณ์/	ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 147)	ความน่าเชื่อถือ	ความเสี่ยงด้าน
ความ	ความมั่นใจทางการศึกษา การร้องเรียนจาก	สังคมและชุมชน	ผลกระทบมีตัวบ่งชี้
น่าเชื่อถือ	บุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร	ให้การยอมรับใน	ได้แก่
	นักเรียน การฟ้องร้องสถานศึกษา/ ครู/ ผู้บริหาร/	ตัวนักเรียนและ	การยอมรับ
	ขาดระบบดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน	การทำงานของ	ในตัวนักเรียน
	ขาดการให้บริการทางวิชาการกับหน่วยงาน	สถานศึกษา	จากการประสบ
	ภายนอกหรือชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชน	ให้ความไว้วางใจ	ผลสำเร็จของ
	รอบโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือ	ในตัวบุคลากรเชื่อถือ	นักเรียนที่จบ
	ในการพัฒนาสถานศึกษา ความเชื่อมั่น/	ในการดำเนินกิจกรรม	การศึกษา
	ความมั่นใจ ผู้ปกครองขาดความมั่นใจใน	ต่าง ๆ	ผลงานและ
	การสอนของครู ต่อชื่อเสียงของสถานศึกษา	การยอมรับใน	รางวัลของโรงเรียน
	การบริการสถานศึกษาของผู้บริหาร	การบริหารจัดการที่ดี	พฤติกรรมของครู
	ศุภฤกษ์ โพธิ์ไพโรตนา (2553, หน้า 99-101)	ความไว้วางใจ ชื่อเสียง	ผู้บริหาร นักเรียน
	ตัวบ่งชี้ภาพลักษณ์องค์กร ได้แก่ 1) ความน่าเชื่อถือ	ความเชื่อมั่นใน	การดำเนินงาน
	ขององค์กร เป็นคุณลักษณะ/ คุณสมบัติที่สำคัญ	การจัดการศึกษา	ของโรงเรียน
	ขององค์กร ได้แก่ ความทันสมัย ความมั่นคง	ความนิยม ความศรัทธา	ความรู้สึที่ดี
	ความยาวนาน การประสบความสำเร็จทางธุรกิจ	ความเชื่อมั่นในผลงาน	ที่ได้รับเกียรติและ
	เป็นองค์กรขนาดใหญ่ เป็นผู้นำทางธุรกิจ	ความศรัทธา ความนิยม	มีความภาคภูมิใจ
	ความเป็นผู้นำนวัตกรรม/ เทคโนโลยี ได้รับรางวัล	ชมชอบผลงาน	ที่ได้รับแต่งตั้งให้
	รับรองคุณภาพ/ ชื่อเสียงขององค์กร การพัฒนา	การดำเนินงานของ	เป็นคณะกรรมการ
	องค์กรก้าวหน้าเสมอ คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้	สถานศึกษาได้รับผลงาน	สถานศึกษา
	ความสามารถเข้ามาทำงาน คุณธรรม จริยธรรม	เป็นต้นแบบการจัด	ความพอใจ
	ความรับผิดชอบต่อสังคมและการปฏิบัติตาม	การศึกษา	เกี่ยวกับการ
	หลักธรรมภิบาล 2) ภาพลักษณ์บุคลากร หมายถึง		ดำเนินการของ
	ความคิดเห็น ทักษะและความรู้สึที่ดีที่มีต่อ		โรงเรียน
	ผู้บริหาร และพนักงานระดับปฏิบัติการของ		
	องค์กร 3) ภาพลักษณ์สินค้าขององค์กร หมายถึง		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น และการรับรู้ถึงคุณภาพของสินค้า และภาพลักษณ์ของผู้บริโภค</p> <p>4) ภาพลักษณ์บริการขององค์กร หมายถึง การรับรู้ถึงคุณภาพ ศักยภาพการให้บริการ การจัดระบบบริหาร ความทันสมัยและความริเริ่มนวัตกรรมการให้บริการ</p> <p>5) การส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความพึงพอใจ ความประทับใจที่มีต่อองค์กรจากการจัดกิจกรรมสื่อสารองค์กร เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขาย</p> <p>จินดาพร พ่วงปิ่นเพชร (2557, หน้า 38) รู้สึกมีความประทับใจ ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมา เห็นได้ เชื่อถือได้ การสร้างภาพลักษณ์จะไม่มีประโยชน์ถ้าไม่มีความน่าเชื่อถือในสถาบันหรือบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ชัดเจน ง่ายแก่การเข้าใจ</p> <p>รัตนา ศรีจักร (2556, หน้า 6) ภาพลักษณ์หมายถึง ภาพโดยรวมของโรงเรียนที่เป็นความเชื่อถือ การยอมรับและความศรัทธา ซึ่งเป็นความรู้สึกของประชาชน ได้แก่</p> <p>1) ด้านความเชื่อถือ หมายถึง ประชาชนให้การนับถือบุคลากร ในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีผลงานน่านับถือ ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนบรรลุตามนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน มีความสามารถในการพัฒนาเด็กนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม นำสังคมสามารถนำความรู้ ความสามารถ ไปพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนโรงเรียน</p>		<p>ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>ความสนใจร่วมกิจกรรมโรงเรียน การให้ความสำคัญต่อความต้องการของชุมชน</p>

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>มีสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน</p> <p>2) ด้านการยอมรับ หมายถึง การที่ประชาชนแสดงออกบอกรู้ว่าเห็นด้วยกับการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียนที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในสถาบันการศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชน และนักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้</p> <p>ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านความศรัทธา หมายถึง การที่ประชาชนมีความภาคภูมิใจใฝ่ในความคิดของบุคลากรของโรงเรียนที่ได้รับเกียรติจากหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลทั่วไป หรือการที่ประชาชนเกิดความประทับใจ และความภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน และประชาชนยินดีให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน</p> <p>อัมพรเพชร ชาญวิจิตร (2551, หน้า 7-8)</p> <p>องค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน 4 องค์ประกอบ ได้แก่</p> <p>1) คุณภาพของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะคุณสมบัติของโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในโรงเรียน ได้แก่ ประเพณีทางสังคม คุณสมบัติของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน การบริหารและการทำงานที่ดี การมีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์</p>		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>แต่งกายมีรสนิยมถูกระเบียบ 2) ชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง กิตติศัพท์คำล่ำลือของโรงเรียนที่บุคคลทั่วไปให้ความเชื่อถือไว้วางใจมั่นใจในคุณภาพ ได้แก่ความมีชื่อเสียงด้านความแข็งแกร่งทางวิชาการ ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ มีการพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอ เป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบที่มุ่งปูพื้นฐานการศึกษาของเยาวชน มีคำกล่าวขานถึงความเก่าแก่ มีงบประมาณในการจัดการศึกษาเต็มที่ การไม่เก็บค่าเล่าเรียน มีกิจกรรมประเพณีที่มีความหลากหลายเป็นประโยชน์ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การบริการที่ดีและรวดเร็วและเอาใจใส่ดูแลและปฏิบัติต่อนักเรียนดี 3) เอกลักษณะของโรงเรียน หมายถึงความโดดเด่นของโรงเรียนที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรมีความสามารถ ประพฤติดี และปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ ความโดดเด่นของโรงเรียนในความเหมาะสมของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การได้รับรางวัลและการยกย่องการยอมรับ ได้แก่ ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อมากขึ้น บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนและความเลื่อมใสศรัทธา ได้แก่ ความภูมิใจของศิษย์เก่าที่ประสบผลสำเร็จ การใช้เครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์และความประทับใจของนักเรียนและผู้มาติดต่อกับโรงเรียน 4) คุณค่าหรือจรรยาบรรณของโรงเรียน หมายถึง ความประพฤติที่ดั่งงาม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความประพฤติ</p>		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ปฏิบัติตามจารีตประเพณีต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติ ทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน การให้บริการแก่สังคม การรู้จักเสียสละความสุขของตนเอง เพื่อประโยชน์ส่วนรวม สนับสนุนนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ช่วยเหลือชุมชนสังคม ยึดมั่นในจิตสำนึกที่ดีในความเป็นไทย</p> <p>บัวไข ใจงาม (2549, หน้า 23) ภาพลักษณ์องค์กร ประกอบด้วย 1) ด้านความเชื่อถือ หมายถึงความนับถือ ความไว้วางใจ ในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีผลงานเป็นที่เชื่อถือในการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี และอาคารสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านการยอมรับ หมายถึงการให้เป็นไปตามประสงค์ การตามใจ การไม่ขัดใจ การปลงใจ การตกลงด้วยในการบริหารงานของโรงเรียนและรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านความศรัทธา หมายถึง ความเลื่อมใส ความเห็นดี ความไว้วางใจ ความประสงค์ ความเคารพนับถือในตัวครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรอบรู้มีความสามารถได้รับเกียรติจากบุคคลทั่วไปหรือในสังคมหรือแวดวงการศึกษา ความไว้วางใจในการจัดการเรียนการสอน ความภาคภูมิใจเมื่อเด็กจบการศึกษาและเด็กเข้าเรียนต่อในสถาบันอื่น ๆ ได้ ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน</p>		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	ชฎิล นิ่มนวล (2552, หน้า 149) องค์ประกอบด้านชื่อเสียง ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา เมื่อคิดถึงสถานศึกษาท่านคิดถึงสถานศึกษาแห่งนี้ก่อน สถานศึกษาเป็นที่เชื่อถือและน่าไว้วางใจ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการ และชุมชน สถานศึกษาปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน		
2. ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ วรลักษณ์ จันทน์ผา (2555, หน้า 295) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา และผลงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กในชุมชนได้รับการศึกษา และจบการศึกษาภาคบังคับ สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติ และมีความภาคภูมิใจที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 143) ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร กเชนพงษ์ สมาลัยโรจน์ (2550, หน้า 19-20) ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ	ความพึงพอใจ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรม ด้วยความเต็มใจ เต็มที่ และเต็มความสามารถ ในกิจกรรมสถานศึกษา	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ศิริพร เพิ่มผล (2549, หน้า 18) การได้รับการเอาใจใส่ ยินดี ฟังพอใจ เป็นสภาพหรือระดับของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่หรือความรู้สึกมีความสุข ฟังพอใจความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ</p> <p>อัญมณี แฝงบุญ (2556, หน้า 58) กล่าวว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวัง หรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้น และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามต่อไป ความรู้สึกจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง และถ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงาน จะมีผลต่อการทำงาน จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศกายใจและสติปัญญาให้แก่งาน ซึ่งทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ในที่สุด</p> <p>รุ่งศักดิ์ โพธิ์ช่วย (2549, หน้า 12) ความรู้สึก รัก ชอบ สุขใจ เต็มใจ ยินดี หรือทัศนคติที่ดีของแต่ละบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบต่าง ในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และมีประสิทธิภาพ ยอมเสียสละ อุทิศแรงกาย</p> <p>ชฎิล นิ่มนวล (2552, หน้า 150) องค์ประกอบด้านความพึงพอใจ ได้แก่ สถานศึกษาแห่งนี้สร้างโอกาสที่ดีในการศึกษาต่อ ประเมินผลลัพธ์เมื่อจบจากสถานศึกษาเปรียบเทียบกับความคาดหวัง ความพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการ</p>		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	ของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความพอใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในลักษณะทั่วไป สภาพ โครงสร้าง สถานศึกษา ครอบคลุม การปฏิบัติงาน หลักสูตรการเรียนการสอน สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นแหล่งให้บริการ ทางการศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้		

จากตารางที่ 17 แสดงการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย
และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ พบว่า สามารถสังเคราะห์
ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ มีตัวบ่งชี้ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สังคม
และชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียน จากการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของ
โรงเรียนที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ ชุมชนให้การยอมรับ
ผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน
และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจาก
ต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ความมีคุณภาพ
มาตรฐานทางวิชาการ บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน
การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูมี
ความประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่ท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน
การร้องเรียนพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้องโรงเรียน/ครู/ผู้บริหาร

2. ผลกระทบด้านความพึงพอใจ มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา
มีความรู้สึกดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์
ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของ
ผู้รับบริการและชุมชน การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน

ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน

ตารางที่ 18 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
1. วัฒนธรรม	วัฒนธรรม สมชัย พุทธา (2552, หน้า 400) มีวัฒนธรรมองค์กรเป็นเอกลักษณ์ภายในของโรงเรียน ทั้งระบบอย่างสร้างสรรค์ มีโครงสร้างระเบียบแบบแผนการทำงานร่วมกันภายในโรงเรียน อย่างเหมาะสม มีการแบ่งกลุ่มทำงานด้วยความสมัครใจ มีตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อสื่อความหมายทิศทางการพัฒนาโรงเรียน	วัฒนธรรม สมาชิกในองค์กร มีจุดร่วมที่แสดงออก มาถึงการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความภูมิใจในความสำเร็จ แสดงออกถึงความคิด การให้	การบริหาร ความเสี่ยงเชิงระบบ ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์กรมีจุดร่วม ที่แสดงออกมาถึง การปฏิบัติ มีความมุ่ง
วัฒนธรรม	การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการคิดริเริ่มกล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ บุคลากรในสถานศึกษากล้าเผชิญและยอมรับ การเปลี่ยนแปลง ใช้คำนิยามและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ตระหนักในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ในการพัฒนาสถานศึกษา ใช้คำนิยามและความเชื่อเป็นตัวกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา มีการรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของสถานศึกษาร่วมกัน พัฒนา/ปรับปรุงวัฒนธรรมในการบริหาร สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเสมอ ให้ความไว้วางใจ ยอมรับ และสนับสนุนซึ่งกันและกัน	ถึงความลึกซึ้ง การให้ ความร่วมมือใน การทำงาน วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศโรงเรียน วัฒนธรรมท้องถิ่น แนวคิดและวิถีปฏิบัติ ของคนในชุมชน บรรยากาศใน การทำงาน วัฒนธรรม การทำงานขององค์กร ที่ทุกคนแสดงออกมา เป็นรูปแบบเดียวกัน	การปฏิบัติ มีความมุ่ง ประสงค์ขององค์กร รับรู้และยึดถือ ในเอกลักษณ์ของ โรงเรียน มีคำนิยามและ ความเชื่อที่มีร่วมกัน อย่างเป็นระบบ ยอมรับและสนับสนุน ซึ่งกันและกัน ความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งของ องค์กร ความรัก และความผูกพัน ต่อองค์กร

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>Patterson et al. (1986) ความมุ่งประสงค์ขององค์การต้องระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป หากแต่ต้องสมด้วยเหตุผล และเกิดจากความร่วมมือจากทุกฝ่าย</p> <p>ควรประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียน เข้าใจ เห็นคุณค่าและความสำคัญเกี่ยวกับความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและประเมินผลร่วมกัน</p> <p>รวมทั้งคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีผลต่อความมุ่งประสงค์ของโรงเรียนด้วย การมอบอำนาจการตัดสินใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรตัดสินใจในการแก้ปัญหา และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น เพื่อแสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ เพื่อร่วมเลือกทางดำเนินการปฏิบัติ ที่เห็นว่าดีที่สุดในจำนวนทางเลือก</p> <p>หลาย ๆ ทางที่ได้คิดให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ความรักและความผูกพันต่อองค์การที่ปรารถนาจะให้องค์การประสบความสำเร็จ โดยถือว่าครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน จึงควรให้ความช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากร ตลอด จนกระตุ้นให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ รู้จักรับผิดชอบ ช่วยเหลือ และพัฒนาสถานศึกษาร่วมกันมากที่สุด</p> <p>5) ความไว้วางใจ ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับของบุคคลอื่น เมื่อคนเรามีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะเกิดความรู้สึกเชื่อมั่น</p>	<p>วัฒนธรรมเครือข่าย ส่งผลกระทบต่อองค์กร การทำงานคุณภาพ ทีมงานที่เก่ง วัฒนธรรมแบบ ประชาธิปไตย ทุกคน มีส่วนร่วม การทำงาน เป็นทีม มีบรรยากาศทาง วิชาการภายในโรงเรียน</p>	<p>ความช่วยเหลือ จากชุมชน ส่งเสริมและ สนับสนุนให้คน ในชุมชนเห็น ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และ ร่วมประเมินผล มีกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน การสร้างเครือข่าย ชุมชน การส่งเสริม ให้ชุมชนเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>และให้โอกาสเพื่อทำในสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ของบุคคล มีผลทำให้การทำงานและการบริหารงานเกิดประสิทธิภาพ</p> <p>ความมีคุณภาพ (Quality) มาตรฐานที่มีคุณค่าในการทำงาน เพื่อมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานของงานและคุณภาพของครูและนักเรียน โดยมีความเชื่อว่าครูและนักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>การยอมรับ ความต้องการทางสังคมของมนุษย์ ความต้องการที่จะให้คนอื่นยอมรับเป็นผลทำให้มนุษย์ต้องเปลี่ยนค่านิยม แนวคิด เพื่อให้เกิดความยอมรับตนเองขึ้น โรงเรียนต้องให้โอกาสครูแสดงความคิดเห็นที่ดี รวมทั้งยอมรับในความสำเร็จและผลงานของครูและนักเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการทำงาน ความเอาใจใส่ดูแลเป็นการเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ หรือการแบ่งปันความรู้สึก ความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและการทำงาน ทำให้มีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยเกิดจากการเข้าใจระหว่างบุคคล สามารถเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>ควรเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่การปฏิบัติงานของครูและสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่ความซื่อสัตย์สุจริต วัฒนธรรมที่สร้างขึ้น เพื่อคุณค่าในความพยายามในการปฏิบัติงาน โดยกระบวนการทางจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ทั้งคำพูดและการกระทำยอมรับวิถีปฏิบัติของกลุ่มเพื่อพื้นฐานแห่งการทำงานอย่างสงบ</p> <p>ความหลากหลายของบุคลากร การให้ความสำคัญในด้านความแตกต่างด้านความคิด บุคลิกภาพ ทักษะการปฏิบัติงาน การยึดหยุ่นในการปฏิบัติงาน</p>		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
2. สภาพแวดล้อม/ชุมชน	<p>โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและ ความเห็นที่หลากหลายสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ขององค์การหรือสถานศึกษาได้</p> <p>สังคม/ ชุมชน</p> <p>องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>วิเทศนชัย ธีรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 140)</p> <p>การเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วน</p> <p>ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วม</p> <p>ประเมินผล ตลอดทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วม</p> <p>ในการบริหารภายในองค์กร มีการแสวงหา</p> <p>ความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านความสัมพันธ์</p> <p>ด้านพัฒนาการศึกษา และด้านสนับสนุน</p> <p>การศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี</p> <p>วารลักษ์ณ์ จันทน์ผา (2555, หน้า 293-295)</p> <p>การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชน</p> <p>เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การให้</p> <p>ความสำคัญกับชุมชนในการพัฒนาความรู้</p> <p>ความเข้าใจด้านการศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ</p> <p>การสนับสนุนให้ชุมชนได้รับการพัฒนาจาก</p> <p>องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>และคนในชุมชน มีการสร้างเครือข่ายด้าน</p> <p>การศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและ</p> <p>มีกิจกรรมดำเนิน การร่วมกัน การส่งเสริมและ</p> <p>สนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของ</p> <p>การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน</p> <p>และชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนกับสถานศึกษา</p> <p>มีความสัมพันธ์อันดี คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>เป็นศิษย์เก่าของสถานศึกษา</p>	<p>สังคม/ ชุมชน</p> <p>ผู้ปกครอง ชุมชน</p> <p>ผู้นำชุมชนในในการจัด</p> <p>การศึกษา ร่วมคิด</p> <p>ร่วมทำ ในการดำเนิน</p> <p>กิจกรรมต่าง ๆ ของ</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>มีกิจกรรมแลกเปลี่ยน</p> <p>เรียนรู้ระหว่าง</p> <p>สถานศึกษากับชุมชน</p> <p>ไม่มีแหล่งอันตราย</p> <p>ความเสี่ยงสูงอยู่ใน</p> <p>ชุมชน เช่น สถานที่</p> <p>ขายเหล้า ขายบริการ</p> <p>ทางเพศ แหล่งมั่วสุม</p> <p>การมีส่วนร่วมของ</p> <p>ชุมชน มีอิทธิพลและ</p> <p>ส่งผลสำคัญ</p> <p>สภาพแวดล้อม</p> <p>มีความปลอดภัย</p> <p>สร้างความสัมพันธ์</p> <p>ชุมชน ประชาสัมพันธ์</p> <p>ให้รับทราบทั่วถึง</p> <p>สร้างบรรยากาศ</p> <p>การแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>การมีความผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของของสถานศึกษา</p> <p>สมชัย พุทธา (2552, หน้า 398) กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่บริหารอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาแผนงานโรงเรียน มีความโปร่งใสเกิดจากระบบการควบคุมภายในซึ่งมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ มีความโปร่งใสเกิดจากการตรวจสอบถ่วงดุลในทุกขั้นตอนของคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่นให้ปราศจากคอร์รัปชัน มีการประชุมร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 148-149) ภายในบริเวณโรงเรียนของท่าน มีสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ ทางเดินเท้าชำรุด บ่อน้ำ/ สระน้ำที่มีโอกาสพลัดตกลงไป อาคารเรียนเก่าที่ไม่ใช้งานแล้ว ห้องน้ำอยู่ในมุมเปลี่ยวหรือหลังตึก โรงเรียน มุมเปลี่ยวหรือที่ลับตาคน อุปกรณ์เครื่องเล่นเด็กชำรุดหรือมีสนิมเกาะ ชุมชน/รอบโรงเรียนของท่านมีสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ ร้านเกมส์/ อินเทอร์เน็ต แหล่งมั่วสุ่ม/ แหล่งที่นักเรียนหนีเรียนไปมั่วสุ่มกัน ร้านจำหน่ายสุรา/ บุหรี่ให้แก่เด็ก ผับบาร์คาราโอเกะ แหล่งการพนัน แหล่งยาเสพติด เขตตะลุมบอน/ เขตอิทธิพล บริเวณที่เปลี่ยวหรือลับตาคน พื้นที่จำหน่ายสินค้าไม่เหมาะสมกับเด็ก พื้นที่เล่นที่ไม่ปลอดภัย เขตกำลังก่อสร้าง แหล่งเสื่อมโทรมสายไฟ ปลั๊กไฟใช้งานเกิน 10 ปี ห้องเรียน/ ห้องปฏิบัติการ มีบางส่วนรั่วซึม เมื่อมีฝนตก ภายในห้องเรียนมีหน้าต่างผุพัง</p>	<p>สภาพแวดล้อม</p> <p>สะอาด บรรยากาศ</p> <p>ชุมชน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>ทุกภาคส่วน</p> <p>สร้างเครือข่ายชุมชน</p> <p>การมีส่วนร่วมในการจัดท้องถิ่น</p> <p>ให้ความร่วมมือการศึกษา บ้าน วัด</p> <p>โรงเรียนเป็นชุมชน</p> <p>แห่งการเรียนรู้</p>	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	<p>ภายในห้องเรียนมีโต๊ะที่ผู้ฟังปะปนกับ โต๊ะที่นักเรียนใช้งาน</p> <p>นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 117)</p> <p>โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ มีแรงดึงดูดในการทำงานเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีการจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมาพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา</p> <p>สัมฤทธิ์ ฝิวนิม (2552, หน้า 233) ภายในอาคารโรงเรียนสะอาด เรียบร้อย และปลอดภัย โรงเรียนจัดห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ภายในอาคารของโรงเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ มีโรงอาหารที่ได้มาตรฐานถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำและห้องส้วมในโรงเรียนสะอาด มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ถนนภายในโรงเรียนสัญจรไปมาได้สะดวก ปลอดภัย ตัวอาคารในโรงเรียนจัดวางอย่างเป็นระเบียบ มีที่จอดรถสำหรับครูและนักเรียนอย่างเหมาะสมและพอเพียง บริเวณอาคารสถานที่ภายในโรงเรียนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับดูสวยงาม เป็นธรรมชาติ น่าพักผ่อน</p> <p>เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553, หน้า 110)</p> <p>คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้มาตรฐาน สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนที่มีความปลอดภัยสูง ผู้ปกครองนักเรียน</p>		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปความเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ	ตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์
	มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนระดับนโยบายจากต้นสังกัด ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ผู้นำทางศาสนาให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา	วสันต์ชัย กากแก้ว (2553, หน้า 252) การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา	

จากตารางที่ 18 แสดงการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และสรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สมาชิกในองค์กร มีจุดร่วมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ความมุ่งมั่นประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแลความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย

2. สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ชุมชน มีตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมี

ส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุม สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็น แหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน

ส่วนที่ 3 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่สามารถแสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบต่าง ดังนี้

ตารางที่ 19 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
1.	ปัจจัยนำเข้า					
1.1	ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร					
1	การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีระบบป้องกัน การทุจริตการสอบ	4.0	4.0	0.72	0.0	ได้
2	โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรงตาม ความต้องการของโรงเรียน	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
3	จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม และมีพฤติกรรม ที่พึงประสงค์	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
4	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตาม และปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			Mo – Med	จันทามติ
		Mo	Med	IR		
5	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
6	ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อ ประสานงาน การสื่อสาร	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
7	ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ค้ำชูเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับ	5.00	4.0	1.14	1.0	ได้
8	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
9	ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร การเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
10	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดีเสียสละอุทิศเวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลาวางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่าง ความประพฤติและบุคลิกภาพ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
11	ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียน การสอน โดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และ มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
12	ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการ จัดการศึกษา ของหลักสูตร	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
13	กรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำ ชุมชนที่แท้จริง	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
14	กรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับ โรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
1.2 ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ						
15	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมี ส่วนร่วมมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	5.0	4.0	1.00	1.0	ได้
16	คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการระดม ทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตรวจสอบได้	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
17	องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัด การศึกษา	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
18	การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
1.3 ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่						
19	อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนและเพียงพอต่อ จำนวนนักเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
20	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	5.0	4.0	1.08	1.0	ได้
21	โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
22	โรงเรียนมีเทคโนโลยีในการบริหารงานข้อมูล สารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและ บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
1.4 ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ						
23	โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
24	กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่ มีประสิทธิภาพ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
25	การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
26	ใช้หลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม ทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา โรงเรียน	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
27	การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และ ดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรคุณภาพ	5.0	4.0	1.08	1.0	ได้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			Mo – Med	ائنทานติ
		Mo	Med	IR		
28	มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดเวลา	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
29	การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับ บริบทโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
1.5 ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์						
30	มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
31	เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียน ด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
32	การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ สอดคล้องตามบริบท โรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
33	การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุมภารกิจของ โรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติ ได้ เป้าหมายชัดเจน	4.0	4.0	1.06	0.0	ได้
34	โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ กลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จ ของการปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
35	การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่าง ชัดเจน	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
36	โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ ตามแผนกลยุทธ์	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
37	สร้างความเข้าใจในทิศทาง ของนโยบายและแผนงาน ต่าง ๆ ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ ทั้งโรงเรียน	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
38	วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับ เป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
39	มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์ องค์กร	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้

จากตารางที่ 19 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถาม โดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้ย่อยทั้งสิ้น 39 ตัวบ่งชี้ ได้รับความเห็นเป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากร มีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ ตัวบ่งชี้ที่ 17 องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 25 การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน ตัวบ่งชี้ที่ 35 การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน โดยมีค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile range) ระหว่าง 0.00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง

ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้ เหมาะสม ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน [*Mo-Med*] มีค่าไม่เกิน 1.00 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกตัวบ่งชี้

ตารางที่ 20 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			<i>Mo - Med</i>	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
2. กระบวนการ						
2.1 การดำเนินการบริหารงานวิชาการ						
40	การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับ วิถีชีวิตในท้องถิ่น	5.0	4.0	1.14	0.0	ได้
41	ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจ ของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน แต่ละคน	5.0	4.0	0.98	1.0	ได้
42	ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริม ให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
43	ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
44	การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายเน้นผลงานตามสภาพจริง	5.0	5.0	1.05	0.0	ได้
45	การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
46	ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
47	การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน	4.0	4.0	0.72	0.0	ได้
48	ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศและมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
49	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
50	โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
51	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
52	โรงเรียนมีการสร้าง สํารวจแหล่งเรียนรู้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
2.2 การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป						
53	โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม อย่างมีขั้นตอนและสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนา	5.0	4.0	1.08	1.0	ได้
54	การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน	5.0	4.0	1.00	1.0	ได้
55	โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ในรูปคณะกรรมการ	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
56	การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
57	โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึงให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
58	โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษเด็กนักเรียน	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
59	การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	4.0	4.0	1.09	0.0	ได้
60	โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่ และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝีกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุ	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
61	โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
2.3 การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน						
62	โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
63	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้างความตระหนักรับรู้ถึงโทษการคอร์รัปชั่นทุจริต	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
64	โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
65	โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
66	การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
67	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับ การจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจน คำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ	5.0	5.0	1.05	0.0	ได้
68	การวางแผนและบริหารงบประมาณโดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผน ที่ทางราชการกำหนด	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
69	การดำเนินงานทุกชั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ ของโรงเรียน	4.0	4.0	0.72	0.0	ได้
70	โรงเรียนมีการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบ การใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
2.4 การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล						
71	การให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร	5.0	5.0	1.05	0.0	ได้
72	การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการ เป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
73	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุง การทำงานอย่างต่อเนื่อง	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
74	ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ วิชาชีพ	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
75	ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบ การจัดการเรียนรู้	5.0	5.0	1.05	0.0	ได้
76	สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงาน อย่างเต็มศักยภาพมีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบ	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
77	วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคน สร้างแรงจูงใจใน การทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาตนเองและ ก้าวหน้าในอาชีพ	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
78	มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ	5.0	4.0	1.08	1.0	ได้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทมติ
		Mo	Med	IR		
79	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
80	การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงานและกำหนดขั้นตอน การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน	5.0	5.0	1.10	0.0	ได้
2.5 การดำเนินงานด้านกฎหมาย						
81	การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานในทุกด้าน	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
82	การบังคับใช้กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างเป็นธรรม เสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
83	การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้ง ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้
84	การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครูและบุคลากรของ โรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับ ของทางราชการ	4.0	4.0	1.14	0.0	ได้
85	การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
86	ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับ แผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
87	การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียนละเมิด หรือทำผิดระเบียบวินัย	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
88	การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับ ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด	4.0	4.0	1.05	0.0	ได้
89	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
90	การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุม ภาระงานในโรงเรียน	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
91	การดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับ ของโรงเรียน	5.0	4.0	1.17	1.0	ได้

จากตารางที่ 20 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถาม โดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้ย่อยทั้งสิ้น 52 ตัวบ่งชี้ ได้รับความเห็นเป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 45 การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 47 การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน ตัวบ่งชี้ที่ 55 โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ ตัวบ่งชี้ที่ 56 การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 69 การดำเนินงานทุกขั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียนและตัวบ่งชี้ที่ 81 การควบคุมดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน โดยมีค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile range) ระหว่าง 0.00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile range) 0.80 ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้เหมาะสม ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน $[Mo - Med]$ มีค่าไม่เกิน 1.00 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกตัวบ่งชี้

ตารางที่ 21 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			$ Mo - Med $	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
3. ผลผลิต						
3.1 ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน						
92	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้	4.0	4.0	0.57	0.0	ได้
93	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
94	นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	จันทมคติ
		Mo	Med	IR		
95	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ	4.0	4.0	0.57	0.0	ได้
96	นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
97	นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
98	นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
99	จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้
100	สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง	4.0	4.0	0.57	0.0	ได้
3.2 ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน						
101	บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้น ของนักเรียนและโรงเรียน	4.0	4.0	0.88	0.0	ได้
102	กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
103	กลยุทธ์การบริหารสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
104	มีนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียน มีความชัดเจน และประเมินตรวจสอบอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง	5.0	4.0	1.30	1.0	ได้
105	อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
106	มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป รับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
107	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียนและ โรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
108	การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของ โรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพ ของโรงเรียน	4.0	4.0	0.93	0.0	ได้

จากตารางที่ 21 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถาม โดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้ย่อยทั้งสิ้น 17 ตัวบ่งชี้ ได้รับความเห็นเป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 92 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ตัวบ่งชี้ที่ 95 นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ตัวบ่งชี้ที่ 98 นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี ตัวบ่งชี้ที่ 99 จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ ตัวบ่งชี้ที่ 100 สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง ตัวบ่งชี้ที่ 101 บุคลากรสามารถระบุได้ถึง ความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 102 กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 105 อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 108 การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียน โดยมีค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile range) ระหว่าง 0.00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง

ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้เหมาะสม ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน [Mo – Med] มีค่าไม่เกิน 1.00 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกตัวบ่งชี้

ตารางที่ 22 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
4. ผลกระทบ						
4.1 ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ						
109	สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียนจากการประสบความสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
110	ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
111	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้
112	ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
113	การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก	4.0	4.0	0.94	0.0	ได้
114	ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
115	บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้
116	การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
117	ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน	5.0	5.0	0.98	0.0	ได้
118	การร้องเรียนพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้องโรงเรียน/ ครู/ ผู้บริหาร	4.0	4.0	1.19	0.0	ได้
4.2 ผลกระทบด้านความพึงพอใจ						
119	กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
120	ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์	4.0	4.0	0.80	0.0	ได้
121	ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้
122	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชน	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
123	การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
124	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
125	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจ กับคุณภาพนักเรียน	5.0	4.0	1.14	1.0	ได้
126	เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน	4.0	4.0	0.90	0.0	ได้

จากตารางที่ 22 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถาม โดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้ย่อยทั้งสิ้น 18 ตัวบ่งชี้ ได้รับความเห็นเป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 109 สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียน จากการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่ 111 นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ตัวบ่งชี้ที่ 112 ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 113 การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ตัวบ่งชี้ที่ 115 บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ตัวบ่งชี้ที่ 117 ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจริตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้ที่ 119 กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 120 ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 121 ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน

เป็นอย่างดี ตัวบ่งชี้ที่ 122 โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชน ตัวบ่งชี้ที่ 123 การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 125 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจ กับคุณภาพนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 126 เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน โดยมีค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile range) ระหว่าง 0.00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง

ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้เหมาะสม ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน $[Mo - Med]$ มีค่าไม่เกิน 1.00 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกตัวบ่งชี้

ตารางที่ 23 ฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			$ Mo - Med $	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
5. สิ่งแวดล้อม						
5.1 สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม						
127	สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.0	4.0	0.87	0.0	ได้
128	ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป	4.0	4.0	0.88	0.0	ได้
129	การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
130	ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
131	ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแล ความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
132	วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมทำงาน เป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่	4.0	4.0	1.08	0.0	ได้
133	บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร	4.0	4.0	0.89	0.0	ได้

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย	ความเหมาะสม			Mo – Med	ฉันทามติ
		Mo	Med	IR		
134	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย	4.0	4.0	0.90	0.0	ได้
5.2 สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ชุมชน						
135	การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม	5.0	4.0	1.26	1.0	ได้
136	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล	4.0	4.0	1.00	0.0	ได้
137	ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
138	สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.0	4.0	0.88	0.0	ได้
139	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน	4.0	4.0	0.90	0.0	ได้
140	สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้	4.0	4.0	0.98	0.0	ได้
141	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน	4.0	4.0	0.98	1.0	ได้

จากตารางที่ 23 แสดงฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถาม โดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ย่อยทั้งสิ้น 15 ตัวบ่งชี้ ได้รับความเห็นเป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 127 สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกมาถึงการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตัวบ่งชี้ที่ 128 ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับและเห็นด้วยจากทุกฝ่าย

ไม่สูงหรือยากเกินไป ตัวบ่งชี้ที่ 129 การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน ตัวบ่งชี้ที่ 133 บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร ตัวบ่งชี้ที่ 134 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย ตัวบ่งชี้ที่ 136 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ตัวบ่งชี้ที่ 137 ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูง อยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุม ตัวบ่งชี้ที่ 138 สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตัวบ่งชี้ที่ 139 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 140 สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่ 141 โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่างๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน โดยมีค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile range) ระหว่าง 0.00-1.00 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง

ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้เหมาะสม ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน [$Mo - Med$] มีค่าไม่เกิน 1.00 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการนำเสนอข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น (RISK, The development indicators of risk management of system for school under office of basic education commission) และกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 24 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
1. ปัจจัยนำเข้า (IP)	1.1 ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM)	1 การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีระบบป้องกัน การทุจริตการสอบ	IPM1
		2 โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรง ตามความต้องการของโรงเรียน	IPM2
		3 จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม และมีพฤติกรรม ที่พึงประสงค์	IPM3
		4 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตาม และปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ	IPM4
		5 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ใน การบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์	IPM5
		6 ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อ ประสานงาน การสื่อสาร	IPM6
		7 ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดีน่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับ	IPM7
		8 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ	IPM8
		9 ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร การเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ	IPM9
		10 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละ อุทิศเวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลาวางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่าง ความประพฤติและบุคลิกภาพ	IPM10
		11 ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน	IPM11
		12 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการ จัดการศึกษาของหลักสูตร	IPM12

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์	
		13	กรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง	IPM13
		14	กรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษามีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับโรงเรียน	IPM14
1.2	ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB)	15	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	IPB1
		16	คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการระดมทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตรวจสอบได้	IPB2
		17	องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา	IPB3
		18	การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	IPB4
1.3	ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/วัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่ (IPMT)	19	อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัยพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	IPMT1
		20	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	IPMT2
		21	โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	IPMT3
		22	โรงเรียนมีเทคโนโลยีในการบริหารงานข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	IPMT4
1.4	ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG)	23	โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน	IPMG1
		24	กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ	IPMG2
		25	การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน	IPMG3
		26	ใช้หลักการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน	IPMG4

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		27 การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และ ดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรคุณภาพ	IPMG5
		28 มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดเวลา	IPMG6
		29 การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับ บริบทโรงเรียน	IPMG7
1.5 ปัจจัยนำเข้า ด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP)	30 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน	IPP1	
	31 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียน ด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ	IPP2	
	32 การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ สอดคล้องตามบริบท โรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด	IPP3	
	33 การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุมภารกิจของ โรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน	IPP4	
	34 โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ของการปฏิบัติตามกลยุทธ์	IPP5	
	35 การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่าง ชัดเจน	IPP6	
	36 โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ ตามแผนกลยุทธ์	IPP7	
	37 สร้างความเข้าใจในทิศทาง ของนโยบายและแผนงาน ต่าง ๆ ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติ ทั้งโรงเรียน	IPP8	
	38 วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับ เป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา	IPP9	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		39 มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์องค์การ	IPP10
2. กระบวนการ (PC)	2.1 การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ (PCA)	40 การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น	PCA1
		41 ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน	PCA2
		42 ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ	PCA3
		43 ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	PCA4
		44 การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง	PCA5
		45 การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน	PCA6
		46 ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้	PCA7
		47 การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน	PCA8
		48 ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร	PCA9
		49 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	PCA10
		50 โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน	PCA11

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		51 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	PCA12
2.2 การดำเนินงาน การบริหารงาน ทั่วไป (PCJ)		52 โรงเรียนมีการสร้าง สํารวจแหล่งเรียนรู้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้	PCA13
		53 โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมอย่างมีขั้นตอนและสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนา	PCJ1
		54 การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน	PCJ2
		55 โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ	PCJ3
		56 การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา	PCJ4
		57 โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึงให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	PCJ5
		58 โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษต่อนักเรียน	PCJ6
		59 การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	PCJ7
		60 โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่ และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติภัย	PCJ8
	61 โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	PCJ9	
2.3 การดำเนินงาน การบริหารงาน การเงิน (PCB)		62 โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ	PCB1

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		63 ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้างความตระหนักรับรู้ถึงโทษการคอร์รัปชั่นทุจริต	PCB2
		64 โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน	PCB3
		65 โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	PCB4
		66 การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้	PCB5
		67 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจน คำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ	PCB6
		68 การวางแผนและบริหารงบประมาณโดยคณะกรรมการรับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการกำหนด	PCB7
		69 การดำเนินงานทุกขั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน	PCB8
		70 โรงเรียนมีการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน	PCB9
2.4 การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล (PCM)		71 การให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร	PCM1
		72 การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม	PCM2
		73 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง	PCM3
		74 ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ	PCM4

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		75 ส่งเสริมครูและบุคลากรใน โรงเรียนเป็นต้นแบบ การจัดการเรียนรู้	PCM5
		76 สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงาน อย่างเต็มศักยภาพมีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบ	PCM6
		77 วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคณะ สร้างแรงจูงใจใน การทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาตนเองและ ก้าวหน้าในอาชีพ	PCM7
		78 มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ	PCM8
		79 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่ ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม	PCM9
		80 การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงานและกำหนดขั้นตอน การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน	PCM10
	2.5 การ ดำเนินงาน	81 การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับใน การปฏิบัติงานในทุกด้าน	PCL1
	ด้านกฎหมาย (PCL)	82 การบังคับใช้กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างเป็นธรรม เสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	PCL2
		83 การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้ง ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ	PCL3
		84 การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครูและบุคลากรของ โรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของ ทางราชการ	PCL4
		85 การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลง เสมอ	PCL5
		86 ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน	PCL6
		87 การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียน ละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย	PCL7

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		88 การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด	PCL8
		89 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน	PCL9
		90 การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุม ภาระงานในโรงเรียน	PCL10
		91 การดำเนินการตามกฎ ระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของ โรงเรียน	PCL11
3. ผลผลิต (OP)	3.1 ผลผลิต ด้านคุณภาพ นักเรียน (OPS)	92 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบ ระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้	OPS1
		93 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	OPS2
		94 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด	OPS3
		95 นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ	OPS4
		96 นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ	OPS5
		97 นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง	OPS5
		98 นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี	OPS7
		99 จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัล ที่นักเรียนได้รับ	OPS8

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		100 สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง	OPS9
	3.2 ผลผลิต	101 บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและ โรงเรียน	OPI1
	ด้านอัตลักษณ์	102 กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมส่งผล ให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและ โรงเรียน	OPI2
	โรงเรียน/ นักเรียน (OPI)	103 กลยุทธ์การบริหารสอดคล้องกับกิจกรรมการจัด การเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน	OPI3
		104 มีนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียน มีความชัดเจน และประเมินตรวจสอบอัตลักษณ์ อย่างต่อเนื่อง	OPI4
		105 อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน	OPI5
		106 มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป รับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน	OPI6
		107 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียนและ โรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์	OPI7
		108 การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของ โรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพ ของโรงเรียน	OPI8
4. ผลกระทบ (IPC)	4.1 ผลกระทบ ด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ (IPC1)	109 สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียน จากการประสบความสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษา ของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ	IPC11
		110 ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของ โรงเรียน บุคลากร และนักเรียน	IPC12
		111 นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่าง ที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้	IPC13
		112 ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลาน	IPC14

เข้าเรียนในโรงเรียน

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
		113 การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก	IPCI5
		114 ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ควมมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ	IPCI6
		115 บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	IPCI7
		116 การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา	IPCI8
		117 ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ชีตมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน	IPCI9
		118 การร้องเรียนพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้องโรงเรียน/ครู/ผู้บริหาร	IPCI10
4.2 ผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS)	119	กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	IPCS1
	120	ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์	IPCS2
	121	ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	IPCS3
	122	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชน	IPCS4
	123	การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน	IPCS5
	124	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ	IPCS6
	125	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน	IPCS7
	126	เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน	IPCS8

ตารางที่ 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์			
5. สิ่งแวดล้อม (EN)	5.1 สิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม (ENC)	127	สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ENC1		
		128	ความมุ่งมั่นประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป	ENC2		
		129	การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน	ENC3		
		130	ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	ENC4		
		131	ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแล ความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว	ENC5		
		132	วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่	ENC6		
		133	บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร	ENC7		
		134	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย	ENC8		
		5.2 สิ่งแวดล้อม ด้านสภาพ แวดล้อม/ ชุมชน (ENCO)		135	การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม	ENCO1
				136	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล	ENCO2
				137	ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม	ENCO3
				138	สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ENCO4
				139	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชน	ENCO5

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน

ตารางที่ 24 (ต่อ)

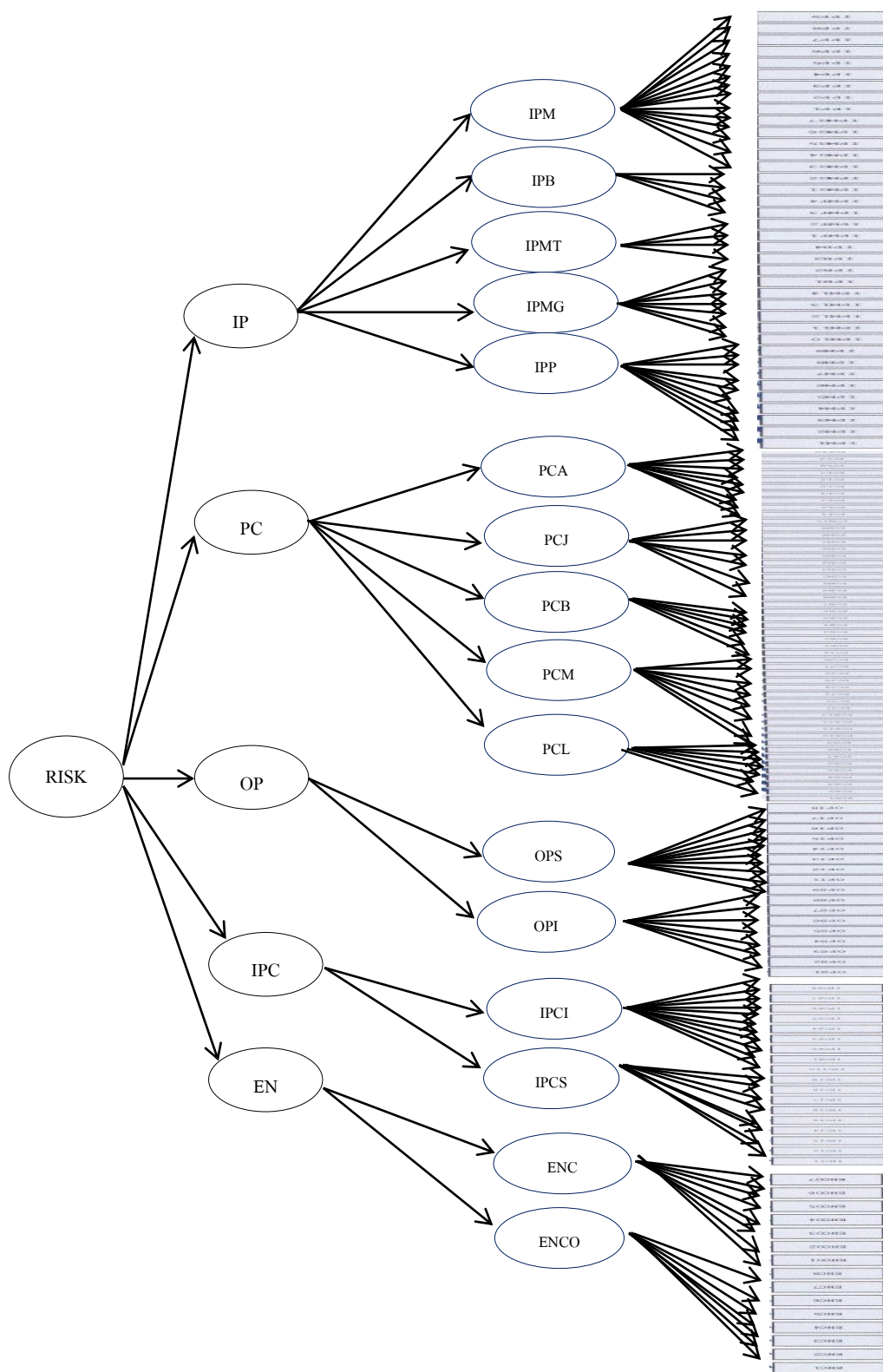
องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ย่อย	สัญลักษณ์
	140	สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้	ENCO6
	141	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน	ENCO7

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าและความหมายในทางสถิติ ประกอบด้วย

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index)
$AGFI$	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Adjusted goodness of fit index)
RMR	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (Root mean square residual)
$RMSEA$	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
b	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบ
Z	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error) ของน้ำหนักองค์ประกอบ
e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Error) ของตัวบ่งชี้
○	แทน	ตัวแปร
○	แทน	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้
□	แทน	ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ย่อย
→	แทน	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร

↔ แทน สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

จากตารางที่ 24 แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต 4) องค์ประกอบด้านผลกระทบ และ 5) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร 2) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ 4) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ 5) ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ 6) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ 7) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป 8) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน 9) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล 10) การดำเนินงานด้านกฎหมาย 11) ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน 12) ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน 13) ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ 14) ผลกระทบด้านความพึงพอใจ 15) สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม 16) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน รวมทั้งสิ้น 16 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้อยู่อีก 141 ตัวบ่งชี้ สามารถเขียนเป็น โมเดลเชิงทฤษฎีในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ ดังนี้

ภาพที่ 12 โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากแผนภาพที่ 12 แสดงโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (Third order confirmatory factor analysis) เพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล แต่เนื่องจากเป็นข้อจำกัดของโปรแกรมลิสเรล (Lisral) ที่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง และอันดับที่สองเท่านั้น จึงไม่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสามในครั้งเดียวได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแยกการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะใกล้เคียงกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (ปาริสา อร่ามเรือง, 2553, หน้า 160) แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 91 เพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9 อายุตั้งแต่ 31 ปี ถึง 40 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39 อายุตั้งแต่ 41 ปี ถึง 50 ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52 อายุตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5 ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 ตั้งแต่ 11 ปี ถึง 20 ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 ตั้งแต่ 21 ปี ถึง 23 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

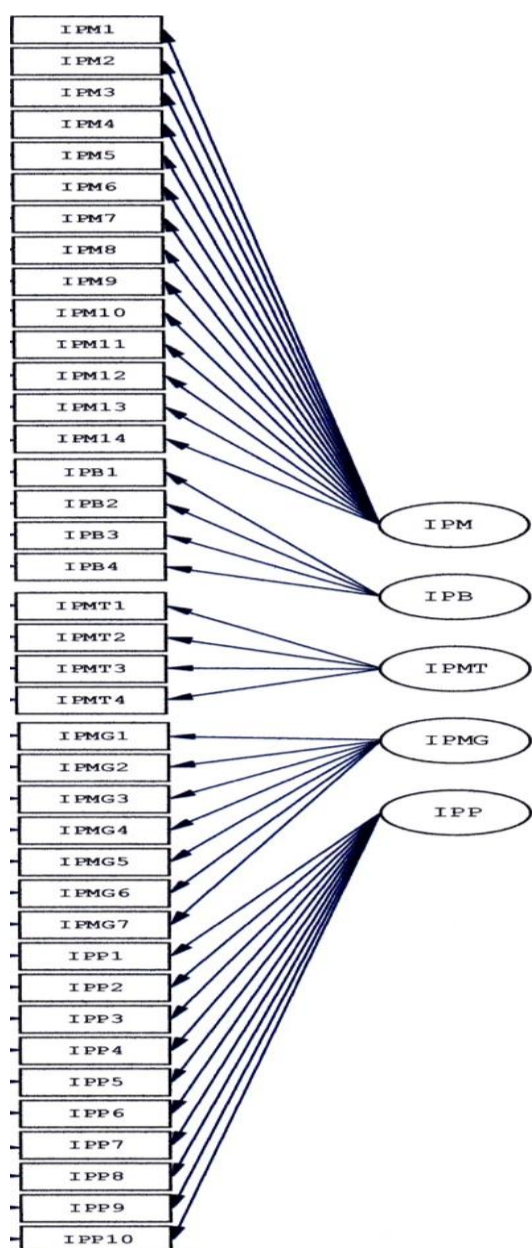
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในขั้นนี้ จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งเท่านั้น ประกอบด้วย โมเดลย่อยทั้งหมด 5 โมเดล ดังนี้

1. โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้
2. โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 52 ตัวบ่งชี้
3. โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 17 ตัวบ่งชี้

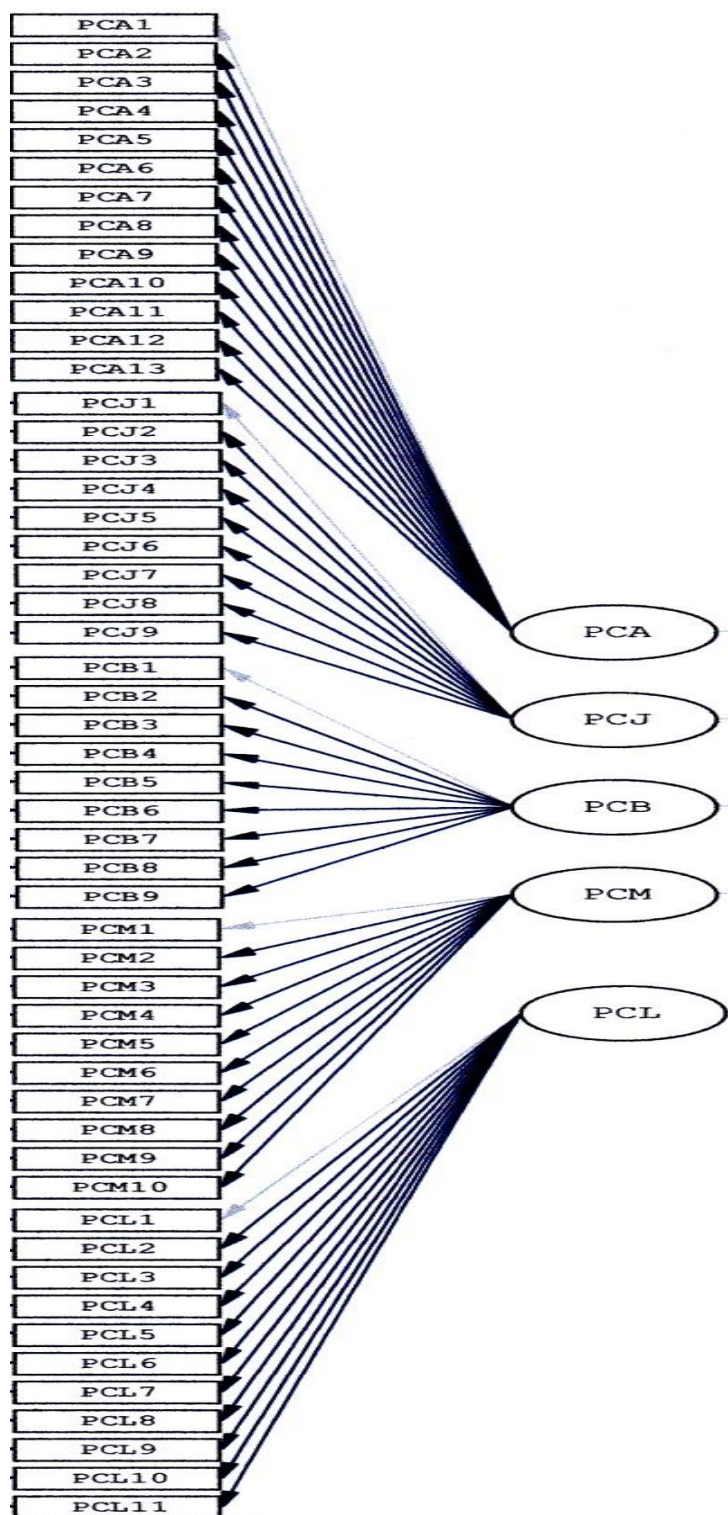
4. โมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 18 ตัวบ่งชี้

5. โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 15 ตัวบ่งชี้

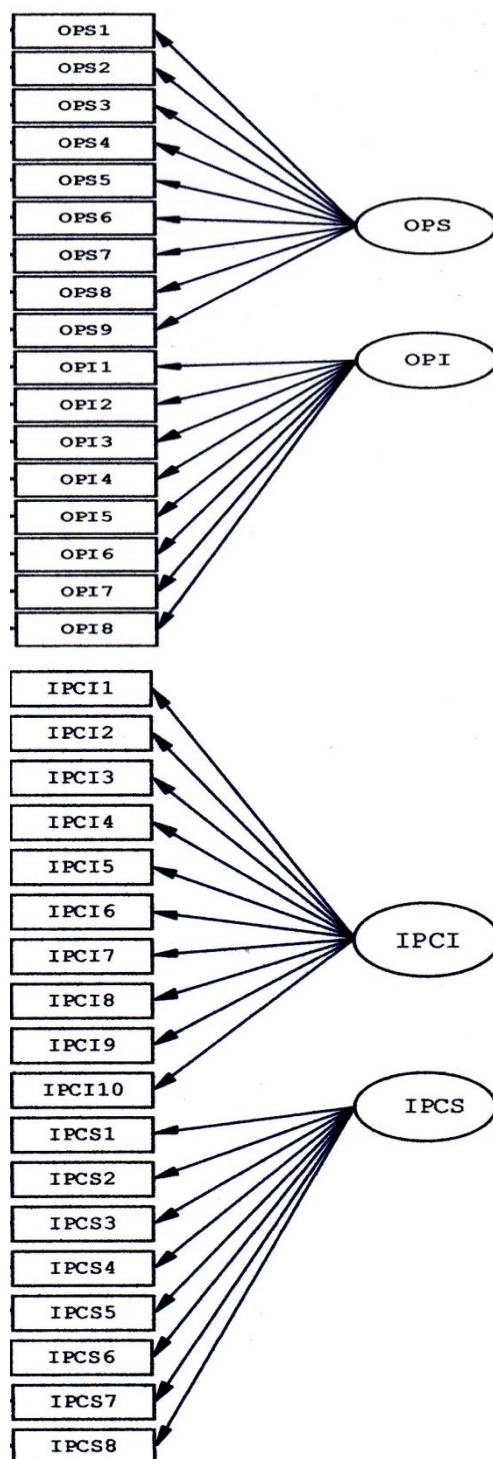
โมเดลดังกล่าวข้างต้นนี้สามารถแสดงในรูปของโมเดลลิสรัด ดังแสดงในภาพประกอบที่ 13 ดังนี้

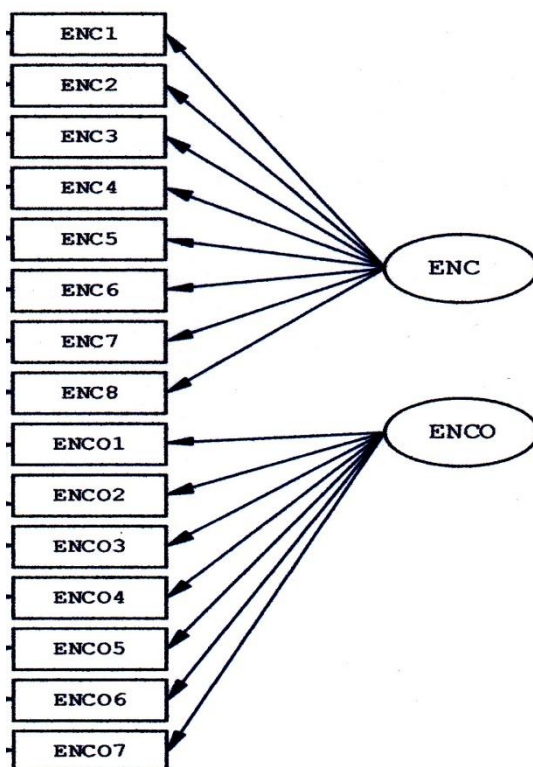
ภาพที่ 13 โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้

ภาพที่ 14 โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย
จำนวน 52 ตัวบ่งชี้

ภาพที่ 15 โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย
จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ และโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้ จำนวน
2 ตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 18 ตัวบ่งชี้

ภาพที่ 16 โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 15 ตัวบ่งชี้

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ต่าง ๆ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีความเหมาะสมหรือไม่ พิจารณาตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์หรือไม่ หากตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วม และไม่มีประโยชน์ที่จะนำเมทริกซ์นั้นไปวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538)

สำหรับค่าสถิติคือค่าสถิติของ Bartlett ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐาน เมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix) หรือไม่ พิจารณาที่ค่า Bartlett' test of sphericity และค่าความน่าจะเป็นว่ามีความสัมพันธ์เหมาะสมกันเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป โดยพิจารณาระดับนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ยังพิจารณาได้จากค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy MSA) ซึ่ง Kim & Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่าถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้

1. โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของตัวแปรการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 39 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ย่อยขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

	IPM1	IPM2	IPM3	IPM4	IPM5	IPM6	IPM7	IPM8	IPM9	IPM10	IPM11	IPM12	IPM13	IPM14	IPB1	IPB2	IPB3	IPB4
IPM1	1																	
IPM2	.675**	1																
IPM3	.847**	.699**	1															
IPM4	.630**	.551**	.634**	1														
IPM5	.656**	.535**	.704**	.677**	1													
IPM6	.710**	.568**	.774**	.768**	.752**	1												
IPM7	.506**	.403**	.477**	.466**	.468**	.550**	1											
IPM8	.556**	.480**	.558**	.518**	.524**	.630**	.693**	1										
IPM9	.486**	.437**	.482**	.450**	.490**	.544**	.614**	.725**	1									
IPM10	.526**	.405**	.540**	.442**	.460**	.553**	.396**	.424**	.409**	1								
IPM11	.459**	.330**	.449**	.366**	.395**	.471**	.411**	.376**	.362**	.669**	1							
IPM12	.378**	.304**	.399**	.406**	.324**	.436**	.334**	.359**	.318**	.636**	.583**	1						
IPM13	.464**	.355**	.450**	.434**	.392**	.482**	.379**	.393**	.360**	.548**	.490**	.567**	1					
IPM14	.422**	.302**	.383**	.340**	.348**	.393**	.298**	.355**	.341**	.504**	.426**	.548**	.680**	1				
IPB1	.452**	.334**	.440**	.390**	.369**	.426**	.298**	.355**	.299**	.516**	.445**	.491**	.614**	.541**	1			
IPB2	.346**	.226**	.346**	.300**	.323**	.346**	.273**	.262**	.243**	.380**	.294**	.359**	.388**	.438**	.376**	1		
IPB3	.354**	.244**	.361**	.317**	.363**	.381**	.301**	.283**	.238**	.369**	.368**	.419**	.505**	.459**	.416**	.550**	1	
IPB4	.360**	.273**	.320**	.307**	.383**	.389**	.317**	.291**	.256**	.396**	.372**	.440**	.492**	.510**	.433**	.537**	.691**	1
IPMT1	.337**	.213**	.332**	.235**	.296**	.256**	.200**	.241**	.199**	.255**	.226**	.268**	.282**	.386**	.236**	.227**	.229**	.234**
IPMT2	.380**	.270**	.379**	.290**	.324**	.333**	.255**	.300**	.274**	.295**	.163**	.322**	.304**	.329**	.255**	.248**	.225**	.260**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	IPM1	IPM2	IPM3	IPM4	IPM5	IPM6	IPM7	IPM8	IPM9	IPM10	IPM11	IPM12	IPM13	IPM14	IPB1	IPB2	IPB3	IPB4
IPMT3	.393**	.287**	.384**	.269**	.329**	.344**	.241**	.267**	.243**	.328**	.253**	.307**	.379**	.387**	.353**	.275**	.267**	.305**
IPMT4	.414**	.285**	.383**	.272**	.249**	.326**	.216**	.300**	.225**	.386**	.306**	.392**	.392**	.450**	.342**	.289**	.247**	.310**
IPMG1	.405**	.267**	.407**	.304**	.307**	.357**	.254**	.329**	.249**	.378**	.241**	.382**	.376**	.387**	.316**	.249**	.202**	.279**
IPMG2	.606**	.477**	.601**	.466**	.508**	.550**	.372**	.437**	.394**	.492**	.418**	.342**	.425**	.373**	.365**	.301**	.260**	.253**
IPMG3	.363**	.392**	.382**	.331**	.276**	.328**	.252**	.257**	.257**	.371**	.306**	.279**	.301**	.252**	.344**	.204**	.205**	.192**
IPMG4	.436**	.419**	.481**	.334**	.379**	.399**	.353**	.362**	.362**	.395**	.364**	.274**	.348**	.325**	.331**	.245**	.205**	.213**
IPMG5	.506**	.397**	.526**	.400**	.414**	.482**	.375**	.379**	.342**	.498**	.381**	.352**	.394**	.384**	.410**	.303**	.296**	.272**
IPMG6	.361**	.290**	.385**	.258**	.326**	.327**	.278**	.300**	.276**	.372**	.313**	.234**	.292**	.289**	.316**	.319**	.303**	.285**
IPMG7	.402**	.293**	.418**	.266**	.334**	.338**	.308**	.341**	.290**	.371**	.318**	.215**	.269**	.258**	.280**	.266**	.275**	.221**
IPP1	.369**	.238**	.396**	.263**	.298**	.344**	.243**	.270**	.185**	.328**	.251**	.180**	.264**	.171**	.292**	.254**	.207**	.177**
IPP2	.435**	.325**	.449**	.374**	.362**	.431**	.276**	.276**	.237**	.410**	.356**	.296**	.320**	.297**	.309**	.275**	.267**	.286**
IPP3	.423**	.352**	.431**	.331**	.349**	.358**	.276**	.360**	.263**	.394**	.342**	.281**	.280**	.262**	.278**	.246**	.242**	.200**
IPP4	.376**	.274**	.378**	.326**	.361**	.379**	.289**	.320**	.236**	.347**	.311**	.227**	.221**	.213**	.263**	.190**	.163**	.158**
IPP5	.404**	.342**	.434**	.412**	.393**	.462**	.310**	.306**	.231**	.464**	.352**	.323**	.349**	.282**	.320**	.247**	.242**	.213**
IPP6	.268**	.163**	.271**	.224**	.278**	.267**	.288**	.286**	.247**	.233**	.111**	.067	.220**	.221**	.192**	.188**	.236**	.165**
IPP7	.423**	.306**	.406**	.333**	.313**	.421**	.301**	.308**	.257**	.371**	.273**	.254**	.324**	.278**	.301**	.229**	.213**	.239**
IPP8	.396**	.341**	.397**	.327**	.340**	.390**	.354**	.322**	.276**	.333**	.245**	.214**	.302**	.261**	.312**	.230**	.223**	.190**
IPP9	.468**	.382**	.460**	.350**	.344**	.441**	.325**	.335**	.329**	.467**	.346**	.292**	.395**	.325**	.347**	.306**	.302**	.253**
IPP10	.448**	.319**	.426**	.362**	.375**	.447**	.306**	.371**	.325**	.379**	.271**	.223**	.285**	.291**	.307**	.296**	.249**	.208**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	IPMT1	IPMT2	IPMT3	IPMT4	IPMG1	IPMG2	IPMG3	IPMG4	IPMG5
IPMT1	1								
IPMT2	.548**	1							
IPMT3	.602**	.645**	1						
IPMT4	.489**	.563**	.534**	1					
IPMG1	.441**	.514**	.500**	.729**	1				
IPMG2	.349**	.404**	.366**	.494**	.506**	1			
IPMG3	.240**	.220**	.262**	.325**	.321**	.413**	1		
IPMG4	.283**	.264**	.304**	.371**	.355**	.515**	.487**	1	
IPMG5	.369**	.365**	.361**	.477**	.424**	.573**	.520**	.612**	1
IPMG6	.195**	.181**	.216**	.262**	.268**	.383**	.237**	.334**	.382**
IPMG7	.239**	.137**	.214**	.220**	.240**	.395**	.243**	.331**	.334**
IPP1	.148**	.212**	.209**	.190**	.191**	.280**	.147**	.230**	.259**
IPP2	.227**	.226**	.271**	.218**	.206**	.357**	.292**	.264**	.327**
IPP3	.254**	.220**	.243**	.255**	.228**	.371**	.298**	.343**	.347**
IPP4	.204**	.233**	.231**	.238**	.216**	.354**	.221**	.268**	.315**
IPP5	.231**	.266**	.284**	.261**	.268**	.403**	.250**	.300**	.370**
IPP6	.184**	.167**	.190**	.159**	.157**	.302**	.113*	.260**	.267**
IPP7	.271**	.242**	.251**	.321**	.305**	.343**	.267**	.347**	.399**
IPP8	.240**	.214**	.256**	.234**	.253**	.292**	.227**	.275**	.310**
IPP9	.300**	.210**	.293**	.293**	.252**	.401**	.368**	.356**	.425**
IPP10	.299**	.267**	.299**	.284**	.251**	.377**	.275**	.323**	.343**

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	IPMG6	IPMG7	IPP1	IPP2	IPP3	IPP4	IPP5	IPP6	IPP7	IPP8	IPP9	IPP10
IPMG6	1											
IPMG7	.554**	1										
IPP1	.364**	.403**	1									
IPP2	.403**	.427**	.499**	1								
IPP3	.438**	.440**	.370**	.452**	1							
IPP4	.336**	.359**	.357**	.408**	.461**	1						
IPP5	.402**	.379**	.420**	.453**	.579**	.525**	1					
IPP6	.309**	.345**	.400**	.292**	.372**	.381**	.400**	1				
IPP7	.393**	.397**	.348**	.441**	.472**	.414**	.494**	.348**	1			
IPP8	.377**	.403**	.386**	.436**	.451**	.406**	.455**	.370**	.572**	1		
IPP9	.378**	.446**	.421**	.479**	.540**	.430**	.573**	.396**	.644**	.664**	1	
IPP10	.335**	.396**	.369**	.445**	.523**	.417**	.490**	.391**	.564**	.535**	.696**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ย่อยขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ IPM3-IPM1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.847 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ IPP6-IPM1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.111

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออกคิล (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy MSA) ซึ่ง Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ของโมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า แสดงในตารางที่ 26 ดังนี้

ตารางที่ 26 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออกคิล (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy, MSA) ของโมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล องค์ประกอบ	ค่า Bartlett' test of sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ด้านปัจจัยนำเข้า	9539.206	.00	0.947

จากตารางที่ 26 แสดงค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออกคิล (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy MSA) ของโมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 9539.206 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออกคิล (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.947 ตามลำดับ โดยมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่า ถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ

เชิงยืนยันอันดับที่ 1 ด้วยโปรแกรมลิสเรดตามโมเดลตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 39 ตัวบ่งชี้

ได้ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ดังตารางที่ 27 ดังนี้

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน				องค์ประกอบ
		(b)	(B)	(SE)	(t)	(R ²)	(FS)
1. ปัจจัยนำเข้า (IP)							
1.1 ปัจจัยนำเข้า	IPM1	0.82	0.82	0.04	19.59	0.68	0.14
ด้านบุคลากร (IPM)	IPM2	0.66	0.66	0.04	14.32	0.43	0.04
	IPM3	0.84	0.84	0.04	19.90	0.70	0.07
	IPM4	0.75	0.75	0.04	16.99	0.57	0.06
	IPM5	0.79	0.79	0.04	18.57	0.63	0.16
	IPM6	0.87	0.87	0.04	21.46	0.76	0.25
	IPM7	0.62	0.62	0.055	13.26	0.38	0.04
	IPM8	0.69	0.68	0.04	15.10	0.47	0.07
	IPM9	0.61	0.61	0.05	13.00	0.37	0.03
	IPM10	0.64	0.65	0.04	14.12	0.42	0.08
	IPM11	0.55	0.55	0.05	11.43	0.30	0.02
	IPM12	0.49	0.50	0.05	10.26	0.25	0.00
	IPM13	0.55	0.56	0.05	11.98	0.32	0.04
	IPM14	0.48	0.49	0.05	10.10	0.24	0.01
	1.2 ปัจจัยนำเข้า	IPB1	0.56	0.59	0.05	11.98	0.34
ด้านงบประมาณ (IPB)	IPB2	0.64	0.64	0.05	12.81	0.42	0.24
	IPB3	0.65	0.66	0.04	12.72	0.43	0.17
	IPB4	0.66	0.68	0.04	13.25	0.46	0.24

ตารางที่ 27 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	(t)	(R ²)	(FS)
		(b)	(B)	(SE)			
1.3 ปัจจัยนำเข้า	IPMT1	0.72	0.72	0.05	13.26	0.51	0.25
ด้านเทคโนโลยี/	IPMT2	0.68	0.69	0.04	14.06	0.48	0.14
วัสดุ อุปกรณ์	IPMT3	0.73	0.73	0.04	17.91	0.54	0.22
อาคารสถานที่	IPMT4	0.76	0.78	0.05	14.94	0.61	0.62
(IPMT							
1.4 ปัจจัยนำเข้า	IPMG1	0.58	0.58	0.05	12.04	0.34	0.07
ด้านการจัดการ	IPMG2	0.77	0.77	0.04	17.19	0.60	0.23
(IPMG)	IPMG3	0.50	0.50	0.05	9.99	0.25	0.04
	IPMG4	0.62	0.62	0.05	12.91	0.39	0.08
	IPMG5	0.72	0.72	0.04	15.59	0.52	0.16
	IPMG6	0.52	0.52	0.05	10.46	0.27	0.06
	IPMG7	0.53	0.53	0.05	10.68	0.28	0.08
1.5 ปัจจัยนำเข้า	IPP1	0.54	0.55	0.05	11.26	0.30	0.08
ด้านนโยบาย/	IPP2	0.63	0.64	0.05	13.54	0.41	0.12
แผนงาน/	IPP3	0.67	0.68	0.05	14.68	0.46	0.13
กลยุทธ์ (IPP)	IPP4	0.61	0.61	0.05	12.74	0.38	0.09
	IPP5	0.72	0.72	0.04	15.68	0.52	0.16
	IPP6	0.52	0.52	0.05	10.52	0.27	0.06
	IPP7	0.69	0.69	0.04	14.94	0.48	0.11
	IPP8	0.66	0.66	0.04	14.18	0.44	0.08
	IPP9	0.77	0.78	0.04	17.43	0.60	0.13
	IPP10	0.74	0.74	0.04	16.27	0.55	0.17

* $p < .01$

จากตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปร
สังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้จำนวน 39 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ 0.87 ถึง 0.48 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

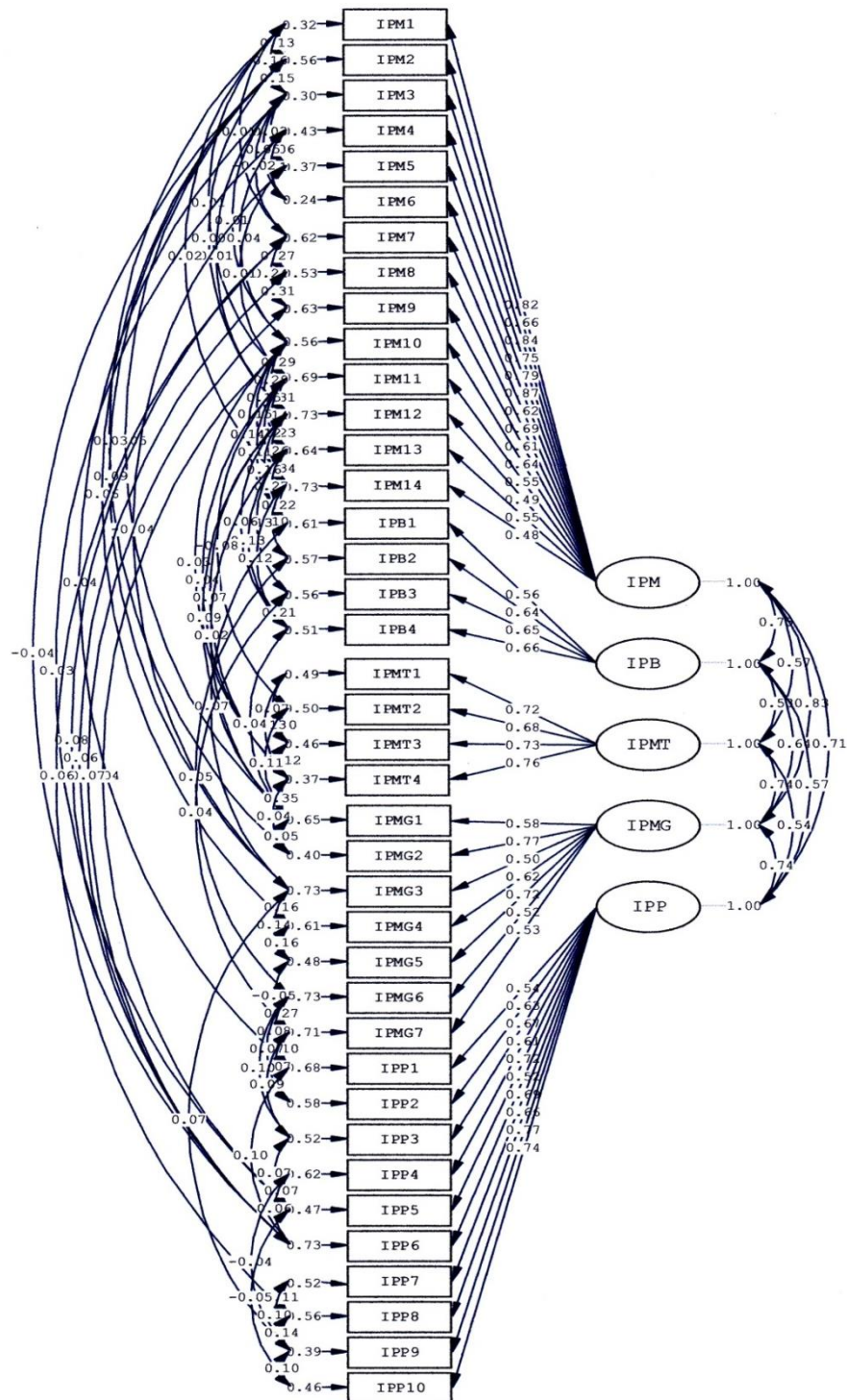
องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPM6 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.87 และมีความแปรผันร่วมกันกับ องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ร้อยละ 76 รองลงมา คือ IPM3 มีน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.84 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากร (IPM) ร้อยละ 70

องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPB4 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.68 และมีความแปรผันร่วมกันกับ องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ร้อยละ 46 รองลงมาคือ IPB3 มีน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.66 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้า ด้านงบประมาณ (IPB) ร้อยละ 63

องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ตัวแปร ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPMT4 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.78 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ (IPMT) ร้อยละ 71 รองลงมา คือ IPMT3 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.73 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ร้อยละ 54

องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญ มากที่สุด คือ IPMG2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.77 และมีความแปรผัน ร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) ร้อยละ 60 รองลงมา คือ IPMG5 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.72 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) ร้อยละ 52

องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) ตัวแปรที่มีน้ำหนัก ความสำคัญมากที่สุด คือ IPP9 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.78 และมี ความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) ร้อยละ 60 รองลงมา คือ IPP10 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.74 และมีความแปรผัน ร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) ร้อยละ 55 สามารถ แสดงเป็นแผนภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และรายละเอียดการวิเคราะห์ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ดังนี้

$\chi^2 = 907.65$, $df = 599$, $p \leq .05$, $\chi^2/df = 1.515$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.90$, $AGFI = 0.86$, $RMSEA = 0.036$, $RMR = 0.054$, $SRMR = 0.055$

ภาพที่ 17 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

จากภาพที่ 17 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) และปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 907.65 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 599 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq 0.05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) ทหารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.515 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.86 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.036 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.055 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*CFI*) เท่ากับ 0.99 ตามลำดับ แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ไปสร้างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้สเกลองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังสมการ

$$\text{IPM} = 0.14 (\text{IPM1}) + 0.04 (\text{IPM2}) + 0.07 (\text{IPM3}) + 0.06 (\text{IPM4}) + 0.16 (\text{IPM5}) + 0.25 (\text{IPM6}) + 0.04 (\text{IPM7}) + 0.07 (\text{IPM8}) + 0.03 (\text{IPM9}) + 0.08 (\text{IPM10}) + 0.02 (\text{IPM11}) + 0.04 (\text{IPM13}) + 0.01 (\text{IPM14})$$

$$\text{IPB} = 0.27 (\text{IPB1}) + 0.24 (\text{IPB2}) + 0.17 (\text{IPB3}) + 0.24 (\text{IPB4})$$

$$\text{IPMT} = 0.25 (\text{IPMT1}) + 0.14 (\text{IPMT2}) + 0.22 (\text{IPMT3}) + 0.62 (\text{IPMT4})$$

$$\text{IPMG} = 0.07 (\text{IPMG1}) + 0.23 (\text{IPMG2}) + 0.04 (\text{IPMG3}) + 0.08 (\text{IPMG4}) + 0.16 (\text{IPMG5}) + 0.06 (\text{IPMG6}) + 0.08 (\text{IPMG7})$$

$$\text{IPP} = 0.08 (\text{IPP1}) + 0.12 (\text{IPP2}) + 0.13 (\text{IPP3}) + 0.09 (\text{IPP4}) + 0.16 (\text{IPP5}) + 0.06 (\text{IPP6}) + 0.11 (\text{IPP7}) + 0.08 (\text{IPP8}) + 0.13 (\text{IPP9}) + 0.07 (\text{IPP10})$$

2. โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 52 ตัวบ่งชี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ ของตัวแปรการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 52 ตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 28 ดังนี้

ตารางที่ 28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านกระบวนการ

	PCA1	PCA2	PCA3	PCA4	PCA5	PCA6	PCA7	PCA8	PCA9	PCA10	PCA11	PCA12	PCA13	PCJ1	PCJ2	PCJ3	PCJ4
PCA1	1																
PCA2	.668**	1															
PCA3	.620**	.741**	1														
PCA4	.564**	.705**	.630**	1													
PCA5	.545**	.594**	.629**	.690**	1												
PCA6	.536**	.684**	.676**	.751**	.721**	1											
PCA7	.403**	.435**	.440**	.498**	.509**	.552**	1										
PCA8	.498**	.522**	.480**	.514**	.490**	.568**	.701**	1									
PCA9	.477**	.522**	.521**	.535**	.505**	.581**	.632**	.760**	1								
PCA10	.285**	.453**	.400**	.462**	.343**	.424**	.269**	.320**	.331**	1							
PCA11	.455**	.578**	.570**	.583**	.502**	.583**	.427**	.472**	.489**	.634**	1						
PCA12	.450**	.606**	.558**	.609**	.446**	.591**	.417**	.444**	.482**	.631**	.783**	1					
PCA13	.479**	.593**	.583**	.606**	.492**	.581**	.433**	.495**	.528**	.618**	.702**	.718**	1				
PCJ1	.403**	.509**	.471**	.506**	.453**	.499**	.391**	.440**	.454**	.535**	.667**	.637**	.760**	1			
PCJ2	.452**	.545**	.540**	.569**	.461**	.534**	.420**	.470**	.496**	.542**	.666**	.646**	.779**	.701**	1		
PCJ3	.366**	.447**	.464**	.466**	.387**	.429**	.361**	.338**	.373**	.430**	.563**	.482**	.543**	.524**	.585**	1	
PCJ4	.423**	.488**	.503**	.500**	.361**	.467**	.442**	.437**	.416**	.443**	.608**	.549**	.623**	.587**	.603**	.704**	1
PCJ5	.427**	.529**	.485**	.513**	.360**	.481**	.386**	.410**	.416**	.467**	.606**	.557**	.632**	.592**	.628**	.638**	.785**

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	PCA1	PCA2	PCA3	PCA4	PCA5	PCA6	PCA7	PCA8	PCA9	PCA10	PCA11	PCA12	PCA13	PCJ1	PCJ2	PCJ3	PCJ4
PCJ6	.340**	.446**	.426**	.451**	.418**	.422**	.347**	.354**	.406**	.350**	.440**	.451**	.466**	.437**	.471**	.358**	.409**
PCJ7	.394**	.524**	.502**	.508**	.472**	.460**	.396**	.415**	.474**	.376**	.467**	.442**	.498**	.416**	.462**	.355**	.393**
PCJ8	.343**	.493**	.448**	.486**	.450**	.469**	.362**	.386**	.425**	.361**	.455**	.445**	.499**	.443**	.477**	.370**	.405**
PCJ9	.442**	.558**	.572**	.557**	.468**	.510**	.396**	.403**	.474**	.404**	.503**	.471**	.527**	.451**	.502**	.419**	.427**
PCB1	.417**	.519**	.526**	.524**	.446**	.481**	.373**	.420**	.419**	.376**	.453**	.448**	.478**	.406**	.453**	.333**	.369**
PCB2	.458**	.549**	.556**	.566**	.484**	.503**	.400**	.418**	.467**	.388**	.483**	.486**	.529**	.457**	.503**	.409**	.397**
PCB3	.270**	.414**	.409**	.392**	.338**	.364**	.317**	.339**	.397**	.356**	.401**	.389**	.476**	.400**	.463**	.345**	.338**
PCB4	.267**	.390**	.416**	.389**	.366**	.390**	.317**	.300**	.404**	.349**	.373**	.358**	.452**	.401**	.440**	.339**	.376**
PCB5	.328**	.487**	.480**	.481**	.438**	.443**	.387**	.409**	.456**	.384**	.444**	.418**	.480**	.416**	.473**	.411**	.427**
PCB6	.252**	.333**	.350**	.328**	.306**	.273**	.265**	.234**	.274**	.169**	.357**	.294**	.379**	.361**	.431**	.326**	.370**
PCB7	.248**	.351**	.379**	.363**	.289**	.320**	.304**	.320**	.315**	.259**	.364**	.352**	.435**	.411**	.407**	.405**	.392**
PCB8	.318**	.375**	.386**	.403**	.351**	.336**	.253**	.223**	.270**	.239**	.393**	.354**	.355**	.297**	.383**	.300**	.319**
PCB9	.316**	.397**	.395**	.437**	.351**	.362**	.250**	.279**	.308**	.307**	.416**	.377**	.417**	.388**	.440**	.338**	.340**
PCM1	.288**	.371**	.407**	.406**	.366**	.340**	.280**	.289**	.315**	.314**	.371**	.384**	.398**	.337**	.367**	.311**	.326**
PCM2	.299**	.399**	.378**	.415**	.361**	.394**	.338**	.345**	.350**	.298**	.385**	.404**	.362**	.335**	.351**	.284**	.319**
PCM3	.277**	.391**	.424**	.442**	.382**	.430**	.298**	.302**	.328**	.328**	.434**	.434**	.445**	.385**	.409**	.309**	.346**
PCM4	.201**	.318**	.323**	.337**	.271**	.332**	.281**	.224**	.267**	.254**	.300**	.335**	.321**	.310**	.288**	.256**	.345**
PCM5	.285**	.409**	.406**	.363**	.377**	.340**	.347**	.301**	.303**	.279**	.347**	.343**	.377**	.345**	.417**	.317**	.285**

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	PCA1	PCA2	PCA3	PCA4	PCA5	PCA6	PCA7	PCA8	PCA9	PCA10	PCA11	PCA12	PCA13	PCJ1	PCJ2	PCJ3	PCJ4
PCM6	.313**	.402**	.407**	.365**	.368**	.406**	.347**	.266**	.372**	.316**	.367**	.354**	.419**	.363**	.415**	.315**	.333**
PCM7	.371**	.463**	.439**	.416**	.386**	.417**	.365**	.347**	.400**	.379**	.415**	.443**	.487**	.425**	.500**	.361**	.385**
PCM8	.368**	.428**	.433**	.419**	.430**	.419**	.383**	.375**	.365**	.325**	.400**	.367**	.413**	.373**	.419**	.290**	.351**
PCM9	.304**	.427**	.383**	.398**	.341**	.345**	.260**	.291**	.304**	.264**	.387**	.360**	.372**	.308**	.338**	.295**	.285**
PCM10	.335**	.452**	.398**	.395**	.319**	.384**	.297**	.348**	.341**	.264**	.367**	.330**	.354**	.305**	.298**	.290**	.310**
PCL1	.293**	.420**	.383**	.387**	.309**	.352**	.271**	.328**	.327**	.344**	.349**	.341**	.345**	.305**	.319**	.280**	.285**
PCL2	.299**	.406**	.371**	.316**	.293**	.305**	.212**	.264**	.288**	.256**	.314**	.289**	.281**	.264**	.287**	.207**	.221**
PCL3	.326**	.427**	.341**	.408**	.339**	.346**	.238**	.281**	.285**	.280**	.351**	.323**	.321**	.321**	.319**	.189**	.258**
PCL4	.398**	.443**	.424**	.477**	.396**	.431**	.305**	.371**	.385**	.297**	.430**	.428**	.430**	.404**	.407**	.280**	.306**
PCL5	.370**	.435**	.392**	.503**	.389**	.417**	.288**	.330**	.364**	.336**	.405**	.380**	.453**	.426**	.430**	.294**	.333**
PCL6	.351**	.459**	.414**	.382**	.305**	.366**	.268**	.342**	.319**	.339**	.373**	.415**	.396**	.330**	.348**	.240**	.320**
PCL7	.348**	.473**	.432**	.433**	.408**	.368**	.335**	.354**	.367**	.395**	.425**	.419**	.433**	.373**	.409**	.318**	.322**
PCL8	.343**	.466**	.380**	.396**	.316**	.365**	.277**	.311**	.291**	.343**	.352**	.341**	.408**	.314**	.378**	.265**	.288**
PCL9	.385**	.495**	.427**	.426**	.343**	.402**	.247**	.360**	.382**	.393**	.444**	.433**	.479**	.389**	.425**	.317**	.321**
PCL10	.367**	.455**	.455**	.443**	.371**	.410**	.318**	.342**	.375**	.347**	.396**	.424**	.421**	.312**	.368**	.290**	.274**
PCL11	.255**	.307**	.281**	.264**	.285**	.301**	.259**	.223**	.271**	.225**	.271**	.279**	.336**	.266**	.266**	.249**	.253**

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	PCJ5	PCJ6	PCJ7	PCJ8	PCJ9	PCB1	PCB2	PCB3	PCB4	PCB5	PCB6	PCB7	PCB8	PCB9	PCM1	PCM2	PCM3
PCJ6	1																
PCJ7	.441**	1															
PCJ8	.447**	.701**	1														
PCJ9	.444**	.660**	.719**	1													
PCB1	.460**	.604**	.663**	.602**	1												
PCB2	.416**	.540**	.606**	.557**	.779**	1											
PCB3	.445**	.554**	.609**	.494**	.783**	.781**	1										
PCB4	.391**	.478**	.428**	.423**	.531**	.527**	.580**	1									
PCB5	.379**	.494**	.425**	.410**	.531**	.487**	.541**	.806**	1								
PCB6	.420**	.539**	.510**	.462**	.603**	.588**	.631**	.773**	.795**	1							
PCB7	.349**	.352**	.319**	.308**	.353**	.326**	.323**	.311**	.257**	.331**	1						
PCB8	.430**	.396**	.339**	.353**	.407**	.356**	.379**	.346**	.299**	.377**	.659**	1					
PCB9	.349**	.344**	.316**	.313**	.335**	.328**	.297**	.326**	.271**	.326**	.569**	.468**	1				
PCM1	.396**	.412**	.380**	.340**	.404**	.387**	.367**	.360**	.340**	.404**	.561**	.488**	.759**	1			
PCM2	.352**	.445**	.362**	.362**	.387**	.333**	.357**	.349**	.352**	.352**	.485**	.445**	.501**	.533**	1		
PCM3	.356**	.374**	.300**	.335**	.355**	.317**	.320**	.281**	.280**	.323**	.469**	.425**	.545**	.555**	.815**	1	
PCM4	.362**	.424**	.345**	.349**	.371**	.306**	.360**	.346**	.337**	.381**	.477**	.457**	.548**	.544**	.780**	.795**	1
PCJ5	.297**	.310**	.211**	.239**	.294**	.254**	.266**	.210**	.266**	.286**	.416**	.371**	.407**	.417**	.617**	.676**	.640**

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	PCJ5	PCJ6	PCJ7	PCJ8	PCJ9	PCB1	PCB2	PCB3	PCB4	PCB5	PCB6	PCB7	PCB8	PCB9	PCM1	PCM2	PCM3
PCM5	.278**	.390**	.347**	.306**	.402**	.350**	.381**	.388**	.340**	.387**	.483**	.441**	.465**	.498**	.554**	.517**	.523**
PCM6	.372**	.364**	.304**	.332**	.376**	.315**	.350**	.314**	.312**	.340**	.480**	.403**	.435**	.476**	.576**	.625**	.589**
PCM7	.422**	.428**	.402**	.392**	.421**	.369**	.437**	.501**	.448**	.453**	.469**	.477**	.438**	.485**	.578**	.545**	.580**
PCM8	.327**	.363**	.399**	.397**	.389**	.339**	.384**	.360**	.336**	.378**	.442**	.444**	.401**	.456**	.530**	.570**	.533**
PCM9	.306**	.370**	.392**	.332**	.395**	.374**	.374**	.335**	.313**	.406**	.323**	.322**	.317**	.366**	.298**	.262**	.292**
PCM10	.314**	.344**	.345**	.335**	.397**	.316**	.371**	.315**	.305**	.405**	.241**	.321**	.252**	.309**	.290**	.294**	.295**
PCL1	.300**	.336**	.340**	.336**	.409**	.355**	.394**	.363**	.374**	.415**	.185**	.248**	.298**	.318**	.331**	.288**	.308**
PCL2	.225**	.284**	.303**	.275**	.410**	.396**	.410**	.340**	.374**	.386**	.277**	.258**	.358**	.391**	.291**	.274**	.269**
PCL3	.258**	.328**	.327**	.328**	.373**	.396**	.384**	.233**	.270**	.324**	.367**	.308**	.341**	.367**	.390**	.366**	.346**
PCL4	.308**	.333**	.377**	.345**	.376**	.360**	.400**	.338**	.322**	.406**	.343**	.340**	.374**	.398**	.372**	.374**	.394**
PCL5	.355**	.338**	.398**	.359**	.395**	.347**	.330**	.321**	.321**	.377**	.356**	.356**	.409**	.416**	.387**	.364**	.437**
PCL6	.320**	.424**	.388**	.397**	.420**	.414**	.398**	.327**	.331**	.400**	.240**	.287**	.300**	.339**	.387**	.313**	.339**
PCL7	.335**	.459**	.404**	.413**	.490**	.469**	.473**	.407**	.414**	.473**	.244**	.323**	.360**	.406**	.432**	.379**	.438**
PCL8	.340**	.387**	.401**	.355**	.409**	.403**	.413**	.317**	.314**	.391**	.266**	.273**	.279**	.374**	.364**	.357**	.338**
PCL9	.359**	.398**	.435**	.399**	.442**	.465**	.442**	.422**	.418**	.455**	.297**	.324**	.369**	.439**	.406**	.354**	.387**
PCL10	.274**	.395**	.429**	.366**	.454**	.423**	.466**	.362**	.360**	.413**	.285**	.305**	.363**	.376**	.397**	.381**	.404**
PCL11	.250**	.277**	.308**	.291**	.310**	.241**	.270**	.270**	.256**	.244**	.222**	.274**	.225**	.257**	.264**	.253**	.251**
PCM5	.278**	.390**	.347**	.306**	.402**	.350**	.381**	.388**	.340**	.387**	.483**	.441**	.465**	.498**	.554**	.517**	.523**

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	PCM4	PCM5	PCM6	PCM7	PCM8	PCM9	PCM10	PCL1	PCL2	PCL3	PCL4	PCL5	PCL6	PCL7	PCL8	PCL9	PCL10	PCL11
PCM4	1																	
PCM5	.410**	1																
PCM6	.557**	.609**	1															
PCM7	.485**	.655**	.712**	1														
PCM8	.464**	.589**	.594**	.668**	1													
PCM9	.210**	.320**	.291**	.385**	.334**	1												
PCM10	.252**	.292**	.324**	.366**	.365**	.774**	1											
PCL1	.275**	.303**	.284**	.380**	.384**	.682**	.698**	1										
PCL2	.276**	.300**	.257**	.314**	.297**	.636**	.660**	.598**	1									
PCL3	.317**	.295**	.367**	.334**	.395**	.390**	.408**	.356**	.421**	1								
PCL4	.332**	.321**	.369**	.434**	.414**	.544**	.528**	.491**	.493**	.535**	1							
PCL5	.356**	.335**	.336**	.408**	.398**	.496**	.487**	.480**	.465**	.549**	.769**	1						
PCL6	.304**	.327**	.399**	.411**	.402**	.491**	.512**	.454**	.488**	.389**	.440**	.418**	1					
PCL7	.291**	.491**	.450**	.467**	.428**	.530**	.495**	.532**	.471**	.424**	.457**	.454**	.661**	1				
PCL8	.251**	.341**	.412**	.399**	.392**	.541**	.564**	.530**	.487**	.395**	.489**	.509**	.629**	.594**	1			
PCL9	.299**	.405**	.423**	.531**	.420**	.616**	.580**	.572**	.565**	.423**	.504**	.497**	.607**	.680**	.672**	1		
PCL10	.365**	.400**	.437**	.472**	.485**	.538**	.507**	.560**	.503**	.360**	.469**	.427**	.555**	.588**	.565**	.669**	1	
PCL11	.241**	.368**	.303**	.381**	.502**	.182**	.211**	.236**	.173**	.215**	.245**	.253**	.241**	.258**	.251**	.284**	.245**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 28 แสดงค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 52 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ PCM2-PCM1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.815 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ PCL11-PCL2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.173

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ซึ่ง Kim & Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ของโมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ แสดงในตารางที่ 29 ดังนี้

ตารางที่ 29 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy: MSA) ของโมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล องค์ประกอบ	ค่า Bartlett' test of Sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ด้านกระบวนการ	16761.434	.00	0.956

จากตารางที่ 29 แสดงค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 16761.434 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.956 ตามลำดับ โดยมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่า ถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ

เชิงยืนยันอันดับที่ 1 ด้วยโปรแกรมลิสเรลตามโมเดลองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ จำนวน 52 ตัวบ่งชี้

ได้ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบด้านกระบวนการ แสดงดังตารางที่ 30 ดังนี้

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน				องค์ประกอบ
		(b)	(B)	(SE)	(t)	(R2)	(FS)
2. กระบวนการ (PC)							
2.1	PCA1	1.00	0.79	0.04	13.01	0.63	0.04
การดำเนินงาน	PCA2	1.10	0.88	0.04	32.72	0.77	0.07
การบริหาร	PCA3	1.07	0.86	0.04	30.12	0.74	0.08
งานวิชาการ	PCA4	1.06	0.87	0.04	28.75	0.75	0.07
(PCA)	PCA5	0.93	0.79	0.04	22.61	0.62	0.03
	PCA6	1.05	0.86	0.04	27.70	0.74	0.07
	PCA7	0.79	0.70	0.05	18.04	0.49	0.02
	PCA8	0.86	0.74	0.04	20.11	0.55	0.02
	PCA9	0.90	0.77	0.04	21.75	0.60	0.04
	PCA10	0.78	0.70	0.05	18.09	0.49	0.00
	PCA11	1.03	0.85	0.04	27.99	0.72	0.07
	PCA12	1.01	0.84	0.04	25.92	0.70	0.05
	PCA13	1.08	0.88	0.04	34.74	0.77	0.09
2.2	PCJ1	1.00	0.82	0.04	12.87	0.67	0.05
การดำเนินงาน	PCJ2	1.03	0.85	0.04	30.35	0.72	0.07
	PCJ3	0.83	0.73	0.05	19.53	0.53	0.02

ตารางที่ 30 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		(b)	(B)	(SE)	(t)	(R2)	(FS)
การบริหาร	PCJ4	0.90	0.77	0.04	21.77	0.59	0.03
งานทั่วไป	PCJ5	0.93	0.79	0.04	23.04	0.63	0.04
(PCJ)	PCJ6	0.88	0.76	0.04	20.90	0.57	0.03
	PCJ7	0.91	0.78	0.04	22.45	0.61	0.03
	PCJ8	0.87	0.75	0.04	20.67	0.56	0.03
	PCJ9	1.00	0.83	0.04	31.70	0.69	0.03
	2.3	PCB1	1.00	0.82	0.04	12.38	0.67
การดำเนินงาน	PCB2	1.02	0.84	0.04	33.26	0.70	0.08
การบริหาร	PCB3	0.85	0.75	0.04	20.25	0.56	0.03
งานการเงิน	PCB4	0.84	0.73	0.04	19.34	0.53	0.01
(PCB)	PCB5	0.96	0.81	0.04	23.85	0.65	0.07
	PCB6	0.71	0.64	0.05	15.62	0.41	0.01
	PCB7	0.76	0.68	0.05	16.95	0.46	0.04
	PCB8	0.72	0.65	0.05	16.07	0.43	0.01
	PCB9	0.82	0.72	0.05	18.84	0.52	0.04
2.4	PCM1	1.00	0.83	0.04	12.11	0.68	0.09
การดำเนินงาน	PCM2	0.96	0.82	0.04	32.05	0.68	0.03
การบริหาร	PCM3	0.97	0.83	0.04	30.24	0.68	0.06
งานบุคคล	PCM4	0.82	0.73	0.04	18.85	0.53	0.07
(PCM)	PCM5	0.92	0.79	0.04	22.05	0.63	0.08
	PCM6	0.97	0.83	0.04	24.38	0.69	0.10
	PCM7	1.03	0.86	0.04	26.40	0.73	0.10
	PCM8	0.98	0.83	0.04	24.40	0.68	0.12

ตารางที่ 30 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		(b)	(B)	(SE)	(t)	(R2)	(FS)
2.5	PCM9	0.74	0.66	0.05	17.15	0.43	0.04
การดำเนินงาน	PCM10	0.77	0.69	0.05	19.23	0.48	0.05
ด้านกฎหมาย (PCL)	PCL1	1.00	0.82	0.04	12.65	0.67	0.11
	PCL2	0.87	0.75	0.05	21.07	0.57	0.07
	PCL3	0.75	0.67	0.05	16.44	0.45	0.03
	PCL4	0.88	0.76	0.04	20.57	0.58	0.05
	PCL5	0.86	0.75	0.05	19.86	0.56	0.03
	PCL6	1.04	0.80	0.04	26.67	0.73	0.11
	PCL7	0.94	0.85	0.04	22.49	0.63	0.05
	PCL8	0.97	0.80	0.04	23.81	0.67	0.07
	PCL9	1.09	0.88	0.04	28.61	0.77	0.12
	PCL10	1.02	0.84	0.04	25.44	0.70	0.10
	PCL11	0.52	0.49	0.05	10.71	0.24	0.03

* $p < .01$

จากตารางที่ 30 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปร สังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 52 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ (b) 1.10 ถึง 0.52 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

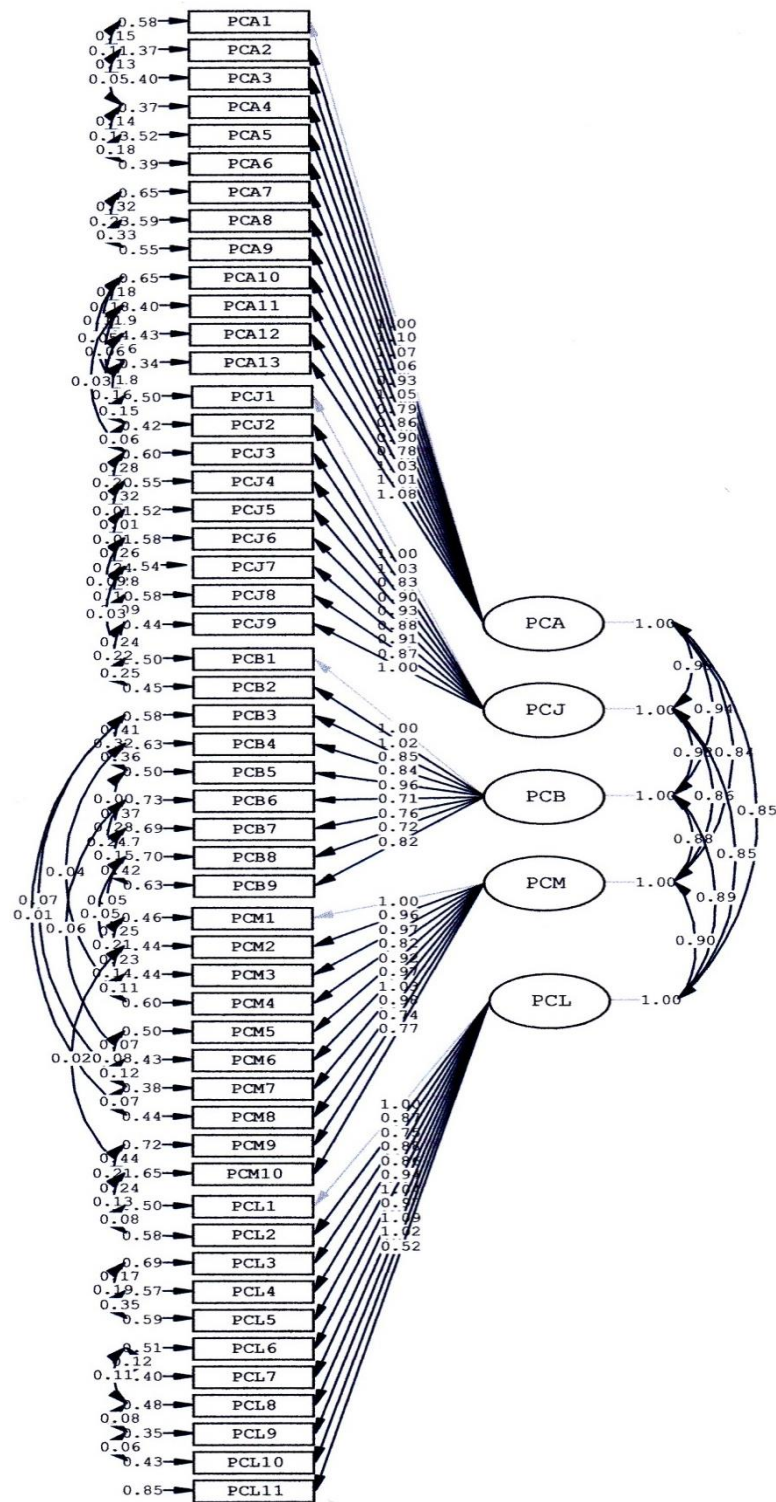
องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ (PCA) ตัวแปรที่มีน้ำหนัก ความสำคัญมากที่สุด คือ PCA2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.88 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ร้อยละ 77 รองลงมา คือ PCA13 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.88 และมีความแปรผันร่วมกันกับ องค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ร้อยละ 77

องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป (PCJ) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ PCJ2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.85 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ร้อยละ 72 รองลงมา คือ PCJ9 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ร้อยละ 69

องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานการเงิน (PCB) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ PCB2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.84 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ร้อยละ 70 รองลงมา คือ PCB1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.82 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ร้อยละ 67

องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานบุคคล (PCM) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ PCM7 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.86 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) ร้อยละ 73 รองลงมา คือ PCM1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) ร้อยละ 68

องค์ประกอบการดำเนินงานด้านกฎหมาย (PCL) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ PCL9 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.88 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) ร้อยละ 77 รองลงมา คือ PCL7 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.85 และมีความแปรผันรวมกันกับองค์ประกอบการดำเนินงานด้านกฎหมาย (PCL) ร้อยละ 63 สามารถแสดงเป็นแผนภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และรายละเอียดการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านกระบวนการ ดังนี้

Chi-Square = 2368.28, $df = 1191$, $p \leq .05$, $Chi-Square/df = 1.988$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.81$, $AGFI = 0.78$, $RMSEA = 0.05$, $RMR = 0.39$, $SRMR = 0.28$

ภาพที่ 18 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านกระบวนการ

จากแผนภาพที่ 18 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ (PCA) องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป (PCJ) องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานการเงิน (PCB) องค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารงานบุคคล (PCM) และองค์ประกอบการดำเนินงานด้านกฎหมาย (PCL) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 2368.28 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 1191 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) หาด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.988 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.81 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.78 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม กลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.28 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*CFI*) เท่ากับ 0.99 ตามลำดับ แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ไปสร้างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้สเกลองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังสมการ

$$PCA = 0.04 (PCA1) + 0.07 (PCA2) + 0.08 (PCA3) + 0.07 (PCA4) + 0.03 (PCA5) + 0.07 (PCA6) + 0.02 (PCA7) + 0.02 (PCA8) + 0.04 (PCA9) + 0.07 (PCA11) + 0.05 (PCA12) + 0.09 (PCA13)$$

$$PCJ = 0.05 (PCJ1) + 0.07 (PCJ2) + 0.02 (PCJ3) + 0.03 (PCJ4) + 0.04 (PCJ5) + 0.03 (PCJ6) + 0.03 (PCJ7) + 0.03 (PCJ8) + 0.03 (PCJ9)$$

$$PCB = 0.06 (PCB1) + 0.08 (PCB2) + 0.03 (PCB3) + 0.01 (PCB4) + 0.07 (PCB5) + 0.01 (PCB6) + 0.04 (PCB7) + 0.01 (PCB8) + 0.04 (PCB9)$$

$$PCM = 0.09 (PCM1) + 0.03 (PCM2) + 0.06 (PCM3) + 0.07 (PCM4) + 0.08 (PCM5) + 0.10 (PCM6) + 0.10 (PCM7) + 0.12 (PCM8) + 0.04 (PCM9) + 0.05 (PCM10)$$

$$PCL = 0.11 (PCM1) + 0.07 (PCM2) + 0.03 (PCM3) + 0.05 (PCM4) + 0.03 (PCM5) + 0.11 (PCM6) + 0.05 (PCM7) + 0.07 (PCM8) + 0.12 (PCM9) + 0.10 (PCM10) + 0.03 (PCM11)$$

**3. โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย
จำนวน 17 ตัวบ่งชี้**

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โมเดลองค์ประกอบ
ด้านผลผลิต ของตัวแปรการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 17 ตัวบ่งชี้
ดังแสดงในตารางที่ 31 ดังนี้

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลผลิต

	OPS1	OPS2	OPS3	OPS4	OPS5	OPS6	OPS7	OPS8	OPS9	OPI1	OPI2	OPI3	OPI4	OPI5	OPI6	OPI7	OPI8
OPS1	1																
OPS2	.714**	1															
OPS3	.656**	.690**	1														
OPS4	.335**	.357**	.297**	1													
OPS5	.261**	.298**	.309**	.641**	1												
OPS6	.371**	.371**	.361**	.639**	.675**	1											
OPS7	.224**	.287**	.309**	.482**	.543**	.539**	1										
OPS8	.347**	.311**	.318**	.506**	.563**	.529**	.440**	1									
OPS9	.441**	.401**	.357**	.555**	.524**	.566**	.457**	.622**	1								
OPI1	.227**	.192**	.217**	.287**	.208**	.342**	.272**	.319**	.296**	1							
OPI2	.364**	.344**	.333**	.385**	.318**	.347**	.300**	.309**	.388**	.173**	1						
OPI3	.339**	.380**	.392**	.297**	.267**	.330**	.297**	.336**	.337**	.168**	.556**	1					
OPI4	.330**	.303**	.324**	.325**	.275**	.328**	.272**	.383**	.392**	.178**	.507**	.435**	1				
OPI5	.325**	.356**	.372**	.287**	.265**	.333**	.200**	.307**	.343**	.119**	.431**	.400**	.585**	1			
OPI6	.310**	.301**	.301**	.350**	.357**	.386**	.267**	.449**	.411**	.205**	.508**	.470**	.689**	.564**	1		
OPI7	.408**	.405**	.396**	.354**	.329**	.387**	.295**	.408**	.514**	.173**	.579**	.494**	.621**	.619**	.727**	1	
OPI8	.334**	.292**	.335**	.365**	.348**	.355**	.310**	.437**	.424**	.175**	.504**	.451**	.504**	.483**	.538**	.580**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 31 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลผลิต พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 17 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ OPI7-OPI6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.727 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ OPI7-OPI1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.173

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ซึ่ง Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต แสดงในตารางที่ 32 ดังนี้

ตารางที่ 32 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดลองค์ประกอบ	ค่า Bartlett' test of Sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ด้านผลผลิต	3608.544	.00	0.918

จากตารางที่ 32 แสดงค่า สถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 3608.544 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.918 ตามลำดับ โดยมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่าถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ

เชิงยืนยันอันดับที่ 1 ด้วยโปรแกรมลิสเรลตามโมเดลองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ ได้ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบด้านผลผลิต แสดงดังตารางที่ 33 ดังนี้

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลผลิต

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน			องค์ประกอบ	
		(b)	(B)	(SE)	(t)	(R ²)	(FS)
3. ผลผลิต (OP)							
3.1 ผลผลิต	OPS1	0.50	0.50	0.05	9.93	0.25	0.05
ด้านคุณภาพ	OPS2	0.50	0.50	0.05	9.92	0.25	0.04
นักเรียน (OPS)	OPS3	0.48	0.48	0.05	9.46	0.23	0.03
	OPS4	0.75	0.75	0.04	16.39	0.56	0.22
	OPS5	0.71	0.71	0.04	14.87	0.50	0.08
	OPS6	0.75	0.76	0.04	16.73	0.58	0.22
	OPS7	0.59	0.59	0.05	11.93	0.35	0.09
	OPS8	0.69	0.70	0.05	14.87	0.49	0.16
	OPS9	0.76	0.76	0.04	16.54	0.57	0.21
3.2 ผลผลิต	OPI1	0.25	0.25	0.05	4.84	0.0064	0.02
ด้านอัตลักษณ์	OPI2	0.69	0.69	0.05	14.72	0.47	0.14
โรงเรียน/	OPI3	0.60	0.61	0.05	12.57	0.37	0.09
นักเรียน (OPI)	OPI4	0.72	0.72	0.04	15.13	0.52	0.12
	OPI5	0.69	0.69	0.05	14.91	0.48	0.15
	OPI6	0.77	0.77	0.04	16.85	0.59	0.13
	OPI7	0.83	0.83	0.04	18.97	0.69	0.29
	OPI8	0.71	0.71	0.05	15.51	0.51	0.18

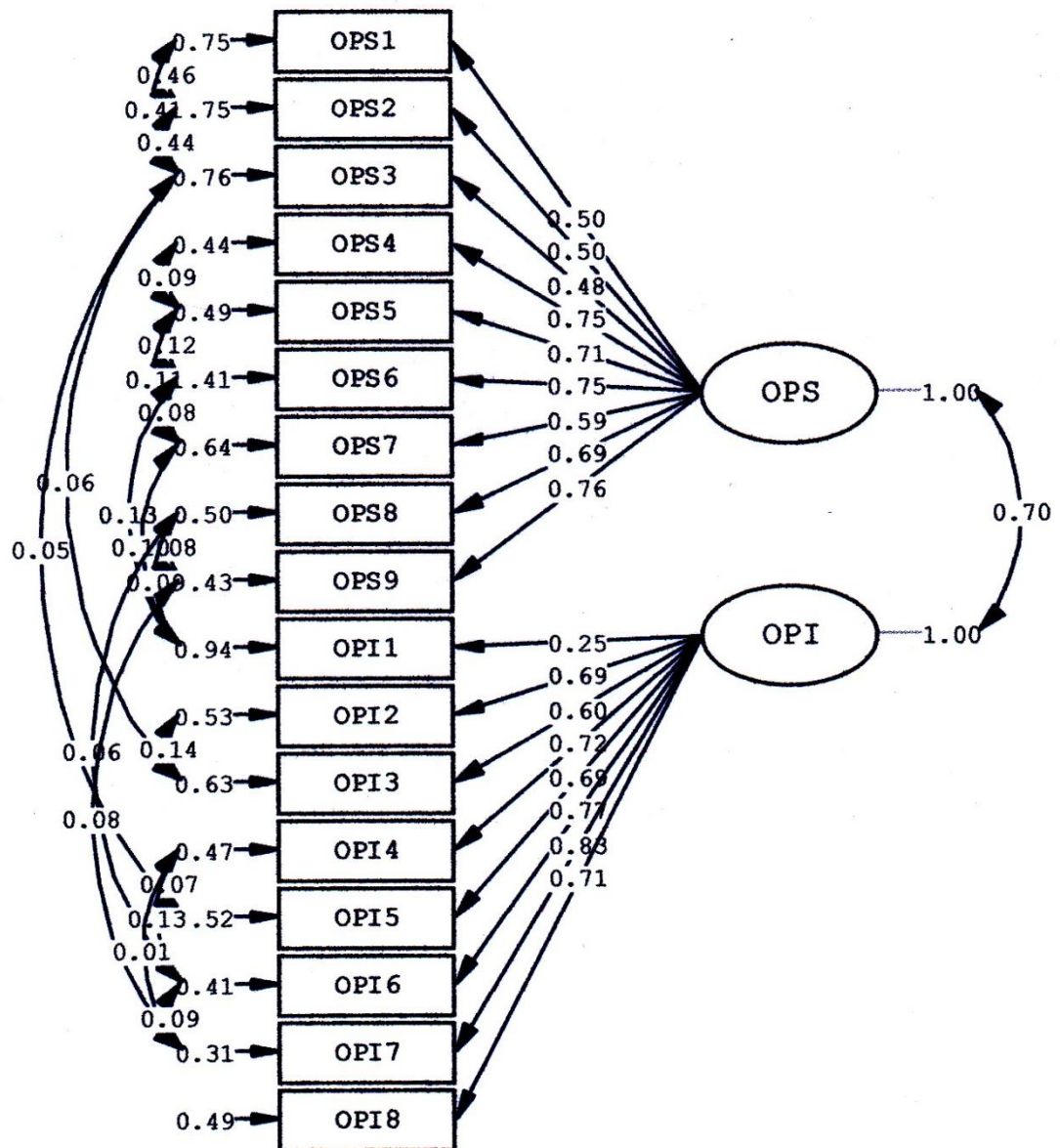
* $p < .01$

จากตารางที่ 33 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลผลิต พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ (b) 0.83 ถึง 0.25 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน (OPS) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ OPS6 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.76 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน (OPS) ร้อยละ 58 รองลงมา คือ OPS9 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.76 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน (OPS) ร้อยละ 57

องค์ประกอบผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน (OPI) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ OPI7 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน (OPI) ร้อยละ 69 รองลงมา คือ OPI7 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.77 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน (OPI) ร้อยละ 59

สามารถแสดงเป็นแผนภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และรายละเอียดการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านผลผลิต ดังนี้

$Chi-Square = 188.70$, $df = 98$, $p = .60$, $Chi-Square/df = 1.925$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.92$, $RMSEA = 0.048$, $RMR = 0.055$, $SRMR = 0.056$

ภาพที่ 19 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลผลิต

จากแผนภาพที่ 19 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลผลิต พบว่า องค์ประกอบผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน(OPS) และองค์ประกอบผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/นักเรียน (OPI) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($Chi-Square$) มีค่าเท่ากับ 188.70 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of

freedom) 98 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = .60$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*)หารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.925 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.95 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.92 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.048 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.056 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*CFI*) เท่ากับ 0.99 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมุติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ไปสร้างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต ได้สเกลองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบดังสมการ

$$OPS = 0.05 (OPS1) + 0.04 (OPS2) + 0.03 (OPS3) + 0.22 (OPS4) + 0.08 (OPS5) + 0.22 (OPS6) + 0.09 (OPS7) + 0.16 (OPS8) + 0.21 (OPS9)$$

$$OPI = 0.02 (OPI1) + 0.14 (OPI2) + 0.09 (OPI3) + 0.12 (OPI4) + 0.15 (OPI5) + 0.13 (OPI6) + 0.29 (OPI7) + 0.18 (OPI8)$$

4. โมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 18 ตัวบ่งชี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบของตัวแปรการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 34 ดังนี้

ตารางที่ 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลกระทบ

	IPCI1	IPCI2	IPCI3	IPCI4	IPCI5	IPCI6	IPCI7	IPCI8	IPCI9	IPCI10	IPCS1	IPCS2	IPCS3	IPCS4	IPCS5	IPCS6	IPCS7	IPCS8
IPCI1	1																	
IPCI2	.674**	1																
IPCI3	.715**	.644**	1															
IPCI4	.662**	.570**	.643**	1														
IPCI5	.481**	.377**	.484**	.508**	1													
IPCI6	.409**	.399**	.435**	.497**	.657**	1												
IPCI7	.309**	.211**	.275**	.308**	.522**	.573**	1											
IPCI8	.291**	.244**	.319**	.345**	.468**	.407**	.366**	1										
IPCI9	.253**	.252**	.301**	.293**	.307**	.282**	.214**	.451**	1									
IPCI10	.312**	.272**	.324**	.353**	.333**	.320**	.305**	.460**	.594**	1								
IPCS1	.673**	.539**	.520**	.470**	.421**	.456**	.307**	.257**	.322**	.399**	1							
IPCS2	.579**	.594**	.553**	.443**	.453**	.420**	.362**	.287**	.305**	.315**	.563**	1						
IPCS3	.581**	.544**	.639**	.453**	.500**	.456**	.343**	.326**	.296**	.295**	.609**	.724**	1					
IPCS4	.493**	.416**	.510**	.585**	.625**	.583**	.418**	.377**	.323**	.354**	.508**	.621**	.615**	1				
IPCS5	.439**	.384**	.452**	.496**	.613**	.535**	.425**	.376**	.316**	.341**	.490**	.551**	.607**	.723**	1			
IPCS6	.411**	.332**	.421**	.403**	.502**	.585**	.411**	.297**	.248**	.230**	.481**	.532**	.546**	.664**	.598**	1		
IPCS7	.424**	.377**	.412**	.440**	.360**	.402**	.465**	.248**	.214**	.303**	.397**	.377**	.371**	.408**	.426**	.401**	1	
IPCS8	.531**	.436**	.492**	.518**	.379**	.409**	.323**	.239**	.220**	.267**	.449**	.430**	.420**	.492**	.455**	.469**	.684**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 34 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านผลกระทบ พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 18 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < 0.01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ IPCS3-IPCS2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.724 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ IPCI7-IPCI2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.211

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ซึ่ง Kim and Mucle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ แสดงในตารางที่ 35 ดังนี้

ตารางที่ 35 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดลองค์ประกอบ	ค่า Bartlett' test of sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ด้านผลกระทบ	4426.923	0.000	0.920

จากตารางที่ 35 แสดงค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 4426.923 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.920 ตามลำดับ โดยมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Mucle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่าถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ด้วยโปรแกรมลิสเรลตามโมเดลองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ จำนวน 18 ตัวบ่งชี้

ได้ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบด้านผลกระทบ แสดงดังตารางที่ 36 ดังนี้

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลกระทบ

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	(t)	(R ²)	(FS)
		(b)	(B)	(SE)			
4. ผลกระทบ (IPC)							
4.1 ผลกระทบ	IPCI1	0.76	0.77	0.04	16.47	0.59	0.11
ด้านภาพลักษณ์ /	IPCI2	0.71	0.72	0.05	15.57	0.52	0.18
ความน่าเชื่อถือ	IPCI3	0.76	0.76	0.04	17.09	0.58	0.13
(IPCI)	IPCI4	0.77	0.77	0.04	17.48	0.59	0.17
	IPCI5	0.68	0.69	0.04	14.81	0.47	0.05
	IPCI6	0.68	0.68	0.05	14.81	0.47	0.10
	IPCI7	0.49	0.50	0.05	9.88	0.25	0.06
	IPCI8	0.45	0.45	0.05	9.12	0.21	0.02
	IPCI9	0.40	0.40	0.05	8.04	0.16	0.03
	IPCI10	0.45	0.45	0.05	9.12	0.21	0.03
4.2 ผลกระทบ	IPCS1	0.72	0.72	0.04	15.84	0.51	0.14
ด้านความ	IPCS2	0.75	0.75	0.04	17.07	0.57	0.10
พึงพอใจ	IPCS3	0.76	0.76	0.04	17.37	0.58	0.09
(IPCS)	IPCS4	0.82	0.83	0.04	19.14	0.68	0.26
	IPCS5	0.74	0.75	0.04	16.60	0.56	0.11
	IPCS6	0.69	0.69	0.04	14.88	0.48	0.08
	IPCS7	0.56	0.56	0.05	11.62	0.32	0.06
	IPCS8	0.63	0.63	0.05	13.40	0.39	0.05

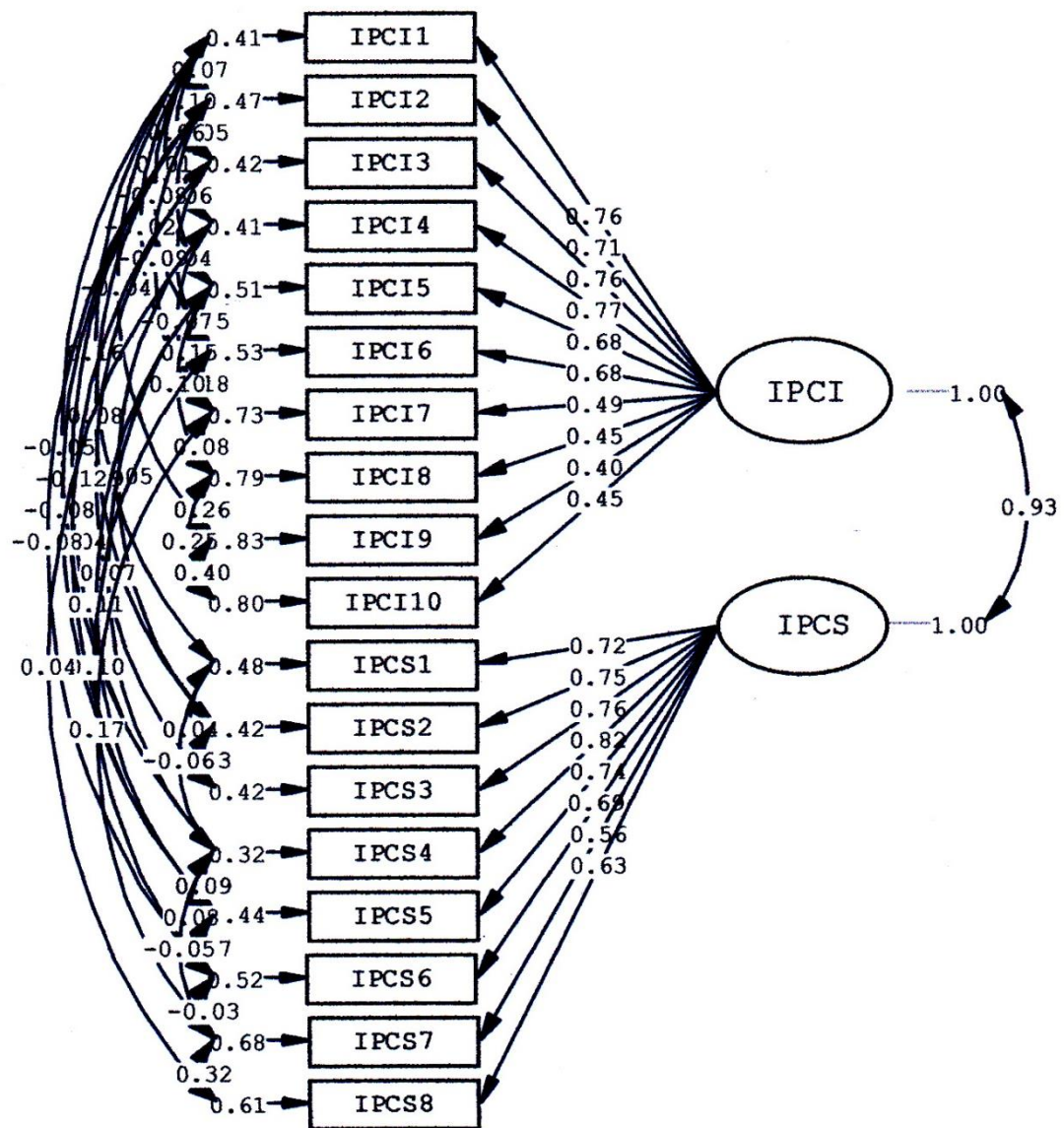
* $p < .01$

จากตารางที่ 36 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านผลกระทบ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ (b) 0.82 ถึง 0.40 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ (IPCI) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPCI4, IPCI1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.77 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ (IPCI) ร้อยละ 59 รองลงมา คือ IPCI3 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.76 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ (IPCI) ร้อยละ 58

องค์ประกอบผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPCS4 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) ร้อยละ 68 รองลงมา คือ IPCS3 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.76 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) ร้อยละ 58

สามารถแสดงเป็นภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และรายละเอียดการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านผลกระทบ ดังนี้

$Chi-Square = 227.80, df = 91, p \leq .05, Chi-Square/df = 2.50, CFI = 0.98, GFI = 0.94, AGFI = 0.89, RMSEA = 0.061, RMR = 0.040, SRMR = 0.040$

ภาพที่ 20 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลกระทบ

จากภาพที่ 20 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านผลกระทบ พบว่า องค์ประกอบผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ (IPCI) และ องค์ประกอบผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 227.80 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 91 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) ทหารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 2.50 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.94 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.89 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.061 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม กลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.040 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*CFI*) เท่ากับ 0.98 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ไปสร้างองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโมเดลองค์ประกอบ ด้านผลกระทบ ได้สเกลองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบดังสมการ

$$IPCI = 0.11 (IPCI1) + 0.18 (IPCI2) + 0.13 (IPCI3) + 0.17 (IPCI4) + 0.05 (IPCI5) + 0.10 (IPCI6) + 0.06 (IPCI7) + 0.02 (IPCI8) + 0.03 (IPCI9) + 0.03 (IPCI10)$$

$$IPCS = 0.14 (IPCS1) + 0.10 (IPCS2) + 0.09 (IPCS3) + 0.26 (IPCS4) + 0.11 (IPCS5) + 0.08 (IPCS6) + 0.06 (IPCS7) + 0.05 (IPCS8)$$

5. โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 15 ตัวบ่งชี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โมเดลองค์ประกอบ สิ่งแวดล้อม ของตัวแปรการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 37 ดังนี้

ตารางที่ 37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

	ENC1	ENC2	ENC3	ENC4	ENC5	ENC6	ENC7	ENC8	ENCO1	ENCO2	ENCO3	ENCO4	ENCO5	ENCO6	ENCO7
ENC1	1														
ENC2	.734**	1													
ENC3	.781**	.779**	1												
ENC4	.680**	.669**	.789**	1											
ENC5	.674**	.665**	.791**	.915**	1										
ENC6	.668**	.676**	.783**	.892**	.904**	1									
ENC7	.445**	.417**	.453**	.512**	.525**	.548**	1								
ENC8	.555**	.528**	.552**	.612**	.631**	.647**	.762**	1							
ENCO1	.392**	.325**	.355**	.467**	.458**	.444**	.334**	.388**	1						
ENCO2	.426**	.353**	.486**	.442**	.430**	.405**	.288**	.350**	.382**	1					
ENCO3	.429**	.411**	.520**	.490**	.488**	.446**	.326**	.374**	.404**	.794**	1				
ENCO4	.404**	.381**	.487**	.446**	.436**	.415**	.351**	.346**	.442**	.729**	.693**	1			
ENCO5	.404**	.368**	.440**	.408**	.427**	.382**	.304**	.358**	.429**	.622**	.621**	.678**	1		
ENCO6	.473**	.430**	.507**	.483**	.455**	.470**	.347**	.434**	.399**	.577**	.606**	.609**	.639**	1	
ENCO7	.409**	.317**	.423**	.396**	.385**	.366**	.266**	.369**	.393**	.826**	.705**	.645**	.607**	.587**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 37 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 15 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ OPI7-OPI6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.727 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ OPI7-OPI1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.173

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ซึ่ง Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ของโมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม แสดงในตารางที่ 38 ดังนี้

ตารางที่ 38 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล องค์ประกอบ	ค่า Bartlett' test of sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ด้านสิ่งแวดล้อม	5417.879	0.000	0.924

จากตารางที่ 38 แสดงค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของโมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 5417.879 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.924 ตามลำดับ โดยมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่า ถ้ามีค่ามากกว่า 0.8 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ด้วยโปรแกรมลิสเรลตามโมเดลองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ จำนวน

15 ตัวบ่งชี้ ได้ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม แสดงดังตารางที่ 39 ดังนี้

ตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
		ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
		องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
		มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	(t)	(R ²)	(FS)
		(b)	(B)	(SE)			
5. สิ่งแวดล้อม (EN)							
5.1	ENC1	0.71	0.71	0.04	16.25	0.51	0.02
สิ่งแวดล้อม	ENC2	0.71	0.71	0.04	16.29	0.51	0.03
ด้านวัฒนธรรม	ENC3	0.84	0.83	0.04	20.33	0.70	0.05
(ENC)	ENC4	0.93	0.94	0.04	24.88	0.89	0.33
	ENC5	0.94	0.94	0.04	24.13	0.88	0.23
	ENC6	0.94	0.94	0.04	24.87	0.89	0.34
	ENC7	0.56	0.56	0.05	12.03	0.32	0.01
	ENC8	0.66	0.67	0.04	14.98	0.45	0.05
5.2	ENCO1	0.56	0.55	0.05	10.51	0.31	0.08
สิ่งแวดล้อม	ENCO2	0.81	0.81	0.04	17.44	0.66	0.13
ด้านสภาพ	ENCO3	0.81	0.81	0.04	17.44	0.65	0.16
แวดล้อม/	ENCO4	0.86	0.86	0.04	18.51	0.74	0.34
ชุมชน (ENCO)	ENCO5	0.76	0.76	0.04	15.24	0.58	0.11
	ENCO6	0.76	0.76	0.04	15.58	0.58	0.21
	ENCO7	0.75	0.75	0.04	15.58	0.56	0.06

* $p < .01$

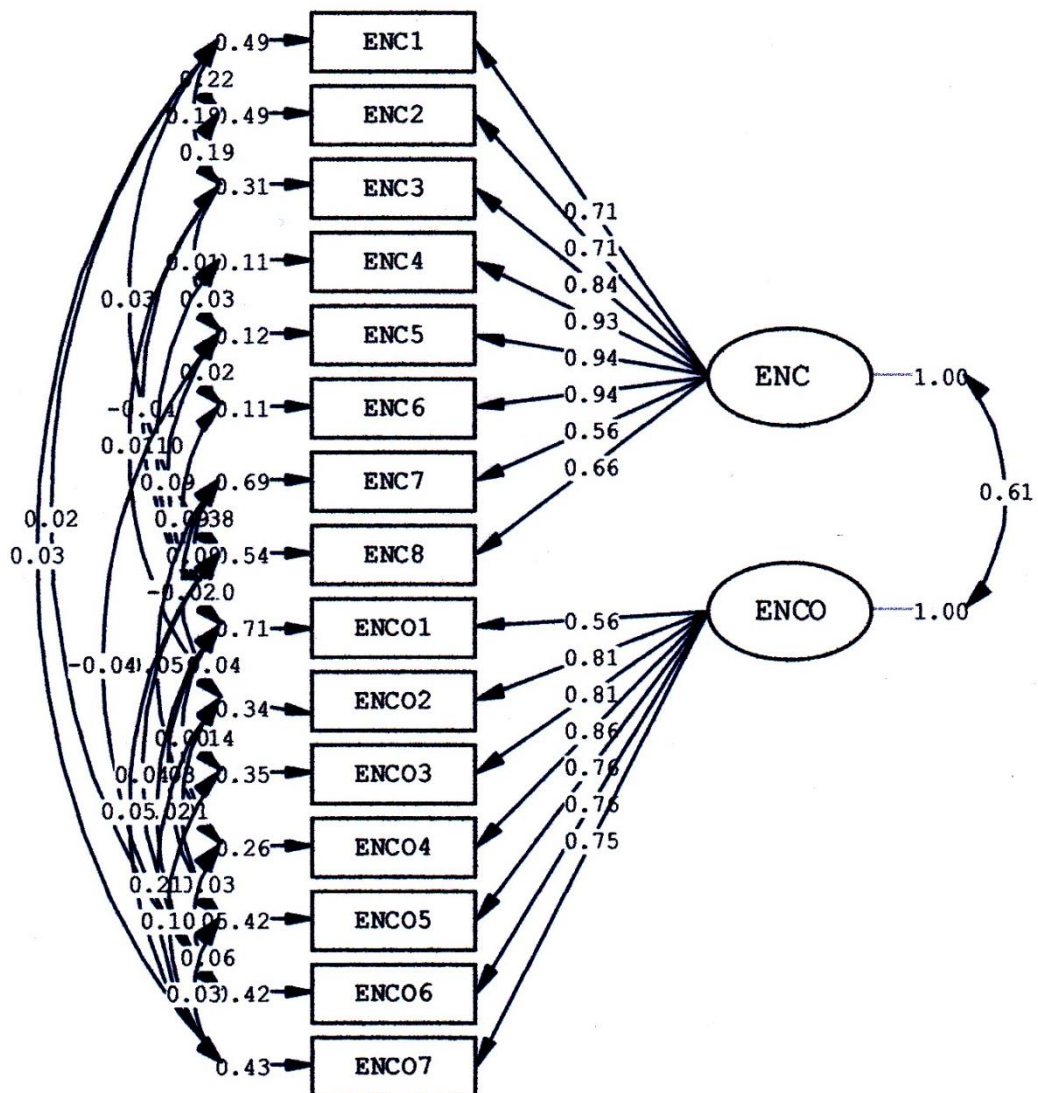
จากตารางที่ 39 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ (b) 0.94 ถึง 0.56 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าตัวบ่งชี้

เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม (ENC) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ENC6, ENC4 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.94 และมีความแปรผันร่วมกับ องค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม (ENC) ร้อยละ 89 รองลงมา คือ ENC5 มีน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.94 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม (ENC) ร้อยละ 88

องค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน (ENCO) ตัวแปรที่มีน้ำหนัก ความสำคัญมากที่สุด คือ ENCO4 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.86 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน (ENCO) ร้อยละ 74 รองลงมา คือ ENCO2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.81 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน (ENCO) ร้อยละ 66

สามารถแสดงเป็นแผนภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และรายละเอียด การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

$Chi\text{-}Square = 108.76$, $df = 55$, $p \leq .05$, $Chi\text{-}Square/df = 1.977$, $CFI = 1.00$, $GFI = 0.96$,
 $AGFI = 0.92$, $RMSEA = 0.049$, $RMR = 0.043$, $SRMR = 0.043$

ภาพที่ 21 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

จากภาพที่ 21 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบย่อยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า องค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม (ENC) และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ชุมชน (ENCO) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($Chi\text{-}Square$) มีค่าเท่ากับ 108.76 ที่ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 55 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = .00$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ ($Chi\text{-}Square$) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ ($Chi\text{-}Square$) หาดด้วยขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of

freedom) มีค่าเท่ากับ 1.977 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.049 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (SRMR) เท่ากับ 0.043 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.00 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ไปสร้างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้สเกลองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ ดังสมการ

$$ENC = 0.02 (ENC1) + 0.03 (ENC2) + 0.05 (ENC3) + 0.33 (ENC4) + 0.23 (ENC5) + 0.34 (ENC6) + 0.01 (ENC7) + 0.05 (ENC8)$$

$$ENCO = 0.08 (ENCO1) + 0.13 (ENCO2) + 0.16 (ENCO3) + 0.34 (ENCO4) + 0.11 (ENCO5) + 0.21 (ENCO6) + 0.06 (ENCO7)$$

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

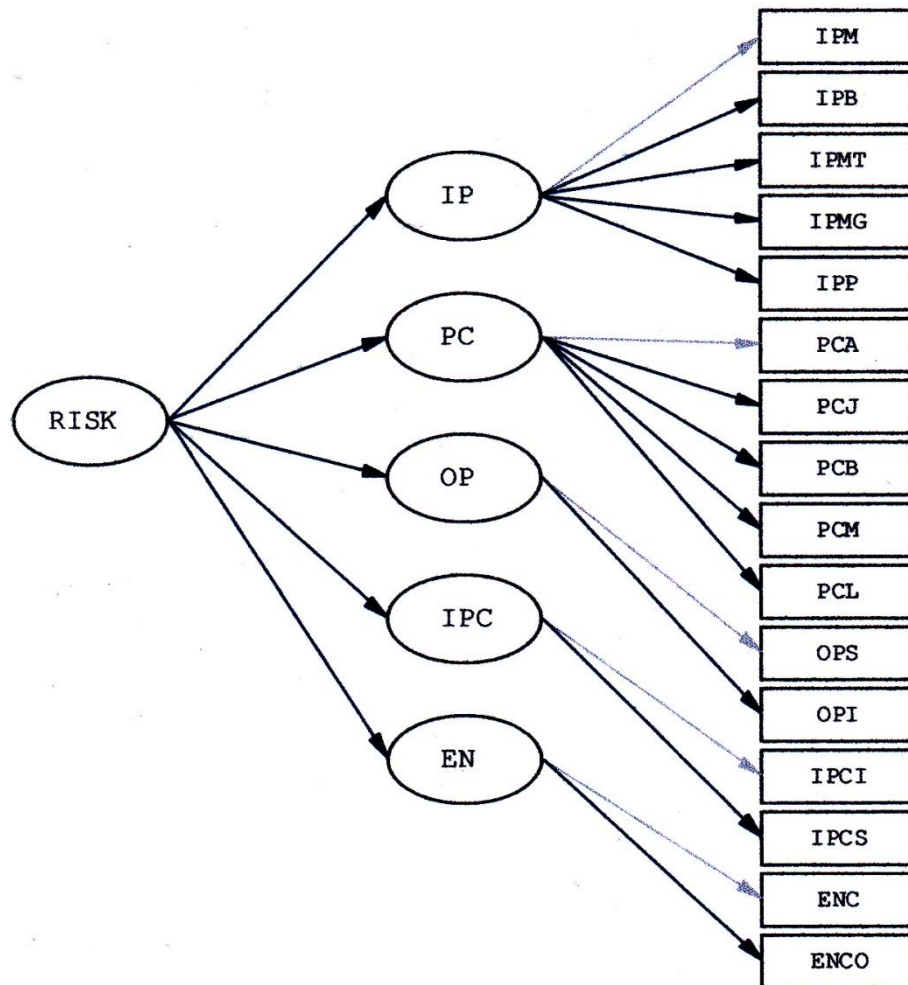
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะใกล้เคียงกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (ปารีสรา อร่ามเรือง, 2553, หน้า 160) จากตัวบ่งชี้ทั้งหมด ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า
- 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ
- 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต
- 4) องค์ประกอบด้านผลกระทบ และ
- 5) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

จากนั้นปรับตัวบ่งชี้ย่อยให้เป็นตัวบ่งชี้ใหม่ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร
- 2) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ
- 3) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่
- 4) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ
- 5) ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/แผนงาน/ กลยุทธ์
- 6) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ
- 7) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป
- 8) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน
- 9) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล
- 10) การดำเนินงานด้านกฎหมาย
- 11) ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน
- 12) ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน
- 13) ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ
- 14) ผลกระทบด้านความพึงพอใจ
- 15) สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม
- 16) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน

แสดงดังภาพที่ 22 ดังนี้

ภาพที่ 22 โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยง
เชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์
ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ที่ปรับใหม่ทั้ง 16 ตัวบ่งชี้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของ
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ที่จะนำไปวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 40
ดังนี้

ตารางที่ 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพอร์สันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

	IPM	IPB	IPMT	IPMG	IPP	PCA	PCJ	PCB	PCM	PCL	OPS	OPI	IPCI	IPCS	ENC	ENCO
IPM	1															
IPB	.631**	1														
IPMT	.504**	.414**	1													
IPMG	.718**	.505**	.564**	1												
IPP	.633**	.443**	.415**	.652**	1											
PCA	.917**	.569**	.484**	.717**	.652**	1										
PCJ	.804**	.667**	.660**	.757**	.629**	.809**	1									
PCB	.698**	.497**	.542**	.901**	.684**	.678**	.759**	1								
PCM	.631**	.472**	.491**	.639**	.860**	.632**	.621**	.700**	1							
PCL	.680**	.548**	.618**	.655**	.614**	.658**	.624**	.663**	.740**	1						
OPS	.670**	.465**	.479**	.755**	.836**	.675**	.685**	.819**	.887**	.668**	1					
OPI	.659**	.510**	.613**	.628**	.622**	.622**	.599**	.634**	.721**	.894**	.657**	1				
IPCI	.825**	.602**	.459**	.681**	.709**	.872**	.764**	.697**	.727**	.630**	.738**	.603**	1			
IPCS	.836**	.490**	.451**	.611**	.670**	.788**	.647**	.621**	.658**	.610**	.660**	.601**	.804**	1		
ENC	.926**	.531**	.458**	.662**	.597**	.881**	.730**	.642**	.579**	.621**	.616**	.592**	.825**	.896**	1	
ENCO	.638**	.473**	.651**	.570**	.516**	.603**	.567**	.567**	.618**	.871**	.554**	.845**	.571**	.557**	.593**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.414 ถึง 0.892

พิจารณาค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ซึ่ง Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 41 ดังนี้

ตารางที่ 41 ค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน(Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล	ค่า Bartlett' test of sphericity	<i>p</i>	Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)
ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	8563.238	.00	0.925

จากตารางที่ 41 แสดงค่าสถิติค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) ของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett' test of sphericity มีค่าเท่ากับ 8563.238 ตามลำดับ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .00 ($p < .01$) ส่วนค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of sampling adequacy (MSA)) มีค่าเท่ากับ 0.925 ตามลำดับ โดยทุกค่ามีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ Kim and Muclle (1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่าถ้ามีค่ามากกว่า 0.8

ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ด้วยโปรแกรมลิสเรล ตามโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 42 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ					
	ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	ค่าความ	ค่าสถิติ	สัมประสิทธิ์	สัมประสิทธิ์
	องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	คลาดเคลื่อน	ทดสอบ	การพยากรณ์	คะแนน
	(b)	(B)	(SE)	(t)	(R ²)	(FS)
1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (IP = 0.91)						
IPM	1.00	0.90	0.00	10.45	0.80	0.17
IPB	0.71	0.64	0.04	15.50	0.41	-0.04
IPMT	0.60	0.53	0.04	11.40	0.28	-0.13
IPMG	0.90	0.81	0.04	20.95	0.65	0.09
IPP	0.86	0.77	0.04	19.84	0.59	0.07
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ (PC = 0.99)						
PCA	0.90	0.89	0.00	10.41	0.79	-0.20
PCJ	0.88	0.86	0.03	26.24	0.74	0.24
PCB	0.80	0.79	0.04	20.37	0.62	-0.18
PCM	0.76	0.77	0.04	19.41	0.59	-0.22
PCL	0.75	0.75	0.04	19.04	0.56	0.08
3. องค์ประกอบด้านผลผลิต (OP = 0.95)						
OPS	0.84	0.81	0.00	12.82	0.65	0.06
OPI	0.75	0.72	0.04	16.05	0.52	-0.03
4. องค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC = 0.96)						
IPCI	0.93	0.94	0.00	4.83	0.89	0.85
IPCS	0.83	0.83	0.03	22.80	0.69	0.50
5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN = 0.99)						
ENC	0.84	0.85	0.00	10.81	0.73	0.17
ENCO	0.68	0.69	0.04	15.38	0.47	0.19

* $p < .01$

จากตารางที่ 42 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปร สังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวบ่งชี้ จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมด มีขนาดตั้งแต่ (b) 1.00 ถึง 0.60 และแตกต่าง จากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีน้ำหนักองค์ประกอบ ที่เหมาะสมกับการเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (IP) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPM มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.90 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ด้านปัจจัยนำเข้า (IP) ร้อยละ 80 รองลงมา คือ IPMG มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.81 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (IP) ร้อยละ 65

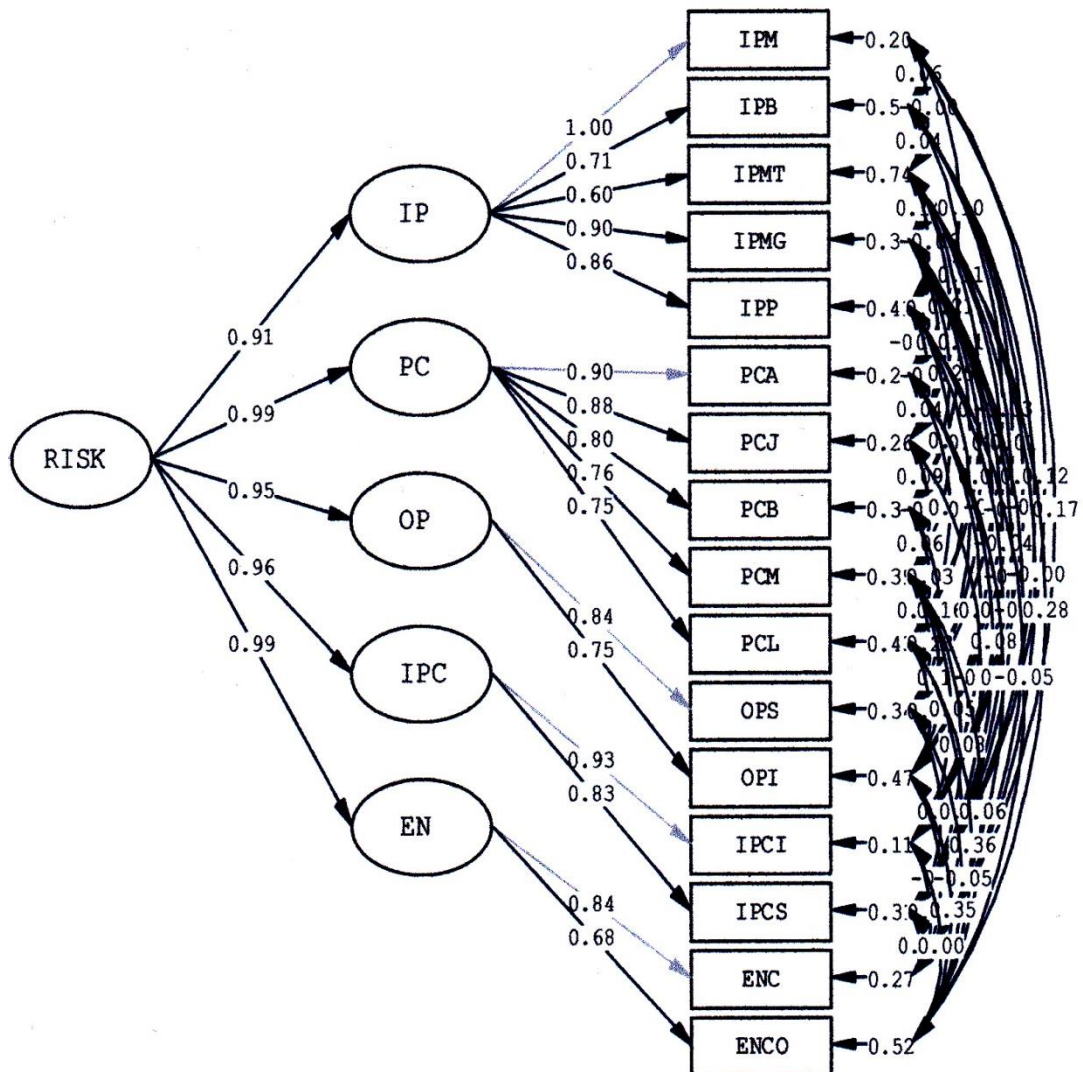
องค์ประกอบด้านกระบวนการ (PC) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ PCA มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.89 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ด้านกระบวนการ (PC) ร้อยละ 79 รองลงมา คือ PCL มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.75 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบด้านกระบวนการ (PC) ร้อยละ 56

องค์ประกอบด้านผลผลิต (OP) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ OPS มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.81 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ด้านผลผลิต (OP) ร้อยละ 65 รองลงมา คือ OPI มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.72 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบด้านผลผลิต (OP) ร้อยละ 52

องค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ IPCI มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.94 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ด้านผลกระทบ (IPC) ร้อยละ 89 รองลงมา คือ IPCS มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.83 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) ร้อยละ 69

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ENC มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.85 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบ ด้านสิ่งแวดล้อม (EN) ร้อยละ 73 รองลงมา คือ ENCO มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เท่ากับ 0.69 และมีความแปรผันร่วมกันกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) ร้อยละ 47

สามารถแสดงเป็นภาพโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง และรายละเอียด การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

$Chi-Square = 126.05, df = 37, p \leq .05, Chi-Square/df = 3.406, CFI = 1.00, GFI = 0.96, AGFI = 0.86, RMSEA = 0.078, RMR = 0.031, SRMR = 0.031$

ภาพที่ 23 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพที่ 23 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (IP) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (PC) องค์ประกอบด้านผลผลิต (OP) องค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) โมเดล มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($Chi-Square$) มีค่า

เท่ากับ 126.05 ที่ชี้แจงความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 37 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) หาดด้วยชี้แจงความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 3.406 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.86 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.078 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.031 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (*CFI*) เท่ากับ 1.00 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจะไม่รายงานค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ จึงใช้น้ำหนักองค์ประกอบสำหรับตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แทนค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ซึ่งทั้งสองค่านี้ให้ความหมายในทำนองเดียวกัน (เพชรณี วิริยะสืบพงศ์, 2545) ดังสมการ

$$\text{RISK} = 0.91 (\text{IP}) + 0.99 (\text{PC}) + 0.95 (\text{OP}) + 0.96 (\text{IPC}) + 0.99 (\text{EN})$$

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 43 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
1. ปัจจัยนำเข้า							
1.1 ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร							
1	การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากร มีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ	3.00	3.04	9.12	ปาน กลาง	กลยุทธ์การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมี การควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุม ภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน)อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้
2	โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิ ตรงตามความต้องการของโรงเรียน	3.12	3.99	12.45	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี-5 ปี เพื่อทดแทนอัตรา กำลังที่ขาดตามคุณวุฒิและสาขาที่โรงเรียนต้องการ
3	จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับ ห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่ เหมาะสม และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	2.92	3.02	8.82	ต่ำ	กลยุทธ์การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับ ไม่จำเป็นต้อง ต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ กับความเสี่ยง ที่เกิดขึ้น ในทางกลับกันอาจมีการทบทวนระบบควบคุม ภายในใหม่ เพื่อให้ผ่อนคลายการควบคุมได้ระดับหนึ่ง

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
4	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่น คล้อยตามและปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ	3.08	4.73	14.57	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ ก่อนการเข้าสู่ตำแหน่งและระหว่างดำรงตำแหน่ง ติดตามผลการสร้างภาวะผู้นำอย่างเป็นระบบ ด้วยการประเมินเป็นระยะจากผู้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา
5	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์	3.15	4.88	15.37	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ก่อนการเข้าสู่ตำแหน่งและ ระหว่างดำรงตำแหน่ง จัดให้มีรางวัลผู้บริหารที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ระดับเขตพื้นที่/ ระดับภาค/ ประเทศ
6	ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร	3.22	3.25	10.47	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/สัมมนา เพื่อพัฒนาความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร เพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
7	ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดูน่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	3.68	3.74	13.76	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสร้างบุคลิกภาพ การสร้างภาพลักษณ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสำหรับ ผู้บริหาร

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
8	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ	3.58	3.61	12.92	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจแบบเผด็จการ มุ่งเน้นการใช้ ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การทำงาน สร้างระบบการทำงานแบบทีมงาน
9	ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหาร งานวิชาการ	3.46	3.94	13.63	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ
10	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดีเสียสละอุทิศเวลา ปฏิบัติงานตรงต่อเวลาวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างความประพฤติและบุคลิกภาพ	3.14	3.21	10.08	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนามนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละอุทิศเวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา วางตน เหมาะสม เป็นแบบอย่างความประพฤติและบุคลิกภาพ
11	ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธี สอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวร ให้เกิดแก่นักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน	3.16	4.78	15.10	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน เทคนิคการสอน ทักษะ การสื่อสาร การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวร ให้เกิดแก่นักเรียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
12	ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและ หลักการจัดการศึกษา ของหลักสูตร	3.14	3.64	11.43	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ด้านหลักสูตรเป้าหมายและหลักการจัดการศึกษา ของหลักสูตร
13	กรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง	3.07	3.64	11.17	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ ความสามารถ
14	กรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับ การศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับ โรงเรียน	3.19	3.43	10.94	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้และ การตระหนักถึงความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาร่วมกับ โรงเรียน
1.2 ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ							
15	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา อย่างมีส่วนร่วมมีการจัดสรรทรัพยากรอย่าง เป็นระบบ	3.25	4.02	13.07	สูง	กลยุทธ์ กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดกิจกรรมการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการอย่างมี ส่วนร่วมมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
16	คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการ ระดมทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ตรวจสอบได้	3.78	3.83	14.48	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผน 3 ปี-5 ปี การระดมทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตรวจสอบได้ โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
17	องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและ งบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา	3.65	3.63	13.25	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรมการระดมทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหา ทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา
18	การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของ โรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	3.61	3.65	13.18	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีหน่วยงานการตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นระยะเพื่อนำข้อมูล ไปปรับปรุง การดำเนินงานและวางแผน
1.3 บีจีย้นำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่							
19	อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการมีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนและเพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียน	3.25	3.88	12.61	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรมตรวจสอบสำรวจอาคารสถานที่ จุดเสี่ยงในสถานศึกษา ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน วางแผนการซ้อมการหลบภัยปีละ 1 ครั้ง ความเพียงพอของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน
20	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของ หลักสูตร	3.19	3.51	11.20	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ออกแบบระบบควบคุม การไปทัศนศึกษา แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการใช้ห้องสมุดห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกับเนื้อหาการเรียน การสอน

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
21	โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.15	3.69	11.62	สูง	กลยุทธ์ กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	กระจายการจัดหาทรัพยากรเพื่อให้สถานศึกษามีนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้นักเรียนได้ใช้และบูรณาการเทคโนโลยีในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
22	โรงเรียนมีเทคโนโลยีในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.20	3.35	10.72	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
1.4 ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ							
23	โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน	3.27	3.32	10.86	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบและโอกาสเกิดความเสียหาย ปรับขนาดและโครงสร้างการบริหารที่มีความยืดหยุ่น สะดวกรวดเร็วในการสั่งงานเหมาะสมกับขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
24	กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ	3.23	3.32	10.72	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุง กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มี ประสิทธิภาพ รูปแบบการทำงาน ลดขอบเขต การดำเนินการทั้งในระดับแนวตั้งและระดับระนาบ
25	การกำกับติดตาม การประเมินผล การดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงาน มาปรับปรุงในการทำงาน	3.54	4.82	17.06	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงการกำกับติดตาม การประเมินผล การดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง ในการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบและ โอกาสเกิดความเสียหาย โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ
26	ใช้หลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา โรงเรียน	3.39	4.93	16.71	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการศึกษาด้วยหลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน
27	การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรคุณภาพ	3.39	3.49	11.83	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจ ในโรงเรียน และดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรคุณภาพเพื่อป้องกันหรือ จำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
28	มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุดิบประสงค์ และเป้าหมายตลอดเวลา	3.66	3.79	13.87	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน วางมาตรการเชิงรุก มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุดิบประสงค์ และเป้าหมายตลอดเวลา
29	การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน	3.67	3.76	13.80	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุม	การออกแบบระบบควบคุม การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่
1.5 ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/แผนงาน/กลยุทธ์							
30	มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน	3.63	4.84	17.57	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย
31	เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ	3.54	3.59	12.71	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
32	การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ สอดคล้องตาม บริบทโรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด	3.57	3.71	13.24	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องตามบริบทโรงเรียนและเหมาะสมกับ บริบทโรงเรียน นโยบายต้นสังกัด เพื่อประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา
33	การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุม ภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน	3.56	3.96	14.10	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน การจัดทำแผนงาน/ โครงการ ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน
34	โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมี ความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้ง กำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามกลยุทธ์	3.36	3.48	11.69	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมี ความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนด ตัวชี้วัด ความสำเร็จของการปฏิบัติตามกลยุทธ์การทำ สำเนาเอกสารหลาย ๆ ชุด การกระจายที่เก็บทรัพย์สิน มีค่า
35	การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	3.78	4.83	18.26	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุมการแปลงกลยุทธ์ไปสู่ การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและอย่างชัดเจน

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
36	โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์	3.48	3.58	12.46	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงานปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์ เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย
37	สร้างความเข้าใจในทิศทางของนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ให้นักเรียนในโรงเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียน	3.74	3.76	14.06	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยงงดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและจะนำมาซึ่งความเสี่ยงลดขอบเขตการดำเนินการด้วยการสร้างความเข้าใจในทิศทาง ของนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ให้นักเรียนในโรงเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียน
38	วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา	3.59	3.59	12.89	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน ด้านการวัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา
39	มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์โครงการ	3.60	3.57	12.85	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์โครงการ ด้วยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ
เฉลี่ยรวม				12.94			ความเสี่ยงสูง

จากตารางที่ 43 แสดงผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้าน ปัจจัยนำเข้าในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยง = 12.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัว บ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 35 การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน (ระดับความเสี่ยง = 18.26) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการออกแบบระบบควบคุมการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 30 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน (ระดับความเสี่ยง = 17.57) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหาร ความเสี่ยงด้วยการปรับปรุงการทำงานโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของ โรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย และตัวบ่งชี้ที่ 25 การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน (ระดับความเสี่ยง = 17.06) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหาร ความเสี่ยงด้วยการแก้ไขปรับปรุงการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผล การปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิด ความเสียหาย โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ตามลำดับ

ตารางที่ 44 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
2. กระบวนการ							
2.1 การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ							
40	การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนา หลักสูตร โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ในท้องถิ่น	3.02	4.81	14.53	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น
41	ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้อง กับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึง ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน	3.11	3.21	9.98	ปานกลาง	การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมี การควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุม ภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้
42	ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถ บูรณาการกระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มี ผลการเรียนต่ำ	3.08	3.16	9.73	ปานกลาง	การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมี การควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุม ภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
43	ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียน เกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	3.20	3.27	10.46	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน จัดอบรมสัมมนา/ และ การนิเทศการจัดการสอน พัฒนาบทบาทการจัด การเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียน เกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้
44	การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือ ที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง	3.21	5.00	16.05	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ การวัดผลประเมินผล ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง
45	การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มาพัฒนานักเรียน	3.29	3.37	11.09	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มาพัฒนานักเรียน
46	ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนใช้งานวิจัย เป็นฐานในการเรียนรู้	3.68	3.74	13.76	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	วางมาตรการเชิงรุกกิจกรรมประกวด/ ให้รางวัล (Best Ppractice) เพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้
47	การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับ มาพัฒนางาน	3.59	3.65	13.10	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุม การนิเทศภายในโรงเรียน อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมา พัฒนางาน

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
48	ผู้แทนมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร	3.39	3.48	11.80	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ผู้แทนมีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศ อย่างเป็นกัลยาณมิตร
49	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.19	4.84	15.44	สูง	กลยุทธ์การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Treat)	ลดความเสี่ยงจากการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นด้วย การตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในจากกลุ่มโรงเรียน/ ต้นสังกัด เป็นผู้ประเมินและ ร่วมพัฒนา เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
50	โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัด การเรียนการสอน	3.15	3.22	10.14	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัด การเรียนการสอน
51	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายใน โรงเรียน	3.07	3.21	9.85	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมี การควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบ ระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยัง ระดับที่รับไม่ได้

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวอย่าง	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
52	โรงเรียนมีการสร้าง สํารวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำ เอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้	3.04	3.13	9.52	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้
2.2 การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป							
53	โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมอย่างมีขั้นตอน และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนางาน	3.10	4.84	15.00	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน ควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม อย่างมีขั้นตอน และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนางาน ประเมินซ้ำเป็นระยะ
54	การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสมเป็นไปตามปฏิทิน การปฏิบัติงาน	3.16	3.24	10.24	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ลดขอบเขตการดำเนินการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน
55	โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ	3.60	3.69	13.28	สูง	กลยุทธ์การ กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายทรัพย์สินหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลด ความเสี่ยงโดยการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ในรูปคณะกรรมการ

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
56	การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา	3.60	3.64	13.10	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การจัดการอบรม/ สัมมนาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา
57	โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึงให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	3.49	3.56	12.42	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึง ให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
58	โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษเด็กนักเรียน	3.27	3.34	10.92	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	สร้างมาตรการการดำเนินการลงโทษทางวินัยของสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม กำหนดวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษเด็กนักเรียน จากทุกภาคส่วน
59	การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	3.26	3.33	10.86	สูง	กลยุทธ์การ กระจาย/โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายการจัดการศึกษาโดยแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้
60	โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติภัย	3.27	3.33	10.89	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงการสำรวจอาคารสถานที่และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติภัย

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
61	โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	3.31	3.36	11.12	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน ระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2.3 การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน							
62	โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ	3.40	5.00	17.00	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน การจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ
63	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษการคอร์รัปชันทุกจริต	3.39	3.42	11.59	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษการคอร์รัปชัน
64	โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน	3.80	3.81	14.48	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง ให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน
65	โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	3.66	5.00	18.30	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
66	การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้	3.58	3.59	12.85	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ด้วยการจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้
67	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจนคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ	4.03	4.03	16.24	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุม การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจน คำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ
68	การวางแผนและบริหารงบประมาณ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการ กำหนด	3.99	4.00	15.96	สูง	กลยุทธ์การ กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยง การวางแผนและบริหารงบประมาณ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการกำหนด
69	การดำเนินงานทุกขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน	3.87	4.00	15.48	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ และการตรวจสอบ การดำเนินงานทุกขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน
70	โรงเรียนมีการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน	3.83	3.86	14.78	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย ด้วยการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
2.4 การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล							
71	การให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร	3.87	3.88	15.02	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรเพื่อเป็นขวัญ กำลังใจและเป็นการสร้างตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร
72	การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการ เป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม	3.89	3.90	15.17	สูง	กลยุทธ์การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดให้มีคณะกรรมการการประเมินผลงานเพื่อพิจารณา การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการด้วยความ โปร่งใสยุติธรรม
73	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง	3.62	3.67	13.29	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมอบรม/สัมมนาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ ใหม่ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง
74	ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและ จรรยาบรรณวิชาชีพ	4.10	4.12	16.89	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ให้รางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำคุณงามความดี ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
75	ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียน เป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้	3.72	5.00	18.60	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการศึกษาดูงานแก่บุคลากร เข้าร่วมการประกวด การแข่งขันทางวิชาการ เพื่อการแก้ไขปรับปรุง การทำงาน ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็น ต้นแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
76	สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากร ให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมกันรับผิดชอบ	3.86	3.89	15.02	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	สนับสนุนการเตรียมวัสดุสื่อ การเรียนการสอน อย่างเพียงพอ สนับสนุนการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียน การสอน
77	วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคน สร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนา ตนเองและก้าวหน้าในอาชีพ	3.57	3.60	12.85	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุมแผนการพัฒนาดตนเอง รายบุคคล และการก้าวหน้าในอาชีพ ของบุคลากร อย่างเป็นระบบ
78	มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.57	3.62	12.92	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ของสถานศึกษา
79	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน มีการหมุนเวียนหน้าที่ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ความสามารถและ ความเหมาะสม	3.83	3.86	14.78	สูง	กลยุทธ์การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจาก การสูญเสีย อันเนื่องจากการขาดบุคลากร จัดให้มี การประชุมเรียนรู้งานในสถานศึกษา เพื่อเตรียม ความพร้อมในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
80	การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงาน และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของ บุคลากรที่ชัดเจน	3.85	3.89	14.98	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงคำสั่ง การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ที่ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงานและ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจนเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
2.5 การดำเนินงานด้านกฎหมาย							
81	การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน	3.65	4.86	17.74	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการการควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานในทุกด้าน
82	การบังคับใช้กฎ ระเบียบและข้อบังคับ อย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับ ของทุกฝ่าย	4.01	4.04	16.20	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ควบคุมการบังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ อย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย
83	การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ	3.87	4.20	16.25	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน อย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติ ตามกฎหมาย พร้อมทั้ง จัดให้มีรางวัลบุคคลต้นแบบ ในการปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการทำงานทั้งผู้บริหาร และครู

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
84	การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครูและบุคลากรของโรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ	3.77	3.81	14.36	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครูและบุคลากรของโรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ
85	การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ	3.72	3.76	13.99	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอให้มีหลากหลายช่องทางการสื่อสาร
86	ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน	3.73	3.80	14.17	สูง	กลยุทธ์ (Transfer) หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
87	การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียนละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย	3.63	3.68	13.36	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียนละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย
88	การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด	3.78	3.83	14.48	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลและดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด โดยผู้มีส่วนได้เสียกับสถานศึกษา

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
89	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.55	3.60	12.78	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ลดกฎระเบียบที่ซ้ำซ้อนลง
90	การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุมภาระงาน ในโรงเรียน	3.53	3.60	12.71	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไป ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุมภาระงานในโรงเรียน เพื่อป้องกันหรือ จำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย
91	การดำเนินการตามกฎ ระเบียบว่าด้วยการเงิน และพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการ และข้อบังคับของโรงเรียน	3.87	5.00	19.35	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดอบรม/ สัมมนาการดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและ ข้อบังคับของ โรงเรียนแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
รวมเฉลี่ย				13.75			ความเสี่ยงสูง

จากตารางที่ 44 แสดงผลการศึกษาศภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านกระบวนการในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยง = 13.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 91 การดำเนินการตามกฎระเบียบ ว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการ และข้อบังคับของโรงเรียน (ระดับความเสี่ยง = 19.35) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดอบรม/สัมมนาการดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียนแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 75 ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ (ระดับความเสี่ยง = 18.60) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดการศึกษาดูงานแก่บุคลากร เข้าร่วมการประกวดการแข่งขันทางวิชาการเพื่อการแก้ไขปรับปรุงการทำงาน ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่ 65 โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน (ระดับความเสี่ยง = 18.30) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการปรับปรุงแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 45 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
3. ผลผลิต							
3.1 ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน							
92	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผล การสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียน ตั้งไว้	3.70	3.74	13.84	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้าน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเตรียมพร้อม สำหรับการทดสอบระดับเขต/ ระดับชาติ
93	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.60	5.00	18.00	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรมการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ โรงเรียนวิถีพุทธ วันสำคัญทางพุทธศาสนา ค่ายพุทธ บุตร การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ กิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
94	นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่ โรงเรียนกำหนด	3.49	5.00	17.45	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร พัฒนาผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตร โดยเทียบกับเกณฑ์ระดับสถานศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
95	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้ ความเข้าใจ	3.69	3.76	13.87	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ การสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
96	นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมี ประสิทธิผล	3.79	3.83	14.52	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและพัฒนาการแสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ
97	นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง	3.56	3.62	12.89	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและพัฒนาทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง
98	นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและ เป็นพลเมืองดี	3.97	4.03	16.00	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมการส่งเสริมด้านทักษะกีฬา นันทนาการ การแนะแนว กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรม นักเรียนลูกเสือ เนตรนารี
99	จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและ รางวัลที่นักเรียน ได้รับ	3.76	3.83	14.40	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงให้ความสำคัญกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อ ส่งเสริมการประกวด การแข่งขันทักษะทางวิชาการของนักเรียน
100	สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษา เพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบ หรือลาออกกลางคันลดลง	3.43	3.51	12.04	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงระบบการดำเนินงานติดตามนักเรียน ระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
3.2 ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน							
101	บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน	3.48	3.60	12.53	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
102	กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็น รูปธรรมส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จ ของนักเรียนและโรงเรียน	3.53	3.62	12.78	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน
103	กลยุทธ์การบริหารสอดคล้องกับกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของ โรงเรียน	3.80	3.91	14.86	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีคณะกรรมการวางแผนกลยุทธ์การบริหาร สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ ของโรงเรียน
104	มีนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์ โรงเรียนมีความชัดเจน และประเมิน ตรวจสอบอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง	3.79	3.84	14.55	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบควบคุมนโยบายในการสนับสนุน ให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจนและประเมิน ตรวจสอบอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง
105	อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน	3.65	4.84	17.67	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการทบทวนความสอดคล้องของอัตลักษณ์กับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายสถานศึกษา

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
106	มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน	3.84	3.88	14.90	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้ อัตลักษณ์โรงเรียน หรือกิจกรรมเปิดโลกวิชาการของ สถานศึกษา
107	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์โดยพิจารณาจาก สภาพครู นักเรียนและโรงเรียนใน การกำหนดอัตลักษณ์	3.52	3.57	12.57	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียนและ โรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์
108	การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของ จุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของ ความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียน	3.53	4.87	17.19	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมการประกวดแข่งขันและพัฒนาการเป็น โรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียน
รวมเฉลี่ย				14.71			ความเสี่ยงสูง

จากตารางที่ 45 แสดงผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านผลผลิตในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยง = 14.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัว บ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 93 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ระดับความเสี่ยง = 18.00) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยง ด้วยการดำเนินกิจกรรมการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ โรงเรียนวิถีพุทธ วันสำคัญทาง พุทธศาสนา ค่ายพุทธบุตร การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ พึงประสงค์บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 105 อัตลักษณ์สอดคล้องกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน (ระดับความเสี่ยง = 17.67) มีความเสี่ยง สูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทาง การบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีการทบทวนความสอดคล้องของอัตลักษณ์กับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 94 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด (ระดับความเสี่ยง = 17.45) มีความเสี่ยง สูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทาง การบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร พัฒนาผล การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรโดยเทียบกับเกณฑ์ระดับสถานศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ

ตารางที่ 46 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
4.1 ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ							
109	สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียนจากการประสบความสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คิษย์เก่าประสบความสำเร็จ	3.01	3.23	9.72	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน การยกย่องเชิดชูเกียรติศิษย์เก่า
110	ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน	3.13	4.87	15.24	สูง	กลยุทธ์หลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มีกิจกรรมการแสดงผลงานการจัดการศึกษา ให้ผู้มีส่วนร่วมและชุมชนได้เข้ามารับรู้รับทราบในผล การจัดการศึกษาในรอบปี
111	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้	3.12	3.23	10.08	สูง	กลยุทธ์หลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดี มีความประพฤติเป็นแบบอย่างในชุมชน
112	ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	3.26	3.32	10.82	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	วางมาตรการเชิงรุกในการดูแลเอาใจใส่นักเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง การดำเนินกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 46 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
113	การพัฒนาโรงเรียนสมัคริ์รับ การรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจาก ต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก	3.26	3.71	12.09	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การพัฒนาจุดเน้นทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
114	ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ	3.32	3.74	12.42	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	พัฒนาส่งเสริมทักษะการสอนของครู คุณภาพ มาตรฐานตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
115	บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	3.75	3.45	12.94	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้บุคลากรและสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
116	การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงาน เป็นต้นแบบการจัดการศึกษา	3.73	4.01	14.96	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมเพื่อความเป็นเลิศ ในการเป็นต้นแบบในการเรียนรู้
117	ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตาม จารีตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่ สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน	3.61	3.85	13.90	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ประพฤติปฏิบัติตาม จารีต ประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงาม ในการดำเนินงาน

ตารางที่ 46 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
118	การร้องเรียนพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้อง โรงเรียน/ครู/ ผู้บริหาร	3.58	3.68	13.17	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการประพฤติ ปฏิบัติตนที่ดีตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
4.2 ผลกระทบด้านความพึงพอใจ							
119	กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึกลดที่ เกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้ง ให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	2.96	3.66	10.83	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง (Terminate)	จัดให้มีกิจกรรมการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ การศึกษาดูงาน เพื่อให้กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึกลด ที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการสถานศึกษา
120	ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตาม วัตถุประสงค์	3.03	3.65	11.06	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจในการจัดการศึกษา ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
121	ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็น อย่างดี	2.91	3.53	10.27	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดระบบดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นขั้นตอนในการดูแล เอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี
122	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการ ของผู้รับบริการและชุมชน	3.05	3.75	11.44	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง (Terminate)	จัดให้มีช่องทางในการแสดงความเห็นในการจัด การศึกษาโดยให้ความสำคัญต่อความต้องการของ ผู้รับบริการและชุมชน

ตารางที่ 46 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
123	การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน	3.13	3.37	10.55	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน
124	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ	3.20	3.40	10.88	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการเชิญผู้ปกครอง ชุมชน เกียรติผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัด
125	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน	3.71	4.89	18.14	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาเป็นส่วนหนึ่งในการมอบรางวัลแก่นักเรียนและสถานศึกษา
126	เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน	2.87	3.66	10.50	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการบริการด้านวิชาการ อาคารสถานที่ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
รวมเฉลี่ย				12.71			ความเสี่ยงสูง

จากตารางที่ 46 แสดงผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านผลกระทบในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยง = 12.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 125 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจ กับคุณภาพนักเรียน (ระดับความเสี่ยง = 18.14) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีการเชิญ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาเป็นส่วนหนึ่งในการมอบรางวัลแก่นักเรียนและสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 110 ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน (ระดับ ความเสี่ยง = 15.24) มีความเสี่ยงสูง กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีกิจกรรมการแสดงผลงานการจัด การศึกษาให้ผู้มีส่วนร่วมและชุมชนได้เข้ามารับรู้ รับทราบในผลการจัดการศึกษาในรอบปีและ ตัวบ่งชี้ที่ 116 การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา (ระดับ ความเสี่ยง = 14.96) มีความเสี่ยงสูง กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการสถานศึกษาดำเนินกิจกรรม เพื่อความ เป็นเลิศในการเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 47 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
5. สิ่งแวดล้อม							
5.1 สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม							
127	สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกมาถึง การปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้	2.87	4.90	14.06	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ให้บุคลากรแสดงออกในวิธีการปฏิบัติของโรงเรียน ในทางเดียวกัน
128	ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุ อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือ ยากเกินไป	3.00	4.18	12.54	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ให้บุคลากรยอมรับในจุดมุ่งหมายขององค์กร และมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย
129	การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียน ร่วมกัน	2.90	3.16	9.16	ปาน กลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมี การควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบ ระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยัง ระดับที่รับไม่ได้

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปลผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
130	ใช้คำนิยามและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.06	3.18	9.73	ปานกลาง	Take การยอมรับความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้
131	ให้ความไว้วางใจ ขอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแลความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว	3.13	3.28	10.27	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรให้ความไว้วางใจ ขอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแล ความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน
132	วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความรู้ ความสามารถของตนอย่างเต็มที่	3.19	3.34	10.65	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่
133	บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ความรักและความผูกพันต่อองค์การ	3.81	4.91	18.71	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	กิจกรรมให้ได้ทำงานร่วมกัน ให้รางวัล บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ความรักและความผูกพันต่อองค์การ ทุ่มเทเสี่ยสละในงานส่วนรวม
134	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย	3.63	3.69	13.39	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรช่วยเหลือปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวอย่าง	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
5.2 สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน							
135	การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม	3.87	4.89	18.92	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม
136	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล	3.81	3.87	14.74	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม	จัดให้มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ
137	ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ใน ชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการ ทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม	3.70	3.77	13.95	สูง	กลยุทธ์การ กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดให้มีกิจกรรมการป้องกัน ดูแลสถานที่หรือแหล่ง ที่มีความเสี่ยงสูง โดยความร่วมมือระหว่างชุมชนและ สถานศึกษา
138	สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนกับ ชุมชน	3.90	3.93	15.33	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ			แปดผล	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการบริหารความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง			
139	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชนการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน	3.58	4.88	17.47	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินการสร้างเครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเป็นคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา
140	สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผล ต่อการเรียนรู้	3.62	3.67	13.29	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดสร้างและอำนวยความสะดวกอาคารสถานที่ จัดสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิด ประสิทธิผลต่อการเรียนรู้
141	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กร ต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน และคนในชุมชน	3.89	3.91	15.21	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรมการสร้างและส่งเสริมให้ชุมชน เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้สู่ชุมชน
รวมเฉลี่ย				13.83			ความเสี่ยงสูง

จากตารางที่ 47 แสดงผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยง = 13.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 135 การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม (ระดับความเสี่ยง = 18.92) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาจากชุมชน ส่งเสริม และสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 133 บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร (ระดับความเสี่ยง = 18.71) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดกิจกรรมให้ได้ทำงานร่วมกัน ให้รางวัล บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร พุ่มเทเสียดละในงานส่วนรวม และตัวบ่งชี้ที่ 139 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน (ระดับความเสี่ยง = 17.47) มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการดำเนินการสร้างเครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเป็นคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ แบบจำลองความสัมพันธ์ของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แบ่งขั้นตอนในการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Content analysis) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) โดยผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ขั้นตอนที่ 3 เป็นการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ เพื่อทดสอบยืนยันความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 400 โรงเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลด้วยโปรแกรมลิสเรล (Lisrel) ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 17 คน สร้างเป็นตัวบ่งชี้ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร 2) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ 4) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ 5) ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ 2) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป 3) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน 4) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล 5) การดำเนินงานด้านกฎหมาย
3. องค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน 2) ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน
4. องค์ประกอบด้านผลกระทบ มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ 2) ผลกระทบด้านความพึงพอใจ
5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม 2) สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน รวมทั้งสิ้น 16 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 โมเดล คือ โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต โมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม และโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในแต่ละโมเดลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า โมเดลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับสอง มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $Chi-Square = 126.05$, $df = 37$, $Chi-Square/df = 3.406$, $p \leq 0.05$, $GFI = 0.96$, $AGFI = 0.86$, $RMSEA = 0.078$, $SRMR = 0.031$, $CFI = 1.00$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาโมเดลเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

1. โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 39 ตัวบ่งชี้

พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) และปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($Chi-Square$) มีค่าเท่ากับ 907.65 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 599 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ ($Chi-Square$) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ ($Chi-Square$) หายด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.515 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว ($AGFI$) เท่ากับ 0.86 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า ($RMSEA$) เท่ากับ 0.036 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล ($SRMR$) เท่ากับ 0.055 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 52 ตัวบ่งชี้

พบว่า องค์ประกอบด้านกระบวนการประกอบด้วยการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ (PCA) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป (PCJ) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน (PCB) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล (PCM) และการดำเนินงานด้านกฎหมาย (PCL) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 2368.28 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 1191 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) หาดด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.988 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.81 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.78 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.28 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. โมเดลองค์ประกอบย่อยด้านผลผลิต มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 2 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้ จำนวน 17 ตัวบ่งชี้

พบว่า องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย องค์ประกอบผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน (OPS) และองค์ประกอบผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน (OPI) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 188.70 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 98 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = 0.60$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) หาดด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.925 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.95 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.92 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.048 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.056 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. โมเดลองค์ประกอบย่อยด้านผลกระทบ (IPC) มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 17 ตัวบ่งชี้

พบว่า องค์ประกอบด้านผลกระทบ ประกอบด้วย ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ (IPCI) และผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 227.80 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 91 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) ทหารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 2.50 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.94 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.89 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.061 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.040 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และมีตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

พบว่า องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม (ENC) และสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพแวดล้อม/ชุมชน (ENCO) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีค่าเท่ากับ 108.76 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) 55 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p \leq .05$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์ (*Chi-Square*) ทหารด้วยชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom) มีค่าเท่ากับ 1.977 และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (*AGFI*) เท่ากับ 0.92 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (*RMSEA*) เท่ากับ 0.049 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมกลุ่มตัวอย่างลบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (*SRMR*) เท่ากับ 0.043 ตามลำดับ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบในภาพรวมมีความเสี่ยงในระดับสูง และมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบรายองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 35 การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขึ้นตอนวิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการการออกแบบระบบควบคุมการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 30 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการปรับปรุงการทำงานโดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบและโอกาสเกิดความเสียหาย และตัวบ่งชี้ที่ 25 การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการแก้ไขปรับปรุงการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ตามลำดับ

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 91 การดำเนินการตามกฎระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดอบรม/ สัมมนาการดำเนินการตามกฎระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียน แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 75 ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดการศึกษาดูงานแก่บุคลากร เข้าร่วมการประกวดการแข่งขันทางวิชาการ เพื่อการแก้ไขปรับปรุงการทำงาน ส่งเสริมครูและ

บุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่ 65 โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการปรับปรุงแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ตามลำดับ

3. องค์ประกอบด้านผลผลิต ผลการศึกษาศาภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 93 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการดำเนินกิจกรรมการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ โรงเรียนวิถีพุทธ วันสำคัญทางพุทธศาสนา ค่ายพุทธบุตร การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 105 อัดลักษณ์ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีการทบทวนความสอดคล้องของอัตลักษณ์กับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 94 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรพัฒนาผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตร โดยเทียบกับเกณฑ์ระดับสถานศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ

4. องค์ประกอบด้านผลกระทบ ผลการศึกษาศาภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 125 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาเป็นส่วนหนึ่งในการมอบรางวัลแก่นักเรียนและสถานศึกษารองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 110 ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน มีความเสี่ยงสูง กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง

(Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดให้มีกิจกรรมการแสดงผลงานการจัดการศึกษา ให้ผู้มีส่วนร่วมและชุมชนได้เข้ามารับรู้ รับทราบในผลการจัดการศึกษาในรอบปี และตัวบ่งชี้ที่ 116 การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา มีความเสี่ยงสูง กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยง ด้วยการสถานศึกษาดำเนินกิจกรรม เพื่อความเป็นเลิศในการเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ ตามลำดับ

5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 135 การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 133 บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง คือ กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการจัดกิจกรรมให้ได้ทำงานร่วมกัน ให้รางวัล บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร ทุ่มทะเลี่ยสละในงานส่วนรวม และตัวบ่งชี้ที่ 139 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน มีความเสี่ยงสูงมาก กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงคือกลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้วยการดำเนินการสร้างเครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเป็นคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 14 ตัวบ่งชี้ได้แก่ การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรงตามความต้องการของโรงเรียน จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละ อุทิศเวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา วางคนเหมาะสม เป็นแบบอย่างความประพฤติและบุคลิกภาพ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการจัดการศึกษาของหลักสูตร กรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง และกรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับ โรงเรียน

2. ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการระดมทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตรวจสอบได้ องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของโรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีเทคโนโลยีในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน ใช้หลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ มุ่งเน้นกระบวนการที่

ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตลอดเวลา การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

5. ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ด้วยพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ สอดคล้องตามบริบทโรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการที่กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์ สร้างความเข้าใจในทิศทางของนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียน วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์องค์กร

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเห็นสอดคล้องมากที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากร มีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ ตัวบ่งชี้องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน ตัวบ่งชี้การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง (ค่าพิสัยควอไทล์ = 0.5)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสรรหาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญหากองค์กรหรือสถานศึกษา มีกระบวนการสรรหาที่ดีย่อมได้บุคลากรที่มีคุณภาพ ทร สุนทรายุทธ์ (2550, หน้า 167-170) กล่าวว่า ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากรขาดคุณภาพ ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับบุคคล หากบุคลากรในหน่วยงานมีคุณภาพงานต่าง ๆ ก็สัมฤทธิ์ผล ในทางตรงข้ามหากบุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ขาดความรับผิดชอบ ขาดจรรยาบรรณแล้ว นับว่าเป็นความเสี่ยงอย่างร้ายแรง อีกทั้งตัวบ่งชี้ในการระดมทรัพยากรสำหรับโรงเรียนจำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วมในการระดมทุน เพื่อให้ได้ทรัพยากรที่ดีมาจัดการศึกษา การนำผลการทำงานมาทบทวนการปฏิบัติงานยังมีการดำเนินการน้อยมากในสถานศึกษา ในด้านกลยุทธ์เป็นความเสี่ยงที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะการแปลง

นโยบายกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ หากผู้ปฏิบัติละเลยหรือไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายในทิศทางเดียวกัน ประสิทธิภาพของนโยบายย่อมไม่เกิด สมจิต บรรทัด (2556, หน้า 5) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร ที่เกี่ยวกับการกำหนดแผนการบริหาร ดำเนินงาน และต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร มีเป้าหมายวิธีการดำเนินงาน การจัดสรร การติดตาม และแจ้งให้ทุกคนทราบอย่างชัดเจน ส่งผลกระทบกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป้าหมายขององค์กร ถ้าไม่เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 138-139) กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานไม่ตรงกับพันธกิจ/แผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงนโยบายทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจของสถานศึกษา ขาดการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ในการวัดผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ในการวัดผลการดำเนินงานไม่มีตัวชี้วัดผลงานที่แม่นยำในการเชื่อมโยงกับการขึ้นเงินเดือน/เลื่อนระดับ พันธกิจที่กำหนดไว้ไม่สามารถทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้ แผนกลยุทธ์ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ เนื่องจากวางแผนไว้สูงเกินไป ไม่ได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับงบประมาณมากกว่าวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จ

สอดคล้องกับเอี่ยมพร หลินเจริญ (2547) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว และชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาผู้มีความเป็นเลิศ พบว่า โรงเรียนศึกษาความต้องการ ความคาดหวังและความนิยมนักเรียนผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งนำมาสู่การออกแบบการจัดการ มีการติดตามและประเมินผลนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพ ด้านการบริหาร เพื่อรวบรวมข้อมูลย้อนกลับและนำไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงาน มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ มีการกำหนดกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร จัดทำแผนกำหนดการและผลการดำเนินการตามกรอบเวลาของการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว โดยวัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา มีการวิเคราะห์งาน ออกแบบงาน โดยการจัดเป็นกลุ่ม ฝ่าย แผนก ที่ควบคุมของฝ่ายและภารกิจเฉพาะของโรงเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ให้เกิดความสมดุลระหว่างโอกาสกับอุปสรรค ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปีที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ตามแผนกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ พบว่า สามารถตั้งเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ มีตัวบ่งชี้ย่อย 13 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โรงเรียนมีการสร้าง ตำรวจแหล่งเรียนรู้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้

2. การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม อย่างมีขั้นตอน และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนางานการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสม เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึง ให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการทำโทษเด็กนักเรียน การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การทศนะศึกษาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่และตรวจสอบความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือสอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุ โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ โรงเรียน มีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษการคอร์รัปชันทุจริต โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดจ้างงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจนคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ การวางแผนและบริหารงบประมาณ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการกำหนด การดำเนินงานทุกขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่ายใช้งบประมาณตามแผนงาน

4. การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล มีตัวบ่งชี้ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร การเลื่อนขึ้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ มีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมกันรับผิดชอบ วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคณะสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาตนเองและก้าวหน้าในอาชีพ มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงานและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน

5. การดำเนินงานด้านกฎหมาย มีตัวบ่งชี้ย่อย 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน การบังคับใช้กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นต้นแบบการจืดจาง หรือปฏิฆมนิเทศครูและบุคลากรของโรงเรียนใหม่ เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ

โรงเรียน การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของโรงเรียนละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนด การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ปัจจุบัน การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ภาระงานในโรงเรียน การดำเนินการตามกฎ ระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียน ตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมาพัฒนางาน ตัวบ่งชี้โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการกิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ ตัวบ่งชี้การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา ตัวบ่งชี้การดำเนินงานทุกขั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน และตัวบ่งชี้การควบคุมดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน โดยมีความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกันสูง (พิสัยควอไทล์ = 0.00-1.00)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่สามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการเรียน การสอนเท่าที่ควร โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างจินตนาการและความรู้ที่หลากหลาย กระบวนการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 138-144) กล่าวว่า วิธีสอนไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ขาดการนำ การวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารละเลยการจัดการนิเทศการศึกษาอย่าง เป็นระบบ ขาดความเข้มแข็งทางวิชาการที่ดี สร้างความเสียหายอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ขาดการประชาสัมพันธ์และอบรมพัฒนากรรมการสถานศึกษาให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเงินและพัสดุ กรองทอง เขียนทอง (2555, หน้า 121-122) กล่าวว่า การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้เป็นข้อตกลงในสถานศึกษา มีหลักการแบ่งขอบข่ายของ งานอย่างชัดเจน ให้ความคุ้มครองตามสิทธิและเสรีภาพ ให้ความเป็นอิสระในการบริหารของ แต่ละฝ่าย และบังคับใช้อย่างเป็นธรรมเสมอภาคเท่าเทียมกัน การทำงานในทุกด้านย่อมอาศัย กฎหมายเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ หากละเลยหรือฝ่าฝืนย่อมผิดกฎหมายมีความผิดในด้านวินัย และกฎหมายทางแพ่งและกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ร้ายแรงต่อโรงเรียนเป็นอย่างมาก

สอดคล้องกับสายสมร ศักดิ์คำดวง (2551) ศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดี สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการเรียนการสอนอย่างเป็น กัลยาณมิตร ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบวัดผลประเมินผล จิรัชญา พัดศรีเรือง (2555) ศึกษาตัวบ่งชี้สากลของการนิเทศโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณของโรงเรียน

2) โรงเรียนพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนที่พอเพียงและเหมาะสม โรงเรียนมีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมงบประมาณที่สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร ชญานี นาดัน (2555) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่हनหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน อันดับแรก คือ การใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามแผน หรือโครงการ การจัดทำเอกสารการเงิน การเบิกจ่ายเงินโดยขาดการศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติ การจัดทำเอกสารการเงินไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน การเบิกเงินผิดประเภทรายจ่าย การเบิกจ่ายเงินไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด การอนุมัติให้ดำเนินการในเรื่องที่ไม่มีระเบียบรองรับ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบ ว่าด้วยการพัสดุจัดซื้อพัสดุที่มีคุณภาพต่ำกว่าข้อกำหนด จัดจ้างในราคาแพง จัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องครบถ้วน จ่ายภาษีอากรล่าช้า เบิกจ่ายพัสดุเกินจำเป็น จัดซื้อไม่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ขออนุมัติหลังจากดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว กรณีการ์ พงศ์กิตติรัช (2553) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษา วินัยอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารู้เท่าทันกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปฐมนิเทศครูและบุคลากรของสถานศึกษาใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ วางมาตรการหรืออกระเบียบ ข้อบังคับที่สอดคล้องกับทางราชการเพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของทางราชการ มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้ความรู้เพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน ให้การดูแลและติดตาม กรณีมีบุคลากรของสถานศึกษาละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย สนับสนุนการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดำเนินการขอรับและขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน มีตัวบ่งชี้ย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมิน การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง

2. ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/นักเรียน มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน กลยุทธ์การบริหาร สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน และประเมินตรวจสอบอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง อัตลักษณ์ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียนและโรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์ การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ตัวบ่งชี้ นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี ตัวบ่งชี้จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ ตัวบ่งชี้สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง ตัวบ่งชี้บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน ตัวบ่งชี้กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม

ส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน ตัวบ่งชี้การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของ จุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียนโดยมีความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง (พิสัยควอไทล์ = 0.00-1.00)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพันธกิจที่สำคัญของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษา ผลผลิตก็คือ นักเรียน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ สุขนิสัย สุขภาพกายและจิตที่ดีที่โรงเรียน ต้องสร้างสิ่งแวดล้อมให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552, หน้า 122-125) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ใช้ ความรู้ความสามารถด้วยตนเอง ส่งเสริมศักยภาพของตนเอง สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบ ต่อการเรียนรู้การทำงาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีคุณธรรม สามารถปรับตัวเองและ นำพาตนเองครบถ้วน ชุมชนไปสู่การพัฒนาอย่างมีความสำเร็จ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553, หน้า 115) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านผลผลิต/ ผลลัพธ์มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การรับรองประเมินคุณภาพภายนอก นักเรียน มีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้ปกครอง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา ร่วมมือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและบุคลากรส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาการศึกษา จัดกิจกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน ผู้ปกครองมีความชื่นชมและพึงพอใจ สถานศึกษา มีทักษะในการทำงานรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความรู้และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ได้รับการชื่นชมยกย่องจากผู้ปกครองและชุมชน นักเรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติสูง นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง อีกทั้งอัตลักษณ์สถานศึกษา เป็นผลผลิตที่ส่งออกมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่มีความโดดเด่นต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ให้สอดคล้องกับปรัชญา การจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2556, หน้า 21) กล่าวว่า การกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา ตามลักษณะ โดดเด่นของสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน ควรเน้นที่การกำหนด ภาพความสำเร็จของผู้เรียน มีกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและมีการประเมิน ตรวจสอบอย่างเป็นระบบ

สอดคล้องกับวสันต์ชัย กากแก้ว (2553) ได้ศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานน้ำหนักร และส่วนสูงของผู้เรียน การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน และเรียนตลอดหลักสูตร การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า จิรัชญา พิศศรีเรือง (2555) ศึกษาตัวบ่งชี้สากลของการนิเทศโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี นักเรียนมีผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับชาติ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความตระหนักรู้ในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี พัชร ศรีสุวรรณ (2552) ศึกษาการพัฒนาข้อความระบุอัตลักษณ์เพื่อสร้างตัวชี้วัดในการประเมินอัตลักษณ์โรงเรียนรางวัลพระราชทาน พบว่า สมาชิกระบุได้ถึงความสำคัญของโรงเรียน ในลักษณะที่เป็นศูนย์กลางทางความคิดในมุมมองของสมาชิก ความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพ ความแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ในด้านกลยุทธ์ กิจกรรม วัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม ความสำเร็จของโรงเรียนที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และความสำเร็จในตัวนักเรียน ความภูมิใจของสมาชิกในฐานะบุคลากรของโรงเรียน ความรู้สึกหรือมุมมองของบุคลากรที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อโรงเรียนที่ปฏิบัติงานความคิดของบุคลากรที่แสดงถึงความคล้ายคลึงของตนเองกับโรงเรียนหรือบุคลากรอื่น ๆ ในฐานะสมาชิกในโรงเรียนเดียวกัน ศุภฤกษ์ รักษาดี (2554) ศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ตัวตนของโรงเรียนสิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่และสิ่งที่โรงเรียนกระทำ อัตลักษณ์มีความสำคัญต่อชื่อเสียงของโรงเรียน อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการสร้างความผูกพันภายในโรงเรียน อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการกำหนดมุมมองต่อโรงเรียนในภาพรวม อัตลักษณ์โรงเรียนมีประโยชน์ในการทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถบริหารจัดการได้ง่าย เมื่ออัตลักษณ์มีความเด่นชัดแล้วจะทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสนใจต่อโรงเรียนมากขึ้น อัตลักษณ์ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ อัตลักษณ์ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ ต้องพิจารณาสภาพของครู นักเรียน โรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์ การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์การบริหารให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน ต้องมีการวางนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ มีตัวบ่งชี้ย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สังคม และชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียน จากการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา จากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่พึงปฏิบัติ ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน การร้องเรียน พฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้องโรงเรียน/ ครู/ ผู้บริหาร

2. ผลกระทบด้านความพึงพอใจ มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึกลึกซึ้งที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการ และชุมชน การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้ ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง ตัวบ่งชี้สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียน จากการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ตัวบ่งชี้ ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน ตัวบ่งชี้ การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ตัวบ่งชี้ บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่พึงปฏิบัติ ยึดมั่นปฏิบัติ

ทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึกดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่ นักเรียนเป็นอย่างดี ตัวบ่งชี้โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชน ตัวบ่งชี้การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการกับโรงเรียน ตัวบ่งชี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน ตัวบ่งชี้เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันสูง (พิสัยควอไทล์ = 0.00-1.00)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเกิดจากคุณภาพของผลผลิตและบริการ การเอาใจใส่ดูแลนักเรียน การร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อการจัดการศึกษาและมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อย ๆ มากในโรงเรียน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 143) กล่าวว่า ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ หากผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพึงพอใจก็จะทำให้ได้รับการสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่ดี คเชนพงษ์ สมาลัยโรจน์ (2550, หน้า 19-20) กล่าวว่า ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ศิริพร เพิ่มผล (2549, หน้า 18) กล่าวว่า การได้รับการเอาใจใส่ ยินดี พึงพอใจ เป็นสภาพหรือระดับของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ หรือความรู้สึกมีความสุข พึงพอใจความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ และรุ่งศักดิ์ โพธิ์ช่วย (2549, หน้า 12) กล่าวว่า ความรู้สึกรัก ชอบ สุขใจ เต็มใจ ยินดี หรือทัศนคติที่ดีของแต่ละบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและมีประสิทธิภาพ ขอมเสียดสะอูทิสแรงกาย อีกทั้งการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีก็ส่งผลต่อความเชื่อต่อการจัดการศึกษาด้วย รัตนา ศรีจักร (2556, หน้า 6) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพโดยรวมของโรงเรียนที่เป็นความเชื่อถือ การยอมรับและความศรัทธา ซึ่งเป็นความรู้สึกของประชาชน ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อถือ หมายถึง ประชาชนให้การนับถือ บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีผลงานน่านับถือ ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนบรรลุตามนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน มีความสามารถในการพัฒนาเด็กนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม นำสังคม สามารถนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนโรงเรียนมีสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน 2) ด้านการยอมรับ หมายถึง การที่ประชาชน

แสดงออกบอกรู้ว่าเห็นด้วยกับการประสบผลสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียนที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในสถาบันการศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชนและนักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้ ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านความศรัทธา หมายถึงการที่ประชาชนมีความภาคภูมิใจเลื่อมใสในความดีของบุคลากรของโรงเรียนที่ได้รับเกียรติจากหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลทั่วไปหรือการที่ประชาชนเกิดความประทับใจ และความภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน และประชาชนยินดีให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งรวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน

สอดคล้องกับดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความมั่นใจทางการศึกษา การร้องเรียนจากบุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน การฟ้องร้องสถานศึกษา/ครู/ผู้บริหาร/ขาดระบบดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ขาดการให้บริการทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชนรอบโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา ความเชื่อมั่น/ความมั่นใจ ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในการสอนของครูต่อชื่อเสียงของสถานศึกษา การบริการสถานศึกษาของผู้บริหาร วรลักษณ์ จันทน์ผา (2555) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาและผลงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กในชุมชนได้รับการศึกษาและจบการศึกษาภาคบังคับ สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อัมพรเพชร ชาญวิจิตร (2551) ศึกษาภาพลักษณ์ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า องค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลิกภาพของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะคุณสมบัติของโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในโรงเรียน ได้แก่ ประเพณีทางสังคม คุณสมบัติของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน การบริหารและการทำงานที่ดี การมีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายมีรสนิยม ถูกระเบียบ 2) ชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง กิตติศัพท์คำล่ำลือของโรงเรียนที่บุคคลทั่วไปให้ความเชื่อถือไว้วางใจมั่นใจในคุณภาพ ได้แก่ ความมีชื่อเสียงด้านความแข็งแกร่งทางวิชาการ ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ มีการพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอเป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบที่มุ่งปูพื้นฐานการศึกษาของเยาวชน มีคำกล่าวขานถึงความเก่าแก่ มีงบประมาณในการจัดการศึกษาเต็มที่

การไม่เก็บค่าเล่าเรียน มีกิจกรรมประเพณีที่มีความหลากหลายเป็นประโยชน์ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การบริการที่ดีและรวดเร็วและเอาใจใส่ดูแลและปฏิบัติต่อนักเรียนดี

3) เอกลักษณ์ของโรงเรียน หมายถึง ความโดดเด่นของโรงเรียนที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร มีความสามารถ ประพฤติดีและปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ ความโดดเด่นของโรงเรียนในความเหมาะสมของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การได้รับรางวัลและการยกย่อง การยอมรับ ได้แก่ ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อมากขึ้น บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนและความเลื่อมใสศรัทธา ได้แก่ ความภูมิใจของศิษย์เก่าที่ประสบผลสำเร็จ การใช้เครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์และความประทับใจของนักเรียนและผู้มาติดต่อกับโรงเรียน

4) คุณค่าหรือจรรยาบรรณของโรงเรียน หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน การให้บริการแก่สังคม การรู้จักเสียสละความสุขของตนเองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สนับสนุนนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ช่วยเหลือชุมชนสังคม ยึดมั่นในจิตสำนึกที่ดีในความเป็นไทย บัวไข ใจงาม (2549) ศึกษาภาพลักษณ์ของโรงเรียนบ้านหนองแอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาพลักษณ์องค์การประกอบด้วย 1) ด้านความเชื่อถือ หมายถึง ความนับถือ ความไว้วางใจ ในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีผลงานเป็นที่เชื่อถือในการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี และอาคารสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านการยอมรับ หมายถึง การให้เป็นไปตามประสงค์ การตามใจ การไม่ขัดใจ การปลงใจ การตกลงด้วยในการบริหารงานของโรงเรียนและรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านความศรัทธา หมายถึง ความเลื่อมใส ความเห็นดี ความไว้วางใจ ความประสงค์ ความเคารพนับถือในตัวครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรอบรู้มีความสามารถได้รับเกียรติจากบุคคลทั่วไป หรือในสังคมหรือแวดวงการศึกษา ความไว้วางใจในการจัดการเรียนการสอน ความภาคภูมิใจเมื่อเด็กจบการศึกษาและเด็กเข้าเรียนต่อในสถาบันอื่นได้ ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน และชฎิล นิมนวล (2552) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความภักดีต่อองค์กรของผู้รับบริการ พบว่า องค์ประกอบด้านชื่อเสียง ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา เมื่อคิดถึงสถานศึกษา ท่านคิดถึงสถานศึกษาแห่งนี้ก่อน สถานศึกษาเป็นที่เชื่อถือและน่าไว้วางใจ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้รับบริการและชุมชน สถานศึกษาปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

องค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สมาชิกในองค์กร มีจุดร่วมที่แสดงออกมาถึงการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับและเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแลความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กรปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย

2. สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน มีตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ได้แก่ ตัวบ่งชี้สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกมาถึงการปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตัวบ่งชี้ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป ตัวบ่งชี้การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน ตัวบ่งชี้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร ตัวบ่งชี้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย ตัวบ่งชี้การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลตัวบ่งชี้ที่ตัวบ่งชี้ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน

เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุม ตัวบ่งชี้สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตัวบ่งชี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน ตัวบ่งชี้สร้างบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผล ต่อการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนา จากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกันสูง (พิสัยควอไทล์ = 0.00-1.00)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมเป็นความเสี่ยงที่สถานศึกษาจำเป็นต้องดูแลและลด ความเสี่ยงทั้งสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก วัฒนธรรมที่เข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษา คู่เป้าหมายความสำเร็จได้ สมาชิกจึงต้องเข้าใจและตระหนักรับรู้ถึงวัฒนธรรมของตนเพื่อเข้าใจ ความมุ่งประสงค์ขององค์กร Patterson (1986) กล่าวว่า ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุ อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป หากแต่ต้องสมด้วยเหตุผลและเกิดจากความร่วมมือจากทุกฝ่ายควรประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้บุคลากร ในโรงเรียนเข้าใจ เห็นคุณค่าและความสำคัญเกี่ยวกับความมุ่งประสงค์ของ โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินการและประเมินผลร่วมกัน รวมทั้งคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีผลต่อความมุ่งประสงค์ ของโรงเรียนด้วย วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลร่วมกันแสดงออก จากการรับรู้อย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ ทำให้บุคลากรทำงานอย่างเป็นระบบ สมชัย พุทธา (2552, หน้า 400) กล่าวว่า การมีวัฒนธรรมองค์กรเป็นเอกลักษณ์ภายในของโรงเรียนทั้งระบบอย่างสร้างสรรค์ มีโครงสร้าง ระเบียบแบบแผนการทำงานร่วมกันภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสม มีการแบ่งกลุ่มทำงานด้วยความสมัครใจ มีตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อสื่อความหมายทิศทางการพัฒนาโรงเรียน อีกทั้ง สิ่งแวดล้อมภายนอกที่สำคัญก็คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียกับโรงเรียน หากบุคคลหรือ องค์กรไม่ยอมรับการเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาจะไม่เกิดขึ้น คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ควรเข้าไปมีบทบาทอย่างแท้จริงในการจัดการศึกษา ดูแล สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน อาคาร สถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยง และร่วมมือกับสถานศึกษาดูแล นักเรียน

สอดคล้องกับเฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขต ภาคกลาง พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้นำศาสนาให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา และชุมชนกับ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดการศึกษา สูดสวาท ประไพเพชร (2551) ศึกษาการพัฒนา

ตัวบ่งชี้การบริหารเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการคิดริเริ่มกล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ บุคลากรในสถานศึกษากล้าเผชิญและยอมรับการเปลี่ยนแปลง ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ตระหนักในจุดมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา ใช้ค่านิยมและความเชื่อเป็นตัวกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา มีการรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของสถานศึกษาร่วมกัน พัฒนา/ปรับปรุงวัฒนธรรมในการบริหาร สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเสมอ ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน วัฒนชัย อธิธาเวทย์ (2554) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ลักษณะที่มีการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ตลอดทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในองค์กร มีการแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านความสัมพันธ์ ด้านพัฒนาการศึกษา และด้านสนับสนุนการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี สัมฤทธิ์ ผิวนี้่ม (2552) ศึกษาองค์ประกอบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภายในอาคารโรงเรียนสะอาด เรียบร้อยและปลอดภัย โรงเรียนจัดห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ภายในอาคารของโรงเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ มีโรงอาหารที่ได้มาตรฐานถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำและห้องส้วมในโรงเรียนสะอาด มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ถนนภายในโรงเรียนสัญจรไปมาได้สะดวกปลอดภัย ตัวอาคารในโรงเรียนจัดวางอย่างเป็นระเบียบ มีที่จอดรถสำหรับครูและนักเรียนอย่างเหมาะสมและพอเพียง บริเวณอาคารสถานที่ภายในโรงเรียนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับสวยงามเป็นธรรมชาติน่าพักผ่อน

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (IP) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (PC) องค์ประกอบด้านผลผลิต (OP) องค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การของโรงเรียนสามารถมองในรูปแบบของระบบได้ องค์ประกอบต่าง ๆ จึงสัมพันธ์กันตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบและสิ่งแวดล้อม

สิ่งเหล่านี้ทำให้ระบบซับซ้อนอยู่ตลอดเวลา Keiser et al. (2000, p. 71) กล่าวว่าระบบ (Systems) เป็นการจัดกลุ่มขององค์ประกอบที่แบ่งแยกไว้ ซึ่งมีการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในทางการบริหารจัดการ ระบบที่สมบูรณ์จะต้องบรรลุถึงหลักเกณฑ์ทางธุรกิจ ซึ่งก็คือเป้าหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ของธุรกิจ ทรัพยากร ความสัมพันธ์ระหว่างกันและกระบวนการ Dunham and Pierce (1989, p. 151) กล่าวว่า ระบบเป็นส่วนประกอบที่สัมพันธ์ (A set of interrelated elements) ที่ทำหน้าที่ในฐานะหน่วยหนึ่งหน่วยเดียว เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง Barnard (1938, p. 77) กล่าวว่า ระบบ คือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะต้องมองในภาพรวม ซึ่งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทุก ๆ ส่วนภายในระบบมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างเด่นชัด จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 93) กล่าวว่า ระบบเป็นกลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ ดังนั้น ความเสี่ยงทั้งหลายที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่อยู่ในระบบของโรงเรียนที่ทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนนั่นเอง

สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย พุทธา (2552) ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบและการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบและการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ ด้านความมั่นคงยั่งยืนและพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียน ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน ด้านความรู้และทักษะการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านสมรรถนะวิสัยการบริหารแบบองค์คณะบุคคล ด้านภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการเป็นครูมืออาชีพ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านการปรับโครงสร้างทางสถาบัน/หน่วยงานต้นสังกัด วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกประกอบด้วยองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร บรรยากาศสถานศึกษา คุณภาพการสอนของครู ความพึงพอใจในการทำงานของครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู พฤติกรรมมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เจตคติต่อสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา การบริหาร และการสนับสนุน การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคกลาง พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าได้แก่มีห้องสมุดได้มาตรฐาน มีสื่อและเทคโนโลยีพอเพียงมีคุณภาพ และครูจัดการเรียนการสอนได้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์และไตร่ตรอง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนระดับชาติสูง นักเรียนมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้นำศาสนาให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา และชุมชนกับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ครูกับนักเรียนมีความผูกพันสูง และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนหลากหลาย เอ็มพร หลินเจริญ (2547) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ด้านระบบการศึกษา ด้านแนวการจัดการศึกษา ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แยกเป็นตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาโมเดลเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

1. โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร (IPM) ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ (IPB) ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (IPMT) ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ (IPMG) และปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/ แผนงาน/ กลยุทธ์ (IPP) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ดีเป็นทรัพยากรที่สำคัญในสถานศึกษาหากสถานศึกษาได้ครูและผู้บริหารที่มีความสามารถย่อมส่งผลถึงนักเรียน งบประมาณ เทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ด้วยการบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผนงาน กำกับ การดำเนินงาน และนำผลจากการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข แผนที่ดีก็มาจากนโยบายและกลยุทธ์ที่ดี องค์ประกอบเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยนำเข้าที่เป็นความเสี่ยงที่สถานศึกษาควรให้ความสนใจในการประเมินความเสี่ยง

สอดคล้องกับสาลินี มีเจริญ (2556) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความเสี่ยง 5 อันดับแรกในแต่ละด้าน คือ ด้านงบประมาณ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้เรื่องการเงิน ขาดเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า แผนการใช้จ่ายเงินไม่มีประสิทธิภาพและ

สำนักพิมพ์ส่งหนังสือล่าช้า ด้านวิชาการ ได้แก่ ครูไม่นำผลงานวิจัยออกมาใช้ ครูไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่สมบูรณ์ การนิเทศภายในไม่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนไม่สนใจข้อสอบ ด้านบริหารทั่วไปได้แก่อาคารเก่าไม่เหมาะสมกับการใช้งาน อุปกรณ์ขาดการบำรุงรักษา อุปกรณ์มีอายุการใช้งานเกิน 10 ปี ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และสภาพแวดล้อมรอบโรงเรียนเป็นแหล่งอบายมุข และด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่ การลงประวัติ ก.พ.7 ไม่เป็นปัจจุบัน นักเรียนมาสาย การบรรจุแต่งตั้งครูล่าช้า นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ และนักเรียนทำลายทรัพย์สินของทางโรงเรียน กรองทอง เขียนทอง (2555) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ประกอบด้วย หลักความรับผิดชอบ หลักการบริหารจัดการความรู้ตามหลักธรรมาภิบาล หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศ และวัฒน์ชัย อิศริลาเวทย์ (2554) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ลักษณะที่มีการปฏิรูปการศึกษารอบสองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบ 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู และจรรยาบรรณครู ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การส่งเสริมการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหาร การเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การสร้างความเข้าใจให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ด้านการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ แผนการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านธรรมาภิบาลที่มีความโปร่งใส ได้แก่ กระบวนการจัดทำงบประมาณตามระเบียบ สมเหตุผล โปร่งใส และตรวจสอบได้ ด้านงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ แผนการใช้งบประมาณอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุน และระดมทรัพยากรทางการศึกษา โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมากและมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ (PCA) การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป (PCJ) การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน (PCB) การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล (PCM) และการดำเนินงานด้านกฎหมาย (PCL) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีพันธกิจหลักในการจัดการศึกษา และสถานศึกษาแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย หากสถานศึกษาสามารถควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานในงาน 4 ฝ่ายให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้ผลผลิตที่ดี ทั้งนี้จำเป็นต้องคำนึงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรของรัฐ ดังนั้น การดำเนินการทุกอย่างจำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของระเบียบ คำสั่ง นโยบายต้นสังกัด และระเบียบข้อบังคับที่สถานศึกษาสร้างขึ้น จึงจะส่งผลให้งานทุกฝ่ายดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับวสันต์ชัย กากแก้ว (2553) ศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการสอน ความสามารถในการแข่งขัน ความร่วมมือของชุมชน บริบททางกายภาพ และความคุ้มค่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปาริสา อร่ามเรือง (2553) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการเป็นคนดี ได้แก่ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความภูมิใจในความเป็นไทย ความขยันหมั่นเพียร การมีมนุษยสัมพันธ์ องค์ประกอบด้านการเป็นคนเก่ง ได้แก่ ด้านวิชาการ ทักษะการคิด การแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงาน องค์ประกอบด้านการมีความสุข ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพกายและสุขภาพจิต ชื่นชมในศิลปะ ดนตรีและกีฬา โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) กระบวนการบริหารจัดการ และ 6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้าน

การบริหารความปลอดภัย และสายสมร ศักดิ์คำดวง (2551) ศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ตัวชี้วัดการบริหารวิชาการ ตัวชี้วัดการบริหารงบประมาณ ตัวชี้วัดการบริหารบุคคล และตัวชี้วัดการบริหารทั่วไป โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. โมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน (OPS) และผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/นักเรียน (OPI) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลผลิตที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียน และสิ่งที่สะท้อนให้เห็นในตัว ของนักเรียนโดยสถานศึกษาเป็นผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมก็คือ อัตลักษณ์ ที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพ ของนักเรียน ดังนั้น ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ดี ค่านิยมที่พึงประสงค์ สุขอนามัยต่าง ๆ จึงเป็นตัวบ่งชี้ผลผลิตของสถานศึกษา และบ่งบอกถึงขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยนำเข้าที่มีคุณภาพเช่นกัน

สอดคล้องกับมังกรแก้ว ดรณศิลป์ (2557) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนคุณภาพในชุมชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านผลผลิต พบว่า มีองค์ประกอบหลักกลุ่มคุณภาพผู้เรียน 1) ด้านองค์ประกอบย่อยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการประเมินคุณภาพระดับชาติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ผ่านเกณฑ์ตามที่ สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 2) ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น ผู้เรียนมีความสามารถ ด้านการคิดและนำเสนอผลจากการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้อย่าง เหมาะสม ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคได้อย่างถูกต้องบนหลักเหตุผล และเผชิญสถานการณ์ ได้อย่างมีสติ ผู้เรียนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในชุมชน ผู้เรียนรู้จักเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาตนเองและชุมชนได้ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้ จากการอ่านไปใช้ชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเป็นผู้ดำเนินการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ผู้เรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และรู้จักป้องกันตนจากภัยอันตรายต่าง ๆ ผู้เรียน รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยครั้ง พัชร ศิริสุวรรณ (2557) ศึกษาการพัฒนาข้อความระบุดัตลักษณ์ เพื่อสร้างตัวชี้วัดในการประเมินอัตลักษณ์โรงเรียน

รางวัลพระราชทาน พบว่า ตัวชี้วัดในการประเมินอัตลักษณ์โรงเรียนรางวัลพระราชทาน ได้แก่ ความสำคัญการที่สมาชิกระบุได้ถึงความสำคัญของโรงเรียนในลักษณะที่เป็นศูนย์กลางทางความคิด ในมุมมองของสมาชิก ความต่อเนื่องการแสดงถึงความต่อเนื่องของความสำเร็จและคุณภาพ ความพิเศษแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ในด้านกลยุทธ์ กิจกรรม วัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม ความมีชื่อเสียงความสำเร็จของโรงเรียน ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และความสำเร็จในตัวนักเรียน และทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2556) ศึกษากลยุทธ์การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า กลยุทธ์การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย การสร้างความพร้อม ความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้กับผู้เกี่ยวข้องและชุมชน ปรับระบบวางแผนและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และสร้างเครือข่ายการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

4. โมเดลองค์ประกอบด้านผลกระทบ (IPC) ประกอบด้วย ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ (IPCI) และผลกระทบด้านความพึงพอใจ (IPCS) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ เป็นส่วนสำคัญในการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษา ซึ่งสะท้อนจากผลผลิตบุคลากรในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระบบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการ

สอดคล้องกับอัญมณี แฝงบุญ (2556) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกาะแก้วพิศดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการศึกษาเป็นความรู้สึกที่มีต่อการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รัตนา ศรีจักร์ (2556) ศึกษาภาพลักษณ์ของโรงเรียนนาเชือกวิทยาสรรพ์ ตามทรรศนะของประชาชนเขตตำบลนาเชือก อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนตำบลนาเชือก อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนนาเชือกวิทยาสรรพ์โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเชื่อถือ ด้านการยอมรับ และด้านความศรัทธาตามลำดับ

ศุภฤกษ์ โพธิ์ไพรัตนา (2553) ศึกษาตัวชี้วัดภาพลักษณ์องค์กร พบว่า ตัวชี้วัดภาพลักษณ์ขององค์กร ได้แก่ ความน่าเชื่อถือขององค์กร บุคลากร สินค้า บริการ และการส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร

5. โมเดลองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (EN) ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม (ENC) และสิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ชุมชน (ENCO) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บุคลากรแสดงออกร่วมกันและมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อมที่อยู่ในโรงเรียนและภายนอก โดยเฉพาะการร่วมมือของคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่แท้จริง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีในด้านสภาพแวดล้อม

สอดคล้องกับพัชรพงษ์ ทัดศรี (2557) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เถลิ้มชัย อ้อเสถียร (2553) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง พบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ห้องสมุดได้มาตรฐาน มีสื่อและเทคโนโลยีพอเพียงมีคุณภาพ และครูจัดการเรียนการสอนได้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ครูกับนักเรียนมีความผูกพันกันสูงและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนหลากหลาย องค์ประกอบด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และไตร่ตรอง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติสูง นักเรียนมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้นำศาสนาให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา และชุมชนกับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดการศึกษา โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนุสินธุ์ รุ่งเดช (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ

หลักการบริหารตนเอง หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โมเดลตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ
ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยง
เชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับ
ความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้
การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขึ้นตอน วิธีการ
ผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงาน ไว้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายจะประสบความสำเร็จหรือไม่อยู่ที่การนำไปปฏิบัติหากมี
กลยุทธ์ที่ดี วางแผนให้สอดคล้องกับปรัชญา และพันธกิจของโรงเรียน จัดกิจกรรมที่สามารถ
ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายและแผนงานนั้น นฤมล สะอาดโนม (2550, หน้า 81-107)
กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินธุรกิจ
และการนำแผนไปปฏิบัติไม่เหมาะสม อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีที่มาจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงจากภายในองค์กร
สิ่งเหล่านี้จึงเป็นความเสี่ยงที่ต้องประเมินและควบคุม บริหารจัดการให้ความเสี่ยงลดลง

สอดคล้องกับ Cassidy et al. (2001) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง
ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความสามารถขององค์กร มีความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมาย และปัสดา
โอบฐ์จันทร์ศรี (2556) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและกลยุทธ์
ของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอรูปแบบ
การบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัย พบว่า
1) ความเสี่ยงด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบาย
ไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ 2) ความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา

การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์สถานศึกษา 3) การบริหารความเสี่ยงทั้งในด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน พบว่า ความเสี่ยงทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กัน

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีผลการศึกษาศาภาพและแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม มีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกฎ ระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการ และข้อบังคับของโรงเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเสี่ยงที่มักเกิดขึ้นจากกฎหมายเป็นความเสี่ยงที่อันตรายเนื่องจาก มีผลต่อการปฏิบัติงาน และมีโทษทางวินัยและทางกฎหมาย ดังนั้น การปฏิบัติงานทุกอย่างต้องใช้กฎหมายในการดำเนินงานเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิด บุคลากรต้องศึกษากฎหมายในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะด้านการเงิน นฤมล สะอาดโหม (2550, หน้า 155-160) กล่าวว่า ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์และส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการ ได้แก่ การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ผู้ปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ สาลินี มีเจริญ (2556, หน้า 40-49) กล่าวว่า ความเสี่ยงในองค์กร ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้เรื่องการเงิน ขาดเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า แผนการใช้จ่ายเงินไม่มีประสิทธิภาพ และสำนักพิมพ์ส่งหนังสือล่าช้า ด้านวิชาการ ได้แก่ ครูไม่นำผลงานวิจัยออกมาใช้ ครูไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่สมบูรณ์ การนิเทศภายในไม่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนไม่สนใจทำข้อสอบ ด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ อาคารเก่าไม่เหมาะสมกับการใช้งาน อุปกรณ์ขาดการบำรุงรักษา อุปกรณ์มีอายุการใช้งานเกิน 10 ปี ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และสภาพแวดล้อมรอบโรงเรียนเป็นแหล่งอบายมุข ด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่ การลงประวัติ กพ.7 ไม่เป็นปัจจุบันนักเรียนมาสาย การบรรจุแต่งตั้งครูล่าช้า นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ และนักเรียนทำลายทรัพย์สินของทางโรงเรียน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงต้องประเมินความเสี่ยงด้านกฎหมาย

สอดคล้องกับ Cassidy et al. (2001) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นความเสี่ยงในการยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่มาจากภายนอกร่วมกับการปฏิบัติงานตามนโยบายจากภายใน

3. องค์ประกอบด้านผลผลิต มีผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานของการดำรงตน สร้างระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่ดีต่อไป และสามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นสุข เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย วัฒนชัย ธีรศิลาเวทย์ (2554, หน้า 92) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ บูรณาการตามความเหมาะสม จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่ควรต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างเร่งด่วน

สอดคล้องกับเฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบด้านผลผลิต/ ผลลัพธ์มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การรับรองประเมินคุณภาพภายนอก นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

4. องค์ประกอบด้านผลกระทบ มีผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับคุณภาพนักเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบเป็นผลที่ตามมาจากกระบวนการและคุณภาพของผลผลิต ซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ความเชื่อถือ เชื่อมั่นในการจัดการศึกษาพร้อมที่จะส่งนักเรียนเข้ามาเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งความภูมิใจในตัวสถาบัน และในตัวของผู้เรียนซึ่งจบการศึกษา เป็นความเสี่ยงที่สถานศึกษาควรให้ความสนใจและมีการประเมินเพื่อค้นหาความเสี่ยง นฤมล สะอาดโสม (2550, หน้า 81-107) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง คือ ความเสี่ยงต่อการสูญเสียชื่อเสียงของสถาบันหรือองค์กรนั้น ซึ่งนับเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีรูปร่าง (Intangible asset) เพราะชื่อเสียงของสถาบันได้มาจากการสั่งสมความเชื่อถือ ความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียกับสถาบัน

ทั้งจากนักลงทุน ชื่อเสียงของสถาบันจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สถาบันได้เปรียบหรือเสียเปรียบคู่แข่งอื่น ๆ ในตลาด สิ่งเหล่านี้สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนร่วม ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม หากขาดความพึงพอใจในผลผลิต คุณภาพ ภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาย่อมส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสียหายต่อการศึกษา ทั้งนี้การจัดการศึกษายุคใหม่ไม่ได้มีแค่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนเท่านั้น ชัยเสถียร พรหมศรี (2550, หน้า 63) กล่าวว่า ความเสี่ยงเป็นความไม่แน่นอนต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่คุกคามความสามารถขององค์กร หรือหน่วยงานในการบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยทั่วไปความเสี่ยงจะมีผลกระทบต่อปัจจัยที่สำคัญขององค์กร ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ผู้บริหาร ลูกค้า และผู้ถือหุ้น การสร้างความพึงพอใจ จึงเรียกได้ว่าเป็นหน้าที่หนึ่งของสถานศึกษา

สอดคล้องกับศุภฤกษ์ โพธิ์ไพรัตน์ (2553) ได้ศึกษาตัวชี้วัดภาพลักษณ์องค์กร พบว่าตัวบ่งชี้ภาพลักษณ์องค์กร ได้แก่ 1) ความน่าเชื่อถือขององค์กร 2) ภาพลักษณ์บุคลากร 3) ภาพลักษณ์สินค้าขององค์กร 4) ภาพลักษณ์บริการขององค์กร 5) การส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร จินดาพร พ่วงปิ่นเพชร (2557) ศึกษาภาพลักษณ์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 พบว่า ผู้ศึกษามีความประทับใจ ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาเห็นได้ เชื่อถือได้ การสร้างภาพลักษณ์จะไม่มีประโยชน์ถ้าไม่มีความน่าเชื่อถือในสถาบันหรือบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ชัดเจน ง่ายแก่การเข้าใจ และ Cassidy et al. (2001) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ความเสี่ยงด้านชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร ซึ่งความเสี่ยงนี้อาจเป็นผลจากความล้มเหลวของประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีระดับความเสี่ยงสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิตภายในสิ่งแวดล้อม หากสถานศึกษาสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี บรรยากาศเชิงวิชาการ ความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ รวมถึงวัฒนธรรมภายในสถานศึกษา สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นส่งผลต่อการบริหารจัดการ อีกทั้งการได้รับความร่วมมือจากชุมชน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การส่งเสริมให้

ผู้มีส่วนได้เสียเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการศึกษาของชุมชน จะทำให้สถานศึกษาพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากชุมชนเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

สอดคล้องกับวรลักษณ์ จันทน์ผา (2555) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การให้ความสำคัญกับชุมชน ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านการศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ การสนับสนุนให้ชุมชนได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน มีการสร้างเครือข่ายด้านการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและมีกิจกรรมดำเนินการร่วมกัน การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดี คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นศิษย์เก่าของสถานศึกษา การมีความผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา สมชัย พุทธา (2552) ศึกษาการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบและการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่บริหารอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาแผนงานโรงเรียน มีความโปร่งใสเกิดจากระบบการควบคุมภายใน ซึ่งมีมาตรการป้องกันความเสี่ยง อันเนื่องมาจากการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ มีความโปร่งใส เกิดจากการตรวจสอบถ่วงดุลในทุกขั้นตอนของคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่นให้ปราศจากคอร์รัปชัน มีการประชุมร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นางลักษณ์ เรือนทอง (2550) ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ มีแรงดึงดูดในการทำงานเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีการจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มาพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผลการวิจัยเพื่อให้ผู้ที่สนใจ นำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาสามารถพิจารณานำตัวบ่งชี้มาใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์หาความเสี่ยงในสถานศึกษาของตนจากนั้นก็ระบุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง

2. สถานศึกษาควรวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงในตัวบ่งชี้การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการนำนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดวิธีและขั้นตอนในการนำแผนไปใช้ รวมทั้งการตรวจสอบ และรายงานผลตามระยะเวลาที่กำหนดจะทำให้การนำแผนปฏิบัติเป็นผลสำเร็จ

3. สถานศึกษาควรมีการวางแผนสำรองในการลดระดับความเสี่ยง และมีการตรวจเช็คระดับความเสี่ยงตามกำหนดเวลาในตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกฎระเบียบ ว่าด้วยการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการและข้อบังคับของโรงเรียน จากนั้นจึงนำผลมาวิเคราะห์ ความเสี่ยงใหม่สร้างเป็นกลยุทธ์แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมเพื่อลดระดับความเสี่ยงต่อไป จนสามารถยอมรับได้

4. สถานศึกษาต้องส่งเสริมตัวบ่งชี้ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมาสร้างเป็นกลยุทธ์เฝ้าระวังความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงของตัวบ่งชี้เหล่านี้ ส่งผลให้สถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมที่สามารถทำให้การจัดการในสถานศึกษา มีประสิทธิผล บนพื้นฐานของความเสี่ยงในตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเสี่ยงสูงมาก

2. ควรศึกษาตัวแปรควบคุมการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สามารถควบคุมการปรับเปลี่ยนระดับความเสี่ยงของตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษา จะทำให้ทราบว่าตัวแปรใดบ้างที่สามารถเป็นตัวลดระดับความเสี่ยงในแต่ละระดับลง เพื่อป้องกันผลกระทบและโอกาสในการเกิด ความเสี่ยง

3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาและ พัฒนาการจัดการความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วม อาจส่งผลให้ได้กระบวนการในการดำเนินการและ รูปแบบในการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

4. ควรพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงขั้นวิกฤตในสถานศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบ และวิธีการจัดการเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาที่อยู่ในขั้นวิกฤต โดยกำหนด และค้นหาระดับความวิกฤต วิธีการขั้นตอนที่สามารถลดระดับความวิกฤตที่ส่งผลกระทบร้ายแรง ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ พงศ์กิตติชัย. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- กรองทอง เขียนทอง. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556 ก). *คู่มือการจัดวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผล กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556 ข). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556 ค). *แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง. (2556). *คู่มือการจัดวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มพัฒนาระบบราชการ. (2554). *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กลุ่มพัฒนาระบบราชการ. (2558). *คู่มือตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). *การใช้ SPSS For Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: การรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย.
- กึ่งกาญจน์ คงจูน. (2553). *การบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- คเชนพงษ์ สมาลัยโรจน์. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในอำเภอหนองม่วงไข่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บั๊คพอยท์.
- จินดาพร พ่วงปิ่นเพชร. (2557). ภาพลักษณ์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิตสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรัชญา พัดศรีเรือง. (2555). ตัวบ่งชี้สากลของการนิเทศโรงเรียน. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุยฉินิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- จุมพล พูนภัทรชีวิน. (2532). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เจนเนตร มณีนาค. (2548). การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ไพนอลการพิมพ์.
- เจริญ เจษฎาวัดย์. (2546). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: พอดี.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). คู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงและการวางระบบการควบคุมภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ส่วนประกันคุณภาพสำนักบริหารวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมชัย อ้อเสถียร. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กกระจัดประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ชญานี นาดัน. (2555). การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่หวานหลวงอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชฎิล นิมนวล. (2552). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความภักดีต่อองค์กรของผู้รับบริการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

- ชวนพิศ ลิทธิชธาดา. (2552). *รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล*.
 คู่มือนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.
- ชูชาติ รักอู่. (2555). *ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คู่มือนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
 คู่มือนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล. (2556). *กลยุทธ์การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
 ในเขตภาคเหนือตอนบน*. คู่มือนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2553). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหาร
 การศึกษา หน่วยที่ 2 ทฤษฎีระบบ (ปรับปรุงครั้งที่ 1 2553)*. นนทบุรี: มสช.
- ทักษิณ ลิทธิศักดิ์. (2555). *ปัจจัยเชิงระบบและแนวทางการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของ
 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คู่มือนิพนธ์
 ศึกษาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธารชуда อมรเพชรกุล. (2546). *การพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุ สำนักบริหาร
 แผนและการคลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม, คณะวิศวกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรงค์ศักดิ์ คงสาส์น. (2551). *การบริหารความเสี่ยงด้าน HR*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม
 เทคโนโลยี.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. คู่มือนิพนธ์ปรัชญา
 คุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล สอาดโหม. (2550). *การบริหารความเสี่ยงองค์กร*. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.

- นุสินธุ์ รุ่งเดช. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัวไข ใจงาม. (2549). ภาพลักษณ์ของโรงเรียนบ้านหนองแอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2550). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์ปชันในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556 ก). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษา
เอกชน. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556 ข). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก:
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ปรีชา แก้วสุข. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในการดำเนินงานของสำนักงาน
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคเหนือ. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา, สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปลูตา โอบัฐจันทร์ศรี. (2556). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของ
โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. คุษฎีนิพนธ์
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- ปาริสตา อร่ามเรือง. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์
การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
ทศวรรษหน้า. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. (2546, 9 ตุลาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 100ก, หน้า 4.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 116/ 74 ก. หน้า 3-4.

พัชรพงษ์ ทัดศรี. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

คุณิณีนิพนธ์ปรัชญาคุณิณีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พัชรี ศรีสุวรรณ. (2552). การพัฒนาข้อความระบุอัตลักษณ์เพื่อสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน อัตลักษณ์โรงเรียนรางวัลพระราชทาน. คุณิณีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุณิณีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพรวลัย เหล็งสุดใจ. (2555). จรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียน. คุณิณีนิพนธ์ปรัชญาคุณิณีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เพชรมณี วิริยะสืบพงศ์. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มนสิชา แสงวัง. (2553). การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2555). การบริหารความเสี่ยง ปีการศึกษา 2555. มหาวิทยาลัยทักษิณ: ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (ม.ป.ป.). คู่มือบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2554). คู่มือบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

มังกรแก้ว ดรณศิลป์. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพในชุมชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ คุณิณีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ระเบียบคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน. (2544, 26 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 118 ตอนที่ 99 ก, หน้า 1147.
- รัตนา ศรีจักร. (2556). *ภาพลักษณ์ของโรงเรียนนาเชือกวิทยาสรรพ์ตามทรรศนะของประชาชนเขตตำบลนาเชือก อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่งศักดิ์ โพธิ์ช่วย. (2549). *ความพึงพอใจในการบริหารงานโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วรรณวิสา กิจสนิท. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรลักษณ์ จันทน์ผา. (2555). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วสันต์ชัย กากแก้ว. (2553). *การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากฎหมาย (การศึกษาและการจัดการภูมิปัญญา), คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วัฒน์ชัย ถิรศิลาเวทย์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ลักษณะที่มีการปฏิรูปการศึกษารอบสองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัย เวียงลอ. (2552). *การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหาร: หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.

- ศิริพร เพิ่มผล. (2549). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานสถานศึกษา*
สังกัดเทศบาลเมืองน่าน: กรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ (เทศบาลบ้านพระเนตร).
 ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2545). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: ชรรมสาร.
- ศุภมาส อังสุโชติ. (2557). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*
เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- ศุภฤกษ์ โพธิ์ไพรัตน์. (2553). *ตัวชี้วัดภาพลักษณ์องค์กร*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต,
 สาขาวิชานิเทศศาสตร์, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภฤกษ์ รักชาติ. (2554). *การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์*
โรงเรียนและกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา,
 คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน ช่างฉัตร. (2547). *การบริหารความเสี่ยงของโครงการคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัย*
ราชภัฏพิบูลสงคราม. เข้าถึงได้จาก Online. www.nstcomuk.co.uk.13
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. (2547). *แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับบริบทในการบริหารในการบริหาร*
การศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาบริบททางการศึกษา (หน่วยที่ 1-5, 1-56)*. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*
การศึกษาประถมศึกษาผู้ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- สมเกียรติ ทานอก. (2539). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา*.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตร์ พิงหรรษพร. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ*
ของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
 ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชัย พุทธา. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบและการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียน*
เป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

- สมจิต บรรทัด. (2556). *การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สัมพันธ์ รัตนธัย. (2553). *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.
- สัมพันธ์ ผิวนุ่ม. (2552). *องค์ประกอบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
 ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายสมร ศักดิ์คำดวง. (2551). *การพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาลินี มีเจริญ. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสตรีโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2555). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2544). *ระเบียบคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการ กำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). *คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการ สมัยใหม่ ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การวิเคราะห์และการบริหาร ความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2557). *แนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปี บปรประมาณ 2557*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน. (2545). *มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง.
- สุดสวาท ประไพเพชร. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. คุษฎิณีพนธ์ศึษาศาสตรคุษฎิณีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพล พุฒคำ. (2547). *การบริหารสถานศึกษา*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2535). *การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยชนก จระณะ. (2550). *Protect business risk strategy*. กรุงเทพฯ: ไอเอ็มบีค.
- หนึ่งฤทัย ทิมย้ายงาน. (2552). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงจากการจัดหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรคุษฎิณีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรศักดิ์ กองสิงห์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการดำเนินการวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อัญมณี แฝงบุญ. (2556). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกาะแก้วพิศดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพรเพชร ชาญวิจิตร. (2551). *ภาพลักษณ์ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมาตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในเขตเทศบาลนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุษฎิณีบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, คณะศึษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Barnard, C. I. (1938). *The function of the executive*. Cambridge: Harvard University Press.

- Bollen, K. A., & Long, J. S. (1993). *Testing structural equation model*. Thousand Oaks, CA: SAGA.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: Wiley.
- Cassidy, D., Goldstein, L. J., Mattie, J., & Morley, J. (2001). *Developing a strategy enterprise wide risk in higher education*. Retrieved from <http://www.nacobo.org>
- Christine, L., & Maney, E. (2003). *Factors that promote effective risk management at universities classified by the carnegie system as doctoral/research universities-extensive*. Graduate Faculty. Degree of Doctor of Education. Auburn University: Alabama.
- Comrey, A., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Academic Press, San Diego: and University of California.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, A. D. (2000). *Introducing LISREL: A guide for the uninitiated*. London: Sage.
- Donald, S. M. (2008). *Risk management content analysis: Understanding the relationship with continuing education planning*. Capella University: Minneapolis.
- Dunham, R. B., & Pierce, J. L. (1989). *Management*. Glenview, IL. Scott: Forman.
- Hair, A. (1998). *Multivariate data analysis* (5th ed.). London: Prentice-Hall
- Helen, E. J. (2004). *A study of risk management practices in K-12 kansas school districts*. Department of Teaching and Leadership and Faculty of Graduate School. Doctor of Education. University of Kansas: Kansas.
- Hodge, B. J., & William, P. (1988). *Organization Italic theory* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1983). *Education administration: Theory, research and practice* (2nd ed.). New York: Random House.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Education administration*. Singapore: McGraw Hill.
- Hu, L-T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 10(3), 333-351.

- Kaplane, D. (2000). *Structural equation model: Foundation and extensions*. Thousand Oake: Sage.
- Keiser, J. D. M., Frederick, J., & Grimes, R. N. (2000). *Contemporary management theory: Controlling and analyzing costs in foodservice operations*. Retrieved from www.hotelsschool.cornell.edu.
- Mueller, R. O. (1996). *Confirmatory factor analysis*. New York: Springer-Verlag.
- Patterson, J. (1986). *Guiding beliefs of our school district, productive school systems for a nonrational world*. Arlington, VA: Association for supervision and curriculum development.
- Project Management Institution. (2000). *A guide to the project management body of knowledge*. Newton Square, PA: Project Management Institution.
- Rick, H. (2003). *A study of effective risk management practices in higher education*. Baylor University: Texas.
- Robert, E. T. (2008). *An investigation of the law, risk management and risk issues in the context of education from the perspective of educators*. University of Ottawa: Ontario Canada.
- Scott, B. M. (2008). *Enabling a safe learning and work environment within schools: Enhancing risk management competency of school principals*. Master of Arts in Leadership, Royal Roads University: Victoria Canada.
- Taro, Y. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Thomas, C. A. (2004). *Factors affecting the performance levels of risk management behaviors of Florida high school athletic directors*. The Florida State University College of Education: Florida.
- Timmermans, A. C., Wolf, I. F., Bosker, R. J., & Doolaard, S. (2015). *Risk-based educational accountability in Dutch primary education*. Education Research, University of Groningen, The Netherlands.
- Wang, L, Fan, X., & Willson, V. L. (1996). Effects of nonnormal data on parameter estimates and fits indices for a model with latent and manifest variables: An empirical study. *Structural Equation Modeling*, 3(3), 228-247.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.0432

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอมรศักดิ์ กองสิงห์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56810119 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอยู่ในความดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ เป็นประธานการควบคุมดูแลนิพนธ์ ในการนี้มหาวิทยาลัยบูรพา มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมาอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ 62

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอมรศักดิ์ กองสิงห์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56810119 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอยู่ในความดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ เป็นประธานการควบคุมดูแลนิพนธ์ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมาอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ค่า KMO and Barlet' Test
2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของ โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1. ผลการวิเคราะห์ค่า KMO and Barlet' Test

1. INPUT

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.947
Approx. <i>Chi-Square</i>	9539.206
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	741
<i>Sig.</i>	.000

2. PROCESS

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.956
Approx. <i>Chi-Square</i>	16761.434
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	1326
<i>Sig.</i>	.000

3. OUTPUT

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.918
Approx. <i>Chi-Square</i>	3608.544
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	136
<i>Sig.</i>	.000

4. IMPACT

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.920
Approx. <i>Chi-Square</i>	4426.923
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	153
<i>Sig.</i>	.000

5. ENVIRONMET

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.924
Approx. <i>Chi-Square</i>	5417.879
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	105
<i>Sig.</i>	.000

6. RISK MODEL

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.925
Approx. <i>Chi-Square</i>	8563.238
Bartlett's Test of Sphericity <i>df</i>	120
<i>Sig.</i>	.000

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 37

Minimum Fit Function Chi-Square = 132.85 (P = 0.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 126.05 (P = 0.00)

Chi-Square Difference with 0 Degree of Freedom = 0.0 (P = 1.00)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 89.05

90 Percent Confidence Interval for NCP = (58.66 ; 127.04)

Minimum Fit Function Value = 0.33

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.22

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.15 ; 0.32)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.078

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.063 ; 0.093)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.0013

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.81

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.74 ; 0.91)

ECVI for Saturated Model = 0.68

ECVI for Independence Model = 52.93

Chi-Square for Independence Model with 120 Degrees of Freedom = 21086.31

Independence AIC = 21118.31

Model AIC = 324.05

Saturated AIC = 272.00

Independence CAIC = 21198.17

Model CAIC = 818.21

Saturated CAIC = 950.84

Normed Fit Index (NFI) = 0.99

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.99

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.31

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.98

Critical N (CN) = 180.88

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.031

Standardized RMR = 0.031

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.96

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.86

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.26

ภาคผนวก ค

1. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
2. แบบสอบถามเดลฟาย (Delphi) (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
3. แบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กลุ่มตัวอย่าง)
4. แบบสอบถามแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

1. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
แบบสัมภาษณ์ เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ
สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนายอมรศักดิ์ กองสิงห์ รหัส 56810119 นิสิตคุุณภัฒฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้วยเทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic delphi futures research) ซึ่งผลการสัมภาษณ์จะนำไปใช้พัฒนาตัวบ่งชี้ในการวิจัยไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ทั้งสิ้นกับผู้ถูกสัมภาษณ์

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์

1. ความสำคัญและวิธีการที่ดีในการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา
3. สถานศึกษามองความเสี่ยงในเชิงระบบในรูปแบบตัวบ่งชี้ กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ และสิ่งแวดล้อมจะส่งผลอย่างไรต่อสถานศึกษา
4. ตัวบ่งชี้ใดบ้างที่จะส่งผลสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ หากสถานศึกษาแบ่งความเสี่ยงเชิงระบบออกเป็นด้าน ๆ ตามที่นักวิชาการได้ให้ความเห็นตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ จะมีองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความเสี่ยงเชิงระบบของสถานศึกษาในองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ด้าน อย่างไร
 - องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไร
 - องค์ประกอบด้านกระบวนการจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไร
 - องค์ประกอบด้านผลผลิตจะประกอบด้วยอะไร
 - องค์ประกอบด้านผลกระทบจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไร
 - องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมจะประกอบด้วยบ่งชี้อะไร

2. แบบสอบถามเดลฟาย (Delphi) (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบที่ 3)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย โดยให้ผู้วิจัยได้พิจารณาคำตอบของตนเองและคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเปรียบเทียบคำตอบ
2. การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ขอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ค่ามัธยฐาน (Median) และคะแนนเดิมนักผู้เชี่ยวชาญให้ไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 การตอบแบบสอบถามในรอบนี้หากท่านปรับเปลี่ยนความเห็นต่อตัวบ่งชี้ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
3. หากการตอบของท่านในรอบที่ 2 ไม่อยู่ในของเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ขอให้ท่านพิจารณาความเห็นอีกครั้ง หากผู้เชี่ยวชาญยังยืนยันคำตอบเดิม โปรดแสดงความคิดเห็นในช่องหมายเหตุสำหรับการตอบของผู้เชี่ยวชาญ
4. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้เพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และพิสัยควอไทล์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ด้วยการเทคนิค EDFR ครั้งที่ 1 เพื่อหาตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบ โดยให้ความหมายดังนี้
 - 4.1 ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
 - 5 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้มากที่สุด
 - 4 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้มาก
 - 3 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้ปานกลาง
 - 2 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้น้อย
 - 1 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้น้อยที่สุด
 - 4.2 ค่ามัธยฐาน (Median) คือ คะแนนตัวแทนของความคิดเห็นที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ให้น้ำหนักความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ ซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ ● ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์แปลผลค่ามัธยฐาน ดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยปานกลาง
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยน้อย
 ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 ขอบเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) คือ ระยะห่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ($Q_3 - Q_1$) ของตัวบ่งชี้ แทนด้วยสัญลักษณ์ \square ถ้าค่าที่ไม่เกิน 1.50 ถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

4.4 ความคิดเห็นรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ คือ ค่าของคะแนนจากความเห็นเดิมของผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบที่ 2 แทนด้วยสัญลักษณ์ X

4.5 ความคิดเห็นรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ คือ ค่าของคะแนนจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 แทนด้วยสัญลักษณ์ ✓

ตัวอย่าง

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1 (1.0)	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
333	การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล ท่านพิจารณาแล้วจึงเปลี่ยน ความเห็น	● □	✓	X			5.0 5.0-4.0 (1.0)	ความเห็นของท่านไม่สอดคล้อง กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
444	หลักสูตรและการเรียนการสอน ท่านพิจารณาแล้วยืนยันคำตอบเดิม พร้อมแสดงเหตุผลในช่องหมายเหตุ	□	●	X			4.0 5.0-4.0 (1.0)	บางโรงเรียน มีการบริหาร หลักสูตรที่ดี ความเห็นของท่านไม่สอดคล้อง กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
555	การบริหารงานวิชาการ	□	● X				4.0 5.0-4.0 (1.0)	ความเห็นของท่านสอดคล้อง กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	

จากตัวอย่างข้างต้นอธิบายได้ว่า ตัวบ่งชี้ข้อที่ 111 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่ามัธยฐาน (*Mdn*) 5.0 แต่เมื่อพิจารณาขอบเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) คือ ระยะห่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ($Q_3 - Q_1$) ของตัวบ่งชี้ อยู่ที่ 5.0-4.0 (1.0) ค่าคะแนนคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญ คือ 3 (X) อยู่นอกขอบเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ท่านจึงพิจารณาใหม่แล้วเห็นว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม จึงเปลี่ยนคำตอบเป็นความเหมาะสมระดับ 4 แทน (ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วยืนยันคำตอบเดิมกรุณาอธิบายเหตุผลในช่องหมายเหตุ)

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามและส่งกลับผู้เชี่ยวชาญภายใน 2 สัปดาห์ (หมายเหตุ หากพื้นที่กำหนดแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับฉันทมติของกลุ่ม)

นายอมรศักดิ์ กองสิงห์

ผู้วิจัย

แสดงนันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR
เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
1. ปัจจัยนำเข้า									
1.1 ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร									
1	การสอบแข่งขันบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีระบบป้องกันการทุจริตการสอบ		● └──┘ X				4.0	3.81-3.09 (0.72)	
2	โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุนวุฒิตรงตามความต้องการของโรงเรียน	X	● └──┘				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
3	จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์		● └──┘			X	4.0	4.33-3.25 (1.08)	
4	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ		● └──┘				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
5	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์		●		X		4.0	4.33-3.25 (1.08)	
6	ผู้บริหารมีความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร		● └──┘ X				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
7	ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดีน่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	X	●				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
8	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
9	ผู้บริหารมีความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการเงิน การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ		● └──┘				4.0	4.33-3.25 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
10	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละ อุทิศเวลา ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา วางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างความประพฤติและบุคลิกภาพ		●				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
11	ครูมีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิคการสอน ทักษะการสื่อสาร ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวร ให้เกิดแก่นักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
12	ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการจัดการศึกษาของหลักสูตร		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
13	กรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำชุมชนที่แท้จริง		● X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
14	กรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกับโรงเรียน		● X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
1.2 ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ									
15	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา อย่างมีส่วนร่วมมีการจัดสรรทรัพยากร อย่างเป็นระบบ	X	●				4.0	4.5-3.5 (1.0)	
16	คณะกรรมการดำเนินการและมีแผนการระดม ทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตรวจสอบได้		● X				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
17	องค์กรของรัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดหาทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ ในการจัดการศึกษา	X	●				4.0	4.25-3.27 (0.98)	
18	การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาของ โรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		●				4.0	4.33-3.25 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
1.3 ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่									
19	อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
20	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	X	●				4.0	4.5-3.42 (1.08)	
21	โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ		●		X		4.0	4.42-3.37 (1.05)	
22	โรงเรียนมีเทคโนโลยีในการบริหารงานข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันนำมาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
1.4 ปัจจัยนำเข้าด้านการจัดการ									
23	โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมกับขนาดโรงเรียน	X	●				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
24	กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ		●		X		4.0	4.2-3.12 (1.08)	
25	การกำกับติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงในการทำงาน		● X				4.0	4.0-3.2 (0.80)	
26	ใช้หลักการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน		● X				4.0	4.33-3.14 (1.19)	
27	การปฏิบัติงานครอบคลุมภารกิจในโรงเรียน และดำเนินงานตามกรอบภาระงาน มีการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ	X	●				4.0	4.5-3.42 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
28	มุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิตกับวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายตลอดเวลา		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
29	การประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสม กับบริบทโรงเรียน		● X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
1.5 ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/แผนงาน/กลยุทธ์									
30	มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และ อุปสรรคของโรงเรียนเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล ในการวางแผน		● X				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
31	เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ด้วยพื้นฐาน ข้อมูลที่ถูกต้อง	X	●				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
32	การจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ สอดคล้อง ตามบริบทโรงเรียนและนโยบายต้นสังกัด		● X				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
33	การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุมภารกิจ ของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สามารถ ปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน		● X				4.0	4.33-3.27 (1.06)	
34	โรงเรียนมีกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้ง กำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามกลยุทธ์	X	●				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
35	การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและทรัพยากรที่ใช้ ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน		● X				4.0	3.9-3.1 (0.80)	
36	โรงเรียนปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการ ที่กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
37	สร้างความเข้าใจในทิศทางของนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ให้นักเรียนในโรงเรียนทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติทั้งโรงเรียน	X	●				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
38	วัดผลการดำเนินการแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์และผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา	X	●				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
39	มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับในเป้าประสงค์องค์การ		●				4.0	4.0-3.11 (0.89)	

แสดงนันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อพิจารณาบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
2. กระบวนการ									
2.1 การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ									
40	การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น	X	●				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
41	ครูจัดเนื้อหาการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน	X	●				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
42	ครูมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สามารถบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ		●				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
43	ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้	X	●				4.0	4.42-3.28 (1.14)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
44	การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง	● 		X 			5.0	4.55-3.5 (1.05)	
45	การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน	X 	● 				4.0	3.9-3.1 (0.80)	
46	ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนใช้งานวิจัย เป็นฐานในการเรียนรู้		● 	X 			4.0	4.2-3.12 (1.08)	
47	การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และนำผลการนิเทศที่ได้รับมา พัฒนางาน		● 	X 			4.0	3.81-3.09 (0.72)	
48	ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร		● 	X 			4.0	4.33-3.25 (1.08)	
49	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ		● 	X 			4.0	4.42-3.37 (1.05)	
50	โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในมาเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน		● 	X 			4.0	4.5-3.33 (1.17)	
51	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน		● 	X 			4.0	4.33-3.25 (1.08)	
52	โรงเรียนมีการสร้าง สํารวจแหล่งเรียนรู้จัดทำ ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการใช้ แหล่งเรียนรู้		● 	X 			4.0	4.42-3.28 (1.14)	
2.2 การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป									
53	โรงเรียนควบคุมการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม อย่างมีขั้นตอนและสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปพัฒนางาน		● 	X 			4.0	4.5-3.42 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
54	การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆในโรงเรียน เหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน		● X				4.0	4.5-3.5 (1.0)	
55	โรงเรียนมีการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ในรูปคณะกรรมการ		● X				4.0	4.0-3.2 (0.80)	
56	การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา		● X				4.0	3.9-3.1 (0.80)	
57	โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั่วถึง ให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผลการแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง		● X				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
58	โรงเรียนมีวิธีการลงโทษนักเรียนและมาตรการ ทำโทษเด็กนักเรียน		● X				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
59	การสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้		● X				4.0	3.75-2.66 (1.09)	
60	โรงเรียนสำรวจอาคารสถานที่ และตรวจสอบ ความแข็งแรงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือ สอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุ		● X				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
61	โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในและ ตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งเป็นระบบ และ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง		● X				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
2.3 การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน									
62	โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย พัสดุ ดำเนินการตามระเบียบและแนวปฏิบัติ		● X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
63	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบการเงินและพัสดุสร้าง ความตระหนักรู้ถึงโทษการคอร์รัปชั่นทุจริต		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
64	โรงเรียนให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน		● X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
65	โรงเรียนมีแผนงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน		● X				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
66	การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้		● X				4.0	4.5-3.33 (1.17)	
67	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการเข้ากับการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจนคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ	●	X				5.0	4.55-3.5 (1.05)	
68	การวางแผนและบริหารงบประมาณโดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนดงบประมาณตามแบบแผนที่ทางราชการกำหนด	X	●				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
69	การดำเนินงานทุกขั้นตอนโปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดเผยที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณของโรงเรียน		● X				4.0	3.81-3.09 (0.72)	
70	โรงเรียนมีการติดตามการใช้งบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่าย ใช้งบประมาณตามแผนงาน		● X				4.0	4.5-3.33 (1.17)	
2.4 การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล									
71	การให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร	●	X				5.0	4.55-3.5 (1.05)	
72	การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการย้ายข้าราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม	X	●				4.0	4.5-3.33 (1.17)	
73	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง		● X				4.0	4.3-3.14 (1.19)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
74	ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ		● └───┘ X				4.0	4.5-3.33 (1.17)	
75	ส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้	●	└───┘ X				5.0	4.55-3.5 (1.05)	
76	สนับสนุนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพมีความพึงพอใจในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบ		● └───┘ X				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
77	วางแผนปฏิบัติงาน พัฒนาคณะ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาตนเองและก้าวหน้าในอาชีพ		● └───┘ X				4.0	4.5-3.33 (1.17)	
78	มีแผนการบริหารอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ		● └───┘ X				4.0	4.5-3.42 (1.08)	
79	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่ทำงานแทนกันได้ ทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม		● └───┘ X				4.0	4.33-3.14 (1.19)	
80	การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ระบุขอบข่ายหน้าที่การทำงาน และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน	●	└───┘ X				5.0	4.6-3.5 (1.10)	
2.5 การดำเนินงานด้านกฎหมาย									
81	การควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานในทุกด้าน		● └───┘ X				4.0	3.9-3.1 (0.80)	
82	การบังคับใช้กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างเป็นธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย		● └───┘ X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
83	การเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ		● └───┘ X				4.0	4.5-3.33 (1.17)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
84	การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครูและบุคลากร ของโรงเรียนใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบและ ข้อบังคับของทางราชการ		● 				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
85	การประชาสัมพันธ์กฎระเบียบที่มีการ เปลี่ยนแปลงเสมอ		● 				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
86	ประกาศให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับแผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียน		● 				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
87	การดูแลและติดตามกรณีมีบุคลากรของ โรงเรียนละเมิดหรือทำผิดระเบียบวินัย		● X				4.0	4.3-3.14 (1.19)	
88	การควบคุมดูแล และดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ กำหนด		● 				4.0	4.42-3.37 (1.05)	
89	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องตาม สภาพการณ์ปัจจุบัน		● X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
90	การส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุมภาระงานในโรงเรียน		● X				4.0	4.33-3.14 (1.19)	
91	การดำเนินการตามกฎ ระเบียบว่าด้วยการเงิน และพัสดุ การบริหารงานบุคคล งานวิชาการ และข้อบังคับของโรงเรียน	X	● 				4.0	4.5-3.33 (1.17)	

แสดงนันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR
เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
3. ผลผลิต									
3.1 ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน									
92	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลการสอบระดับชาติ ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้		●				4.0	4.2-3.63 (0.57)	
93	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	X	●				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
94	นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการเรียนรู้ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนด		●				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
95	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสารและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ	X	●				4.0	4.2-3.63 (0.57)	
96	นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ		●				4.0	4.0-3.0 (1.0)	
97	นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนาตนเอง		●				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
98	นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี	X	●				4.0	4.0-3.0 (1.0)	
99	จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ผลงานและรางวัลที่นักเรียนได้รับ	X	●				4.0	4.0-3.11 (0.89)	
100	สัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่จบหรือลาออกกลางคันลดลง		●				4.0	4.2-3.63 (0.57)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
3.2 ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน									
101	บุคลากรสามารถระบุได้ถึงความสำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของนักเรียนและโรงเรียน	X	● _				4.0	3.88-3.0 (0.88)	
102	กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จของนักเรียนและโรงเรียน	X	● _				4.0	4.2-3.22 (0.98)	
103	กลยุทธ์การบริหารสอดคล้องกับกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน		● _ X				4.0	4.0-3.0 (1.0)	
104	มีนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน และประเมินตรวจสอบ อัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง	X	● _				4.0	4.5-3.20 (1.30)	
105	อัตลักษณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน	X	● _				4.0	4.42-3.44 (0.98)	
106	มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน		● _		X		4.0	4.42-3.16 (1.26)	
107	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด อัตลักษณ์โดยพิจารณาจากสภาพครู นักเรียน และโรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์		● _ X				4.0	4.0-3.0 (1.0)	
108	การเป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของโรงเรียน ความต่อเนื่องของความสำเร็จ และคุณภาพของโรงเรียน	X	● _				4.0	4.33-3.4 (0.93)	

แสดงนันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR เพื่อ
พิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
4. ผลกระทบ									
4.1 ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ ความน่าเชื่อถือ									
109	สังคมและชุมชนให้การยอมรับในตัวนักเรียนจากการประสบความสำเร็จของนักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ		●				4.0	4.2-3.22 (0.98)	
110	ชุมชนให้การยอมรับผลงานและรางวัลของโรงเรียน บุคลากร และนักเรียน	X	●				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
111	นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนในชุมชนได้	X	●				4.0	4.0-3.11 (0.89)	
112	ความประสงค์ของผู้ปกครองที่จะเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	X	●				4.0	4.42-3.44 (0.98)	
113	การพัฒนาโรงเรียนสม่ำเสมอได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก		●				4.0	3.77-2.83 (0.94)	
114	ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการสอนของครู ความมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ	X	●				4.0	4.33-3.14 (1.19)	
115	บุคลากรเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน		●				4.0	4.0-3.11 (0.89)	
116	การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับผลงานเป็นต้นแบบการจัดการศึกษา	X	●				4.0	4.2-3.12 (1.08)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
117	ผู้บริหารและครูมีความประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่งที่ดีงามในการดำเนินงาน	● X					5.0	4.55-3.57 (0.98)	
118	การร้องเรียนพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้องโรงเรียน/ ครู/ ผู้บริหาร		● X				4.0	4.33-3.14 (1.19)	
4.2 ผลกระทบด้านความพึงพอใจ									
119	กรรมการสถานศึกษามีความรู้สึที่ดีที่ได้รับเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา		● X				4.0	4.33-3.33 (1.0)	
120	ความพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการของ โรงเรียนเป็นไปตาม วัตถุประสงค์	X	●				4.0	3.9-3.1 (0.80)	
121	ผู้บริหารและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	X	●				4.0	4.0-3.11 (0.89)	
122	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อความต้องการของ ผู้รับบริการและชุมชน		● X				4.0	4.33-3.33 (1.0)	
123	การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ ผู้ที่มาติดต่อราชการกับ โรงเรียน		●			X	4.0	4.33-3.25 (1.08)	
124	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัด กิจกรรมด้วยความเต็มใจ	X	●				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
125	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจกับ คุณภาพนักเรียน		● X				4.0	4.42-3.28 (1.14)	
126	เป็นแหล่งให้บริการทางกิจกรรมต่าง ๆ ของ บุคคล ชุมชน และองค์กรของรัฐและเอกชน	X	●				4.0	4.2-3.3 (0.90)	

แสดงนันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบกลับแบบสอบถามโดยเทคนิค EDFR
เพื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
5. สิ่งแวดล้อม									
5.1 สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม									
127	สมาชิกในองค์กรมีจุดร่วมที่แสดงออกมาถึงการปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		● └──┘ X				4.0	3.7-2.83 (0.87)	
128	ความมุ่งประสงค์ขององค์กรต้องระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับและเห็นด้วยจากทุกฝ่าย ไม่สูงหรือยากเกินไป	X	● └──┘				4.0	4.0-3.0 (1.0)	
129	การรับรู้และยึดถือในเอกลักษณ์ของโรงเรียนร่วมกัน		● └──┘ X				4.0	4.33-3.25 (1.08)	
130	ใช้ค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของบุคลากรเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียน		● └──┘ X				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
131	ให้ความไว้วางใจ ขอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแล ความเอื้ออาทรต่อกันทั้งในเรื่องส่วนตัว	X	● └──┘				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
132	วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่	X	● └──┘				4.0	4.2-3.12 (1.08)	
133	บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพันต่อองค์กร		● └──┘ X				4.0	4.0-3.11 (0.89)	
134	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและความเห็นที่หลากหลาย		● └──┘			X	4.0	4.2-3.3 (0.90)	

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					Mdn	Q3-Q1	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
5.2 สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน									
135	การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม	X	●				4.0	4.42-3.16 (1.26)	
136	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล	X	●				4.0	4.33-3.33 (1.0)	
137	ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูงอยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม	X	●				4.0	4.2-3.22 (0.98)	
138	สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	X	●				4.0	3.88-3.0 (0.88)	
139	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน สร้างเครือข่ายชุมชนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน		●				4.0	4.2-3.3 (0.90)	
140	สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้	X	●				4.0	4.2-3.22 (0.98)	
141	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาจากองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนและคนในชุมชน		●				4.0	4.42-3.44 (0.98)	

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กลุ่มตัวอย่าง)

แบบสอบถามเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนายอมรศักดิ์ กองสิงห์ รหัส 56810119 นิสิตคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปใช้พัฒนาตัวบ่งชี้ในการวิจัย และจะไม่ส่งผลกระทบต่อใคร ๆ ทั้งสิ้นกับผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และส่วนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2 ส่วน โดยให้ความหมาย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ระดับ/โอกาสความเสี่ยง

5 หมายถึง ระดับ/โอกาสความเสี่ยงสูงมาก/ บ่อยมาก

4 หมายถึง ระดับ/โอกาสความเสี่ยงสูง/ บ่อย

3 หมายถึง ระดับ/โอกาสความเสี่ยงปานกลาง

2 หมายถึง ระดับ/โอกาสความเสี่ยงน้อย/ ไม่บ่อย

1 หมายถึง ระดับ/โอกาสความเสี่ยงน้อยมาก/ นาน ๆ ครั้ง

ส่วนที่ 2 ผลกระทบ

5 หมายถึง ผลกระทบมากที่สุด

4 หมายถึง ผลกระทบมาก

3 หมายถึง ผลกระทบความปานกลาง

2 หมายถึง ผลกระทบน้อย

1 หมายถึง ผลกระทบน้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบ)

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	พฤติกรรมปัจจัยการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ	ระดับ/ โอกาสความเสี่ยง					ผลกระทบ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
333	การจัดการมุ่งเน้นคุณภาพ		✓				✓				
444	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	✓					✓				

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี ตั้งแต่ 31 ปี ถึง - 40 ปี ตั้งแต่ 41 ปี ถึง - 50 ปี ตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทำงาน

 ต่ำกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 11 ปี - 20 ปี ตั้งแต่ 21 ปี - 30 ปี ตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป

4. แบบสอบถามแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามเรื่องแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนายอมรศักดิ์ กองสิงห์ รหัส 56810119 นิสิตคุษุภบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปใช้พัฒนาตัวบ่งชี้ในการวิจัย และจะไม่ส่งผลกระทบต่อ ใด ๆ ทั้งสิ้นกับผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ แบบสอบถามแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน โดยให้ความหมาย ดังนี้

ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยง

- 5 หมายถึง ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงน้อยที่สุด

นิยาม/ ความหมาย

กลยุทธ์สำหรับจัดการความเสี่ยง มี 4 แบบรวมเรียกว่า 4T'STRATEGIES (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 32-34)

1. Take-การยอมรับความเสี่ยง (Risk acceptance)

การยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดการหรือสร้างระบบควบคุม อาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์ที่ได้ แต่ก็ควรมีมาตรการติดตามและดูแล เช่น การกำหนดระดับของผลกระทบที่ยอมรับได้ เตรียมแผนการตั้งรับ/ จัดการความเสี่ยง เป็นต้น

2. Treat-การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Risk reduction/ Control)

การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย เช่น ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ วางมาตรการเชิงรุก เป็นต้น

3. Terminate-การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance)

การหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น งดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และจะนำมาซึ่งความเสี่ยง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ลดขอบเขตการดำเนินการ เป็นต้น

4. Transfer-การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Risk sharing/ Spreading)

การกระจายทรัพย์สินหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย เช่น การประกันทรัพย์สิน เพื่อโอนความเสี่ยงไปยังบริษัทประกัน การจ้างบริษัทภายนอกให้ทำงานบางส่วนแทน การทำสำเนาเอกสารหลาย ๆ ชุด การกระจายที่เก็บทรัพย์สินมีค่า เป็นต้น

การกำหนดระดับความเสี่ยง

การกำหนดมาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยงจะเป็นการกำหนดวิธีการที่จัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นให้ลดลง โดยนำระดับความเสี่ยงมากำหนดลงในแผนผังเมทริกซ์แสดงระดับความเสี่ยง (Risk matrix) ซึ่งแบ่งระดับของความเสี่ยง ดังนี้

ความเสี่ยงสูงมาก (Extreme, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 17-25) จะต้องมีการกำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยทันที โดยใช้กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer) หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

ความเสี่ยงสูง (High, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 10-16) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่ออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat) กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer) หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยมีระดับความสำคัญในการดำเนินงาน หรือการจัดสรรงบประมาณให้น้อยกว่าระดับความเสี่ยงสูงมาก

ความเสี่ยงปานกลาง (Medium, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง 4-9) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้

ความเสี่ยงต่ำ (Low, โอกาส x ผลกระทบ = คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ กับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ในทางกลับกันอาจมีการทบทวนระบบควบคุมภายในใหม่ เพื่อให้ผ่อนคลายการควบคุมได้ระดับหนึ่ง

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์ การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
888	การจัดการเรียน การสอน	ต่ำ	กลยุทธ์ การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม	✓					
999	การบริหารแบบมี ส่วนร่วม	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	นำเทคนิคการบริหาร แบบมีส่วนร่วมมาใช้ บริหารงานในสถานศึกษา		✓				

แสดงแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
1. ปัจจัยนำเข้า										
1.1 ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร										
1	การสอบแข่งขัน บรรจุแต่งตั้ง บุคลากรมีระบบ ป้องกันการ ทุจริตการสอบ	ปานกลาง	กลยุทธ์ การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมโดย กำหนดผู้รับผิดชอบและ กรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติ ตามระบบการควบคุม ภายใน (การจัดการ ความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไป ยังระดับที่รับไม่ได้						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
2	โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตามเกณฑ์อัตรากำลัง คุณวุฒิตรงตามความต้องการของโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี-5 ปี เพื่อทดแทนอัตรากำลังที่ขาดตามคุณวุฒิและสาขาที่โรงเรียนต้องการ						
3	จำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสมกับห้องเรียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	ต่ำ	กลยุทธ์การยอมรับความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ กับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในทางกลับกันอาจมีการทบทวนระบบควบคุมภายในใหม่เพื่อให้ผ่อนคลายการควบคุมได้ระดับหนึ่ง						
4	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/สัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้นำก่อนการเข้าสู่ตำแหน่งและระหว่างดำรงตำแหน่ง ติดตามผลการสร้างภาวะผู้นำอย่างเป็นระบบด้วยการประเมินเป็นระยะจากผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
5	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/สัมมนา เพื่อพัฒนาความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
				ก่อนการเข้าสู่ตำแหน่ง และระหว่างดำรง ตำแหน่ง จัดให้มีรางวัล ผู้บริหารที่มีผล การปฏิบัติเป็นเลิศระดับ เขตพื้นที่/ ระดับภาค/ ประเทศ						
6	ผู้บริหาร มีความคิด เชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อ ประสานงาน การสื่อสาร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนา ความคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การติดต่อ ประสานงาน การสื่อสาร เพื่อการบริหารงาน อย่างมีประสิทธิภาพ						
7	ผู้บริหาร มีภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ ด้านการสร้างบุคลิกภาพ การสร้างภาพลักษณ์ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สำหรับผู้บริหาร						
8	ผู้บริหาร มีความเป็น ประชาธิปไตย ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูทำงาน เป็นทีม มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	หลีกเลี่ยงการใช้ อำนาจแบบเผด็จการ มุ่งเน้นการใช้ภาวะผู้นำ แบบประชาธิปไตย ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การทำงาน สร้างระบบ การทำงานแบบทีมงาน						
9	ผู้บริหารมีความรู้ ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร การเงิน การบริหารงาน ทั่วไป	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนา ความรู้ด้านการบริหาร การเงิน การบริหาร งานทั่วไป การบริหาร งานบุคคล						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	การบริหารงาน บุคคลและ การบริหาร งานวิชาการ			และการบริหารงาน วิชาการ						
10	ครูมีมนุษย สัมพันธ์ดี เสียสละ อุทิศ เวลาปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา วางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่าง ความประพฤติ และบุคลิกภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนา มนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละอุทิศเวลา ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา วางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่าง ความประพฤติและ บุคลิกภาพ						
11	ครูมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาที่สอน มีวิธีสอน เทคนิค การสอน ทักษะ การสื่อสาร ครู จัดการเรียน การสอน โดยเน้น ผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และ มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถ ในวิชาที่สอน เทคนิค การสอน ทักษะ การสื่อสาร การจัดการ เรียนการสอน โดยเน้น ผลถาวรให้เกิดแก่นักเรียน และสร้าง เจตคติที่ดีต่อนักเรียน						
12	ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมาย และหลักการจัด การศึกษาของ หลักสูตร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนา ความรู้ด้านหลักสูตร เป้าหมายและหลักการ จัดการศึกษาของ หลักสูตร						
13	กรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การกำหนดคุณสมบัติ ของกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้คนที่มีความรู้						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
14	เป็นผู้นำชุมชน ที่แท้จริง กรรมการ สถานศึกษาให้ ความสำคัญ กับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ ในการพัฒนา ร่วมกับโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ความสามารถจัดการ ฝึกอบรม/ สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้และ การตระหนักถึง ความสำคัญกับการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ร่วมกับ โรงเรียน						
1.2 ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ										
15	โรงเรียน มีการระดม ทรัพยากร เพื่อการศึกษา อย่างมีส่วนร่วม มีการจัดสรร ทรัพยากร อย่างเป็นระบบ	สูง	กลยุทธ์กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดกิจกรรมการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้คณะกรรมการ สถานศึกษาเป็น ผู้ดำเนินการอย่างมี ส่วนร่วมมีการจัดสรร ทรัพยากรอย่างเป็น ระบบ						
16	คณะกรรมการ ดำเนินการและ มีแผนการระดม ทรัพยากรอย่าง ต่อเนื่อง เป็นระบบ ตรวจสอบได้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผน 3 ปี-5 ปี การระดมทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ตรวจสอบได้ โดยคณะกรรมการ ที่รับผิดชอบ						
17	องค์กรของรัฐ เอกชน และ ชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดหา ทรัพยากรและ งบประมาณที่ใช้ ในการจัด การศึกษา	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรม การระดมทรัพยากร อย่างมีส่วนร่วมองค์กร ของรัฐ เอกชน และ ชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดหาทรัพยากร และงบประมาณที่ใช้ ในการจัดการศึกษา						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
18	การใช้จ่าย งบประมาณ การจัดการศึกษา ของโรงเรียน ตรงตาม วัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีหน่วยงานการ ตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณการจัด การศึกษาของโรงเรียน ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ เป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุง การดำเนินงานและ วางแผน						
1.3 ปัจจัยนำเข้าด้านเทคโนโลยี/ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่										
19	อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ มีความปลอดภัย พร้อมต่อการจัด การเรียนการสอน และเพียงพอต่อ จำนวนนักเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรม ตรวจสอบสำรวจ อาคารสถานที่ จุดเสี่ยง ในสถานศึกษา ติดตั้ง อุปกรณ์ความปลอดภัย เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน วางแผนการซ่อม การหลบภัยปีละ 1 ครั้ง ความเพียงพอของ ห้องเรียนต่อจำนวน นักเรียน						
20	แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมและ สอดคล้องกับ เป้าหมายของ หลักสูตร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การไปทัศนะ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สอดคล้องและ บูรณาการกับเนื้อหา การเรียนการสอน						
21	โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการศึกษา เพื่อการเรียน การสอน	สูง	กลยุทธ์กระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	กระจายการจัดหา ทรัพยากรเพื่อให้ สถานศึกษามีนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	อย่างเพียงพอ และใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ			ปรับเปลี่ยน รูปแบบ การทำงานให้นักเรียน ได้ใช้และบูรณาการ เทคโนโลยีในทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้						
22	โรงเรียน มีเทคโนโลยีใน การบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน นำมาใช้ใน การพัฒนาและ บริหารจัดการ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบ ด้วยการนำ เทคโนโลยีมาใช้ใน การบริหารงานข้อมูล สารสนเทศเป็นปัจจุบัน นำมาใช้ในการพัฒนา และบริหารจัดการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ						
1.4 บังคับนำเข้าด้านการจัดการ										
23	โครงสร้างการ บริหารที่ เหมาะสมกับ ขนาดโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความ เสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การแก้ไข ปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบและโอกาส เกิดความเสียหาย ปรับขนาดและโครงสร้าง การบริหารที่มี ความยืดหยุ่น สะดวก รวดเร็วในการสั่งงาน เหมาะสมกับขนาด สถานศึกษา						
24	กระบวนการ ทำงานที่เป็น ระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มี ประสิทธิภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการ ทำงานที่เป็นระบบ รวดเร็ว การสั่งงานที่มี ประสิทธิภาพ รูปแบบ การทำงาน ลดขอบเขต						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
				การดำเนินการทั้งใน ระดับแนวคิ่ง และ ระดับระนาบ						
25	การกำกับติดตาม การประเมินผล การดำเนินงาน และนำผล การปฏิบัติงาน มาปรับปรุง ในการทำงาน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุง การกำกับติดตาม การประเมินผล การดำเนินงาน และ นำผลการปฏิบัติงาน มาปรับปรุงในการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบ และ โอกาส เกิดความเสียหาย โดยคณะกรรมการ ที่รับผิดชอบ						
26	ใช้หลักการ บริหาร โรงเรียน เป็นฐาน เน้น การมีส่วนร่วม ทุกภาคส่วน สร้าง ความร่วมมือ กับชุมชนใน การพัฒนา โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการศึกษา ด้วยหลักการบริหาร โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม ทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือ กับชุมชนในการพัฒนา โรงเรียน						
27	การปฏิบัติงาน ครอบคลุมภารกิจ ในโรงเรียนและ ดำเนินงานตาม กรอบภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจร คุณภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน การปฏิบัติงานครอบคลุม ภารกิจในโรงเรียนและ ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงาน มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบ และ โอกาส เกิดความเสียหาย						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
28	มุ่งเน้น กระบวนการที่ ส่งเสริมให้ได้ คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็ค ผลผลิตกับ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดเวลา	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุง การทำงาน วางมาตรการ เชิงรุก มุ่งเน้น กระบวนการที่ส่งเสริม ให้ได้คุณภาพที่ดี มีการตรวจเช็คผลผลิต กับวัตถุประสงค์และ เป้าหมายตลอดเวลา						
29	การประยุกต์ใช้ เทคนิค การบริหาร ที่เหมาะสมกับ บริบทโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การประยุกต์ใช้ เทคนิคการบริหาร ที่เหมาะสมกับบริบท โรงเรียน						
1.5 ปัจจัยนำเข้าด้านนโยบาย/แผนงาน/กลยุทธ์										
30	มีการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และ อุปสรรคของ โรงเรียน เพื่อรวบรวม เป็นข้อมูล ในการวางแผน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล ในการวางแผนการจัด การศึกษา เพื่อป้องกัน หรือจำกัดผลกระทบ และ โอกาสเกิด ความเสียหาย						
31	เปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วม ในการจัดทำ แผนพัฒนา โรงเรียน ด้วยพื้นฐาน ข้อมูลที่ถูกต้อง	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือ เปลี่ยนแปลง กิจกรรม ที่เป็นความเสี่ยง เปิดโอกาสให้ทุกภาค ส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา โรงเรียน ด้วยพื้นฐาน ข้อมูลที่ถูกต้อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
32	การจัดทำ แผนงาน ยุทธศาสตร์ สอดคล้องตาม บริบทโรงเรียน และนโยบาย ต้นสังกัด	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความ เสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ การจัดทำแผนงาน ยุทธศาสตร์ให้ สอดคล้องตามบริบท โรงเรียนและนโยบาย ต้นสังกัดเพื่อ ประสิทธิภาพการจัด การศึกษา						
33	การจัดทำ แผนงาน/ โครงการ ครอบคลุมภารกิจ ของโรงเรียน สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ที่ สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน การจัดทำแผนงาน/ โครงการครอบคลุม ภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่สามารถปฏิบัติได้ เป้าหมายชัดเจน						
34	โรงเรียนมีกลยุทธ์ ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ กับกลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้งกำหนด ตัวชี้วัด ความสำเร็จของ การปฏิบัติ ตามกลยุทธ์	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุง กลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ กลยุทธ์องค์กร พร้อมทั้ง กำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การทำสำเนาเอกสาร หลาย ๆ ชุด การกระจาย ที่เก็บทรัพย์สินมีค่า						
35	การแปลงกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ประจำปีที่กำหนด ขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและ	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุมการแปลง กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีที่ กำหนดขั้นตอน วิธีการ ผู้รับผิดชอบและ						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	ทรัพยากรที่ใช้ ปฏิบัติงาน ไว้อย่างชัดเจน			ทรัพยากรที่ใช้ ปฏิบัติงานไว้อย่าง ชัดเจน						
36	โรงเรียนปฏิบัติ ตามปฏิทิน การดำเนินการ ที่กำหนดไว้ตาม แผนกลยุทธ์	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน ปฏิบัติตามปฏิทิน การดำเนินการที่กำหนด ไว้ตามแผนกลยุทธ์ เพื่อป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบ และโอกาส เกิดความเสียหาย						
37	สร้างความเข้าใจ ในทิศทางของ นโยบายและ แผนงานต่าง ๆ ให้บุคลากรใน โรงเรียนทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติ ทั้งโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือ เปลี่ยนแปลงกิจกรรม ที่เป็นความเสี่ยง งดทำ ขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและ จะนำมาซึ่งความเสี่ยง ลดขอบเขตการดำเนินการ ด้วยการสร้างความเข้าใจ ในทิศทาง ของนโยบาย และแผนงานต่าง ๆ ให้บุคลากรในโรงเรียน ทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ ทั้งโรงเรียน						
38	วัดผลการ ดำเนินการแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับ เป้าประสงค์ และผล การดำเนินการใน รอบปีที่ผ่านมา	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน ด้านการวัดผล การดำเนินการแล้วนำมา เปรียบเทียบกับ เป้าประสงค์และ ผลการดำเนินการ ในรอบปีที่ผ่านมา						
39	มีการติดตามผล การปฏิบัติงาน ตามแผนกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ประเมินย้อนกลับ ในเป้าประสงค์ องค์กร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ควบคุมติดตาม ผลการปฏิบัติงานตาม แผนกลยุทธ์อย่าง ต่อเนื่องเป็นระยะ ประเมินย้อนกลับ ในเป้าประสงค์ องค์กรด้วยกรรมการ ที่รับผิดชอบ						

2. แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
2. กระบวนการ										
2.1 การดำเนินการบริหารงานวิชาการ										
40	การวิเคราะห์ หลักสูตร เพื่อพัฒนา หลักสูตร โรงเรียนและ พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นให้มี ความสอดคล้อง กับวิถีชีวิต ในท้องถิ่น	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนและพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นให้มี ความสอดคล้องกับวิถี ชีวิตในท้องถิ่น						
41	การจัดเนื้อหา การเรียนการสอน สอดคล้องกับ ความสนใจของ นักเรียนและ คำนึงถึง ความแตกต่าง ของนักเรียน แต่ละคน	ปานกลาง	การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ ในระดับพอยอมรับ ได้แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง ปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปยังระดับ ที่รับไม่ได้						
42	ครูมีเทคนิคใน การจัดการเรียนรู้ สามารถบูรณาการ กระบวนการ เรียนรู้ข้ามกลุ่ม สาระ และสอน	ปานกลาง	การยอมรับ ความเสี่ยง (Take)	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลาที่ ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุม						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	ซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ			ภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้						
43	ครูเปลี่ยนบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน จัดอบรมสัมมนา/ และการนิเทศการจัดการสอน พัฒนาบทบาทการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้						
44	การวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการวัดผลประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นผลงานตามสภาพจริง						
45	การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมาพัฒนานักเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มาพัฒนานักเรียน						
46	ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	วางมาตรการเชิงรุก กิจกรรมประกวด/ ใ้รางวัล (Best practice) เพื่อส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
47	การนิเทศภายใน โรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เป็นระบบและ นำผลการนิเทศ ที่ได้รับมาพัฒนา งาน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การนิเทศ ภายในโรงเรียน อย่างต่อเนื่องเป็น ระบบ และนำผล การนิเทศที่ได้รับมา พัฒนางาน						
48	ผู้นิเทศมีความรู้ ความสามารถ ในการนิเทศ และมีบรรยากาศ การนิเทศอย่าง เป็นกัลยาณมิตร	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การทำงาน ผู้นิเทศ มีความรู้ความสามารถ ในการนิเทศ และมี บรรยากาศการนิเทศ อย่างเป็นกัลยาณมิตร						
49	ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียน ที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตามอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ	สูง	กลยุทธ์ การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Treat)	ลดความเสี่ยงจาก การสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ด้วยการตรวจสอบ ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ภายในจากกลุ่ม โรงเรียน/ ต้นสังกัด เป็นผู้ประเมินและร่วม พัฒนา เพื่อให้ระบบ การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน โรงเรียนที่เป็นระบบ และมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ						
50	โรงเรียนนำ ตัวบ่งชี้และ มาตรฐาน การประกัน คุณภาพภายใน มาเป็นตัวบ่งชี้ ในการจัดการเรียน การสอน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุมความ เสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน โรงเรียนนำตัวบ่งชี้และ มาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในมาเป็น ตัวบ่งชี้ในการจัด การเรียน การสอน						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
51	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจใน กระบวนการและ การดำเนินงาน การประกัน คุณภาพภายใน โรงเรียน	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง ปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปยังระดับ ที่รับไม่ได้						
52	โรงเรียน มีการสร้าง สำรวจแหล่ง เรียนรู้จัดทำ ทะเบียนแหล่ง เรียนรู้ และจัดทำ เอกสารการใช้ แหล่งเรียนรู้	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง ปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปยังระดับ ที่รับไม่ได้						
2.2 การดำเนินงานการบริหารงานทั่วไป										
53	โรงเรียนควบคุม การดำเนิน โครงการ/ กิจกรรม อย่างมี ขั้นตอนและ สรุปผล การดำเนินงาน เพื่อนำไปพัฒนา งาน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การแก้ไข ปรับปรุงการทำงาน ควบคุมการดำเนิน โครงการ/ กิจกรรม อย่างมีขั้นตอนและ สรุปผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปพัฒนา งาน						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
54	การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ลดขอบเขตการดำเนินการ ดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเหมาะสมเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน						
55	โรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการกิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ	สูง	กลยุทธ์การกระจาย/โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายทรัพย์สินหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยง โดยการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมในรูปแบบคณะกรรมการ						
56	การส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	การจัดการอบรม/สัมมนาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษา						
57	โรงเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึงให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผล การแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	สูง	กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั่วถึงให้ความสำคัญในกิจกรรมแนะแนว ติดตามผล การแนะแนวช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
58	โรงเรียนมีวิธีการ ลงโทษนักเรียน และมาตรการ ทำโทษ เด็กนักเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	สร้างมาตรการ การดำเนินการลงโทษ ทางวินัยของสถานศึกษา อย่างมีส่วนร่วม กำหนด วิธีการลงโทษนักเรียน และมาตรการทำโทษ เด็กนักเรียน จากทุก ภาคส่วน						
59	การสนับสนุน ให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอก โรงเรียน การทัศนศึกษา แหล่งเรียนรู้	สูง	กลยุทธ์ การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจายการจัด การศึกษาโดยแหล่ง เรียนรู้ สนับสนุนให้ ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน การทัศนศึกษาแหล่ง เรียนรู้						
60	โรงเรียนสำรวจ อาคารสถานที่ และตรวจสอบ ความแข็งแรงของ อุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อมหรือ สอนวิธี การหลบภัย ธรรมชาติและ อุบัติเหตุ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การแก้ไขปรับปรุง การสำรวจอาคาร สถานที่ และตรวจสอบ ความแข็งแรงของ อุปกรณ์ต่าง ๆ ฝึกซ้อม หรือสอนวิธีการหลบภัย ธรรมชาติและอุบัติเหตุ						
61	โรงเรียนมีระบบ การควบคุม ภายในและ ตรวจสอบภายใน ที่เข้มแข็งเป็น ระบบ และ ดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน ระบบการควบคุมภายใน และตรวจสอบภายใน ที่เข้มแข็งเป็นระบบและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
2.3 การดำเนินงานการบริหารงานการเงิน										
62	โรงเรียน มีการจัดทำ เอกสาร ด้านการเงิน การจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตาม ระเบียบและ แนวปฏิบัติ	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การแก้ไข ปรับปรุงการทำงาน การจัดทำเอกสาร ด้านการเงิน การจัดทำ บัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ดำเนินการตามระเบียบ และแนวปฏิบัติ						
63	ส่งเสริม ให้บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ ทำงานตาม ระเบียบการเงิน และพัสดุสร้าง ความตระหนัก รับรู้ถึงโทษ การคอร์รัปชัน ทุจริต	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดอบรมเชิง ปฏิบัติการให้บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจ ทำงานตามระเบียบ การเงินและพัสดุสร้าง ความตระหนักรับรู้ถึง โทษการคอร์รัปชันทุจริต						
64	โรงเรียน ให้ความสำคัญ กับการใช้ งบประมาณ ในการพัฒนา นักเรียนที่จะ นำไปสู่เป้าหมาย ของโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	การหยุดหรือ เปลี่ยนแปลงกิจกรรม ที่เป็นความเสี่ยง ให้ความสำคัญกับ การใช้งบประมาณ ในการพัฒนานักเรียน ที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ของโรงเรียน						
65	โรงเรียนมีแผน งานการใช้จ่ายเงิน งบประมาณตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงแผนงาน การใช้จ่ายเงิน งบประมาณตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้อง กับแผนปฏิบัติการ						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	แผนปฏิบัติการ ประจำปีของ โรงเรียน			ประจำปีของโรงเรียน						
66	การจัดสรร งบประมาณ เป็นไปตาม เป้าหมายของ แผนที่กำหนดไว้	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การทำงาน ด้วยการจัดสรร งบประมาณเป็นไป ตามเป้าหมายของแผน ที่กำหนดไว้						
67	การจัดทำ แผนพัฒนา การศึกษาที่ บูรณาการเข้ากับ การจัดทำ งบประมาณ กำหนดรายจ่าย ที่ชัดเจนค่านึงถึง ความคุ้มค่า ในการใช้จ่าย งบประมาณ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุม การจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ที่บูรณาการเข้ากับ การจัดทำงบประมาณ กำหนดรายจ่ายที่ชัดเจน ค่านึงถึงความคุ้มค่า ในการใช้จ่ายงบประมาณ						
68	การวางแผนและ บริหาร งบประมาณโดย คณะกรรมการ รับผิดชอบต่อ การกำหนด งบประมาณ ตามแบบแผน ที่ทางราชการ กำหนด	สูง	กลยุทธ์ การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจาย กระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยง การวางแผนและบริหาร งบประมาณ โดยคณะกรรมการ รับผิดชอบต่อการกำหนด งบประมาณตามแบบ แผนที่ทางราชการ กำหนด						
69	การดำเนินงาน ทุกขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดเผยที่มาของ	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มี การประชาสัมพันธ์และ การตรวจสอบ การดำเนินงาน ทุกขั้นตอนโปร่งใส						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	งบประมาณและ การใช้ งบประมาณของ โรงเรียน			ตรวจสอบได้เปิดเผย ที่มาของงบประมาณ และการใช้งบประมาณ ของโรงเรียน						
70	โรงเรียน มีการติดตาม การใช้ งบประมาณ ตรวจสอบ การใช้จ่าย ใช้งบประมาณ ตามแผนงาน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ป้องกันหรือจำกัด ผลกระทบและโอกาส เกิดความเสียหาย ด้วยการติดตามการใช้ งบประมาณตรวจสอบ การใช้จ่ายใช้งบประมาณ ตามแผนงาน						
2.4 การดำเนินงานการบริหารงานบุคคล										
71	การให้รางวัล แก่บุคลากรที่มี ผลงานดีเด่น จัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม แก่บุคลากร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	กิจกรรมการให้รางวัล แก่บุคลากรที่มีผลงาน ดีเด่น จัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมแก่ บุคลากรเพื่อเป็นขวัญ กำลังใจและเป็นการสร้าง ตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร						
72	การเลื่อนขั้น เงินเดือน และการย้าย ข้าราชการ เป็นไปด้วย ความโปร่งใส ยุติธรรม	สูง	กลยุทธ์ การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดให้มีคณะกรรมการ การประเมินผลงาน เพื่อพิจารณาการเลื่อนขั้น เงินเดือนและการย้าย ข้าราชการด้วย ความโปร่งใสยุติธรรม						
73	ส่งเสริมและ พัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจใน การปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุง การทำงาน อย่างต่อเนื่อง	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมอบรม/ สัมมนาส่งเสริมและ พัฒนา บุคลากรให้ มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำงาน อย่างต่อเนื่อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
74	ส่งเสริมให้ครู ปฏิบัติตาม มาตรฐานและ จรรยาบรรณ วิชาชีพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ให้รางวัล ยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้ทำ คุณงามความดีตาม มาตรฐานและ จรรยาบรรณวิชาชีพ						
75	ส่งเสริมครู และบุคลากร ในโรงเรียน เป็นต้นแบบ การจัดการเรียนรู้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดการศึกษาดูงานแก่ บุคลากร เข้าร่วม การประกวดการแข่งขัน ทางวิชาการ เพื่อการแก้ไขปรับปรุง การทำงาน ส่งเสริมครู และบุคลากรในโรงเรียน เป็นต้นแบบการจัด การเรียนรู้						
76	สนับสนุนและ ส่งเสริมครูและ บุคลากรให้ ปฏิบัติงาน อย่างเต็มศักยภาพ มีความพึงพอใจ ในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและ ร่วมกัน รับผิดชอบ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	สนับสนุนการเตรียม วัสดุสื่อ การเรียน การสอนอย่างเพียงพอ สนับสนุนการแข่งขัน ทักษะทางวิชาการ ให้โอกาสในการแสดง ความคิดเห็นในการจัด การเรียนการสอน						
77	วางแผน ปฏิบัติงาน พัฒนาคน สร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน เปิดโอกาสให้ บุคลากรพัฒนา ตนเองและ ก้าวหน้าในอาชีพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุมแผนการพัฒนา ตนเองรายบุคคลและ การก้าวหน้าในอาชีพ ของบุคลากรอย่างเป็น ระบบ						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
78	มีแผนการบริหาร อัตรากำลังอย่างมี ประสิทธิภาพ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดทำแผนการบริหาร อัตรากำลังอย่างมี ประสิทธิภาพ ทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว เพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงของ สถานศึกษา						
79	ส่งเสริมให้ บุคลากรใน โรงเรียน มีการหมุนเวียน หน้าที่ทำงาน แทนกันได้ ทำงานตามความรู้ ความสามารถ และความ เหมาะสม	สูง	กลยุทธ์ การกระจาย/ โอนความเสี่ยง (Transfer)	การกระจาย กระบวนกรต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจาก การสูญเสีย อันเนื่องจาก การขาดบุคลากร จัดให้ มีการประชุมเรียนรู้งาน ในสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อม ในการปฏิบัติงาน						
80	การมอบหมาย งานเหมาะสม กับความรู้ ความสามารถ ระบุขอบข่าย หน้าที่การทำงาน และกำหนด ขั้นตอน การปฏิบัติงาน ของบุคลากร ที่ชัดเจน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงคำสั่ง การมอบหมายงาน เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถที่ระบุ ขอบข่ายหน้าที่ การทำงานและกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงาน						
2.5 การดำเนินงานด้านกฎหมาย										
81	การควบคุม ดูแลและใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับใน การปฏิบัติงาน ในทุกด้าน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการควบคุม ดูแลและใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับใน การปฏิบัติงาน ใน ทุกด้าน						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
82	การบังคับใช้กฎ ระเบียบและ ข้อบังคับ อย่างเป็นธรรม เสมอภาค เป็นที่ยอมรับ ของทุกฝ่าย	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ควบคุมการบังคับ ใช้กฎ ระเบียบและ ข้อบังคับอย่างเป็น ธรรมเสมอภาค เป็นที่ยอมรับของ ทุกฝ่าย						
83	การเคร่งครัด ในการปฏิบัติ ตามกฎหมาย พร้อมทั้งปฏิบัติ ตนเป็นต้นแบบ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงการทำงาน อย่างเคร่งครัด ในการปฏิบัติตาม กฎหมาย พร้อมทั้ง จัดให้มีรางวัลบุคคล ต้นแบบในการปฏิบัติ ตนเป็นต้นแบบใน การทำงานทั้งผู้บริหาร และครู						
84	การจัดอบรม หรือปฐมนิเทศครู และบุคลากรของ โรงเรียนใหม่ เกี่ยวกับ กฎระเบียบและ ข้อบังคับของ ทางราชการ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การจัดอบรมหรือ ปฐมนิเทศครูและ บุคลากรของโรงเรียน ใหม่เกี่ยวกับกฎระเบียบ และข้อบังคับของ ทางราชการ						
85	การประชาสัมพันธ์ สัมพันธ กฎระเบียบที่มี การเปลี่ยนแปลง เสมอ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การประชาสัมพันธ์ กฎระเบียบที่มี การเปลี่ยนแปลงเสมอ ให้มีหลากหลายช่อง ทางการสื่อสาร						
86	ประกาศให้ บุคลากรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบเกี่ยวกับ แผนงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์ (Transfer) หรือหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ประกาศให้บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบเกี่ยวกับแผนงาน กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอต่อเนื่อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
87	การดูแลและ ติดตามกรณี มีบุคลากรของ โรงเรียนละเมิด หรือทำผิด ระเบียบวินัย	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการการดูแล และติดตามกรณี มีบุคลากรของโรงเรียน ละเมิดหรือทำผิด ระเบียบวินัย						
88	การควบคุมดูแล และดำเนินการ ออกระเบียบ ข้อบังคับใน โรงเรียนให้ สอดคล้องกับกฎหมาย ที่กำหนด	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ ควบคุม ดูแล และดำเนินการออก ระเบียบข้อบังคับ ในโรงเรียนให้สอดคล้อง กฎหมายที่กำหนด โดยผู้มีส่วนได้เสียกับ สถานศึกษา						
89	การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียน เพื่อให้ สอดคล้องตาม สภาพการณ์ ปัจจุบัน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนเพื่อให้ สอดคล้องตาม สภาพการณ์ปัจจุบัน ลดกฎระเบียบที่ ซ้ำซ้อนลง						
90	การส่งเสริม การดำเนินงาน ให้เป็นไปตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับและ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ ครอบคลุมภาระ งานในโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ให้มีคณะกรรมการ ส่งเสริมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตาม กฎระเบียบ ข้อ บังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับครอบคลุมภาระงาน ในโรงเรียน เพื่อป้องกัน หรือจำกัดผลกระทบ และ โอลาสเกิด ความเสียหาย						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
91	การดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ว่าด้วยการเงิน และพัสดุ การบริหาร งานบุคคล งานวิชาการและ ข้อบังคับของ โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดอบรม/ สัมมนา การดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ว่าด้วยการเงิน และพัสดุ การบริหาร งานบุคคล งานวิชาการ และข้อบังคับของ โรงเรียนแก่บุคลากร อย่างสม่ำเสมอ						

3. แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
3. ผลผลิต										
3.1 ผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน										
92	นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน มีผลการสอบ ระดับชาติตาม เกณฑ์ที่โรงเรียน ตั้งไว้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน ด้านการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเตรียมพร้อมสำหรับ การทดสอบระดับเขต/ ระดับชาติ						
93	นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรม การสร้างคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ โรงเรียนวิถีพุทธ วันสำคัญทางพุทธ ศาสนา ค่ายพุทธบุตร การจัดกิจกรรม สาธารณะประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
94	นักเรียนมี สมรรถนะสำคัญ ตามหลักสูตร ผล การประเมินการ อ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตาม หลักสูตร ผ่านเกณฑ์ตามที่ โรงเรียนกำหนด	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริม สมรรถนะสำคัญตาม หลักสูตร พัฒนา ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรโดยเทียบ กับเกณฑ์ระดับ สถานศึกษาและเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน						
95	นักเรียนสามารถ ใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ได้ดี สามารถสื่อสาร และใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและพัฒนา การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ การสื่อสาร และใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้ ความเข้าใจ						
96	นักเรียนสามารถ ประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมี ประสิทธิผล	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและ พัฒนาการแสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างมี ประสิทธิผล						
97	นักเรียนมีทักษะ ในการทำงาน รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อ อาชีพสุจริต แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมและพัฒนา ทักษะในการทำงานรัก การทำงาน มีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้พัฒนา ตนเอง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
98	นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย จิตที่ดี มีความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ มีเหตุผล เข้าใจ และรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบ และเป็น พลเมืองดี	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรม การส่งเสริมด้านทักษะ กีฬา นันทนาการ การแนะแนว กิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมนักเรียน ลูกเสือ เนตรนารี						
99	จำนวนนักเรียน ที่ศึกษาต่อผลงาน และรางวัล ที่นักเรียนได้รับ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงให้ ความสำคัญกิจกรรม แนะแนว เพื่อส่งเสริม การศึกษาต่อ ส่งเสริม การประกวดการแข่งขัน ทักษะทางวิชาการของ นักเรียน						
100	สัดส่วนจำนวน นักเรียนที่จบ การศึกษาเพิ่ม มากขึ้น และ จำนวนนักเรียน ที่ไม่จบหรือ ลาออกกลางคัน ลดลง	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ปรับปรุงระบบ การดำเนินงานติดตาม นักเรียน ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วน						
3.2 ผลผลิตด้านอัตลักษณ์โรงเรียน/ นักเรียน										
101	บุคลากรสามารถ ระบุได้ถึงความ สำคัญ จุดเด่น จุดเน้นของ นักเรียนและ โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมและ ประชาสัมพันธ์ อัตลักษณ์ของ สถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง						
102	กิจกรรม การส่งเสริมหรือ พัฒนาที่เป็น รูปธรรมส่งผลให้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรม การส่งเสริมหรือพัฒนา ที่เป็นรูปธรรมส่งผล ให้เกิดภาพความสำเร็จ						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ	
					5	4	3	2	1		
	เกิดภาพ ความสำเร็จของ นักเรียนและ โรงเรียน										
103	กลยุทธ์ การบริหาร สอดคล้องกับ กิจกรรมการจัด การเรียนรู้ และอัตลักษณ์ ของโรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีคณะกรรมการ วางแผนกลยุทธ์ การบริหารสอดคล้องกับ กิจกรรมการจัด การเรียนรู้และอัตลักษณ์ ของโรงเรียน							
104	มีนโยบายใน การสนับสนุน ให้อัตลักษณ์ โรงเรียน มีความชัดเจน และประเมิน ตรวจสอบ อัตลักษณ์ อย่างต่อเนื่อง	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การออกแบบระบบ ควบคุมนโยบาย ในการสนับสนุนให้ อัตลักษณ์โรงเรียน มีความชัดเจนและ ประเมินตรวจสอบ อัตลักษณ์อย่างต่อเนื่อง							
105	อัตลักษณ์ สอดคล้องกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการทบทวน ความสอดคล้องของ อัตลักษณ์กับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของ โรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับ เป้าหมายสถานศึกษา							
106	มีการสื่อสารให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไป รับรู้อัตลักษณ์ โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ หลากหลายช่องทาง มีการสื่อสารให้ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องและ บุคคลทั่วไปรับรู้ อัตลักษณ์โรงเรียน หรือกิจกรรมเปิดโลก วิชาการของสถานศึกษา							

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
107	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วม ในการกำหนด อัตรลักษณ์ โดยพิจารณาจาก สภาพครู นักเรียน และ โรงเรียน ในการกำหนด อัตรลักษณ์	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดอัตรลักษณ์ โดยพิจารณาจากสภาพ ครู นักเรียนและ โรงเรียน ในการกำหนดอัตรลักษณ์						
108	การเป็นโรงเรียน ต้นแบบ มีผลผลิตของ จุดเน้นของ โรงเรียน ความต่อเนื่องของ ความสำเร็จและ คุณภาพของ โรงเรียน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมการประกวด แข่งขันและพัฒนาการ เป็นโรงเรียนต้นแบบ มีผลผลิตของจุดเน้นของ โรงเรียน ความต่อเนื่อง ของความสำเร็จและ คุณภาพของ โรงเรียน						

4. แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่ 4 ด้านผลกระทบ

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
4. ผลกระทบ										
4.1 ผลกระทบด้านภาพลักษณ์/ความน่าเชื่อถือ										
109	สังคมและชุมชน ให้การยอมรับ ในตัวนักเรียน จากการประสบ ผลสำเร็จของ นักเรียนที่จบ การศึกษาของ โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมส่งเสริม การเข้าศึกษาต่อของ นักเรียน การยกย่อง เชิดชูเกียรติศิษย์เก่า						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ	
					5	4	3	2	1		
	ที่สามารถ เข้าศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จ										
110	ชุมชนให้การ ยอมรับผลงาน และรางวัลของ โรงเรียน บุคลากรและ นักเรียน	สูง	กลยุทธ์ หลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มีกิจกรรม การแสดงผลงานการ จัดการศึกษาให้ผู้มี ส่วนร่วมและชุมชน ได้เข้ามารับรู้ รับทราบ ในผลการจัดการศึกษา ในรอบปี							
111	นักเรียน เป็นสมาชิกที่ดี ของชุมชน และ เป็นแบบอย่างที่ดี ของเยาวชน ในชุมชน ได้	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ยกย่องเชิดชูเกียรติ นักเรียนที่ทำความดี มีความประพฤติเป็น แบบอย่างในชุมชน							
112	ความประสงค์ ของผู้ปกครอง ที่จะเลือกส่ง บุตรหลาน เข้าเรียนใน โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	วางมาตรการเชิงรุก ในการดูแลเอาใจใส่ นักเรียน การสื่อสาร กับผู้ปกครอง การดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ							
113	การพัฒนา โรงเรียน สม่ำเสมอ ได้รับ การรับรอง คุณภาพการจัด การศึกษาจาก ต้นสังกัดและ หน่วยงาน ภายนอก	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	การพัฒนาจุดเน้น ทางการศึกษาอย่างเป็น ระบบเพื่อพัฒนา การจัดการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ							

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
114	ผู้ปกครอง มีความมั่นใจใน การสอนของครู ความมีคุณภาพ มาตรฐาน ทางวิชาการ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	พัฒนาส่งเสริมทักษะ การสอนของครู คุณภาพ มาตรฐานตามประกาศ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน						
115	บุคลากรเป็นผู้นำ ในการดำเนิน กิจกรรมร่วมกับ ผู้ปกครองและ ชุมชน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้บุคลากรและ สถานศึกษามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ของชุมชน						
116	การดำเนินงาน ของโรงเรียน ได้รับผลงาน เป็นต้นแบบ การจัดการศึกษา	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	สถานศึกษาดำเนิน กิจกรรมเพื่อความเป็น เลิศในการเป็นต้นแบบ ในการเรียนรู้						
117	ผู้บริหารและครู มีความประพฤติ ปฏิบัติตามจารีต ประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติ ทำแต่สิ่งที่ดีงาม ในการดำเนินงาน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	ส่งเสริมและพัฒนา บุคลากรให้ประพฤติ ปฏิบัติตามจารีต ประเพณีท้องถิ่น ยึดมั่นปฏิบัติทำแต่สิ่ง ที่ดีงามในการดำเนินงาน						
118	การร้องเรียน พฤติกรรมของครู ผู้บริหาร นักเรียน หรือการฟ้องร้อง โรงเรียน/ ครู/ ผู้บริหาร	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีคณะกรรมการ ส่งเสริมการประพฤติ ปฏิบัติตนที่ดีตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ						
4.2 ผลกระทบด้านความพึงพอใจ										
119	กรรมการ สถานศึกษา มีความรู้สึกดีที่ ได้รับเกียรติและ มีความภาคภูมิใจ	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มีกิจกรรม การสัมมนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้/ การศึกษาดูงาน เพื่อให้กรรมการ สถานศึกษามีความรู้สึที่ดี						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
	ในการแต่งตั้งให้ เป็นคณะกรรมการ การสถานศึกษา			ที่ได้รับเกียรติและ มีความภาคภูมิใจใน การแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการ สถานศึกษา						
120	ความพอใจของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการดำเนินการ ของโรงเรียน เป็นไปตาม วัตถุประสงค์	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการสำรวจ ความพึงพอใจในการจัด การศึกษาของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการของ โรงเรียนเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ เพื่อเป็น แนวทางในการวางแผน พัฒนาสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง						
121	ผู้บริหารและครู ดูแลเอาใจใส่ นักเรียนเป็น อย่างดี	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดระบบดูแล ช่วยเหลืออย่างเป็น ขั้นตอนในการดูแล เอาใจใส่นักเรียนเป็น อย่างดี						
122	โรงเรียนให้ ความสำคัญต่อ ความต้องการของ ผู้รับบริการและ ชุมชน	สูง	กลยุทธ์ การหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง (Terminate)	จัดให้มีช่องทาง ในการแสดงความเห็น ในการจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อ ความต้องการของผู้รับ บริการและชุมชน หลากหลายช่องทาง						
123	การอำนวยความสะดวกและ ให้บริการแก่ ผู้ที่มีติดต่อ ราชการกับ โรงเรียน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการอำนวยความสะดวกและ ให้บริการแก่ผู้ที่มีติดต่อ ราชการกับ โรงเรียน						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
124	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสนใจ ชื่นชมการทำงาน และร่วมจัด กิจกรรมด้วย ความเต็มใจ	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการเชิญ ผู้ปกครอง ชุมชน เกียรติผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจัด						
125	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ร่วมภาคภูมิใจ กับคุณภาพ นักเรียน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการเชิญ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มาเป็นส่วนหนึ่งใน การมอบรางวัลแก่ นักเรียนและสถานศึกษา						
126	เป็นแหล่ง ให้บริการทาง กิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ชุมชนและองค์กร ของรัฐและ เอกชน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการบริการ ด้านวิชาการ อาคาร สถานที่ในกิจกรรม ต่าง ๆ ของชุมชน						

5. แนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่ 5 สิ่งแวดล้อม

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
5. สิ่งแวดล้อม										
5.1 สิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม										
127	สมาชิกในองค์กร มีจุดร่วมที่ แสดงออกมาถึง การปฏิบัติเพื่อให้ องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ที่พึงประสงค์ที่ตั้งไว้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรแสดงออก ในวิถีการปฏิบัติของ โรงเรียนในทางเดียวกัน						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
128	ความมุ่งประสงค์ ขององค์การต้อง ระบุอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย ได้รับการยอมรับ และเห็นด้วยจาก ทุกฝ่าย ไม่สูง หรือยากเกินไป	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรยอมรับ ในจุดมุ่งหมายของ องค์กรและมีส่วนร่วม ในการกำหนด จุดมุ่งหมาย						
129	การรับรู้และ ยึดถือใน เอกลักษณ์ของ โรงเรียนร่วมกัน	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง ปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปยังระดับ ที่รับไม่ได้						
130	ใช้ค่านิยมและ ความเชื่อที่มี ร่วมกันอย่างเป็น ระบบกำหนด มาตรฐาน พฤติกรรมของ บุคลากร เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน	ปานกลาง	Take การยอมรับ ความเสี่ยง	เป็นความเสี่ยงที่ อยู่ในระดับพอยอมรับ ได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน ทั้งนี้ต้องมี การปฏิบัติตามระบบ การควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยง ปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปยังระดับ ที่รับไม่ได้						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
131	ให้ความไว้วางใจ ยอมรับและ สนับสนุน ซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ ดูแล ความเอื้ออาทร ต่อกันทั้งในเรื่อง ส่วนตัว	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรให้ ความไว้วางใจ ยอมรับ และสนับสนุน ซึ่งกันและกัน ความเอาใจใส่ดูแล ความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและ เรื่องงาน						
132	วัฒนธรรมแบบ ประชาธิปไตย ทุกคนมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม บุคลากรมีส่วน เกี่ยวข้อง แสดงความรู้ ความสามารถ ของตนอย่าง เต็มที่	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม บุคลากร มีส่วนเกี่ยวข้องแสดง ความรู้ความสามารถ ของตนอย่างเต็มที่						
133	บุคลากรรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งของ องค์กร ความรัก และความผูกพัน ต่อองค์กร	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรรู้สึกเป็น ส่วนหนึ่งขององค์กร ความรักและความผูกพัน ต่อองค์กร ทุ่มเท เสียสละในงานส่วนรวม						
134	ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึง ความแตกต่าง ของบุคคลและ ความเห็น ที่หลากหลาย	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	บุคลากรช่วยเหลือ ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของบุคคล และความเห็นที่ หลากหลาย						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
5.2 สิ่งแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อม/ ชุมชน										
135	การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาจากชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม						
136	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมประเมินผล	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดให้มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา						
137	ไม่มีแหล่งอันตราย ความเสี่ยงสูง อยู่ในชุมชน เช่น สถานที่ขายเหล้า ขายบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุ่ม	สูง	กลยุทธ์การกระจาย/โอนความเสี่ยง (Transfer)	จัดให้มีกิจกรรมการป้องกัน ดูแลสถานที่หรือแหล่งที่มีความเสี่ยงสูงโดยความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถานศึกษา						
138	สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	สูง	กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Treat)	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง						

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวบ่งชี้	ระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินงาน	ความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
					5	4	3	2	1	
139	ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุก ภาคส่วน สร้างเครือข่าย ชุมชนการมี ส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา บ้าน วัด โรงเรียน	สูงมาก	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินการสร้าง เครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเป็น คณะกรรมการ มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา						
140	สร้างบรรยากาศ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สภาพแวดล้อม ที่มีความเป็น ระเบียบ การจัด ห้องเรียนที่มุ่งให้ เกิดประสิทธิผล ต่อการเรียนรู้	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	จัดสร้างและอำนวยความสะดวก อาคาร สถานที่ จัดสร้าง บรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่มี ความเป็นระเบียบ การจัดห้องเรียนที่มุ่ง ให้เกิดประสิทธิผล ต่อการเรียนรู้						
141	โรงเรียนส่งเสริม ให้ชุมชนเป็น ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ได้รับ การพัฒนาจาก องค์กรต่าง ๆ ให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ของ นักเรียนและ คนในชุมชน	สูง	กลยุทธ์การลด/ ควบคุม ความเสี่ยง (Treat)	ดำเนินกิจกรรมการ สร้างและส่งเสริมให้ ชุมชนเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ สู่ชุมชน						

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอมรศักดิ์ กองสิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/ 80 หมู่ที่ 9 ตำบลวัดไทร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2548	นักพัฒนาชุมชน 3 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล วังม้า จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2550	ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านนาหอม จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2555	ครูโรงเรียนบ้านชุมม่วง จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2558	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเจ็ดหาบ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเกาะแก้ว จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
พ.ศ. 2554	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
พ.ศ. 2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา

